

သုန္ဒရီပဿနာ ယာနိက

BURMESE CLASSIC

ကမ္မဋ္ဌာန်း အကျဉ်းချုပ်

ဦးစုန္ဒ

မန္တလေး : မြို့

ဝပ္ပဒါန

နိဒါန်း

မြတ်စွာဘုရားသခင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး၏ ဟောတော်မူ
 သော တရားတော်မြတ်တို့သည် အင်မတန် ခက်ခဲနက်နဲ၍ သိမ်မွေ့
 လှပါသည်။ ကိလေသာကို ပယ်သတ်၍ အငြိမ်းဓာတ် နိဗ္ဗာန်ကို
 မျက်မှောက်ပြုနိုင်ရန် ပါဠိတော်များကို ဟောတော်မူပါသည်။ ကြာ
 သော် ဉာဏ်နဲ့သူတို့များပြားလာ၍ အချို့နေရာတို့၌ မသိနိုင်ကြသဖြင့်
 အဋ္ဌကထာများဖွင့်၍ လာကြရပါတော့သည်။ ကြာပြန်သော် ဉာဏ်နဲ့
 သူတို့ ထိုထက်များပြားလာ၍ တရားတော်၏ ဆိုလိုရိပ်ကို မသိနိုင်
 သည်က များလာပြန်သဖြင့် မူလဋီကာ၊ အနုဋီကာ၊ မရဋီကာများဟု
 ချဲ့၍ ရေးလာရပြန်ပါသည်။ ထိုကိုပင် မလုံလောက်သဖြင့် မြန်မာ
 စကားပြေကျမ်းတွေ၊ မြန်မာအဓိပ္ပာယ် အဖွင့်ကျမ်းတွေ၊ ရှေးမြန်မာ
 အဓိပ္ပာယ် အဖွင့်စကားနှင့် ယခုရောက်ဆဲ အသုံးအနှုန်းတွေက ကွာဟ
 နေကြပြန်သဖြင့် ဥပမာ ဥပမေယျတို့နှင့်တကွ ကပ်ဆောင်၍ အစွမ်း
 ကုန် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်၍ ရေးကြရာ၊ ဟောကြရာ၊ ပြောကြရပြန်ပါသည်။
 ဒါ့ကြောင့် ယခုလို သာသနာ ၂၅၀၀ ကျော်လာသောအခါကျတော့
 စာတွေဟာ ဖတ်လို့၊ မှတ်လို့ကို မကုန်နိုင်အောင် ပြန်ကား၍ လာကြ
 ရပါတော့၏။ ဒီတရားတော်၏ သဘောတို့ကလည်း ဖတ်ရုံ၊ မှတ်ရုံ၊
 နာကြားရုံနှင့်ကတော့ မပြီးဆုံးသေးပါ။ ဖတ်မှတ် နာကြားပြီးတော့
 တရားတော်၏ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း ကျင့်ကြံပြီးမှသာ ထုတ်

ဆုခံပြိုင် ဆေးနှင့်ဆေးဝတ္ထုဆိုင်

အမှတ်(၈၃) လမ်း ၃၀၊ ၇၆၊ ၇၇လမ်းကြား မန္တလေး

မှသာ ဉာဏ်ပွင့်လင်း၍ ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်နိုင်သော တရားတော် မြတ် ဖြစ်ပါသည်။ ဒီတော့ စာပေတွေဟာ ဘယ်လောက်ပင် ပြန့်ကား၍ လာသော်လည်း နားလည်အောင် ဖွင့်မှုကတော့ လိုအပ်လျက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဒါ့ကြောင့် ရေးတတ်သူက ရေးရမည်၊ ဟောတတ်သူက ဟောရမည်၊ ပြောတတ်သူက ပြောရမည် ဖြစ်တော့သည်။ ဒါမှသာ နားလည်၍ အားထုတ်ကြမည်။ အားထုတ်မှတွေ့မည်၊ တွေ့မှ ဉာဏ် ပွင့်လင်းမည်၊ ဉာဏ်ပွင့်လင်းမှ ဆုံးခန်းတိုင်ရောက်မည်။ ဒါ့ကြောင့် ဖားအောက်တောရ ဆရာတော်ကြီး၏ ကျင့်စဉ် ညွှန်ကြားချက်တို့ သည် ပိဋကတ်တော်၌ ပါရှိသော ကျင့်စဉ်တို့ကို ကျယ်ကျယ်ဝန်းဝန်း ဖော်ထုတ်ညွှန်ကြားထားသဖြင့် သုဒ္ဓဝိပဿနာယာနိက ပုဂ္ဂိုလ်များ အတွက် အခြေခံရအောင် မိမိသဘောပေါက်သလို ထုတ်နှုတ်၍ အကျဉ်းချုံးကာ ရေးရပါတော့သည်။ ဤကျင့်စဉ်တို့သည် ကျယ်ဝန်း လှသဖြင့် လက်ထပ်နည်းယူပြီးမှ ဤစာအုပ်ငယ်များကို အိတ်ဆောင် ပြု၍ သူ့အခန်းနှင့်သူ ထပ်ကာ ထပ်ကာ ဖတ်မှတ်လိုက်၊ ကျင့်လိုက်၊ ဖတ်မှတ်လိုက်၊ ကျင့်လိုက်ဖြင့်သာ လိုရာပန်းတိုင်သို့ တက်လှမ်းကြ ပါတော့မူသည်တည်း။

နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

စတုရာရက္ခ အစောင့်အရှောက်ကမ္မဋ္ဌာန်း ၄ ပါး

စတုရာရက္ခ အဟာပေန္တာတိ၊ ဗုဒ္ဓါနဿတိ မေတ္တာ အသုဘံ မရဏဿတိတိ ဣမံ စတုရာရက္ခံ အပရိဟာပေန္တာ။
 နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း မိမိ၏သီလတို့ကို ဆင်ခြင်လျက် ဖြူစင်အောင်ဆေးကြောသုတ်သင်လျက် (ဗုဒ္ဓါနဿတိ၊ မေတ္တာ၊ အသုဘ၊ မရဏဿတိဟူသော စတုရာရက္ခအစောင့်လေးပါး ကမ္မဋ္ဌာန်းကို မယုတ်လျော့စေဘဲ) သမထ ဝိပဿနာဘာဝနာမူ၌ နှလုံးသွင်းခြင်း မနသိကာရများသည်ဖြစ်၍ နေထိုင်လေရာ၏။

(ဖားအောက်တောရဆရာတော် ပဉ္စမတွဲ)

၁။ ဗုဒ္ဓါနဿတိ၌ ဘုရားဂုဏ်တော် ၉ ပါးထဲက မိမိတို့ဉာဏ်၌ အနှစ်ချိုက်ဆုံးဂုဏ်တော် ၁ ပါးပါးကို၎င်း (စွမ်းနိုင်ပါက ၉ ပါး လုံးကို၎င်း) အနည်းဆုံး ၁၅ မိနစ်မှ မိမိတို့တတ်နိုင်သလောက် ရှုပွားပါ။

၂။ မေတ္တာ၌ ငါ့အား ဘေးရန်ခပ်သိမ်းကင်းလွတ်ငြိမ်း၍ ကောင်းစွာ အားထုတ်နိုင်ပါစေသတည်း။ ခပ်သိမ်းကုန်သော သတ္တဝါ အပေါင်းတို့အား ဘေးရန်ခပ်သိမ်းကင်းလွတ်ငြိမ်း၍ ချမ်းသာကြ ပါစေသတည်း။ ကိုယ်စောင့်နတ်မှစ၍ ခပ်သိမ်း ကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့အား ဘေးရန်ခပ်သိမ်း ကင်းလွတ်ငြိမ်း၍ ချမ်းသာကြပါစေကုန်သတည်း။ သုခိတ ဒုက္ခိတ ဝေနေယျ သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား ချမ်းသာကြပါစေ။ (၁၅-မိနစ်မှ တတ်နိုင် သလောက် ရှုပွားပါ။)

၃။ အသုဘ၌ မိမိမြင်ဖူးသောအလောင်းကောင်မှစ၍ အာရုံပြုလျက် မတင့်တယ်သောအသုဘဖူးဖူးရောင်ကိုင်းကွဲအက်၍ အရိအရိဖြစ်ခြင်း၊ အရိုးစုသာကြွင်း၍ အသုဘပါတကား။ (၁၅ မိနစ်မှ တတ်နိုင် သလောက်ရှုပွားပါ။)

၄။ မရဏဿတိ၌ မိမိတွေ့ကြုံခဲ့ဖူးသော သေသူတို့ကို အာရုံ ပြုလျက် ခပ်သိမ်းကုန်သောသတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် သေကြေ လှလေပြီ။ ခပ်သိမ်းကုန်သော သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် သေကြရလိမ့်ဦးမည်။ ခပ်သိမ်းကုန်သော သတ္တဝါအပေါင်း တို့သည် သေရခြင်းသည်သာလျှင် အဆုံးရှိကြပေကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ငါ့အားသေခြင်းတရားသည်မြဲတော့၏။ ငါသည်မှချ မသွေသေရလိမ့်ဦးမည်။ ထိုသို့သေခြင်းစသော ဝဋ်ဆင်းရဲ အပေါင်းတို့မှ လွတ်မြောက်အောင် ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အားထုတ်ပေတော့ အံ့ဟု (၁၅မိနစ်မှတတ်နိုင်သလောက်ပွားပါ။)

ဤသို့စတုရရာကမ္မဋ္ဌာန်းကို ၂ ရက်၊ ၃ ရက် လောက်စ၍ ပွားပါ။ နောက်ရက်များကျတော့ ၅ မိနစ်လောက်စသည်ပွား၍ မိမိတို့ အလိုရှိသော ပင်တိုင်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စောက်ချ၍ အားထုတ်နိုင် ပါသည်။

ဤစာရေးသူသည် ဤစတုရရာကမ္မဋ္ဌာန်း အစောင့်အရှောက် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို လေးလေးစားစား သီးသန့်အားထုတ်မခိုင်းဘဲ ပရိကမ္မိပြု ကန်တော့တဲ့ အထဲမှာထည့်၍ သမကာလျကာလောက် ခိုင်းမိသဖြင့် (တန်းကြေဝတ်ကြေလောက်ပဲ) ခိုင်းမိသဖြင့် ကိုယ်တိုင်လည်း ကမ္မဋ္ဌာန်း မဖြောင့်တန်း။ ယောဂီများ မှာဆိုလျှင် အချို့အားထုတ်ရင်း မဖြောင့်တန်း။ ကျောက်ကိုလှံနှင့်ထိုးသလိုဖြစ်ခြင်း၊ ဓာတ်လိုက်သလိုတုန်ခါခြင်း၊ ကျောက်ကိုလှံနှင့်ထိုးသလိုဖြစ်ခြင်း၊ နားထင်ကြော၊ မျက်ကြောတွေတင်း၍ အခံခက်ခြင်း၊ ဓာတ်တွေလွန်၍ အားထုတ်၍မရတော့ခြင်း၊ အိပ်၍မရတော့ခြင်း၊ အားယုတ်၍ ငိုမလို ရယ်မလိုဖြစ်လာခြင်းတို့အထိ အနောက်အယုတ်ဖြစ်ခြင်း၊ ဓာတ် ၉- ပါးတို့၏ အစဉ်အတိုင်းလည်ပတ်နေမှုကို စောင့်၍ရှုနေရာမှ

ဓာတ်အစဉ်လည်ပတ်မှုကရပ်သွားပြီး လူကလည်နေသလိုဖြစ်ခြင်းတို့ အထိ ကမောက်ကမ ဖြစ်ကြရပါသည်။ (ဤစတုရရာကမ္မဋ္ဌာန်းတို့ကို အစောင့်ရှောက်ပြု ရှုလိုက်တော့မှ) အနောက်အယုတ်ကင်းပြီး လိုသလိုရှုလို ရလာပါတော့သည်။ ဤကြောင့် သူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့သည် ဤစတုရရာကမ္မဋ္ဌာန်းကို အစောင့်အရှောက်ပြု ယူ၍ အားထုတ်ကြပါရန် အထူးစိတ်တိုင်းရပ်ရပ်ပြုကြောင်း။ (၂နိပါတ် ၁၀၅၁ မ ၄၀)

ဝင်လေထွက်လေရှုကြည့်ရန်

ဤစတုရရာကမ္မဋ္ဌာန်းကို ၂ ရက်၊ ၃ ရက် လောက်စ၍ ပွားပါ။ နောက်ရက်များကျတော့ ၅ မိနစ်လောက်စသည်ပွား၍ မိမိတို့ အလိုရှိသော ပင်တိုင်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စောက်ချ၍ အားထုတ်နိုင် ပါသည်။ ဤသို့စတုရရာကမ္မဋ္ဌာန်းကို ၂ ရက်၊ ၃ ရက် လောက်စ၍ ပွားပါ။ နောက်ရက်များကျတော့ ၅ မိနစ်လောက်စသည်ပွား၍ မိမိတို့ အလိုရှိသော ပင်တိုင်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စောက်ချ၍ အားထုတ်နိုင် ပါသည်။ ဤသို့စတုရရာကမ္မဋ္ဌာန်းကို ၂ ရက်၊ ၃ ရက် လောက်စ၍ ပွားပါ။ နောက်ရက်များကျတော့ ၅ မိနစ်လောက်စသည်ပွား၍ မိမိတို့ အလိုရှိသော ပင်တိုင်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စောက်ချ၍ အားထုတ်နိုင် ပါသည်။

ဤသို့စတုရရာကမ္မဋ္ဌာန်းကို ၂ ရက်၊ ၃ ရက် လောက်စ၍ ပွားပါ။ နောက်ရက်များကျတော့ ၅ မိနစ်လောက်စသည်ပွား၍ မိမိတို့ အလိုရှိသော ပင်တိုင်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စောက်ချ၍ အားထုတ်နိုင် ပါသည်။ ဤသို့စတုရရာကမ္မဋ္ဌာန်းကို ၂ ရက်၊ ၃ ရက် လောက်စ၍ ပွားပါ။ နောက်ရက်များကျတော့ ၅ မိနစ်လောက်စသည်ပွား၍ မိမိတို့ အလိုရှိသော ပင်တိုင်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စောက်ချ၍ အားထုတ်နိုင် ပါသည်။ ဤသို့စတုရရာကမ္မဋ္ဌာန်းကို ၂ ရက်၊ ၃ ရက် လောက်စ၍ ပွားပါ။ နောက်ရက်များကျတော့ ၅ မိနစ်လောက်စသည်ပွား၍ မိမိတို့ အလိုရှိသော ပင်တိုင်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စောက်ချ၍ အားထုတ်နိုင် ပါသည်။

ဤသို့စတုရရာကမ္မဋ္ဌာန်းကို ၂ ရက်၊ ၃ ရက် လောက်စ၍ ပွားပါ။ နောက်ရက်များကျတော့ ၅ မိနစ်လောက်စသည်ပွား၍ မိမိတို့ အလိုရှိသော ပင်တိုင်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စောက်ချ၍ အားထုတ်နိုင် ပါသည်။ ဤသို့စတုရရာကမ္မဋ္ဌာန်းကို ၂ ရက်၊ ၃ ရက် လောက်စ၍ ပွားပါ။ နောက်ရက်များကျတော့ ၅ မိနစ်လောက်စသည်ပွား၍ မိမိတို့ အလိုရှိသော ပင်တိုင်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စောက်ချ၍ အားထုတ်နိုင် ပါသည်။

အတွင်း၌ပါသော အတွေ့ကြမ်းတဲ့ ပထဝီဓာတ်ကို၎င်း၊ ဝင်လေ ထွက်လေတို့၏ အတွင်း၌ပါသော အပူအအေး တေဇောဓာတ်ကို၎င်း၊ ဝင်လေတို့၏ ထိရင်း ထိရင်း တွန်းတွန်းသွားတဲ့ တွန်းကန်ဝါယောဓာတ်ကို၎င်း၊ တွေ့စပြုလာပါလိမ့်မည်။ ဒီအခါခန္ဓာကိုယ်ပေါ်ကို ပြောင်း၍ ဓာတ်များကို ရှုနိုင်ပါပြီ။ (သို့သော်လည်း ဝင်လေ ထွက်လေ တို့၏ အတွင်းက ဓာတ်တို့ကို မတွေ့သေးဘဲနှင့်တော့ ခန္ဓာ ကိုယ်ပေါ် သို့မပြောင်းပါနှင့်)။

ဝင်လေ ထွက်လေရှုရန်အကျဉ်းပြီး၏။

ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်းအကျဉ်းရှုရန်

ဝိပဿနာဟူသည် ရုပ်တရား နာမ်တရား သင်္ခါရတရား တို့၏ ကြောင်းကျိုးဆက်နွယ်၍ ဖြစ်ပျက်နေသည်တို့ကို မြင်အောင် ရှုကြည့်ရမည့်သဘောဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရုပ်တရားတို့သည်လည်း အခြေခံဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့၏ အပေါင်းအစုမှဖြစ်ပေါ်လာရသဖြင့် ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့၏ သဘောလက္ခဏာတို့ကို ရှေးဦးစွာနားလည် ထားရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်

(၁) ပထဝီဓာတ် ၆ မျိုး

ကရပထဝီ ၃ မျိုး

၁။ မာမှုသဘော

၂။ ကြမ်းမှုသဘော

၃။ လေးမှုသဘော

လဟုပထဝီ ၃ မျိုး

၄။ ပျော့မှုသဘော

၅။ ချော့မှုသဘော

၆။ ပေါ့မှုသဘော

(၂) အာပေါဓာတ် ၂ မျိုး

၁။ ယိုစီးမှုသဘော (ရုပ်ကလာပ်တို့၏ အတွင်း၌ ယိုစိမ့်ပျံ့နှံ့မှု)

၂။ ဖွဲ့စည်းမှုသဘော (ရုပ်ဓာတ်တို့ကိုမပျံ့နှံ့ရအောင်ဖွဲ့စည်းမှု)

(၃) တေဇောဓာတ် ၂ မျိုး

၁။ ပူမှုသဘော

၂။ အေးမှုသဘော (ရုပ်ဓာတ်တို့ကိုရင့်ကျက်စေမှု)

(၄) ဝါယောဓာတ် ၂ မျိုး

၁။ ထောက်ကန်မှုသဘော (ရုပ်ကလာပ်တို့ကို ပျော့ကျမသွား ရအောင်ထောက်ကန်မှု)

၂။ တွန်းကန်မှုသဘော (ရုပ်ဓာတ်တို့ကိုလှုပ်ရှားရွေ့ရှားစေမှု)

မာ၊ ကြမ်း၊ လေး၊ ပျော့၊ ချော့၊ ပေါ့၊ ကားပထဝီဓာတ်၏ သဘာဝလက္ခဏာ၊ ယိုစီး၊ ဖွဲ့စည်းကား အာပေါဓာတ်၏ သဘာဝ လက္ခဏာ၊ ပူ၊ အေးကား၊ တေဇောဓာတ်၏ သဘာဝလက္ခဏာ ထောက်ကန်မှုသဘောကား ဝါယောဓာတ်၏ သဘာဝလက္ခဏာ၊ တွန်းကန်မှုသဘောကား ဝါယောဓာတ်၏ လုပ်ငန်းကိစ္စရပ်ဖြစ်သည်။ ဤသို့ဓာတ်တို့၏ သဘောတို့ကိုသိမှတ်ပါ။

ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့၏ လက္ခဏာ ၊ ရသာ၊

ပစ္စုပဋ္ဌာန် ၊ ပဒဋ္ဌာန်၊

ပထဝီဓာတ်သည် ခိုင်မာခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ တကွဖြစ် ဘက်ရုပ်ဓာတ်တို့၏ တည်ရာဖြစ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ တကွဖြစ်ဘက် ရုပ်ဓာတ်တို့ကို ပေါက်မကျအောင် ခံထားတတ်သော တရားဟု ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ ပစ္စုပဋ္ဌာန်။ ပထဝီဓာတ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာရန် ကြွင်းသောဓာတ်သုံးပါးလျှင် နီးစွာသောအကြောင်းဖြစ်၏။ ပဒဋ္ဌာန်။ (ကြွင်းဓာတ်ကား တေ-အာ-ဝါ ဖြစ်သည်။)

အာပေါဓာတ်သည် ယိုစီးခြင်းလက္ခဏာ၊ သဟဇရုပ်တို့ကို တိုးပွားစေခြင်းကိစ္စ၊ သဟဇရုပ်တို့ကို ဖွဲ့စည်းတတ်သောတရားဟု ယောဂီရဲ့ ဉာဏ်အား ထင်ရှားလာ၏ပစ္စု။ ကြွင်းသော (ပ-တေ-ဝါ)

ဓာတ်သုံးပါး လျှင် နီးစွာသောအကြောင်း၊ ပဒဋ္ဌာန်။

တေဇောဓာတ်သည်” အငွေ့၏အဖြစ်ဟူသောလက္ခဏာ၊ သဟဇရုပ်ဓာတ်တို့ကို ရှင်ကျက်စေခြင်းကိစ္စ။ သဟဇရုပ်ဓာတ်တို့ကို နူးညံ့စေတတ်သောတရားဟု ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ ကြွင်းသော (ပ-အာ-ဝါ) ဓာတ်သုံးပါးလျှင်နီးစွာသောအကြောင်း၊ ပဒဋ္ဌာန်။

ဝါယောဓာတ်သည်” တောင့်မာစေခြင်းလက္ခဏာ၊ သဟဇရုပ်ဓာတ်တို့ကို ရွေ့လျားစေခြင်းကိစ္စ။ သဟဇရုပ်ဓာတ်တို့ကို အရပ်တစ်ပါးသို့ ရှေးရှုဆောင်တတ်သောတရားဟု ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ ကြွင်းသော (ပ-အာ-တေ) ဓာတ်သုံးပါးလျှင် နီးစွာသော အကြောင်း၊ ပဒဋ္ဌာန်။

* မာ-ကြမ်း-လေး-ပျော့-ချော-ပေါ့။ ယိုစီး-ဖွဲ့စည်း။ ပူ-အေး-ထောက်-တွန်း။ ဟူသော ဓာတ် ၁၂ ပါး တို့၏ အစဉ်အတိုင်းကို ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ တွေ့အောင်ရှုရမည်ဖြစ်သည်။

ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ ဓာတ်တို့ကိုရှုပုံ ရှာပုံ

နာသီးဖျား၌ ဝင်လေ ထွက်လေတို့၏ တိုးထိ၍နေသော နေရာမှ စောင့်၍ကြည့်သောအခါ ဝင်လေ ထွက်လေတို့၏ အတွင်း၌ပါသော မာတဲ့၊ ကြမ်းတဲ့၊ ပူတဲ့၊ အေးတဲ့၊ ဝင်လေ ထွက်လေ တို့၏ တွန်းတွန်းသွားတဲ့ တွန်းကန်မှုတို့ကို တွေ့လာ သောအခါ ထိုမာ၊ ကြမ်း၊ ပူ၊ အေး၊ တွန်းကန်မှုတို့ကို ထင်ရှားသထက် ထင်ရှား၍လာအောင် ရှုကြည့်ပြီးလျှင် အထင်ရှားဆုံး ဓာတ်တစ်ခုကို ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်သို့ ကူး၍ကူး၍ကြည့်ကြည့်ပေးပါ။ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်သို့ ကူး၍သွားလျှင် ဝင်လေထွက်လေရှုကြည့်မှုကိုလွတ်ခဲ့၍ ကူးသော ဓာတ်ကို ခန္ဓာကိုယ်၏ အတွင်းအပြင်ခြေဆုံးခေါင်းဆုံး နှံ့၍သွားအောင်

ဖြန့်၍ဖြန့်၍ပေးပါ။ ကျန်တွေ့ရှိချက်ဓာတ်များကို လည်း ဤကဲ့သို့ဘဲဆက်၍ ရှုကြည့်ပေးပါ။

အကယ်၍မတွေ့ပြန်လျှင် ဝင်လေ ထွက်လေတို့ကို စပ်အောင်ရှုပြီးလျှင် ငယ်ထိပ်နေရာကို ရှုကြည့်လိုက်ပါ။ ဒိပ်ဒိပ် ဒိပ်ဒိပ်နှင့်၎င်း၊ ရွစ်ရွစ်နှင့်၎င်း၊ တွန်းကန်လှုပ်ရှားမှုကို တွေ့လိမ့်မည်။ တွေ့လျှင် ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံးအတွင်းအပြင်သို့ တွန်းကန်လှုပ်ရှားမှုကို ဖြန့်၍ရှုကြည့်ပေးပါ။ အကယ်၍ဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း လွယ်လွယ်နှင့် မတွေ့လျှင် ဝင်လေ ထွက်လေအတွင်းက ဓာတ်တို့ကို ဖြစ်ထင်ရှား သထက် ထင်ရှားလာအောင် အကြိမ်ကြိမ်ဖြန့်၍ရှုကြည့်ပေးပါ။

ဓာတ် ၁၂ ပါး ပြည့်အောင်ရှာပုံ

ဓာတ်တွေ့ကိုရှာတဲ့အခါမှာ ဘယ်ဓာတ်ကဘဲ စ၍တွေ့တွေ့ တွေ့တဲ့ဓာတ်ကိုပဲ အရင်ဖြန့်၍ရှုရပါမည်။ နောက်ထပ်တွေ့တဲ့ ဓာတ်များကိုလည်း အစဉ်အတိုင်း ညှိ၍ထည့်၍ရှုရပါမည်။ (ဓာတ်တို့၏ အစဉ်ကား မာ-ကြမ်း-လေး-ပျော့-ချော-ပေါ့။ ယိုစီး-ဖွဲ့စည်း။ ပူ-အေး-ထောက်-တွန်းဟူသော(၁၂)ပါးတို့ကိုပြည့်အောင် ရှာ၍ရှုရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ခန္ဓာကိုယ်ကိုခြုံ၍ကြည့်လိုက်သောအခါ အကယ်၍ မာဓာတ်ကစ၍တွေ့လျှင် ထိုမာဓာတ်ကို ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းအပြင် ခြေဆုံးခေါင်းဆုံးနှံ့၍ ထင်ရှားလာအောင်ရှုပါ။ ထင်ရှားလာလျှင် - ထိုမာဓာတ်ကို ဉာဏ်နှင့်ဘေးဖယ်ထားလိုက်ပြီး နောက်ထပ် ဘာပြသေးလဲဟု ခန္ဓာကိုယ်တွင်းသို့ လှမ်း၍ကြည့်လိုက်ပါဦး။ အကယ်၍ ပူတာတွေ့ပြန်လျှင် ထိုပူတာကို အတွင်းအပြင် ခြေဆုံးခေါင်းဆုံးနှံ့အောင်ဖြန့်ရှုပါ။ ပျံ့နှံ့၍သွားလျှင် အခုနက တွေ့ပြီးသား မာဓာတ်နှင့်တွဲ၍ မာတယ် မာတယ် ၃ မိနစ်။

ပူတယ်ပူတယ် ၃ မိနစ်စီတို့ကို တစ်လှည့်စီဖြန့်၍ဖြန့်၍ရူပေပါ။
 တစ်ခါမာ-ပူတို့ကို ဉာဏ်နှင့်ဘေးဖယ်ထားလိုက်ပြန်ပြီး
 နောက်ထပ်ဘာဓာတ်ကိုပြသေးလဲဟု ခန္ဓာကိုယ်တွင်းသို့လှမ်း၍
 ကြည့်လိုက်ပါဦး။ ဖွဲ့စည်းကိုတွေ့လျှင် အတွင်းအပြင် ခြေဆုံးခေါင်းဆုံး
 နဲ့အောင် ဖြန့်၍ရူပီးလျှင် တွေ့ပြီးသားဖြစ်သော မာ-ပူတို့နှင့် တွဲ၍
 (ဓာတ်တို့ကိုအစဉ်အတိုင်းလည်းကျ၍သွားအောင်) မာတယ်၊ မာတယ်။
 ဖွဲ့တယ်ဖွဲ့တယ်၊ ပူတယ်ပူတယ် ဟု၊ ၃ မိနစ်လောက်စီ လှည့်၍ရူပေပါ။

ဤကဲ့သို့ တွေ့ပြီးသားဓာတ်တို့ကို ဉာဏ်နှင့်ဘေးဖယ်
 ထားလိုက်ပြန်ပြီး ခန္ဓာကိုယ်တွင်းလှမ်း၍ ဘာပြသေးလဲဟု ကြည့်လိုက်
 ပါဦး။ တွန်းကန်ဓာတ်ကို တွေ့တယ်ဆိုပါတော့အတွင်းအပြင်ခြေဆုံး
 ခေါင်းဆုံးနဲ့အောင် ဖြန့်၍ရူပီးလျှင် တွေ့ပြီးသားဓာတ်တို့နှင့်
 (အစဉ်အတိုင်းတွဲ၍) မာတယ်၊ ဖွဲ့တယ်၊ ပူတယ်၊ တွန်းတယ်ဟု
 အစဉ်အတိုင်း ၃ မိနစ်စီရူပေပါ။ နောက်ဆုံး ဤနည်းအတိုင်း ရှာရူလိုမှ
 မတွေ့သောဓာတ်များနှင့် မထင်ရှားသောဓာတ်များကို သညာဖြင့်
 ရှာသောနည်းတို့ဖြင့် ရှာရူပါ။

ဓာတ်တို့ကိုသညာဖြင့်ရှာနည်း

ဤသညာဖြင့်ရှာနည်းသည် ရှေ့ကရှာနည်းအတိုင်းရှာ၍
 တွေ့ပြီးသားဓာတ်တို့ကို အစဉ်အတိုင်းပြန်၍ ရူချေသောအခါ
 သူ့အလှည့်ကျလျှက်သားနှင့် မပေါ်လာသောဓာတ်ကို ကျော်၍
 မသွားရပဲ (ထား၍မသွားရပဲ) ပေါ်လာအောင် သညာဖြင့်ဖော်ထုတ်၍
 ရှုသောနည်းဖြစ်သည်။ သူ့အလှည့်ကျ၍မာဓာတ်က မပေါ်လာလျှင်
 သွားထိပ်ခြင်းထိကြိတ်၍ မာဓာတ်ကိုမြင်အောင် ကြည့်ပါ။
 မာဓာတ်ကို ဉာဏ်မှာတွေ့လျှင် ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းအပြင်သို့
 နဲ့၍သွားအောင်ဖြန့်၍ရူကြည့်ပါ။ ဤကဲ့သို့ပဲ ကြမ်းတုဓာတ်ကို
 ပေါ်လာအောင် လက်ဖမိုးနှင့်ကြမ်းအခင်းတို့ကို ပွတ်တိုက်၍၎င်း။

လျှာဖြင့်သွားတို့ကိုပွတ်၍၎င်းပြုလုပ်၍ရှာပါ။ လေးတဲ့ဓာတ်ကို
 ဖိထိုင်ထားလို လေးတဲ့သဘော၊ ပေါင်ပေါ်လက်တင်ထားလို
 လေးတဲ့သဘောတို့ကို မြင်အောင်ကြည့်၍ လေးတဲ့ဓာတ်ကိုဖော်
 ထုတ်ပါ။ ပျော့ဓာတ်ကို နှုတ်ခမ်းပျော့ခြင်းဖိ၍၎င်း၊ လျှာဖြင့်နှုတ်ခမ်း
 ပျော့ကို တွန်းဖိကြည့်၍၎င်း၊ ပျော့ဓာတ်ကိုဖော်ထုတ်ပါ။ (ချော့ဓာတ်ကို
 နှုတ်ခမ်းအတွင်းသားကို လျှာဖြင့်ပွတ်၍ ချော့ဓာတ်ကိုဖော်ထုတ်ပါ။
 ပေါ့ဓာတ်ကို အသက်ရှူလို၊ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမြောက်ကြပေါ့တက်သွားပုံ
 ကို၎င်း၊ လက်ဝါးကိုလှန်၍ လက်ညှိုးကိုအသာမ၍ ပေါ့ဓာတ်ကို
 ဖော်ထုတ်ပါ။ (ပထဝီဓာတ် ၆ ပါးရှာပုံပြီး၏။)

ယိုစီးသဘောကို သွားခြေမှ ယိုစီး၍လာသောသွားရည်၊
 စားဖွယ်တစ်ခုခုကို တွေးတောကြံစီလိုဖြစ်၍လာသော ယိုစီးသဘောကို
 မြင်အောင်ကြည့်၍ ယိုစီးဓာတ်ကိုဖော်ထုတ်ပါ။ ဖွဲ့စည်းသဘောကို
 ခန္ဓာကိုယ်၌အဝတ်တို့ဖြင့် ဖွဲ့ချည်ထား၍ တင်းကြပ်ပုံကို၎င်း၊
 လက်သီးကိုတင်းတင်းဆုပ်၍၎င်း၊ ဖွဲ့စည်းဓာတ်ကိုမြင်အောင်ကြည့်၍
 ဖော်ထုတ်ပါ။ (အာပေါဓာတ် ၂ ပါးပြီး၏။)

ပူသဘောကို အာခလောင်ကိုလျှာကပ်၍ ပူဓာတ်ကိုမြင်အောင်
 ကြည့်ပါ။ အေးသဘောကို အပြင်ကလေအေးထိ၍၎င်း၊ လေရှူသွင်း
 လိုက်လို နှာခေါင်းအတွင်း၌ အေးခနဲဟူသော အေးဓာတ်ကိုမြင်အောင်
 ကြည့်၍ တေဇောဓာတ်တို့ကို ဖော်ထုတ်ပါ။

(တေဇောဓာတ် ၂ ပါး ပြီး၏။)

ထောက်ကန်သဘောကို ပကတိမတ်၍နေသောခန္ဓာကိုယ်ကို
 နဲ့၍နဲ့၍ကြည့်လိုက်သော် ယိုင်လဲ၍မသွားရအောင် ကျားကန်ထောက်
 ထားသလို၎င်း၊ ဘော်လုံးကိုလေထိုးထားလို ပျော့ကျမသွားဘဲ
 ထောက်ကန်ထားပုံကို၎င်း၊ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို တောင့်နေအောင်
 ထောက်ကန်ထားသော ထောက်ကန်လေဓာတ်ကို၎င်း မြင်အောင်ကြည့်
 ပါ။ တွန်းကန်ဓာတ်ကို ထိပ်လည်၌ ဒိပ်ဒိပ်ဒိပ်နှင့် တိုးနေတဲ့

တွန်းကန်ဓာတ်ကို၎င်း။ ဝင်လေထွက်လေတို့၏ တွန်း၍တွန်း၍ သွားသော တွန်းကန်လှုပ်ရှားသော လေဓာတ်ကို၎င်း မြင်အောင် ကြည့်ပါ။ (ဝါယောဓာတ် ၂ပါးပြီး၏။)

ဤသို့သညာရှေ့သွား၍ ဓာတ်တို့ကို အစဉ်မပျက်အောင် ဖော်ထုတ်၍ရှုခြေပါ။ မထင်ရှားသောဓာတ်များ ကိုလည်း ဤကဲ့သို့ ဖော်ထုတ်၍ရှုပါ။

ဓာတ်တို့ကိုထင်ရှားအောင်ရှုထားပါ

ဓာတ်တို့ကိုရှုတဲ့အခါမှာ ဓာတ်တစ်လုံးခြင်းကို ခန္ဓာကိုယ် အတွင်းအပြင်ခြေဆုံးခေါင်းဆုံးတို့၌ ထင်ထင်ရှားရှားတွေ့အောင်ရှုပါ။ နောက်တဖြေးဖြေးကျမှ သွက်၍လာအောင်ရှုပါ။ ဓာတ် ၁၂ပါးတို့ကို သွက်သွက်လက်လက် ရှုနိုင်လာသောအခါ ရုပ်ကလာပ်အမှုန်ကလေး တွေကို တွေ့တဲ့သူလည်းရှိပါသည်။ မတွေ့တဲ့သူလည်းရှိပါသည်။

(ရုပ်ကလာပ်အမှုန်ကိုတွေ့လျှင်တော့ ဓာတ်ခွဲရမည်ဖြစ်သည်။)

ဓာတ်ကြီးလေးပါးလေ့ကျင့်ထား

ဓာတ်သဘာဝ(၁၂)ပါးတို့ကို သွက်နိုင်သ၍သွက်အောင် လေ့ကျင့်ပြီးသောအခါ မာ-ကြမ်း-လေး-ပျော့-ချော-ပေါ့၊ ဤ ၆ ပါး ကို တစ်ပေါင်းတည်းပြု၍ ဤကားပထဝီဓာတ်ဟု၎င်း၊ ယိုစီး-ဖွဲ့စည်း ကို အာပေါဓာတ်ဟု၎င်း၊ ပူ-အေးကို တေဇောဓာတ်ဟု၎င်း၊ ထောက်ကန်-တွန်းကန်ကိုဝါယောဓာတ်ဟု၎င်း။

(မြေ-ရေ-မီး-လေ-ဓာတ်ကြီးလေးတွေမှတ်ပါလေ။)

ပထဝီဟုအာရုံပြုလိုက်လျှင် ခန္ဓာကိုယ်တွင်းသို့လှမ်း၍ ခပ်မြန်မြန်ပထဝီဓာတ် ၆ ပါးသဘောကို မိသလောက်ဉာဏ်နှင့်သိမ်း၍ အာပေါဟု အာရုံပြုလိုက်လျှင် ခန္ဓာကိုယ်တွင်းသို့လှမ်း၍ ခပ်မြန်မြန် မိသလောက် အာပေါဓာတ်ကိုဉာဏ်နှင့်သိမ်း၍ တေဇောဟုအာရုံ

ပြုလိုက်လျှင် တေဇောဓာတ်ကိုဉာဏ်နှင့်သိမ်း၍။ ဝါယောဟု အာရုံပြု လိုက်လျှင် ဝါယောဓာတ်ကို မိသလောက်လှမ်းယူ၍ ဓာတ်ကြီးလေးပါး တို့၏ လက္ခဏာတို့ကို မြင်အောင်ကြည့်၍ လေ့ကျင့်ထားပါ။ ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့ကို ဉာဏ်မှာမမြင်ပဲ ရှုပါလျှင် ဆိုကမ္မဋ္ဌာန်း ဖြစ်သွားလိမ့်မည်။

လမ်းလျှောက်ရင်းရှုရန်

ထိုင်ရင်းဓာတ်တစ်ပါးမျှကိုပဲရှုနိုင်သေးပါက လမ်းလျှောက် ရင်း၊ လဲလျောင်းရင်းလည်း၊ ဓာတ်တစ်ပါးမျှကိုပဲမြင်အောင်ရှုပါ။ ထိုင်ရင်းဓာတ်နှစ်ပါးမျှရှုနိုင်ပါက လမ်းလျှောက်ရင်း၊ လဲလျောင်းရင်း လည်း၊ ဓာတ်နှစ်ပါးမျှရှုပါ။ ထိုင်ရင်းသုံးပါးမျှရှုနိုင်ပါက လမ်းလျှောက်ရင်း၊ လဲလျောင်းရင်းလည်း၊ ဓာတ်သုံးပါးမျှရှုပါ။ ထိုင်ရင်းဓာတ်လေးပါးရှုနိုင်ပါက လမ်းလျှောက်၊ လဲလျောင်းတို့၌လည်း ဓာတ်လေးပါးမြင်အောင်ရှုပါ။

ဓာတ်လွန်လျှင်ပြင်ရန်

ဓာတ်သဘာဝ ၁၂ ပါးတို့ကို ထင်ရှားအောင်ရှုတဲ့အခါမှာ ဖြစ်စေ၊ ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့၏ လက္ခဏာတို့ကို ထင်ရှားအောင်ရှု တဲ့အခါမှာဖြစ်စေ၊ ဓာတ်တစ်လုံးတည်းကိုသာ ရက်ရှည်လများစွဲ၍ မရှုပါနှင့်။ ဓာတ်လွန်ကဲမှုဖြစ်တတ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် မာ၊ ကြမ်း၊ လေး၊ ဖွဲ့၊ တွန်း၊ လှုပ်ရှားတို့ လွန်ကဲလာလျှင် မခံမရပ်နိုင်ဖြစ်တတ်ပါ သည်။ တရားထိုင်ရင်း အနောက်အယုတ်ဖြစ်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုစွန့်လွှတ် ရသည်အထိ ဖြစ်တတ်ပါသည်။

အကယ်၍မာတာလွန်၍လာလျှင် ပျော့တဲ့ဓာတ်ကို ခန္ဓာကိုယ် အတွင်းအပြင် နှံ့အောင်ရှု၍ပြင်ပါ။ ပျော့တဲ့ဓာတ်ကို ရှုနေခိုက် မာတာသည်ရှိသေးလားရှိသေးလားဟု အကဲမခတ်ပါနှင့် ပျော့တဲ့ဓာတ် ကိုသာ အားကောင်း၍လာအောင် ရှုနေပါ။ ပျော့တဲ့ဓာတ်

အားကောင်း၍လာလျှင် မာတာသည် အလိုလိုလျှော့၍သွားပါလိမ့်မည်။
 ဤကဲ့သို့ပဲ ကြမ်းတာလွန်လျှင်၊ ချောတာနဲ့၊ လေးတာလွန်လျှင်၊ ပေါ့တာ
 နဲ့၊ ပူတာလွန်လျှင်-အေးတာနဲ့၊ စသည်ဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဓာတ်တို့နှင့်
 နှုတ်၍ပြင်ပါ။ ဓာတ်တို့၏ သဘောကား အပူလွန်ကဲနေသောအခါ
 အအေးသည် မရှိပျောက်နေ၏။ နောက်တဖြည်းဖြည်း အပူလျော့
 လာသောအခါ အအေးသည်လည်း တဖြည်းဖြည်း ဝင်၍လာ တော့၏။
 အအေးလွန်ကဲလာသောအခါ အပူသည်လုံးဝမရှိတော့ပေ။ ဤသို့
 ဓာတ်တစ်လုံးတည်းကိုပဲ အလွန်၊ အယုတ်၊ သမဖြစ်နေပုံတို့ကို
 မြင်အောင်ကြည့်ပါ။

တစ်နည်း” လွန်နေသောဓာတ်တို့ကို ရှူလေ-ရိုက်လေ
 တို့ဖြင့်တွဲ၍ ခြေဆုံးခေါင်းဆုံး ဆင်းလိုက်တက်လိုက်နှင့် အကြိမ်ကြိမ်
 ပြုလုပ်၍ ကျွတ်ထွက်သွားအောင် ရှု၍လည်းပြင်ပါ။

ဤစည်းကမ်း ၁၀ ချက်ကိုလိုက်နာပါ

ရှေ့ကဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း ဓာတ်တို့၏ သဘာဝ လက္ခဏာတို့ကို
 ကြိမ်ဖန်များစွာရှုကြည့်ရာ၌ ဤစည်းကမ်း ၁၀ ချက်ကို လိုက်နာရမည်
 ဖြစ်သည်။

- ၁။ အစဉ်အတိုင်းရှုပါ။
- ၂။ မမြန်လွန်းရ။
- ၃။ မနှေးလွန်းရ။
- ၄။ အပြင်အာရုံသို့ စိတ်ပျံ့လွင့်မှုတားမြစ်ရမည်။
- ၅။ ဓာတ်တို့၏ အမည်ပညတ်တို့၌ သောင်တင်မနေရ။
- ၆။ မထင်ရှားသောဓာတ်အချို့ကို ခေတ္တလွှတ်ထားနိုင်သည်။
- ၇။ သဘာဝလက္ခဏာတို့ကို ဦးစားပေး၍ရှုပါ။
- ၈-၉-၁၀ တို့၌ သဒ္ဓါနှင့်ပညာ၊ ဝီရိယနှင့်သမာဓိတို့ကို

ညီမျှအောင်ညှိ၍ရှုပါ။ သတိကားပိုသည်မရှိ။ ဤသို့ ညီမျှအောင်ပြု၍
 သတိလက်ကိုင်ထားကာ အားထုတ်ပါလျှင် ဓာတ်ကြီးလေးပါး
 သဘာဝအသီးသီးတို့၏ ဖြစ်စ၊ ဖြစ်လယ်၊ ဖြစ်ဆုံးဆိုတဲ့ (ဖြစ်၊ တည်၊
 ပျက်) ကို မှန်ကန်စွာမြင်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဓာတ်တို့၏ သဘာဝ
 အသီးသီးတို့ကိုလည်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်းမြင်ရမည်ဖြစ်သည်။

သဒ္ဓါလွန်လျှင် တဏှာဘက်ကို ကျွံတတ်သည်။ တဏှာ၏
 အပြစ်တို့ကိုမြင်အောင် တွေးတောကြံစီပညာသွင်း၍ရှု။ ပညာလွန်လျှင်
 တွေးတောကြံစီများ၍ မဆုံးနိုင်အောင်တွန့်နေတတ်သည်။ ဒီအခါ
 အလောင်းတော်ကြီးတို့၏ ဖြည့်ဆည်းပူးခဲ့သော ဂုဏ်သတ္တိတစ်ခုခုကို
 အာရုံပြုရင်း ဘုရားဂုဏ်၊ တရားဂုဏ်၊ သံဃာဂုဏ်တို့တွင် မိမိဉာဏ်၌
 ထူးခြားစွာထင်၍ ကြည်နူးသောဂုဏ်ကို အာရုံပြု၍ ယုံကြည်
 သဒ္ဓါသွင်း၍ရှု။ ဝီရိယလွန်လျှင် မတည်ငြိမ် ပျံ့လွင့်နေတတ်သည်။
 စိတ်ကိုလျှော့၍ အလိုက်သင့် စူးစိုက်မှုပြု။ သမာဓိသွင်း၍ ရှု။
 သမာဓိလွန်လျှင် ငိုက်မြည်းနေတတ်သည်။ လှုပ်ရှားမှုပြု ဝီရိယစု
 သွင်း၍ရှု။

“လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးအယူ” ဓာတ်တို့၏ သဘာဝ
 အသီးသီးတို့ကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဉာဏ်မှာမြင်ထားရပါလျှင်
 တစ်ချိန်ချိန် ဘဝတစ်ခုခုတို့၌ ဧကန္တ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ကျွတ်လွတ်ရမည့်
 ပါရမီမျိုးစေ့ကောင်းရပြီဟု။ (ဗောဓိပက္ခိယဒီပနီ)

သတ္တသညာကွာအောင်ရှုပါ

ဤကဲ့သို့ ခန္ဓာကိုယ်တွင်း ဓာတ်သဘာဝတို့ကို စူးစိုက်ရှုလို
 သမာဓိအရှိန်အားကောင်း၍လာသောအခါ ဓါတ်တို့ကို မြန်နိုင်သမျှ
 မြန်မြန် လိုက်၍ရှုပါ။ ခန္ဓာကိုယ် ခေါင်း၊ ခါး၊ ခြေ၊ လက် စသော
 အင်္ဂါတို့ကို မမြင်ရတော့ဘဲ ဓာတ်တို့၏ အစုအပုံကြီးကိုသာမြင်နေရ

ဦးနှစ်

တော့မည်၊ (ဒီအခါ ငါ သူတပါး ယောက်ျား မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ဟူသော သတ္တသညာသည် ကွာစပြုတော့၏။ ကွာအောင်လည်းအား ထုတ်ရမည်။

အကြည်တုံးအကြည်ခဲ

ဤကဲ့သို့ ဓာတ်တို့ကို မြန်မြန်လိုက်၍ အားထုတ်နေရင်းက ရှုကွင်းဟာ ညစ်ထပ်ထပ်မီးခိုးရောင်လိုဖြစ်လာတတ်၏။ ဂရုမပြုနှင့် ဓာတ်တို့ကိုသာ ဆက်၍ရှုနေပါ။ ညစ်ထပ်ထပ်ဟာမပျောက်ပဲ တော်တော်လေးကြာသွားလျှင် ဝါဂွမ်းဆိုင်ကြီးကဲ့သို့ ဖြစ်၍လာ လိမ့်မည်။ ဂရုမစိုက်ပဲ ဓာတ်တို့ကိုသာ ဆက်၍ရှုနေပါလျှင် ရှေ့ခဲထုံး၊ ဖန်တုံး၊ မှန်တုံးကဲ့သို့ အကြည်တုံး၊ အကြည်ခဲကြီးဖြစ်၍လာလိမ့်မည်။ (ဒါဟာရုပ်ဃနမပြီရသေးသော ဓာတ်လေးပါးအတုံးအခဲကြီးဖြစ်သည်။ (အကြည်ပြင်က မျက်နှာရှေ့မှာရောက်နေလျှင် ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်ကို ဆွဲဆွဲတင်ပါ။)

ထိုအကြည်တုံး အကြည်ခဲကျမှ ဓာတ်လေးပါးကိုမြင်အောင် ဆက်၍ရှုပါ။ တဖြည်းဖြည်းနှင့်အရောင်တောက်၍လာလိမ့်မည်။ ထိုကို ဆက်၍ဓာတ်လေးပါးမြင်အောင်ရှုပါ။ ကြေကျ၍ ကလာပ်မှုန်ကလေး တွေဖြစ်၍လာလိမ့်မည်။ အကယ်၍ ဓာတ်လေးပါးမြင်အောင်ရှုလိုမှ အကြည်တုံးအကြည်ခဲကြီးက ကြေကျမသွားလျှင် ထိုအကြည်တုံး အကြည်ခဲကြီးအတွင်းသို့ (အကြားအပေါက်ဟူသော) အာကာသဓာတ် သွင်း၍ စိုက်ရှုပါ။ မွှေနှောက်၍ရှုလိုက်ပါ။ ကြေကျ၍ ကလာပ်မှုန် ကလေးတွေဖြစ်၍သွားလိမ့်မည်။

ကလာပ်မှုန်ဖြစ်အောင်သမာဓိမမိလျှင်

အကယ်၍ဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း အကြည်တုံး၊ အကြည်ပြင်၊ ကလာပ်မှုန်ဖြစ်လောက်အောင် (သမာဓိအားကမမိလျှင် ပြောင်း၍ရှုရန် ပျော့၊ ချော့၊ ပေါ့၊ ဓာတ်သုံးပါးကို နှုတ်၍ ကျန်ဓာတ် ၉ ပါးတို့၏ သဘာဝ တို့ကို ဖြည်းဖြည်းမှမြန်မြန် ထင်ရှား၍လာအောင် သမာဓိကို ထူထောင်ပါ။ နောက်သွက်နိုင်သလောက်သွက်အောင်လိုက်ပြီးလျှင် ခန္ဓာကိုယ်၏အတွင်း၌ ပတ်ချာလှည့်၍၎င်း၊ ဆင်းလိုက်တက်လိုက် မွှေနှောက်၍၎င်း ရှု၍၊ ခန္ဓာကိုယ်၌ ဓာတ်တွေလှုပ်ရှားတက်ကြွ လာသောအခါ ခန္ဓာကိုယ်မွှေနှောက်မှုကိုလွှတ်ခဲ့၍ ခန္ဓာကိုယ်ရှုကွင်း တွင်းကို စိုက်၍ကြည့်လိုက်ပါ။ ရှုကွင်းတွင်းက ဘာမှမတွေ့လျှင် ဓာတ် ၉ ပါးကိုပင် ပြန်၍ပြန်၍မွှေပါ။ ရှုကွင်းထဲကိုကြည့်လို အခိုးအငွေ့ကို ပဲတွေ့တွေ့ ဘာကိုဘဲတွေ့တွေ့-တွေ့တာကိုဆက်၍ ဓာတ်လေး ပါးမြင်အောင်ရှုကြည့်ပါ။ ဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း အကြိမ်ကြိမ်ရှုကြည့် သောအခါ ရုပ်မှုန်ကလေးတွေကိုတွေ့ရလိမ့်မည်။ ထိုရုပ်မှုန် ကလေးတွေကိုပဲ ဓာတ်လေးပါးမြင်အောင်ရှုကြည့်ပါ။ ပျောက်၍ သွားလျှင် ဓာတ်သဘာဝ ၉ ပါးတို့ကိုပဲပြန်မွှေ၍ ရှေ့တည့်တည့်ရှုကွင်း ကိုပဲ စိုက်၍ကြည့်ပေးပါ။ ကလာပ်မှုန်ကိုမတွေ့မခြင်း ဤနည်း အတိုင်းရှုကြည့်ပါ။

ဒီအချိန်ကစ၍ တရားထိုင်တိုင်းထိုင်တိုင်း ဓာတ်သဘာဝ ၉ပါးကိုစ၍စ၍ရှုမှတ်ပါ။ ရုပ်ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေက မထင်မရှား ဖြစ်၍နေလျှင် အပြင်ကအလင်းရောင်ရတဲ့ဖက်ကို မျက်နှာမူ၍ထိုင်ပါ။ ဤကဲ့သို့ တဖြည်းဖြည်း ရှုဖန်များလာသောအခါ ရုပ်မှုန်ကလေး တွေဟာ ထင်ရှားလာပြီး မပျောက်တော့ဘဲ အကြည်ရောင်ဝင်၍လာကာ တစ်ချို့ကကြယ်ရောင်၊ တစ်ချို့ကဝင်းဝါရောင်၊ တစ်ချို့က အကြည်

ပပါပဲနီထွေးထွေး၊ တစ်ချို့ကအရောင်မပါသာကူစေ့ကဲ့သို့၊ တစ်ချို့က ပုလင်းကဲ့အမျှင်ကလေးတွေလိုစသည်ဖြင့် ကလာပ်မှုန် အမျိုးမျိုးတို့ကို တွေ့ရလိမ့်မည်။ တွေ့သောအခါ ကလာပ်မှုန်အတွင်း၌ ဓာတ်လေးပါး ကို ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင်ကြည့်၍ ဓာတ်ခွဲရလိမ့်မည်။

သတိ” ဤသို့ဓာတ်သဘာဝ ၉ ပါး၊ ၁၂ပါးတို့နှင့် ဓာတ်ကြီး လေးပါးတို့၏ လက္ခဏာတို့ကိုရှုမှတ်သိမ်းဆည်းနေတဲ့အခါမှာ စိတ္တဇရုပ်၌ပါသော ဝဏ္ဏဓာတ်အလင်းရောင်တို့သည် ဖြစ်ပေါ်၍ လာတတ်၏။ ဥဒယဝယ ဉာဏ်မှလာသောအလင်းရောင် မဟုတ် သေးဟုမှတ်ပါ။

ဓာတ်ခွဲရန်သိထားသင့်သောအချက်များ

ဓာတ်ခွဲရန် မျက်စိအကြည်သည် မျက်စိထဲမှာရှိသည်။ နားအကြည်သည် နားထဲမှာရှိသည်။ နှာခေါင်းအကြည်သည် နှာခေါင်းထဲမှာရှိသည်။ လျှာအကြည်သည် လျှာအလယ်လောက်မှာ အဖျားပိုင်းမှာရှိသည်။ ကိုယ်အကြည်သည် တစ်ကိုယ်လုံး ထိလို့ သိတဲ့နေရာတိုင်းမှာရှိသည်။ (ဒါ့ကြောင့်ကာယအကြည်သည် - ဒွာရ ၆ ပါးလုံးမှာရှိသည်။) ဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည် နှလုံးအိမ်အတွင်းမှာ ရှိသည်။ ဘာဝဓာတ်သည် တစ်ကိုယ်လုံးပျံ့နှံ့၍တည်သည်။ ကလာပ်ဟူသည် အပေါင်းအစုကိုခေါ်သည်။ ဒါ့ကြောင့်ရုပ် ကလာပ်အမှုန်တစ်ခု၌အနည်းဆုံး ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ သြဇာဟူ၍ ဓာတ်ရှစ်မျိုးသည် အဋ္ဌကလာပ်ဟု ခေါ်သည်။ ဤအဋ္ဌကလာပ်သည် ကံကြောင့်လည်းဖြစ်သည်။ စိတ်ကြောင့်လည်းဖြစ်သည်။ ဥတုကြောင့်လည်းဖြစ်သည်။ အာဟာရ ကြောင့်လည်းဖြစ်သည်။ ဒါ့ကြောင့် စတုသမုဋ္ဌါနိကရုပ်ဟု ခေါ်သည်။ (ကံ-စိတ်-ဥတု-အာဟာရ ဟူသော အကြောင်းလေးပါးကြောင့် ဖြစ်သောရုပ်)

ထိုအဋ္ဌကလာပ်ရုပ် ၈ ခုထဲကို ရုပ်ဇီဝိတ(ရုပ်သက်) ၁ ခုထည့်လျှင် ၁-ဇီဝိတနဝကကလာပ်ဟုခေါ်သည်။ ထိုဇီဝိတနဝက ကလာပ်ထဲကို စက္ခုအကြည် ၁ ခုထည့်လျှင် ၂-စက္ခုဒဿကကလာပ်။ သောတအကြည်ထည့်လျှင် ၃-သောတဒဿကကလာပ်၊ ဃာန အကြည်ထည့်လျှင် ၄-ဃာနဒဿကကလာပ်။ ဇီဝါအကြည် ထည့်လျှင် ၅-ဇီဝါဒဿကကလာပ်၊ ကာယအကြည်ထည့်လျှင် ၆- ကာယဒဿက ကလာပ်၊ ဟဒယထည့်လျှင် ၇-ဟဒယဝတ္ထုဒဿက ကလာပ်။ ဣတ္ထိဘာဝ (မိန်းမဖြစ်ကြောင်း) ရုပ်ထည့်လျှင် ၈- ဣတ္ထိဘာဝဒဿကကလာပ်၊ ပုရိသဘာဝ(ယောက်ျားဖြစ်ကြောင်း) ရုပ်ထည့်လျှင် ၉-ပုရိသဘာဝဒဿကကလာပ်ဟူ၍ ကံကြောင့် ဖြစ်သော ကမ္မဇကလာပ် ၉ စည်းတို့ဖြစ်သည်။

ထိုအဋ္ဌကလာပ်ထဲကို အသံထည့်လျှင် သဒ္ဒနဝကကလာပ် ဖြစ်သည်။ စိတ်-ဥတု၊ ၂ပါးတို့ကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်ကလာပ်ဖြစ်သည်။ ထိုကလာပ်တို့သည် အကြည်ပါသောကလာပ်၊ အကြည်မပါ သောကလာပ်ဟူ၍ ၂မျိုးရှိသည်။ စက္ခုအကြည်၊ သောတအကြည်၊ ဃာနအကြည်၊ ဇီဝါအကြည်၊ ကာယအကြည်၊ ဤ ၅မျိုးတို့သည် ရုပ်အကြည်တို့ဖြစ်ကြသည်။ မနောအကြည်သည် နာမ်အကြည် ဖြစ်သည်။ ဤသို့အကြည် ၆ မျိုးရှိသည်။

ဘာဝ-ဟဒယ-ဇီဝိတ၊ စိတ္တဇ၊ ဥတုဇ၊ အာဟာရဇ ရုပ်တို့သည် အကြည်မ ပါသော ရုပ်ကလာပ် ၆ မျိုးတို့ဖြစ်ကြသည်။ **ရုပ်ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေကပျောက်ပျောက်နေလျှင်**

ရှုနေရင်းက ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေက ပျောက်သွားပြီး တော်တော်နှင့် ပြန်ပေါ်မလာရင် ခန္ဓာကိုယ်ကိုခြုံ၍ ဆင်းလိုက် တက်လိုက်နှင့်မွေ့နှောက်ပြီးလျှင် မျက်လုံးထဲကိုသွား၍ ကြည့်လိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေကို တွေ့လျှင် မျက်လုံးနှင့်အပြည့်မြင်အောင်

ဟု(သို့.မဟုတ်)ရှုကွင်းနှင့်အပြည့်မြင်အောင်ဟု လှည့်၍လှည့်၍ ရှုကြည့်ပေးပါ။

ဤကဲ့သို့ရှုလို.မှကလာပ်မှုန်က ပျောက်ပျောက်နေပြန်လျှင် လင်းတဲ့ဘက်ကိုလှည့်ထိုင်၍ မျက်စိကိုဖွင့်၍ တစ်ခဏမျှကြည့်ပြီးလျှင် မှိတ်လိုက်ပါ။ ရောင်စုံတွေ ဟပ်ပြီး ဖွားဖွားဖွားဖွားနှင့် ကလာပ် မှန်တွေကိုပြန်တွေ့ရလိမ့်မည်။ ရှုကွင်းနှင့်အပြည့်မြင်အောင်ဟု လှည့်၍ လှည့်၍ကြည့်ပေးပါ။ ကြာတော့ခိုင်၍လာပြီး မပျောက်ပဲရပ်တည်၍ လာလိမ့်မည်။

ဓာတ် ၄ ပါး တစ်ပြိုင်နက်မြင်အောင်

ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေက မပျောက်ပဲရပ်တည်၍လာလျှင် ကလာပ်မှုန်တစ်ခု၏အတွင်း၌ ဓာတ်ကြီးလေးပါးကို တစ်ပြိုင်နက် ဆန်ဆန် မြင်အောင်ရှုရမည်ဖြစ်သည်။ ရှေ့နားကဓာတ်သဘာဝ ၁၂ ပါးကို ဓာတ်ကြီးလေးပါးပေါင်းဖွဲ့၍ ခန္ဓာကိုယ်တွင်းသို့ ဓာတ်ကြီး လေးပါးမြင်အောင် လေ့ကျင့်သကဲ့သို့ ယခုလည်း ကလာပ်မှုန် တစ်ခုအတွင်း၌ ဓာတ်ကြီးလေးပါးကို တစ်ပြိုင်နက်ဆန်ဆန် မြင်အောင် ဟု အလွန်မြန်မြန်ဆန်ဆန် လေ့ကျင့်ရမည်ဖြစ်သည်။ မြင်ကွင်းတွင်း၌ အကြမ်းဖျင်းလေ့ကျင့်လို.ရသွားလျှင်/နားသို့ သွား၍ ကြားသိစိတ်ဖြစ်တဲ့ နေရာကို ဉာဏ်နှင့်အရင်ရှာပါ။ ဒီနေရာဟာ ကြားသိဖြစ်တဲ့နေရာပဲဟု ဉာဏ်မှာတွေ့လျှင် ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော ဟု ဓာတ်စိုက် ပါ။ ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေပေါ်လာသောအခါ ကလာပ်တစ်မှုန်၌ ဓာတ်လေးပါးကို တစ်ပြိုင်နက်ဆန်ဆန်မြင်အောင် ရှုပါ။ လေ့ကျင့်ပါ။ နောက်နားခေါင်း၌ အနံ့ယူတဲ့နေရာ။ လျှာ၌အရသာယူတဲ့နေရာတို့ကို ဓာတ်လေးပါးစိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန်ပေါ်လာသော အခါ ကလာပ် တစ်မှုန်၌ ဓာတ်လေးပါးကို တစ်ပြိုင်နက်ဆန်ဆန် မြင်အောင်ဟု

လေ့ကျင့်ပါ။ ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံးခြံ၍ ဓာတ်စိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန်တွေ ပေါ်လာသောအခါ မိမိရှုလိုရာ ကလာပ်တစ်မှုန်၌ ဓာတ်လေးပါး တစ်ပြိုင်နက်ဆန်ဆန်မြင်အောင်ဟုလေ့ကျင့်ပါ။ နောက်ရင်ရိုးဆုံ၏ အောက်နား၌ရှိသော ရင်ချိုင့်နှင့်တည့်တည့်မှာ နှလုံးဘူးအတွင်းဟု အာရုံပြု၍ ဓာတ်စိုက်ပါ။ (နှလုံးဘူးအတွင်းသို့ ဓာတ်စိုက်သောအခါ- ရှုဉာဏ်သည်နှလုံးအတွင်းသို့ တော်တော်နှင့် မရောက်ပဲဖြစ်တတ်၏။ ဉာဏ်ရှိသလို အမျိုးမျိုးလှည့်ပတ်၍ ရှုကြည့်ပါ။ နှလုံးဘူးအတွင်းသို့ ရှုဉာဏ်ရောက်သွားသောအခါ ဖိုကနဲ ဟိုက်ကနဲဖြစ်တတ်သည်။ နှလုံးဘူးအတွင်းမှ အထက်သို့လေပြန်၍ လည်းတက်တတ်သည်။) ထိုအခါ ဓာတ်လေးပါးစိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန် ကလေးတွေပေါ်လာသော အခါ ကလာပ်တစ်မှုန်၌ ဓာတ်လေးပါးကို တစ်ပြိုင်နက်ဆန်ဆန် မြင်အောင်လေ့ကျင့်ပါ။

နောက်ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံးကိုခြံ၍ ကလာပ်မှုန်တွေအပြည့် မြင်အောင်ဟု ဖြန့်၍ဖြန့်၍လေ့ကျင့်ပါ။ ကလာပ်မှုန်တွေ အပြည့်မြင် လာသောအခါ (ကြယ်မှုန်တွေပျင်းခတ်နေသလို) ကလာပ်မှုန်တွေဟာ ဖြူဖွေးပြီး (တစ်ကိုယ်လုံးအနံ့ ဗျင်းခတ်နေအောင် ဖြန့်၍ဖြန့်၍ပဲ ထပ်ကာထပ်ကာလေ့ကျင့် ထားပါ။ လေ့ကျင့်၍ရသွားလျှင် ဓာတ်လေးပါးလေ့ကျင့်ခဲ့သလို မျက်စိကစ၍ ဒွါရ ၆ ပါးစလုံး၌ ကလာပ်တစ်မှုန်၌ ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ သြဇာဟု ဓာတ် ၈ပါးကို တစ်ပြိုင်နက်ဆန်ဆန်မြင်အောင်ဟု လေ့ကျင့်ထားပါ။

ဓာတ်စိုက်ရာ၌သတိပြုရန်

တစ်ဒွါရနှင့်တစ်ဒွါရတို့ ကူး၍ဓာတ်စိုက်ရာ၌ နားသို့ ဓာတ်စိုက်သောအခါ မျက်စိကကလာပ်မှုန်ကလေးတွေသည် နားသို့

လိုက်ပါနေသည်ဟုထင်ရတတ်၏။ ဒါ့ကြောင့်ကြိုတင်၍ ကြားသိစိတ် ဖြစ်တဲ့နေရာကို ဉာဏ်နှင့်အရင်ရှာပြီးမှ ဓာတ်စိုက်ရ ခြင်းဖြစ်လေသည်။ နောက်တစ်ခုက ဒွါရတိုင်း၌ ဘဝင်အကြည်ကို တွေ့နေရသလိုဖြစ်နေ တတ်၏။ ဒါဟာ ပဉ္စဒွါရဝိထိနှင့် ဘဝင် အကြည်ကိုမိမိ၍ဖြစ်သော မနောဒွါရဝိထိတို့သည် အာရုံကိုတွဲဖက် ရောယှက်၍ယူရခြင်းကြောင့် ပဉ္စဒွါရတို့၌ ဓာတ်စိုက်သော အခါမှာလည်း ဘဝင်အကြည်ကိုရော၍ တွေ့နေရသလိုဖြစ်နေပုံ ရသည်။ ဒါ့ကြောင့် ပဉ္စဒွါရတို့၌ ဓာတ်စိုက် သောအခါ ဘဝင်အကြည်ကို တွေ့နေရသလိုဖြစ်နေလျှင် ထိုဘဝင် အကြည်ကိုရှောင်၍ အတွင်းသို့ လှမ်း၍ ဓာတ်စိုက်ပါ။ ဒါမှသာ ပင်မနေရာကိုရောက်မည်ဖြစ်သည်။

ရုပ်ကလာပ်တို့၌ဓာတ်တို့၏သဘော

ရုပ်ကလာပ်တို့၌ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်း၍နေသော ဓာတ်သဘာဝ တို့ကို ဉာဏ်နှင့်ရှာနည်း၊ “ဥပမာ” ခဲလုံးကလေးတစ်လုံးကို လက်နှင့် နှိပ်၍ကြည့်လိုက်ပါ။ မာတာကိုတွေ့ရလိမ့်မည်။ ထိုမာတာသည် သီးသန့်ခွဲယူ၍မရနိုင်ပါ။ ပထဝီမာတုဓာတ်သဘောသက်သက်ကိုသာ တွေ့ရခြင်းဖြစ်သည်။ အတုံးအခဲမဟုတ်သော မာတုသဘောမျှသာ တစ်ခါ ဒီခဲလုံးကလေးကိုပဲ အပူ၊ အအေးကိုအာရုံပြု၍ စမ်းကြည့်လိုက် ပါ။ အပူ(သို့မဟုတ်)အအေးကို ထင်ရှားစွာတွေ့ရလိမ့်မည်။ ဒီအခါ (အခုနက တွေ့၍ထားသော မာသဘောသည် မထင်ရှားတော့ပေ။) ပူ (သို့မဟုတ်) အေးဟူသောတေဇောဓာတ်သဘောကိုသာတွေ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။ (ဒီခဲလုံးကလေးကိုပဲ အမှုန်တွေပြန်ကြည့်မသွားရအောင် ဖွဲ့စည်းနေတဲ့ အပေါဓာတ်သဘောမျှကို၎င်း၊ ခဲလုံးကလေးဟာပူပူကူ ကူ မသွားရအောင် ထောက်ကန်နေတဲ့ ဝါယောဓာတ်၏ သဘောမျှကို၎င်း၊ ခဲလုံးကလေးကိုမြင်နေတဲ့ အဆင်းသဘော၊ နမ်းရှုကြည့်လျှင်

တွေ့ရတဲ့အနံ့သဘော၊ လျှက်ကြည့်လျှင် တွေ့ရတဲ့အရသာသဘော၊ ခဲလုံးကလေး၌ စိုပြေနေတဲ့ အဆီအနှစ်ဩဇာသဘော၊ ဤသဘော ရှစ်မျိုးတို့ကို ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင်ကြည့်ရမည်။

ဒီကဲ့သို့ပဲ ရုပ်ကလာပ်ကလေးတစ်မှုန်ကိုဓာတ်ခွဲသောအခါ မာ၊ ဖွဲ့၊ ပူ၊ ထောက်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ ဩဇာဟူသော ဓာတ် သဘောသက်သက်တို့ကိုသာ ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင်ကြည့်၍ ခွဲရပါမည်။ အစိုင်အခဲမဟုတ်သော ဓာတ်တို့၏ သဘောသက်သက်မျှကိုသာ ဉာဏ်နှင့်မြင်မှ ပရမတ်ဆိုက်မည်။ ပရမတ်ဆိုက်မှ နောင်ဝိပဿနာ ပိုင်း၌ပြန်၍ ဤသဘောတရားတို့ကို လက္ခဏာတင် ဝိပဿနာရူသော အခါ အနတ္တဆိုက်ပါမည်။

ဓာတ်ခွဲသောအခါမှာလည်း ရုပ်ကလာပ်အမှုန်ကလေးတွေက အလွန်လျှင်မြန်စွာ ပေါ်လိုက်ပျောက်လိုက်ဖြစ်နေသဖြင့် ဒီတစ်မှုန်ကမာ၊ နောက်တစ်မှုန်ကဖွဲ့၊ စသည်ဖြင့် အဆင့်ဆင့်ဆက်၍ခွဲရမည်ဖြစ်သည်။

ရုပ်ကလာပ်မှုန်တို့ကိုဓာတ်ခွဲရန်

ရုပ်ကလာပ်မှုန်တစ်ခုကို ဓာတ်ခွဲရန်-ပထဝီဓာတ် ၆ လုံးထဲက မိမိနှစ်သက်သောဓာတ် ၁-လုံး၊ အာပေါဓာတ်ထဲက ၁-လုံး၊ တေဇောဓာတ်ထဲက ၁-လုံး၊ ဝါယောဓာတ်ထဲက ၁-လုံး၊ အားဖြင့် ၄-လုံး၊ မာ၊ ဖွဲ့၊ ပူ၊ ထောက်။ (သို့မဟုတ်) မာ၊ ဖွဲ့၊ ရင့်၊ ထောက် (သို့မဟုတ်) မာ၊ ဖွဲ့၊ ပူ၊ ထောက် (သို့မဟုတ်) မာ၊ ဖွဲ့၊ ရင့်၊ ထောက် ဟူ၍ မိမိဉာဏ်မှာထင်ရှားသော ဓာတ် ၄ ပါးတို့ကိုစဉ်၍ မြင်အောင်လေ့ကျင့်ထားပါ။

မျက်စိ၌

အကယ်၍ကလာပ်မှုန်တွေက ပျောက်၍မသွားပဲ လှုပ်လှုပ် လှုပ်လှုပ်နဲ့ အရှုခံ၍လာလျှင် ထိုကလာပ်မှုန် ၁-ခု၌ မာတုသဘော

သက်သက်ကလေးချည်း ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ ယူပါ။
ယိုတဲ့သဘောသက်သက်ကလေးချည်း ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင် ကြည့်ပါ။
ယူပါ။ နောက်ပူတဲ့သဘောသက်သက်ကလေးချည်း ဉာဏ်နှင့်
မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ ယူပါ။ ထောက်ကန်သဘောသက်သက်
ကလေးချည်းဉာဏ်နှင့်မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ ယူပါ။ ဓာတ်ခွဲပါ။

နား၌

မျက်စိထဲကို ဓာတ်လေးပါးခွဲလို့ရသွားပါလျှင် နားကိုသွား၍
ကြားသိစိတ်ဖြစ်တဲ့ နေရာကို ဉာဏ်နှင့်အရင်ရှာ၍ ဒီနေရာဟာ
ကြားသိစိတ်ဖြစ်တဲ့နေရာပဲဟု ဉာဏ်မှာတွေ့လျှင် မာ၊ ယို၊ ပူထောက်ဟု
ဓာတ်လေးပါးစိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန်လေးတွေပေါ်လာသောအခါ
ကလာပ်မှုန်လေးတစ်ခု၌ မာတဲ့သဘောသတ်သတ်၊ ဖွဲ့စည်းသဘော
သတ်သတ်၊ ရင့်ကျက်သဘောသတ်သတ်၊ ထောက်ကန်သဘော
သတ်သတ်ကလေးချည်းမြင်အောင်ကြည့်၍ ဓာတ်ခွဲပါ။ (ရင့်ကျက်
သည်တေဇောဓာတ်သဘော)

နာခေါင်း၌

နာခေါင်းသို့သွား၍ နံသိဖြစ်တဲ့နေရာကိုဉာဏ်နှင့်ရှာ၍ မာ၊
ဖွဲ့၊ ရင့်၊ ထောက်ဟု ဓာတ်စိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေ
ပေါ်လာသောအခါ ကလာပ်မှုန်၌ မာသဘော၊ ဖွဲ့သဘော၊ ရင့်ကျက်
သဘော၊ ထောက်ကန်သဘောသက်သက်တို့ကို မြင်အောင်ကြည့်၍
ဓာတ်ခွဲပါ။

လျှာ၌

လျှာလယ်သို့သွား၍ ဓာတ်လေးပါးစိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန်
ကလေးတွေပေါ်လာသောအခါ မာ၊ ဖွဲ့၊ ရင့်၊ ထောက်ဟု ဓာတ်လေးပါး
တို့၏ သဘောသတ်သတ်တို့ကို မြင်အောင်ကြည့်၍ ဓာတ်ခွဲပါ။

ကိုယ်၌

ခန္ဓာကိုယ်ကိုခြုံ၍ ဓာတ်လေးပါးစိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန်
ကလေးတွေပေါ်လာသောအခါ ကလာပ် ၁-မှုန်၌ မာ၊ ဖွဲ့၊ ရင့်၊ ထောက်
သဘောသတ်သတ်တို့ကို မြင်အောင်ကြည့်၍ ဓာတ်ခွဲပါ။ ဤကဲ့သို့
၅ ဒွါရတို့၌ ဓာတ်ခွဲသိမ်းဆည်း၍ပြီးသွားလျှင် --

နလုံးဘူး၌

ရင်ချိုင့်နှင့်တည့်တည့် နလုံးဘူးအတွင်းသို့သွား၍
ဓာတ်လေးပါးစိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေပေါ်လာသောအခါ မာ၊
ဖွဲ့၊ ရင့်၊ ထောက်သဘောသတ်သတ်တို့ကို မြင်အောင်ကြည့်၍
ဓာတ်ခွဲပါ။ (၃၂ ကောဋ္ဌါသသို့သွား၍လည်း ကောဋ္ဌါသ ၁-ခုစီ၌
ဓာတ်လေးပါးခွဲပါ။)

ခါတ်ပေါး

ဤကဲ့သို့ ဒွါရ ၆ ပါးတို့က ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေ၏
ဓာတ်လေးပါးသဘောသတ်သတ်တို့ကို မြင်အောင်ကြည့်၍ ဓာတ်ခွဲ၍
ပြီးသွားလျှင် ထိုကလာပ်မှုန်ကလေးတွေကို လှမ်း၍မြင်နေရသော (၁-
အဆင်း)၊ လှမ်း၍ရှုကြည့်လျှင်ရသော (၂-အနံ့)၊ လှမ်း၍လျှက်
ကြည့်လျှင် လျှာ၌တွေ့ရသော (၃-အရသာ)၊ ကလာပ်မှုန်၏အတွင်း၌
စိုက်၍ကြည့်လျှင်မြင်ရသောအဆီအနှစ် (၄-ဩဇာ)၊ ဒီလေးပါးတို့ကို
ခွဲခဲ့ပြီးသော ဓာတ်လေးပါးတို့နှင့်တွဲ၍ မာ၊ ဖွဲ့၊ ရင့်၊ ထောက်၊ အဆင်း၊
အနံ့၊ အရသာ၊ ဩဇာ ကလာပ် ၁ မှုန်၌ ဤဓာတ်သဘော ၈ ပါးတို့ကို
ခွဲရပါမည်။ (ကလာပ် ၁ မှုန်၌ အနည်းဆုံး ဒီဓာတ်ရှစ်ပါးပါသည်
ဟုမှတ်ထားပါ။)

အနံ့

ကလာပ် ၁ မှုန်၌ ဓာတ် ၈ ပါးကိုခွဲသောအခါ မိမိရှုလိုသည့်
ဒွါရ၌ပါသော ကလာပ်မှုန်၏အနံ့ကို နှာခေါင်းဆီသို့ ဆွဲ၍ယူလိုက်ပါ။
အနံ့ ရတတ်ပါသည်။ အကယ်၍ အနံ့ကမရပါလျှင် နှာခေါင်း
အကြည်နှင့် ဘဝင်အကြည်တို့ကို ပြိုင်၍မြင်အောင်ရှုလိုက်ပါ။
နှစ်ဒွါရလုံးကို ပြိုင်၍ မြင်သောအခါ မိမိယူလိုသည့်ဒွါရက
ကလာပ်မှုန်၏ အနံ့ကိုလှမ်း၍ယူပါ။

အရသာ

အရသာကိုရှုရန်မှာ မိမိယူလိုသည့်ဒွါရက ကလာပ်မှုန်၏
အရသာကို လျှာဆီသို့ယူကြည့်ပါ။ အကယ်၍မရလျှင် လျှာအကြည်နှင့်
ဘဝင်အကြည် ၂ ဒွါရတို့ကို ပြိုင်၍မြင်အောင်ရှုပြီးလျှင် မိမိယူလိုသည့်
ဒွါရက ကလာပ်မှုန်၏အရသာကို လျှာဆီသို့ယူပါ။ အကယ်၍
မရပြန်လျှင် မိမိယူလိုသည့် ဒွါရကကလာပ်မှုန်ကို ဓာတ်ကြီးလေးပါး
မြင်အောင် အကြိမ်ကြိမ်ရှုပြီးလျှင် လျှာဆီသို့ ကလာပ်မှုန်၏အရသာကို
ယူပါရပါမည်။

ဩဇာ

ဩဇာရှုရန် မိမိရှုလိုသည့် ဒွါရကအကြည်ပါသော
ကလာပ်မှုန်ကို စိုက်၍ရှုလိုက်လျှင် အဆီဝေနေသည်ကို၎င်း။
အနှစ်သဘောကို၎င်း။ (အကြည်မပါသောကလာပ်မှုန်ကို စိုက်၍
ရှုလိုက်လျှင် အပေါ်ယံမျက်နှာပြင်က ဘေးကိုရဲ့သွားပြီး အတွင်းက
အနှစ်ရောင်ကလေးပေါ်လာတတ်သည်။) ထိုအဆီအနှစ် ရောင်ကို
ဩဇာဟုရှုပါ။ ထိုအနှစ်မှအမှုန်ပွားသည်ကိုလည်း တွေ့နိုင်သည်။

ဘဝင်အကြည်

ရင်ရိုးဆုံ၏အောက်နား၌ရှိသော ရင်ချိုင့်နှင့်တည့်တည့်
နှလုံးဘူးအတွင်းဟုအာရုံပြု၍ ဓာတ်လေးပါးစိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန်
တွေ ပေါ်လာသောအခါ ကလာပ်မှုန်တွေကို ရှုကွင်းနှင့်အပြည့်
ဖြစ်သွားအောင် ဖြန့်ရှုပေးပါ။ ပျံ့နှံ့သွားသောအခါ ကလာပ်မှုန်
ရှုကွင်း၏ အလယ်လောက်မှာတဖျတ်ဖျတ်နှင့်လျှပ်လက်သလို အရောင်
တဖျတ်ဖျတ် ဖြစ်နေသည်ကိုတွေ့ရလိမ့်မည်။ ဒါဟာမနောဒွါရဟု
ခေါ်သော ဘဝင်အကြည်ဖြစ်မည်။ ထိုဘဝင်အကြည် မနောဒွါရကိုမှီ၍
မနောဝိညာဏ်ဝိထိစိတ်တို့ဖြစ်ကြသည်။

ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင်ဓာတ်ခွဲပါ

ဤကဲ့သို့ ဓာတ် ၈ ပါးရှုနည်းတို့ကို သိထားပြီးသောအခါ
မျက်စိထဲကိုသွား၍ ဓာတ်လေးပါးစိုက်လိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန်ကလေး
တွေပေါ်လာသောအခါ ကြည်တယ်ကြည်တယ်ဟုရှုပြီးလျှင်
ကြည်တဲ့ကလာပ်မှုန်ဖြစ်စေ မကြည်တဲ့ကလာပ်မှုန်ဖြစ်စေ။ ထိုကလာပ်
တစ်မှုန်၌ပါသော မာသဘော၊ ယိုသဘော၊ ပူသဘော၊ ထောက်
သဘော၊ အဆင်းသဘော၊ အနံ့သဘော၊ အရသာသဘော၊ ဩဇာ
သဘောတို့ကို အသီးသီးဉာဏ်၌ မြင်အောင်ဓာတ်ခွဲပါ။

ဤကဲ့သို့ပဲ နား၊ လျှာ၊ ကိုယ် တို့၌လည်း ဓာတ်လေးပါး
စိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေမြင်လာသောအခါ၊ မာ၊ ယို၊ ပူ၊
ထောက်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ ဩဇာ၊ ဟူ၍ ဓာတ်၈ပါးတို့၏
သဘော သတ်သတ်တို့ကို ဉာဏ်မှာထင်ရှား၍လာအောင်၊ ရှုကြည့်၍
ဓာတ်ခွဲပါ။

နောက်နှလုံးဘူးအတွင်း၌လည်း ဓာတ်လေးပါးစိုက်ပါ။
ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေ ပေါ်လာသောအခါ မာ၊ ဖွဲ့၊ ရင့်၊ ထောက်၊

အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ ဩဇာ ဟူ၍ ဓာတ် ၈ ပါး တို့၏ သဘောတို့ကို ဉာဏ်မှာမြင်အောင်ကြည့်ရှု၍ဓာတ်ခွဲပါ။

အထူးမှာထားချက်။ အချို့နေရာ၌ မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်၊ အချို့၌ မာ၊ ဖွဲ၊ ရင့်၊ ထောက် စသည်ဖြင့်သုံးထားခြင်းသည် နာမည်သာပြောင်း၍ တရားကိုယ်ကတော့ အတူတူပါပဲဟုသိစေလို၍ သုံးထားပါသည်။

မထင်ရှား၍အားမရပါလျှင်

ဤကဲ့သို့ ဓာတ်(၈)ပါးတို့ကိုဓာတ်ခွဲ၍ရှုရာ၌ ဓာတ်က မထင်ရှား၍အားမရပါလျှင် ခန္ဓာကိုယ်တွင်းကိုမာတယ်၊ မာတယ်ဟု မာဓာတ်ကိုမြင်အောင်ရှုပြီးလျှင် ကလာပ်မှုန် ၁ ခုအတွင်း၌လည်း မာတယ် မာတယ်ဟု ခန္ဓာကိုယ်တွင်းကဓာတ်နှင့် ကလာပ်မှုန် တွင်းကမာဓာတ်တို့ကို တွဲ၍တွဲ၍ရှုပါ။ ဤကဲ့သို့ပဲ ခန္ဓာကိုယ်တွင်းက လေးဓာတ်နှင့် ကလာပ်မှုန်တွင်းကလေးဓာတ် ခန္ဓာကိုယ်တွင်းက ကြမ်းဓာတ်နှင့်ကလာပ်မှုန်တွင်းကကြမ်းဓာတ်စသည်ဖြင့် ခန္ဓာကိုယ် တွင်းက ယိုစီးဖွဲစည်း၊ ပူအေး၊ ထောက်တွန်းတို့နှင့်ကလာပ်မှုန်တွင်းက ယိုစီးဖွဲစည်း၊ ပူအေး၊ ထောက်တွန်းဓာတ်တို့ကိုလည်း သူ့အတွဲနှင့် သူတွဲ၍ ကြေညက်၍နေအောင်ဓာတ်ခွဲ၍ရှုပါ။

ကမ္မဏေလာပ်တို့ကိုဓာတ်ခွဲရန်

ဤကဲ့သို့ ကလာပ်တစ်ခု၌ ဓာတ် ၈ ပါးတို့ကို သဘောဆိုင် အောင် ဓာတ်ခွဲတတ်သောအခါ ကမ္မဏေလာပ် (ကံကြောင့်ဖြစ် သောရုပ်)တို့ကို ကူး၍ဓာတ်ခွဲရမည်ဖြစ်သည်။ ဒါကြောင့်

မျက်စိ၌ဓာတ်ခွဲရန်

မျက်စိထဲကို မာ၊ ယို၊ ပူ ထောက်ဟု ဓာတ်လေးပါးစိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေပေါ်လာသောအခါ မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက် ဟု ပရမတ်ဆိုက်အောင်ဓာတ်ခွဲ၍ စက္ခုအကြည်၊ စက္ခုအကြည်ဟူ၍လည်း ဆက်လက် ရှုပြီးလျှင် အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှာရှိသော ကြည်သည်ဖြစ်စေ၊ မကြည်သည်ဖြစ်စေ၊ ကလာပ် ၁ ခုဖြစ်စေ၊ ၁ စုဖြစ်စေ၊ အဆင်း အဆင်းဟူ၍ (အဆင်းပြု၍) ယခုနကဓာတ်ခွဲ၍ထားသော အကြည် ကလာပ်မှုန်ကို တိုက်ခတ်ကြည့်လိုက်ပါ။ ပုတ်ခတ်ပုတ်ခတ်နှင့် ခတ်လျှင် အခပ်ခံရသော အကြည်ကလာပ်သည် စက္ခုအကြည် ကလာပ်ဖြစ်၍ မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ ဩဇာ၊ ဇီဝိတ၊ စက္ခုဒဿက-ကလာပ်ဟု ဓာတ်ခွဲလိုက်ပါ။ (ဓာတ်၏ သဘောမျှမြင်မှပရမတ်ဆိုက်မည်။)

မျက်စိထဲမှာပဲ အကြည်ပါသော ကလာပ်မှုန် ၁ ခုကို မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်ဟု ဓာတ်လေးပါးခွဲလိုက်ပါ။ တစ်ဆက်တည်းမှာပဲ၊ ကာယအကြည် ကာယအကြည်ဟုရှုလိုက်ပါဦး။ နောက်အနီးပတ်ဝန်း ကျင်မှာရှိသော ကြည်သည်ဖြစ်စေ၊ မကြည်သည်ဖြစ်စေ၊ ကလာပ် တစ်ခုဖြစ်စေ၊ တစ်စုဖြစ်စေ၊ မာတယ်၊ မာတယ်ဟု၊ ပထဝီဓာတ်ပြုပြီးလျှင် ယခုနကဓာတ်ခွဲ၍ထားသော အကြည်ကလာပ်မှုန်ကို တိုက်ခတ်၍ ကြည့်လိုက်ပါ။ တိုက်ခပ်လျှင် အခပ်ခံရသောကလာပ်မှုန်သည် ကာယအကြည်ကလာပ်ဖြစ်၍ မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ ဩဇာ၊ ဇီဝိတ၊ ကာယဒဿက၊ ကလာပ်ဟု ဓာတ်ခွဲလိုက်ပါ။

မျက်စိထဲမှာပဲ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်းလှုပ်ရှားမှုရှိသော

ကလောင်မှုန်ကို စိုက်၍ ဓာတ်လေးပါးခွဲလိုက်ပါ။ ကလောင်မှုန်အတွင်းက ရှင်သန်မှုနှင့်တွဲ၍ ကျားကျားယားယားအမူအရာတွေ့လျှင် မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ သြဇာ၊ ဇီဝိတ၊ ဘာဝဒဿက ကလောင်ဟု ဓာတ်ခွဲလိုက်ပါ။ မျက်စိ၌ စက္ခုကလောင်၊ ကာယကလောင်၊ ဘာဝကလောင်သုံးမျိုးဖြစ်သည်။ (စက္ခုအကြည်ကို အဆင်းနှင့်ကာယ အကြည်ကို မာဓာတ်တို့နှင့်၊ တိုက်၍ရှာသောအခါ ဓာတ်လျှင် ဟုတ်သည်။ မဓာတ်လျှင် ပြောင်းတိုက်၍ရှာရမည်ဖြစ်သည်။)

နား၌ဓာတ်ခွဲရန်

နားအတွင်းကြားသိဖြစ်တဲ့နေရာ၌ ဓာတ်လေးပါးစိုက်ပါ။ ကလောင်မှုန်ကလေးတွေပေါ်လာသောအခါ ကြည်တယ်ကြည်တယ် ဟုရှုရင်း အတွင်းကလာသောအသံဖြစ်စေ၊ အပြင်ကလာသော အသံဖြစ်စေ တို့နှင့်တိုက်ခပ်ဆက်စပ်သော အကြည်ကလောင်မှုန်ကို မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ သြဇာ၊ ဇီဝိတ၊ သောတဒဿက ကလောင်ဟု ဓာတ်ခွဲလိုက်ပါ။ ဤနား၌ ကာယ၊ ဘာဝ၊ ကလောင်တို့ကို ဓာတ်ခွဲတာကတော့ ရှေ့မျက်စိထဲကနည်းအတိုင်း ပင်ခွဲပါ။ (နား၌ သောတ၊ ကာယ၊ ဘာဝ၊ သုံးမျိုး)

နှာခေါင်း၌ဓာတ်ခွဲရန်

နှာခေါင်းအတွင်း၌ အနံ့ယူရာဌာနကိုဓာတ်စိုက်ပါ။ ကလောင်မှုန်ကလေးတွေပေါ်လာသောအခါ ကြည်တယ် ကြည်တယ်ဟုရှုရင်း အတွင်းကလာသောအနံ့(သို့မဟုတ်)အပြင်ကလာသောအနံ့ တစ်ခုခု တို့နှင့်ဆက်စပ်သော အကြည်ကလောင်ကို မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ သြဇာ၊ ဇီဝိတ၊ ယာန ဒဿကကလောင်ဟု ဓာတ်ခွဲလိုက်ပါ။ ကာယနှင့်ဘာဝ ကလောင်တို့ကတော့ ရှေ့နည်းအတိုင်းခွဲပါ။ (နှာခေါင်း၌ ယာန၊ ကာယ၊ ဘာဝ၊ သုံးမျိုး)

လျှာ၌ဓာတ်ခွဲရန်

လျှာအဖျားပိုင်းကို ဓာတ်လေးပါးစိုက်ပါ။ ကလောင်မှုန်ကလေးတွေပေါ်လာသောအခါ လျှာအဖျား၌ တံတွေးလိမ်း၍ ယူထားသော အရသာနှင့်ဆက်စပ်သော အကြည်ကလောင်မှုန်ကို မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ သြဇာ၊ ဇီဝိတ၊ ဇီဝါဒဿက၊ ကလောင်ဟု ဓာတ်ခွဲလိုက်ပါ။ ကာယနှင့် ဘာဝတို့ကတော့ ရှေ့ကအတိုင်းပင် ဓာတ်ခွဲပါ။ (လျှာ၌ ဇီဝါ၊ ကာယ၊ ဘာဝ၊ သုံးမျိုး)

ကိုယ်၌ဓာတ်ခွဲရန်

ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံးကို ခြုံ၍ ဓာတ်လေးပါးစိုက်ပါ။ ကလောင်မှုန်ကလေးတွေပေါ်လာသောအခါ မိမိရှုလိုသောနေရာမှ ကလောင်မှုန်တစ်ခုကို မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်ဟု ဓာတ်ခွဲ၍ ကာယအကြည်၊ ကာယအကြည်ဟူ၍လည်း ဆက်၍ရှုပြီးလျှင် အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှ ကြည်၊ မကြည်သော ကလောင်တစ်ခု တစ်ခုတို့ကို မာတယ်၊ မာတယ်ဟု ပထဝီဓာတ်ပြုပြီးလျှင် တိုက်ခတ်ကြည့်လိုက်ပါ။ တိုက်ခတ်လျှင် အခတ်ခံရသောကလောင်သည် ကာယအကြည်ကလောင်ဖြစ်၍ မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ သြဇာ၊ ဇီဝိတ၊ ကာယဒဿက ကလောင်ဟု ဓာတ်ခွဲလိုက်ပါ။

ဤကိုယ်မှာပဲ ဘာဝဒဿကကလောင်ကတော့ မိမိရှုလိုသော နေရာ ရှုကွင်း၌ အကြည်မပါပဲ ကြမ်းတမ်းသောလှုပ်ရှားမှုရှိသော ကလောင်မှုန်ကို စိုက်၍ရှုလိုက်ပါ။ ကလောင်မှုန်အတွင်းက ရှင်သန်မှုနှင့် တွဲ၍ ကျားကျားယားယားအမူအရာတွေ့လျှင် မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ သြဇာ၊ ဇီဝိတ၊ ဘာဝဒဿက ကလောင်ဟု ဓာတ်ခွဲလိုက်ပါ။ (ဤကာယ၌ ကာယ၊ ဘာဝ နှစ်မျိုးသာရှိသည်။)

ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ရန်

မနောဝိညာဉ်စိတ်သည် ဘဝင်အကြည်ကိုမှီ၍ဖြစ်သည်။ ဘဝင်အကြည်သည် ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သည်။ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည် နှလုံးဘူးအတွင်း သွေးအကြည်ကိုမှီ၍ဖြစ်သည်။ သွေးအကြည်သည် နှလုံးဘူးအတွင်းမှာရှိသည်။ နှလုံးဘူးသည် ရင်ရိုးဆုံ၏အောက်နား၌ ရင်ချိုင့်နှင့်တည့်တည့်မှာရှိသည်။ ဒါ့ကြောင့် ရင်ချိုင့်နှင့်တည့်တည့်မှာဖြစ်စေ ရင်ရိုးဆုံပေါ်မှာဖြစ်စေ ဓာတ်စိုက်ပါ။ အရွယ်တူများဖြစ်သော အကြည်မှုန်သေးမွှားမွှားကလေးများနှင့် အကြည်မပါသော ရုပ်မှုန်သေးမွှားမွှားကလေးတို့သည် ရောနှောဆက်စပ်လျက် အပြင်လိုက်ကလေးတွေ့ရတတ်သည်။ အကြည်သေးမွှားမွှား ကလေးများသည် အနည်းငယ်အရောင်တဖြတ်ဖြတ်တောက်သည်ဖြစ်၏။ ဘဝင်အကြည်များဖြစ်မည်။ အကြည်မပါပဲ ကလာပ်မှုန် သေးမွှားမွှားကလေးများသည် ငြိမ်သက်၍ အတွင်းမှရှင်သန်ရောင် ပါသည်ဖြစ်၍ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ဖြစ်မည်။ ဒါ့ကြောင့် ထိုဟဒယဝတ္ထုရုပ်မှုန်ကို မာယို၊ ပူ၊ ထောက်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ ဩဇာ၊ ဇီဝိတဟဒယဝတ္ထုဒဿကဟု ဓာတ်ခွဲလိုက်ပါ။ ကာယနှင့်ဘဝကလာပ်တို့ကတော့ ရှေ့ကအတိုင်းခွဲပါ။ (နှလုံးဘူးအတွင်း၌ ဟဒယကာယ၊ ဘာဝ၊ သုံးမျိုးရှိသည်။)

ရုပ်ဇီဝိတကား

ရုပ်ဇီဝိတခေါ် ရုပ်သက်သည် အကြည်ပါသောရုပ်ကလာပ်တိုင်းမှာပါသည်။ အသက်ဟူသည် ရှင်သန်ခြင်းသဘောပင်ဖြစ်သည်။ ဒါ့ကြောင့် ကြည်သောရုပ်ကလာပ်တွေကို ရှုကြည့်သောအခါ ကလာပ်မှုန်အတွင်းက ရှင်သန်လှုပ်ရှားမှုကို မြင်အောင်ကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။

ဘာဝရုပ်ကား

ဘာဝရုပ်ကား အကြည်မပါသော ကလာပ်မှုန်အတွင်းက ရှင်သန်မှုနှင့်တွဲ၍ ကျားကျားယားယားအမူအရာပါသော ရုပ်ကလာပ်ပင်တည်း။

ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကား

ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကား နှလုံးဘူးအတွင်း ဘဝင်အကြည်နှင့်ဆက်စပ်လျက်၊ ကလာပ်မှုန်အတွင်းက ရှင်သန်မှုသာပါ၍ ကျားကျားယားယားအမူအရာမပါသော အကြည်မပါသော ရုပ်ကလာပ်ပင်တည်း။

ဤကဲ့သို့ မျက်စိမှာ စက္ခုအကြည်၁၀၊ ကာယအကြည်၁၀၊ ဘာဝဓာတ်၁၀၊ ပေါင်းကမ္မဇရုပ်ကံကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်၃၀၊ နားမှာ သောတအကြည်၁၀၊ ကာယအကြည်၁၀၊ ဘာဝဓာတ်၁၀၊ ပေါင်းကမ္မဇရုပ် ၃၀၊ နှာခေါင်းမှာ ဃာနအကြည်၁၀၊ ကာယအကြည်၁၀၊ ဘာဝဓာတ်၁၀၊ ပေါင်းကမ္မဇရုပ်၃၀၊ လျှာမှာ ဇီဝါအကြည်၁၀၊ ကာယအကြည် ၁၀၊ ဘာဝဓာတ် ၁၀၊ ပေါင်းကမ္မဇရုပ် ၃၀၊ ကိုယ်မှာ ကာယအကြည် ၁၀၊ ဘာဝဓာတ် ၁၀၊ ပေါင်းကမ္မဇရုပ် ၂၀၊ နှလုံးဘူးအတွင်း၌ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်၁၀၊ ကာယအကြည်၁၀၊ ဘာဝဓာတ်၁၀၊ ပေါင်းကမ္မဇရုပ်၃၀၊ ရှိကြသည်။ ဤကဲ့သို့ ဒွါရ ၆ ပါးတို့၌ ကမ္မဇရုပ် ၃၀စီ၊ (ကာယ၌၂၀)တို့ကိုရှုကြည့်၍ပြီးသွားသောအခါ စိတ္တဇရုပ် (စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သောရုပ်)၊ ဥတုဇရုပ်(ဥတုကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်)၊ အာဟာရဇရုပ် (အာဟာရကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်)၊ တို့ကို ရှုကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။

စိတ္တဇရုပ်ဓာတ်ခွဲရန်

စိတ္တဇရုပ်ဓာတ်ခွဲရန် ရှေးဦးစွာဒွါရ ၆ ပါးလုံး၌ ကမ္မဇရုပ်များကို ပြန်၍ရှုပွားသိမ်းဆည်းပါ။ ထိုနောက်နှလုံးဘူးအတွင်း ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကိုမှီ၍ဖြစ်နေသော အရောင်တဖျတ်ဖျတ်ဖြစ်၍နေသော

လက်လေးအကြည်သော်လျှင် စိတ်စိုက်၍ လိုသဝင်မနောအကြည်
သော်လျှင် မေ့လျော့သောသော်လျှင် ကြောင့် စိတ္တဇရုပ်များဖြစ်နေပုံကို
စိုက်စွဲ၍ ဓာတ်စွဲပါ။

အကယ်၍ ရောင်းပါက သာဝင်မနောအကြည်ကို စိတ်စိုက်
သော၍ လက်ညှိုးခချောင်းကို ကွေးလိုက်ဆန့်လိုက်လုပ်နေပါ။
မေ့လျော့သောစိတ်၊ သွေးမူဆန့်မှုကိုဖြစ်သောစိတ်တို့ကြောင့်
စွဲကင်းသွင်ညှိ ရုပ်စိုက်ပုံနှင့် အဆက်မပြတ်ဖြစ်နေလိမ့်မည်။ ထိုအမှုကို
ကလေးတွေကို (လိုစိတ္တဇရုပ်ကလေးတွေကို) မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်
အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ သြဇာ၊ စိတ္တဇကလာပ်ဟု ဓာတ်ခွဲလိုက်ပါ။

မုက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ တို့၌လည်း ဓာတ်စိုက်၍ ပေါ်လာသော
ကလာပ်မှုန်တို့ကို စိတ်စိုက် လက်ညှိုးလှုပ်၍ ဓာတ်ခွဲပါ။ နောက်မိ
ကာယ၌ (ယခုထိသိ) ဖြစ်နေသော နေရာ၌ ဓာတ်စိုက်၊ ကလာပ်မှု
ပေါ်လာသောအခါ လက်ညှိုးလှုပ်ဓာတ်ခွဲ၍ စိတ္တဇကလာပ်ဟု ရှိပါ။

ဥတုနှင့်အာဟာရဇ

ဥတုနှင့်အာဟာရဇကလာပ်များကို ဓာတ်ခွဲရန် မျက်စိထဲ
ဓာတ်စိုက်၍ ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေ ပေါ်လာသောအခါ ကြည်သော
ကလာပ်မှုန် ၁ ခုကို ဓာတ်လေးပါးခွဲ၍ စက္ခုအကြည် စက္ခုအကြည်
၂ ခုကြောင့် အခြားကလာပ်များကိုလည်း အဆင်းအဆင်းဟု ရှု၍ တိုက်
စက္ခုကလာပ်ကို ရှာပါ။ တွေ့လျှင် ဓာတ်ခွဲ၍ ထိုစက္ခုကလာပ်မှုန်ကို
ပူတယ်၊ ပူတယ်ဟု ရှုပါ။ ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေ ပွား၍ လာသောအ
ထိုကလာပ်မှုန် ၁ ခုကို မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ
သြဇာ ဥတုဇကလာပ်ဟု ဓာတ်ခွဲလိုက်ပါ။

ဤစက္ခုအကြည်ကလာပ်မှုန်ကိုပင် သြဇာ၊ သြဇာဟု
ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေ ပွား၍ လာသောအခါ အာဟာရဇကလာပ်

ဓာတ်စွဲပါ။ ဤကဲ့သို့ပဲ မျက်စိကို ဓာတ်ခွဲရမည်၍ ဥတုနှင့်အာဟာရ
ဇကလာပ်တို့ကို ရှုမည်သကဲ့သို့ သောတာပန်၊ ဗျာဒါ၊ ဇိဝါ၊ ကာမာ၊ ဟာမာ
ဒဿကတို့ကိုလည်း ဥတုနှင့် အာဟာရဇရုပ်ကလာပ်တို့ကို
ဓာတ်ခွဲ၍ ရှုမည်ပါ။ (မည်သည့်ရုပ်ကလာပ်တွင်မဆိုပါသော ဥတုနှင့်
သြဇာတို့ကို အာရုံပြု၍ ပူတယ်ပူတယ်။ သြဇာ သြဇာ ဟု ရှုလျှင်
ဥတုနှင့် အာဟာရဇရုပ်မှုန်များ ပွားပွားလာသည်ကို တွေ့ရမည်ဖြစ်
သည်။)

ဒွါရတစ်ခုတစ်ခု၌ ရုပ်ပေါင်း

ဤကဲ့သို့ပဲ မျက်စိ၌ ကမ္မဇရုပ် ၃၀၊ စိတ္တဇက၊ ဥတုဇက၊
အာဟာရဇက၊ ပေါင်း ၅၄၊ နား၌ ကမ္မဇရုပ် ၃၀၊ စိတ္တဇက၊ ဥတုဇက၊
အာဟာရဇက၊ ပေါင်း ၅၄၊ နှာခေါင်း၌ ကမ္မဇရုပ် ၃၀၊ စိတ္တဇက၊ ဥတုဇက၊
အာဟာရဇက၊ ပေါင်း ၅၄၊ လျှာ၌ ကမ္မဇရုပ် ၃၀၊ စိတ္တဇက၊ ဥတုဇက၊
အာဟာရဇက၊ ပေါင်း ၅၄၊ ကိုယ်၌ ကမ္မဇရုပ် ၂၀၊ စိတ္တဇက၊ ဥတုဇက၊
အာဟာရဇက၊ ပေါင်း ၄၄၊ နှလုံးဘူးအတွင်းဟဒယ၌ ကမ္မဇရုပ် ၃၀၊
စိတ္တဇက၊ ဥတုဇက၊ အာဟာရဇက၊ ပေါင်း ၅၄ တို့ကို သဘောဆိုက်အောင်
ရှုကြည့်၍ လေ့ကျင့်ရမည်ဖြစ်သည်။

အစာသစ်၊ အစာဟောင်းအိမ်

ရင်ချိုင့်အောက် လက် ၂ လုံးအကွာလောက်မှာ အစာသစ်
အိမ်ကို ဓာတ်လေးပါးစိုက်ပါ။ တဖြည်းဖြည်းနှင့် နွေးကိုယ် တစ်ခုလုံးသို့
ရုပ်မှုန်ကလေးတွေသည် ဖြာ၍ ဖြာ၍ သြဇာဓာတ်ပျံ့နှံ့၍ ပေးနေသည်
ကို တွေ့ရလိမ့်မည်။

တစ်ခါချက်ရဲ့ အထက်လက် ၂ လုံးအကွာလောက်မှာ
အစာဟောင်းအိမ်ကို အပူထင်ရှား၍ လာအောင် ဓာတ်လေးပါးစိုက်ပါ။
ထိုအပူသည် ပါစကဝမ်းမီးမှ လာသော စောစောဓာတ်အပူငွေ့ဟု ရှုပါ။

၃၂-ကောဠိသတို့ကိုရှုမှတ်သိမ်းဆည်းရန်

ဤကဲ့သို့ ခွါရ ၆ ပါးတို့၌ ရုပ်ကလာပ်အမှုန်တို့ကို ဓာတ်ရှုမှတ်သိမ်းဆည်းတတ်ပြီးသည်ရှိသော် ခွါရ ၆ ပါးတို့၌ ကလာပ်မှုန် ၁ ခုလျှင် ဓာတ်လေးပါးခွဲ၍ရှုမှတ်တတ်သည့်အချိန်ကစ၍ ၃၂ ကောဠိသတို့၏ တည်ရာဌာနတို့သို့ သွား၍ ဓာတ်စိုက်၍ ကလာပ်မှုန် ၁ ခုလျှင် ဓာတ်လေးပါးတို့ကို ပရမတ်ဆိုက်အောင် ဓာတ်ခွဲရှုမှတ်သိမ်းဆည်းရမည်ဖြစ်သည်။

- ၁။ ဆံပင်သည် - ဦးခေါင်းမှာရှိ၍ လူတိုင်းသိသည်။
- ၂။ မွေးညင်းသည် - တစ်ကိုယ်လုံးမွေးညင်း ပေါက် တိုင်းမှာရှိသည်။
- ၃။ ခြေသည်း - လက်သည်း - ခြေ-လက်မှာတည်သည်။
- ၄။ သွားသည် - စံတွင်း၌ အထက်၁၆၊ အောက်၁၆အားဖြင့် ၃၂ ချောင်းရှိတတ်သည်။
- ၅။ အရေသည် - တစ်ကိုယ်လုံးလွှမ်းခြုံတည်သည်။
- ၁။ အသားသည် - သားတစ်ကိုးရာရှိသည်။ တစ်ကိုယ်လုံး၌ တည်၏။
- ၂။ အကြောသည် - ကိုးရာရှိ၏။ အရိုးတို့ကို ရစ်ပတ်၍ တစ်ကိုယ်လုံး၌တည်၏။
- ၃။ အရိုးသည် - သွားမှတစ်ပါး ၃၀၀ ရှိ၏။ အကြော အသားတို့၏ အတွင်းမှ စိုက်ထောင်၍ တည်၏။
- ၄။ ခြင်ဆီသည် - အရိုးအတွင်း၌တည်၏။
- ၅။ အညှို့သည် - အညှာတစ်ခုဖြစ်၍ အသား နိုင် ၂ ခုဖြစ်၏။ သရက်သီး ၂ လုံးတွဲနှင့်တူ၏။ နှလုံး သားကို ဝန်းရံ၍တည်၏။ (ကျောက်ကပ်လည်းခေါ်၏။)

- ၁။ နှလုံးသားသည် - အပြင်ဖတ်ကိုခွါ၍ စောက် တိုးဆွဲထားသော ပုခွာ ကြာနီနှင့်တူ၏။ သားမြတ် ၂ ခုကြားရင်တွင်း၌တည်၏။
- ၂။ အသည်းသည် - အဖြူ အနီရော၍ ခြင်းငယ် နီ၏။ အရင်း၌ တစ်ပေါင်း တည်း။ အဖျား ၂ ခုကွဲ၏။ ရင်ခန်းတွင်း၌ အညှာနေ၍ အူခန်းတွင်း၌ အသည်းမှာ ရောက်၏။ လက်ျာနံဘေး ကိုမှီ၍ တည်၏။
- ၃။ အဖြေးသည် - အချို့အဖြေးသည် အညှို့ နှလုံးတို့ကို ဖုံးလွှမ်းထား၏။ အဖျားအားဖြင့် အရေ၏ အောက်၌တည်၍ အသားပြင်ကို မြှေးယုက်ထား၏။
- ၄။ အဖျဉ်းသည် - လက်၊ ၇၊ သစ်ခန့် အသားလွှာ အဖျဉ်း (သရက်ရွက်) ဟုခေါ်၏။ နှလုံးသား၏ ဘယ်ဘက်ဘေး၌ ကပ်၍ တည်၏။
- ၅။ အဆုတ်သည် - သားမြတ် ၂ ခုတို့၏ အကြား ၌ အသည်းနှလုံးတို့ကို ဖုံးလွှမ်းလျှက် တွဲရ၍ ဆွဲကာ တည်၏။
- ၁။ အူမသည် - ယောက်ျားတို့၌ ၃၂ တောင်၊ မိန်းမတို့၌ ၂၈ တောင်ရှိ၏။ ၂၁-ဌာနတို့၌ ခွေ၍ တည်၏။ လည်ချောင်းမှစ၍ ကျင်ကြီးပေါက်အထိတည်၏။
- ၂။ အူသိမ်သည် - ၂၁ ခုသော အူမကြီးတို့၏ အတွန်ကြား၌ တည်၏။ အူမကြီးဖျားကို ဖွဲ့နှောင် ထား၏။
- ၃။ အစာသစ်သည် - ရင်ချိုင့်အောက်လက် ၂ လုံးအကွာလောက်မှာ ပုဆိုး ၂ စကိုလိမ်၍ ညှစ်သော အခါ ပူးပေါင်းထသကဲ့ သို့သော အစာသစ်အိမ် အတွင်း၌ ဓားပြီးစအစာကို အစာသစ်ဟုခေါ်သည်။ ကြိတ်ချေ၍မျိုချထားသဖြင့် တံတွေး လျှာရည်တို့ဖြင့် ရောနှော၍ ဝမ်းမီးကြောင့် အမြှုပ်တစ်စီထလျှက် ရွံ့ရှာ ဝက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်းလှ၏။

- ၄။ အစာပေးပါ - ကျွန်ကြီးသည် ကျောရိုး၊ အရင်၊ နှင့် မျက်စိကို စား
အကြား အစာပေးလိုသော အစာပေးဝင်၊ နှစ်ပိဋကည်၏။
လက်ပေးစနစ်၊ ရည်သော ဝါးကျည်တောက်နှင့်တူ၏။
- ၅။ ဦးနှောက်သည် - ဦးနှောက်ခွံအတွင်း ခြင်္သေ့ အစာပင်ဖြစ်၏။
(ဤသည် ဝိုးကား ပထဝီဇာတ် ၂၀)
- ၆။ သည်းခြေသည် - အိတ်အတွင်း၌ တည်သော ဗဒ္ဒသည်းခြေ၊
တစ်ကိုယ်လုံး သို့ ပျံ့နှံ့၍ တည်သော အဗဒ္ဒ သည်းခြေဟူ၍ ။
မျိုးနို့ပါသည်။ အဗဒ္ဒသည်းခြေ သည် ဆံပင်၊ အမွေး၊ သွား၊
ခြေသည်း၊ လက်သည်း တို့နှင့် ခြောက်သွေ့သော အသား
အရေတို့မှ အပ တစ်ကိုယ်လုံး၌ ပျံ့နှံ့ ၍ တည်၏။ ဗဒ္ဒသည်းခြေ
သည် သဗ္ဗတံခါးသီး သဏ္ဍာန် သည်းခြေအိတ်၌ တည်၏။
နုလုံးအဆုတ်တို့ အကြား အသည်းကို မှီ၍ တည်၏။
- ၇။ သလိင်သည် = ၁ ကွမ်းစားခန့် ရှိပြီး အစာ သစ်အိမ်၏
အထက်၌ ပိတ်၍ တည်၏။ အစာဝင် ခိုက် သလိပ်သည် ကျဲကျဲ
သွား၍ ပြန်၍ ပြန်၍ ပိတ် လာမြဲဖြစ်၏။ အစာသစ် အိမ်မှ
အစာဝင်သောအခါ များကို ဖုံးပိတ်၍ထား၏။
- ၈။ ခြည်သည် = ဆေးသွင်းပုပ်လျက် ပြစ် ချဲ့ချဲ့ ဖြစ်၏။ ထိခိုက်ရာ
အစာ ဆက်တိုက်၍ စုပ်သော သွေးသည် ကျက်၍ ပြည် ဖြစ်၏။
- ၉။ သွေးသည် = ဝမ်းကိုး၍ တည်သော သန္နိ စိ တသွေး၊ အကြော
ပုံ၌ သွေးကို ဖြည့်သွား သော သံသရဏ သွေးဟူ၍ ။
ဦးနှောက် သို့မဟုတ် သွေးသည် ပျက်၍ ချိပ်ရောင် (နီညိုရောင်)
အရောင်သည် သံသရဏ သွေးသည် ကြည်လင်သော
ရောင်သည် သို့မဟုတ် သန္နိစိတသွေးသည် တစ်ကွမ်းစား
ခန့်ရှိ၍ အစာ အသားများကို အစာပင် အစာပင်အလို
အလို၌ အစာပင် အစာပင် အစာပင် အစာပင် အစာပင်

- ၁။ သွေးသည် = သွေးသည် သံသရဏ သွေးဟူ၍ ။
ဦးနှောက် သို့မဟုတ် သွေးသည် ပျက်၍ ချိပ်ရောင် (နီညိုရောင်)
အရောင်သည် သံသရဏ သွေးသည် ကြည်လင်သော
ရောင်သည် သို့မဟုတ် သန္နိစိတသွေးသည် တစ်ကွမ်းစား
ခန့်ရှိ၍ အစာ အသားများကို အစာပင် အစာပင်အလို
အလို၌ အစာပင် အစာပင် အစာပင် အစာပင် အစာပင်
- ၂။ သွေးသည် = သွေးသည် သံသရဏ သွေးဟူ၍ ။
ဦးနှောက် သို့မဟုတ် သွေးသည် ပျက်၍ ချိပ်ရောင် (နီညိုရောင်)
အရောင်သည် သံသရဏ သွေးသည် ကြည်လင်သော
ရောင်သည် သို့မဟုတ် သန္နိစိတသွေးသည် တစ်ကွမ်းစား
ခန့်ရှိ၍ အစာ အသားများကို အစာပင် အစာပင်အလို
အလို၌ အစာပင် အစာပင် အစာပင် အစာပင် အစာပင်
- ၃။ အစာသည် = အစာသည် သံသရဏ သွေးဟူ၍ ။
ဦးနှောက် သို့မဟုတ် သွေးသည် ပျက်၍ ချိပ်ရောင် (နီညိုရောင်)
အရောင်သည် သံသရဏ သွေးသည် ကြည်လင်သော
ရောင်သည် သို့မဟုတ် သန္နိစိတသွေးသည် တစ်ကွမ်းစား
ခန့်ရှိ၍ အစာ အသားများကို အစာပင် အစာပင်အလို
အလို၌ အစာပင် အစာပင် အစာပင် အစာပင် အစာပင်
- ၄။ အစာသည် = အစာသည် သံသရဏ သွေးဟူ၍ ။
ဦးနှောက် သို့မဟုတ် သွေးသည် ပျက်၍ ချိပ်ရောင် (နီညိုရောင်)
အရောင်သည် သံသရဏ သွေးသည် ကြည်လင်သော
ရောင်သည် သို့မဟုတ် သန္နိစိတသွေးသည် တစ်ကွမ်းစား
ခန့်ရှိ၍ အစာ အသားများကို အစာပင် အစာပင်အလို
အလို၌ အစာပင် အစာပင် အစာပင် အစာပင် အစာပင်
- ၅။ အစာသည် = အစာသည် သံသရဏ သွေးဟူ၍ ။
ဦးနှောက် သို့မဟုတ် သွေးသည် ပျက်၍ ချိပ်ရောင် (နီညိုရောင်)
အရောင်သည် သံသရဏ သွေးသည် ကြည်လင်သော
ရောင်သည် သို့မဟုတ် သန္နိစိတသွေးသည် တစ်ကွမ်းစား
ခန့်ရှိ၍ အစာ အသားများကို အစာပင် အစာပင်အလို
အလို၌ အစာပင် အစာပင် အစာပင် အစာပင် အစာပင်
- ၆။ အစာသည် = အစာသည် သံသရဏ သွေးဟူ၍ ။
ဦးနှောက် သို့မဟုတ် သွေးသည် ပျက်၍ ချိပ်ရောင် (နီညိုရောင်)
အရောင်သည် သံသရဏ သွေးသည် ကြည်လင်သော
ရောင်သည် သို့မဟုတ် သန္နိစိတသွေးသည် တစ်ကွမ်းစား
ခန့်ရှိ၍ အစာ အသားများကို အစာပင် အစာပင်အလို
အလို၌ အစာပင် အစာပင် အစာပင် အစာပင် အစာပင်
- ၇။ အစာသည် = အစာသည် သံသရဏ သွေးဟူ၍ ။
ဦးနှောက် သို့မဟုတ် သွေးသည် ပျက်၍ ချိပ်ရောင် (နီညိုရောင်)
အရောင်သည် သံသရဏ သွေးသည် ကြည်လင်သော
ရောင်သည် သို့မဟုတ် သန္နိစိတသွေးသည် တစ်ကွမ်းစား
ခန့်ရှိ၍ အစာ အသားများကို အစာပင် အစာပင်အလို
အလို၌ အစာပင် အစာပင် အစာပင် အစာပင် အစာပင်
- ၈။ အစာသည် = အစာသည် သံသရဏ သွေးဟူ၍ ။
ဦးနှောက် သို့မဟုတ် သွေးသည် ပျက်၍ ချိပ်ရောင် (နီညိုရောင်)
အရောင်သည် သံသရဏ သွေးသည် ကြည်လင်သော
ရောင်သည် သို့မဟုတ် သန္နိစိတသွေးသည် တစ်ကွမ်းစား
ခန့်ရှိ၍ အစာ အသားများကို အစာပင် အစာပင်အလို
အလို၌ အစာပင် အစာပင် အစာပင် အစာပင် အစာပင်
- ၉။ အစာသည် = အစာသည် သံသရဏ သွေးဟူ၍ ။
ဦးနှောက် သို့မဟုတ် သွေးသည် ပျက်၍ ချိပ်ရောင် (နီညိုရောင်)
အရောင်သည် သံသရဏ သွေးသည် ကြည်လင်သော
ရောင်သည် သို့မဟုတ် သန္နိစိတသွေးသည် တစ်ကွမ်းစား
ခန့်ရှိ၍ အစာ အသားများကို အစာပင် အစာပင်အလို
အလို၌ အစာပင် အစာပင် အစာပင် အစာပင် အစာပင်

သုခမြိုင် ဆေးပညာကျမ်း

၆။ ကျင်ငယ်သည် = ချက်အောက်ဝမ်းခေါင်းတွင်း ဆီးအိမ်၌ တည်၏။ သဲရေအိုးလုပ်၍ ရေ၌ချသော် ရေစိမ့်ဝင်သကဲ့သို့ ဆီးအိမ်၌ ကျင်ငယ်ရည်များစိမ့်ဝင်၏။ ကျင်ငယ်ဝင်ရန် အပေါက် မရှိ။ ထွက်ပေါက်သာရှိသည်။

၃၂ ကောဠိသပြေ၏။

အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓတို့၌ရှုရန်

ဤကဲ့သို့ ခန္ဓာကိုယ် ၃၂ ကောဠိသတို့၌ ဓာတ်ခွဲ၍ ရှုချေ လေ့ကျင့်ပြီးသည် ရှိသော် အဇ္ဈတ္တ ခန္ဓာကိုယ်တွင်းနှင့် ဗဟိဒ္ဓ အပြင်လောကတို့၌လည်း ရုပ်ကလာပ်အမှုန်တွေကို အပြည့်မြင်အောင် ရှုရမည်ဖြစ်သည်။ အဇ္ဈတ္တ ခန္ဓာကိုယ်နှင့်အပြည့် ကလာပ်မှုန်တို့ကို ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင်ရှုပါ။ နောက်ဗဟိဒ္ဓအပြင်လောက လူ၊ ခွေး၊ နွား၊ သစ်ပင်၊ တောတောင်၊ ရေ၊ မြေ၊ သမုဒ္ဒရာ ကောင်းကင်လဟာပြင်အထိ ဉာဏ်နှင့်ဖြန့်၍ဖြန့်၍ရှုပါ။ ဤသို့ ဉာဏ်နှင့်ရှု၍ရလာသောအခါ နံနက်စောစောနှင့် ညနေမှောင်ရီပျိုးစအချိန်တို့၌ လမ်းလျှောက်ရင်း ခပ်လှမ်းလှမ်းသို့ လှမ်း၍ကလာပ်မှုန်များကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ တဖြည်းဖြည်းနှင့် ကလာပ်မှုန်များကို မြင်လာရပါမည်။ တောင်ပြာတန်း ရှိရာသို့ လှမ်း၍ကြည့်ပါ။ ထင်ထင်ရှားရှားမြင် လာရပါမည်။ ကြည့်သားကျလာသောအခါ လဟာပြင်နှင့်အပြည့် မိမိခန္ဓာကိုယ်နှင့် တကွ လူ၊ ခွေး၊ နွား၊ သစ်ပင်၊ တောတောင်၊ ရေ၊ မြေအားလုံးသည် တစ်ပြင်တည်းမြင်လာရပါမည်။ ဒီအခါ ဓာတ်လေးပါး၊ ဓာတ်ရှစ်ပါး ခွဲပါ။ (ကလာပ်မှုန်တစ်မှုန်လျှင် အနည်းဆုံးဓာတ်ရှစ်ပါးရှိသည်။)

၁၁-မျိုးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်ရှုရန်

ဤသို့ ရုပ်ကလာပ်အမှုန်တို့ကို အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓတို့ကို တစ်ပြင်တည်း ဖြစ်အောင်ရှုနိုင်ပြီးသော် ၁၁ မျိုးသော အခြင်းအရာ

အားဖြင့် တည်နေသော ရုပ်တရားတို့ကို ဓာတ်ခွဲထုချေ၍ လေ့ကျင့် ရမည်ဖြစ်သည်။

၁။ ရောက်ဆဲအချိန်သည်ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၊ လွန်ခဲ့ပြီးသောအချိန်သည် အတိတ်ကာလ၊ ရောက်လာလတ္တံ့သောအချိန်သည် အနာဂတ် ကာလ တို့ဖြစ်ကြသည်။ ဒါ့ကြောင့် မိမိယခုတဝအတွင်း၌ ယခုရောက်ဆဲ ဖြစ်သောရုပ်၊ လွန်ခဲ့သောအချိန်ကဖြစ်ခဲ့ပြီးသောရုပ်၊ ရောက်လတ္တံ့သော အချိန်၌ဖြစ်မည့်ရုပ် ၂၈ မျိုးစီ။

၂။ အဇ္ဈတ္တဝါ မိမိကိုယ်တွင်း အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်၌ မူလည်းဖြစ်သောရုပ်၊ ဗဟိဒ္ဓါဝါ အပြင်အပ ဗဟိဒ္ဓါလောက၌ မူလည်းဖြစ်သောရုပ် ၂၈ မျိုးစီ။ (မိန်းမ၊ ယောက်ျား ၂ မျိုးလုံး)

၃။ သြဋ္ဌာရိကံဝါ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ သုခုမံဝါ သိမ်မွေ့နူးညံ့သည့်မူလည်းဖြစ်သော၊ စက္ခုအကြည်၊ နားအကြည်၊ နှာခေါင်းအကြည်၊ လျှာအကြည်၊ ကိုယ်အကြည်၊ ၅ ခု။ ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊ ဂန္ဓါရုံ၊ ရသာရုံ၊ (ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယောဟူသော) ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ၇ ခုပေါင်း ၁၂ ခု၊ ဤရုပ်များသည် ယောဂီရဲ့ဉာဏ်မှာ ထင်လွယ်သောကြောင့် သြဋ္ဌာရိကရုပ်များဖြစ်သည်။ အာပေါ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေ။ ဇီဝိတရုပ်၊ အာဟာရရုပ်၊ ဟဒယရုပ်၊ ပရိစ္ဆေဒရုပ်၊ ကာယဝိညာတ်၊ ဝစီဝိညာတ်၊ ရူပဿလ ဟုတာ၊ ရူပဿမုဒုတာ၊ ရူပဿကမ္မ ညတာ၊ ဥပစယ၊ သန္တတိ၊ ဇေတတ၊ အနိစ္စတ၊ ဤ ၁၆ ပါးသော ရုပ်သည် သိမ်မွေ့နူးညံ့သော ကြောင့် သုခုမရုပ်များ ဖြစ်ကြသည်။

၄။ ဟီနဝါ၊ ယုတ်ညံ့သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ အကုသိုလ်ရဲ့ အကျိုး ဖြစ်သောရုပ်ကယုတ်ညံ့တယ်။ ပဏီတံဝါ၊ မွန်မြတ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော = ကုသိုလ်ရဲ့အကျိုး ဖြစ်တဲ့ရုပ်က မွန်မြတ်တယ်ဟု အယုတ်အမြတ်ခွဲပါ။

၆။ ကျင်ငယ်သည် = ချက်အောက်ဝမ်းခေါင်းတွင်း ဆီးအိမ်၌ တည်၏။ သံရေအိုးလုပ်၍ ရေ၌ချသော် ရေစိမ့်ဝင်သကဲ့သို့ ဆီးအိမ်၌ ကျင်ငယ်ရည်များစိမ့်ဝင်၏။ ကျင်ငယ်ဝင်ရန် အပေါက် မရှိ။ ထွက်ပေါက်သာရှိသည်။

၃၂ ကောဠာသပြေ၏။

အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓတို့၌ရူရန်

ဤကဲ့သို့ ခန္ဓာကိုယ် ၃၂ ကောဠာသတို့၌ ဓာတ်ခွဲ၍ ရှုချေ လေ့ကျင့်ပြီးသည်ရှိသော် အဇ္ဈတ္တ ခန္ဓာကိုယ်တွင်းနှင့် ဗဟိဒ္ဓ အပြင်လောကတို့၌လည်း ရုပ်ကလာပ်အမှုန်တွေကို အပြည့်မြင်အောင် ရှုရမည်ဖြစ်သည်။ အဇ္ဈတ္တ ခန္ဓာကိုယ်နှင့်အပြည့် ကလာပ်မှုန်တို့ကို ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင်ရှုပါ။ နောက်ဗဟိဒ္ဓအပြင်လောက လူ၊ ခွေး၊ နွား၊ သစ်ပင်၊ တောတောင်၊ ရေ၊ မြေ၊ သမုဒ္ဒရာ ကောင်းကင်လဟာပြင်အထိ ဉာဏ်နှင့်ဖြန့်၍ဖြန့်၍ရှုပါ။ ဤသို့ ဉာဏ်နှင့်ရှု၍ရလာသောအခါ နံနက်စောစောနှင့် ညနေမှောင်ရီပျိုးစအချိန်တို့၌ လမ်းလျှောက်ရင်း ခပ်လှမ်းလှမ်းသို့ လှမ်း၍ကလာပ်မှုန်များကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ တဖြည်းဖြည်းနှင့် ကလာပ်မှုန်များကို မြင်လာရပါမည်။ တောင်ပြာတန်း ရှိရာသို့ လှမ်း၍ကြည့်ပါ။ ထင်ထင်ရှားရှားမြင် လာရပါမည်။ ကြည့်သားကျလာသောအခါ လဟာပြင်နှင့်အပြည့် မိမိခန္ဓာကိုယ်နှင့် တကွ လူ၊ ခွေး၊ နွား၊ သစ်ပင်၊ တောတောင်၊ ရေ၊ မြေအားလုံးသည် တစ်ပြင်တည်းမြင်လာရပါမည်။ ဒီအခါ ဓာတ်လေးပါး၊ ဓာတ်ရှစ်ပါး ခွဲပါ။ (ကလာပ်မှုန်တစ်မှုန်လျှင် အနည်းဆုံးဓာတ်ရှစ်ပါးရှိသည်။)

၁၁-မျိုးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်ရှုရန်

ဤသို့ ရုပ်ကလာပ်အမှုန်တို့ကို အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓတို့ကို တစ်ပြင်တည်း မြင်အောင်ရှုနိုင်ပြီးသော် ၁၁ မျိုးသော အခြင်းအရာ

အားဖြင့် တည်နေသော ရုပ်တရားတို့ကို ဓာတ်ခွဲထုချေ၍ လေ့ကျင့် ရမည်ဖြစ်သည်။

၁။ ရောက်ဆဲအချိန်သည်ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၊ လွန်ခဲ့ပြီးသောအချိန်သည် အတိတ်ကာလ၊ ရောက်လာလတ္တံ့သောအချိန်သည် အနာဂတ် ကာလ တို့ဖြစ်ကြသည်။ ဒါ့ကြောင့် မိမိယခုဘဝအတွင်း၌ ယခုရောက်ဆဲ ဖြစ်သောရုပ်၊ လွန်ခဲ့သောအချိန်ကဖြစ်ခဲ့ပြီးသောရုပ်၊ ရောက်လတ္တံ့သော အချိန်၌ဖြစ်မည့်ရုပ် ၂၈ မျိုးစီ။

၂။ အဇ္ဈတ္တဝါ မိမိကိုယ်တွင်း အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်၌ မူလည်းဖြစ်သောရုပ်၊ ဗဟိဒ္ဓါဝါ အပြင်အပ ဗဟိဒ္ဓါလောက၌ မူလည်းဖြစ်သောရုပ် ၂၈ မျိုးစီ။ (မိန်းမ၊ ယောက်ျား ၂ မျိုးလုံး)

၃။ သြဋ္ဌာရိကံဝါ ရန်ရှင်းကြမ်းတမ်းသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ သုခုမံဝါ၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့သည့်မူလည်းဖြစ်သော၊ စက္ခုအကြည်၊ နားအကြည်၊ နှာခေါင်းအကြည်၊ လျှာအကြည်၊ ကိုယ်အကြည်၊ ၅ ခု။ ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊ ဂန္ဓါရုံ၊ ရသာရုံ၊ (ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယောဟူသော) ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ၇ ခုပေါင်း ၁၂ ခု၊ ဤရုပ်များသည် ယောဂီရဲ့ဉာဏ်မှာ ထင်လွယ်သောကြောင့် သြဋ္ဌာရိကရုပ်များဖြစ်သည်။ အာပေါ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေ။ ဇီဝိတရုပ်၊ အာဟာရရုပ်၊ ဟဒယရုပ်၊ ပရိစ္ဆေဒရုပ်၊ ကာယဝိညာတ်၊ ဝစီဝိညာတ်၊ ရူပဿလ ဟုတာ၊ ရူပဿမုဒုတာ၊ ရူပဿကမ္မ ညတာ၊ ဥပစယ၊ သန္တတိ၊ ဇရတာ၊ အနိစ္စတာ၊ ဤ ၁၆ ပါးသော ရုပ်သည် သိမ်မွေ့နူးညံ့သော ကြောင့် သုခုမရုပ်များ ဖြစ်ကြသည်။

၄။ ဟိနဝါ၊ ယုတ်ညံ့သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ အကုသိုလ်ရဲ့ အကျိုး ဖြစ်သောရုပ်ကယုတ်ညံ့တယ်။ ပဏိတံဝါ၊ မွန်မြတ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော = ကုသိုလ်ရဲ့အကျိုး ဖြစ်တဲ့ရုပ်က မွန်မြတ်တယ်ဟု အယုတ်အမြတ်ခွဲပါ။

၅။ ဒူရေဝါ = အသိဉာဏ်နှင့်ဝေးသည်မူလည်းဖြစ်သော = ရှုသိမူဉာဏ်နှင့်ဝေးသော သုခုမရုပ် ၁၆ ပါး။ သန္တိကေဝါ = အသိဉာဏ်နှင့်နီးသည်မူလည်းဖြစ်သော = ရှုသိမူဉာဏ်နှင့်နီးသော ဩဠါရိကရုပ် ၁၂ ပါး။ ဤသို့ ၁၁ မျိုးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် တည်နေသောရုပ်တရားတို့ကို

သဗ္ဗရူပံ - ဤအလုံးစုံသောရုပ်တရားကို ဧတံ ဤ ၁၁ မျိုးသောရုပ်တရားသည် နမမ-ငါရဲ့ရုပ်မဟုတ်၊ ဝါ-ငါပိုင်ရုပ် မဟုတ်-ဒုက္ခ။ ဒသော-ဤ ၁၁ မျိုးသောရုပ်တရားသည် နအာမမသို့-ငါမဟုတ်၊ ဝါ-ထောင်လွှားလောက်အောင်အချိန်မရှိ အနိစ္စ။ ဒသော-ဤ ၁၁မျိုးသောရုပ်တရားသည်၊ နမေအတ္တာတိ- ငါရဲ့အတ္တမဟုတ်၊ ဝါ-ခိုင်မာသောအနှစ်သာရမရှိ၊ အနတ္တဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ဧတံ-ဤ ၁၁ မျိုးသောအခြင်းအရာအားဖြင့် တည်နေသော အလုံးစုံသောရုပ်တရားကို ယထာဘူတံ မဖောက်မပြန် ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ၊ သမ္မာပ္ပညာယ-ရုပ်တုံး၊ ရုပ်ခဲ၊ နာမ်တုံးနာမ်ခဲ၊ ဖြိုခွဲ ဖောက်ထွင်း ဝိပဿနာဉာဏ်အလင်းဖြင့် ဒဋ္ဌဗ္ဗံ+ရူပျားသုံးသပ် အပ်ပေ၏။ ရုပ်အပေါင်းကို လက္ခဏာတင်၍ ရှုလျှင်လည်းလုံလောက် ပါသည်။ ၁၁-မျိုးသောအခြင်းအရာ အားဖြင့်ရှုခြင်းသည်ပြီး၏။

ရုပ် ၂၈ ပါးရေတွက်ရန်

(၁) မဟာဘုတ်ကြီးလေးပါး

- ၁။ ပထဝီ = မြေဓာတ်။
- ၂။ အာပေါ = ရေဓာတ်။
- ၃။ တေဇော = မီးဓာတ်။
- ၄။ ဝါယော = လေဓာတ်။

(၂) ပသာဒရုပ် = အကြည်ရုပ် = အကြည်ဓာတ် - ၅ ပါး။

- ၁။ စက္ခုပသာဒ = မျက်စိအကြည်
- ၂။ သောတပသာဒ = နားအကြည်
- ၃။ ဃာနပသာဒ = နှာခေါင်းအကြည်
- ၄။ ဇိဝှိပသာဒ = လျှာအကြည်
- ၅။ ကာယပသာဒ = ကိုယ်အကြည်

(၃) ဂေါစရရုပ် = အာရုံရုပ် ၇ မျိုး

- ၁။ ရူပါရုံ = အဆင်းအရောင် = ဝဏ္ဏ
- ၂။ သဒ္ဓါရုံ = အသံ
- ၃။ ဂန္ဓါရုံ = အနံ့
- ၄။ ရသာရုံ = အရသာ
- ၅။ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံ = အတွေ့အထိဓာတ် = (ပထဝီ - တေဇော - ဝါယော)

(ဤ၁၂-ပါးသည် ဩဠါရိကရုပ်ကြမ်းဖြစ်သည်။) ကျန် ၁၆ ပါးသည်သုခုမရုပ်န။

(၄) ဘာဝရုပ် ၂ ပါး

- ၁။ ဣတ္ထိဘာဝ = အမျိုးသမီးဖြစ်ကြောင်းရုပ်
- ၂။ ပုရိသဘာဝ = အမျိုးသားဖြစ်ကြောင်းရုပ်

(၅) ဟဒယရုပ် ၁ ပါး

၁။ ဘဝင်နှင့်မနောဝိညာဏဓာတ်ဟူသော အသိစိတ်တို့၏ မှီရာဖြစ်သောရုပ်။ (နှလုံးဘူးအတွင်းသွေးအကြည်၌တည်၏။)

(၆) ဇီဝိတရုပ် ၁ ပါး

၁။ ဇီဝိတိန္ဒြေ = ဇီဝိတ = သက်စောင့်ဓာတ်။ ဤရုပ်ကား ကံကြောင့်ဖြစ်သော ကမ္မဇရုပ်တို့၌ပါဝင်၍ ကလာပ်တူကမ္မဇရုပ် တို့ကို စောင့်ရှောက်ပေးသော ကမ္မဇရုပ် တို့၏ အသက်တည်း။

(၇) အာဟာရရုပ် ၁ ပါး

၁။ ကဗဠိကာရအာဟာရ = စားမျိုးအပ်သော အစာ အာဟာရ တို့၌ ပါဝင်တည်ရှိသော အဆီ၊ အစေး၊ သြဇာတည်း။

(မှတ်ချက်)။ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော ၁၈ မျိုးသော ရုပ်တို့သည် မိမိ၏ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာဖြစ်သော သဘာဝ လက္ခဏာ ကိုယ်စီ ရှိကြသောကြောင့် (သဘာဝရုပ် ဟူ၍၎င်း) အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဟူသောသာမည လက္ခဏာထင်ရှားရှိသောကြောင့် (သလက္ခဏ ရုပ် ဟူ၍၎င်း) ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ၊ တည်းဟူသော ဆိုင်ရာအကြောင်းတရားတို့သည် ဖြစ်စေအပ်သော ကြောင့် (နိပ္ပန္နရုပ်ဟူ၍၎င်း) တကယ်ဖောက်ပြန် တတ်သည့် ရုပ်အစစ်ဖြစ် သောကြောင့် (ရူပရုပ်ဟူ၍ ၎င်း) အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟူသော လက္ခဏာသာ၌ သုံးချက်တင်၍ ဝိပဿနာရှုပွားသုံးသပ် ကောင်းသော ကြောင့် (သမ္မသနရုပ်ဟူ၍၎င်း) ခေါ်ဆိုပါသည်။

ကျန်ရုပ် ၁၀ မျိုးတို့ကား ထိုကဲ့သို့ မဟုတ်ကြ၍ အဘာဝရုပ်၊ အလက္ခဏရုပ်၊ အနိပ္ပန္နရုပ်၊ အရူပရုပ်၊ အသမ္မသနရုပ်တို့ဟူ၍ ခေါ်ပါသည်။

ကျန်ရုပ် ၁၀ ပါးမှာ

(၈) ပရိစ္ဆေဒရုပ် ၁ ပါး

၁။ အာကာသဓာတ် = ရုပ်ကလာပ်တို့၏ အကြား အပေါက်၊ ပရိစ္ဆေဒရုပ်။

(၉) ဝိညာတ်ရုပ် ၂ ပါး

၁။ ကာယဝိညာတ် = ကိုယ်ဖြင့်သိစေအပ်သော ကိုယ်အမှု အယား

၂။ ဝစီဝိညာတ် = နှုတ်ဖြင့်သိစေအပ်သော နှုတ်အမှုအယား (ခဏာသံဖြင့်သိစေအပ်သောနှုတ်အမှုအယား)

(၁၀) ဝိကာရရုပ် - ၃ မျိုး = ၅ မျိုး

၁။ ရူပဿလဟုတော = (စိတ္တဇ၊ ဥတုဇ၊ အာဟာရဇရုပ်တို့၏) ပေါ့မှုသဘော။

၂။ ရူပဿမုဒုတော = (စိတ္တဇ၊ ဥတုဇ၊ အာဟာရဇရုပ်တို့၏) နုည့်မှုသဘော။

၃။ ရူပဿကမ္မညတော = (စိတ္တဇ၊ ဥတုဇ၊ အာဟာရဇရုပ် တို့၏) အမှု၌ကောင်းမွန်ခန့်ငြားမှုသဘော။ ဤရုပ်သုံး မျိုးတို့နှင့် ဝိညာတ်ရုပ် ၂ မျိုးတို့ကိုပေါင်း၍ ဝိကာရရုပ် ၅ မျိုးဟုဆိုသည်။ (ထူးထွေခြားနားသည့်ရုပ်များဟု ဆိုလိုသည်။)

(၁၁) လက္ခဏရုပ် ၄ ပါး

၁။(က) ဘဝတစ်ခု၌ ရုပ်အစစ်တို့၏ ရှေးဦးအစဖြစ်ခြင်း သဘော။ (ဥပစယ)

(ခ) ဣန္ဒြေပြည့်စုံသည့်ဘဝတစ်ခု၌ ရထိုက်သမျှသောရုပ် များ ပြည့်စုံသည့်တိုင်အောင် ရုပ်အစစ်တို့၏ အထက် အထက်၌ တိုးတက်၍ဖြစ်ခြင်းသဘော။

၂။ သန္တတိ = ဘဝတစ်ခု၌ ရုပ်အစစ်တို့၏ ဣန္ဒြေပြည့်စုံ ပြီးနောက် ရှေ့နောက်အစဉ်မပြတ်ဆက်စပ်လျှက် အထပ်ထပ်ဖြစ်ခြင်းသဘော။

၃။ ဧရတာ = ရုပ်အစစ်တို့၏ ရင့်ခြင်း၊ အိုခြင်း၊ ဆွေးမြည့် ခြင်းသဘော။ (ရုပ်အစစ်တို့၏ တည်မှုဋီကာလ ကိုဆိုသည်။)

၄။ အနိစ္စတာ = ရုပ်အစစ်တို့၏ ပျက်ခြင်းသဘော။ (ရုပ် အစစ်တို့၏ ဘင်ကာလကိုဆိုလိုသည်။)

ဤအာကာသဓာတ် ၁၊ ဝိကာရရုပ် ၅၊ လက္ခဏရုပ် ၄၊ ပေါင်း

၁၀ သောရုပ်တို့သည် လက္ခဏာရေးသုံးတန်တင်၍ ဝိပဿနာရှုခြင်းငှာ မထိုက်သောကြောင့် အသမ္မသန္နဂမရုပ် အသမ္မသနရုပ်တို့မည်၏။ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ ဟူသောအကြောင်းတရားလေးပါးတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ရုပ်တို့မဟုတ်ရကား အနိပ္ပန္န လိုရာမပြီးသော ရုပ်တို့မည်ကုန်၏။ ရုပ်အစစ်တို့မဟုတ်ကြကုန်။ အာကာသဓာတ် ဟူသည် (အာကာသပရိစ္ဆေဒ) အပိုင်းအခြားမျှသာဖြစ်၏။ မှတ်ချက်။ ရုပ် ၂၈ ပါး၌ (ဩဠါရိကရုပ်ကြမ်း ၁၂၊ သုခုမရုပ်နု ၁၆) (နိပ္ပန္နရုပ် ၁၈၊ အနိပ္ပန္နရုပ် ၁၀)

ရုပ် ၂၈ ပါးပြီး၏။

ရုပ်ကလာပ်တိုင်းမှာဓာတ်ကြီး ၄ ပါးပါသည်

မည်သည့်ရုပ်ကလာပ်တွင်မဆို ဓာတ်ကြီးလေးပါးပါသည်။ အင်မတန်မာကျောသော ကျောက်တောင်၊ ကျောက်ခဲ၊ သံတုံး၊ သံခဲ၊ စိန်တုံး၊ စိန်ခဲတို့သည် ပထဝီဓာတ်လွန်ကဲ၍ ပထဝီဓာတ်ဦးဆောင်သော ကလာပ်များ၏အစုအပေါင်းဖြစ်သည်။ ဘယ်လိုပင် အမာဓာတ်လွန်ကဲ သော်လဲ ရုပ်ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေကတော့ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နှင့် နေသည်ကို ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင်ကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။

ရေ၌ အာပေါဓာတ်လွန်ကဲ၍ အာပေါဓာတ်ဦးဆောင်သော ကလာပ်မှုန်များပင်ဖြစ်သည်။ မီး၌ တေဇောဓာတ်လွန်ကဲ၍ တေဇောဓာတ်ဦးဆောင်သော ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နှင့်ကလာပ်မှုန်များပင် ဖြစ်ကြ သည်။ လေ၌ ဝါယောဓာတ်လွန်ကဲ၍ ဝါယောဓာတ်ဦးဆောင် သော ကလာပ်မှုန်များပင်ဖြစ်သည်။

ဓာတ်တို့၏ ညီညွတ်ခြင်းနှင့်လွန်ကဲခြင်း

ဓာတ်တို့၏ ညီညွတ်ခြင်းသဘောသည် အဖြစ်ကိုဆောင်

နိုင်၏။ ဓာတ်တို့၏ လွန်ကဲခြင်းနှင့် နှံ့ခြင်းသဘောတို့သည် အပျက်ကိုဆောင်နိုင်၏။ မည်သည့်ရုပ်ကလာပ်တွင်မဆို ဥပါဒါ၊ ဋီ၊ ဘင်၊ ဟူသော ဖြစ်၊ တည်၊ ပျက် သဘောတို့ပါနေသည်ကို ဉာဏ်နှင့် မြင်အောင်ကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။

မှာထားချက်။ ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့၏ သဘာဝ အမှန်တို့ကို မြင်အောင်ရှုကြည့်သော ဝိပဿနာဉာဏ်သည် ရှုဖန်များ လေ ရင့်ကျက်လေဖြစ်ပြီး ကြာတော့ ဉာဏ်သည် သဘာဝတရားတို့ အပေါ်၌ ကျက်စား၍လာနိုင်လေတော့၏။ တဖြည်းဖြည်းနှင့်တိုးချဲ့၍ တိုးချဲ့၍ရှုနိုင်လာတော့သည်။ ဒါ့ကြောင့် ယခုရေးခဲ့သည့်အတိုင်း ရုပ်အစစ်ရှုနည်းများကို ကြေညက်၍နေအောင် အကြိမ်ကြိမ်သိမ်းဆည်း ထားပါ။ ရှုကြည့်ထားပါ။ မပျင်းပါနှင့်။ ရုပ်အစစ်များကို ကြေညက်၍ နေအောင်ရှုမှတ်သိမ်းဆည်းထားပါလျှင် ရုပ်အတုများကိုလည်း တဖြည်းဖြည်းနှင့် ချဲ့၍ချဲ့၍ ရှုနိုင်လာလတ္တံ့။ ဒါ့ကြောင့် ရုပ်ကိုရှုမှတ် သိမ်းဆည်းနေသောအခါ ရုပ်ရှုနည်းအပိုင်းကို မပြတ်မပြတ်ပြန်၍ ဖတ်ပေးပါ။ (ဤရုပ်ရှုနည်းအကျယ်ကို ဖါးအောက်တောရ ဆရာတော်ကြီးရေး ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်းအတွဲ ၁ စာအုပ်ငယ်ကိုကြည့်ပါ) ဤမျှဖြင့် ရုပ်ပိုင်းရှုနည်းအကျဉ်းချုပ်သည်ပြီးတော့၏။

ရုပ်ရှုနည်းအကျဉ်းပြီး၏။

နာမ်တရားရှုနည်းအကျဉ်းချုပ်

စိတ် = အာရုံကို ကြံစည်တတ် = သိတတ်၊ ယူတတ်သော ကြောင့် စိတ်ဟုခေါ်သည်။

စေတသိက် = မိမိတို့၏လက္ခဏာ အသီးသီးတို့ဖြင့် စိတ်နှင့်ယှဉ်၍ ဖြစ်တတ်သောကြောင့် စေတသိက်ဟုခေါ်သည်။

နာမ် = အာရုံကိုပေါင်းစု၍ ညွတ်တတ်သောကြောင့် စိတ်၊ စေတသိက်
၂ ပါးအပေါင်းကို နာမ်တရားဟု ခေါ်သည်။

ရှေ့ကရပ်ပိုင်းကို အကျဉ်းအားဖြင့် ရှုမှတ်သိမ်းဆည်း၍
ပြီးသွားသောအခါ နာမ်ပိုင်းကိုကူး၍ ရှုမှတ်သိမ်းဆည်းရမည်ဖြစ်သည်။
ဒါကြောင့် နာမ်ပိုင်းကိုရှုမှတ်သိမ်းဆည်းနိုင်ရန် ရှေးဦးစွာ သိသင့်
သိထိုက်သော စိတ် စေတသိက်တို့နှင့် ထိုစိတ် စေတသိက်တို့၏
သဘောလက္ခဏာတို့ကို အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် သိထားရမည်ဖြစ်သည်။

စိတ်၏ • လက္ခဏာ - ရသ - ပစ္စုပဋ္ဌာန် - ပဒဋ္ဌာန်

စိတ်သည် အာရုံကို သိခြင်း ရယူခြင်းလက္ခဏာ၊ စေတသိက်
များ၏ အာရုံကိုယူရာ၌ ပဓာနအချုပ် ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သော ကြိစ္စရှိ၏။
စိတ်များကို အဆက်မပြတ်ရအောင် ဖွဲ့စပ်တတ်သည်ဟု ဉာဏ်အား
ထင်လာ၏။ ပစ္စုပဋ္ဌာန်။ (ယှဉ်ဖက်စေတသိက်နာမ်နှင့်ရုပ်တို့သည်
စိတ်ဖြစ်ဖို့ရာ နီးစွာသော အကြောင်းဖြစ်၏။ ပဒဋ္ဌာန်၊ ဤသို့ စိတ်၏
လက္ခဏာ•ရသ•ပစ္စုပဋ္ဌာန်•ပဒဋ္ဌာန်တို့ကို သိမှတ်ထားပါလေ။

စိတ်သည် အကျဉ်း ၈၉၊ အကျယ် ၁၂၁ ပါးရှိ၏။ ကာမစိတ်
၅၄၊ ရူပစိတ် ၁၅၊ အရူပစိတ် ၁၂၊ လောကုတ္တရာစိတ် ၈၊ ပေါင်း ၈၉
ဖြစ်သည်။ သုဒ္ဓဝိပဿနာယာနိကပုဂ္ဂိုလ်များသည် ကာမဝတ္ထု
ကာမအာရုံ ကာမသတ္တဝါဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကာမစိတ် ၅၄၊ စေတသိက်
၅၂၊ ရုပ် ၂၈ တို့ကို ကုန်စင်အောင်ရှုရမည်ဖြစ်သည်။

ကာမစိတ် ၅၄ ကား

အကုသိုလ်စိတ် ၁။ အဟိတ်စိတ် ၁၈၊ ကာမသောဘဏစိတ်
၂၄၊ ပေါင်းကာမစိတ် ၅၄ ဖြစ်သည်။ ဤအကျဉ်းရေတွက်နည်းကို
ရအောင်ကျက်ထားပါ။ ပြီးမှ စိတ် ၁ လုံးခြင်းကို ကြေနေအောင်
ကြည့်ထားပါ။

အကုသိုလ်စိတ် ၁၂ ပါးကား

လောဘမူစိတ် ၈ ပါး

- သောမနဿ - ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ် - အသင်္ခါရိက ၁၊ သသင်္ခါရိက ၁။
 - သောမနဿ - ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ် - အသင်္ခါရိက ၁၊ သသင်္ခါရိက ၁။
 - ဥပေက္ခာ - ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ် - အသင်္ခါရိက ၁၊ သသင်္ခါရိက ၁။
 - ဥပေက္ခာ - ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ် - အသင်္ခါရိက ၁၊ သသင်္ခါရိက ၁။
- ၁။ (သောမနဿဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ၊ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ် ဒိဋ္ဌိယုဉ်
အသင်္ခါရိက တိုက်တွန်းခြင်းမရှိ။ သသင်္ခါရိက တိုက်တွန်းခြင်းရှိ။
ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ် ဒိဋ္ဌိမယုဉ်။)
- ၂။ (ဥပေက္ခာ ဝမ်းနည်းဝမ်းသာမဟုတ်၊ ဒိဋ္ဌိယုဉ်၊ ဒိဋ္ဌိမယုဉ်
တိုက်တွန်းခြင်းရှိ၊ တိုက်တွန်းခြင်းမရှိ။)

ဒေါသမူစိတ် ၂ ပါး

- ဒေါမနဿ - ပဋိဗသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက ၁၊ သသင်္ခါရိက ၁။
- (ဒေါမနဿ ကြမ်းတမ်းသော၊ ပဋိဗသမ္ပယုတ် ဒေါသနှင့်ယှဉ်သော
စိတ်။)

မောဟမူစိတ် ၂ ပါး

- ဥပေက္ခာ ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ် ၁။ (ပျံ့လွင့်သောစိတ်)
- ဥပေက္ခာ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ် ၁။ (ယုံမှားသံသယစိတ်)

အဟိတ်စိတ် ၁၈ ပါးကား

- အဟိတ်အကုသလဝိပါက်-၇ = ဥပေက္ခာ = စက္ခုဝိညာဉ် ၁။
- ဥပေက္ခာ = သောတဝိညာဉ် ၁။
- ဥပေက္ခာ = ဃာနဝိညာဉ် ၁။
- ဥပေက္ခာ = ဇိဝှါဝိညာဉ် ၁။

Handwritten marks and symbols on the right margin of page 47.

Handwritten mark on the right margin of page 47.

Handwritten mark on the right margin of page 47.

ဒုက္ခ = ကာယဝိညာဉ် ၁။

ဥပေက္ခာ = သမ္ပဋိတိဉာဏ် ၁။

ဥပေက္ခာ = သန္တိရဏ ၁။

(အပါယ်ပဋိသန္ဓေစိတ်)

အဟိတ်ကုသလဝိပါက်-၈ = ဥပေက္ခာ = စက္ခုဝိညာဉ် ၁။

ဥပေက္ခာ = သောတဝိညာဉ် ၁။

ဥပေက္ခာ = ဃာနဝိညာဉ် ၁။

ဥပေက္ခာ = ဇိဝှာဝိညာဉ် ၁။

သုခ - ကာယဝိညာဉ် ၁။

ဥပေက္ခာ = သမ္ပဋိတိဉာဏ် ၁။

ဥပေက္ခာ = သန္တိရဏ ၁။

(သုဂတိအဟိတ်ပဋိသန္ဓေစိတ်)

သောမနဿသန္တိရဏ - ၁။

အဟိတ်ကြိယာ-၃ ပါး = ဥပေက္ခာ = ပဉ္စဒွါရဝဇ္ဇန်း (၅

ဒွါရ၌ဆင်ခြင်စိတ်) ၁။

ဥပေက္ခာ = မနောဒွါရဝဇ္ဇန်း

(မနောဒွါရ၌ဆင်ခြင်စိတ်) ၁။

သောမနဿ = ဟသိတုပ္ပါဒ်

(ဘုရား - ရဟန္တာတို့ ပြုံး

ရယ်စိတ်) ၁။

ပေါင်းအဟိတ်စိတ်-၁၈ ပါးပြီး၏။

ကာမသောဘဏစိတ် ၂၄

မဟာကုသိုလ်စိတ် = အကြောင်းစိတ် ၈

သောမနဿ - ဉာဏသမ္ပယုတ် - အသင်္ခါရိက - သသင်္ခါရိက။

ဥပေက္ခာ - ဉာဏသမ္ပယုတ် - အသင်္ခါရိက - သသင်္ခါရိက ၂။

သောမနဿ - ဉာဏဝိပယုတ် - အသင်္ခါရိက - သသင်္ခါရိက ၂။

ဥပေက္ခာ - ဉာဏဝိပယုတ် - အသင်္ခါရိက - သသင်္ခါရိက ၂။

(ဉာဏသမ္ပယုတ် ဉာဏ်ယုဉ်။ ဉာဏဝိပယုတ် ဉာဏ်မယုဉ်)

မဟာဝိပါက် = အကျိုးစိတ် ၈ = ကာမပဋိသန္ဓေစိတ်

သောမနဿ - ဉာဏသမ္ပယုတ် - အသင်္ခါရိက - သသင်္ခါရိက ၂။

ဥပေက္ခာ - ဉာဏသမ္ပယုတ် - အသင်္ခါရိက - သသင်္ခါရိက ၂။

သောမနဿ - ဉာဏဝိပယုတ် - အသင်္ခါရိက - သသင်္ခါရိက ၂။

ဥပေက္ခာ - ဉာဏဝိပယုတ် - အသင်္ခါရိက - သသင်္ခါရိက ၂။

မဟာကြိယာ = ပြုကာမျှစိတ် ၈။

သောမနဿ - ဉာဏသမ္ပယုတ် - အသင်္ခါရိက - သသင်္ခါရိက ၂။

ဥပေက္ခာ - ဉာဏသမ္ပယုတ် - အသင်္ခါရိက - သသင်္ခါရိက ၂။

သောမနဿ - ဉာဏဝိပယုတ် - အသင်္ခါရိက - သသင်္ခါရိက ၂။

ဥပေက္ခာ - ဉာဏဝိပယုတ် - အသင်္ခါရိက - သသင်္ခါရိက ၂။

ကာမစိတ် ၅၄

အကုသိုလ်စိတ် ၁၂၊ အဟိတ်စိတ် ၁၈၊ ကာမသောဘဏ

၂၄၊ အားလုံးပေါင်း ကာမစိတ် ၅၄ ဖြစ်သည်။ စိတ် ၈၉ ၌ အကုသိုလ်

စိတ် ၁၂၊ အဟိတ်စိတ် ၁၈၊ ပေါင်း ၃၀ ကို အသောဘဏစိတ်

ဟုခေါ်သည်။ ကျန် ၅၉ ပါးသောစိတ်တို့ကို သောဘဏစိတ်တို့

ဟုခေါ်သည်။

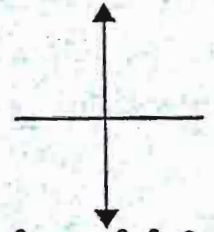
ပြီး၏။

Handwritten notes and signatures in the bottom right corner, including the number '၂၄' and some illegible text.

စိတ်အကျဉ်း ၈၉ ပါးနှင့်ယှဉ်သော စေတသိက် ၅၂ ပါး အတိုကောက်ဇယား

သဗ္ဗစိတ္တစေတသိက် = ၇
ဗယျာ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ စေတနာ၊
ဧကဂ္ဂတာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၊ မနသိကာရ
(စိတ်ဖြစ်တိုင်းယှဉ်၍ဖြစ်သည်)

ပကိဏ်းစေတသိက်-၆
ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ အဓိမောက္ခ၊
ဝိရိယ၊ ပီတိ၊ ဆန္ဒ။
(စိတ် ၈၉ ဌ် ပြီးဖြမ်းယှဉ်၍
ဖြစ်သည်) ပေါင်း အညသမာန်း
စေတသိက် ၁၃၊ ကုသိုလ်
အကုသိုလ်နှစ်ဖက်စေတသိက်
များဖြစ်သည်။

အကုသိုလ်စေတသိက် = ၁၄
မောဟ၊ အဟိရိက၊ အနောတ္တပ္ပ။
ဥဒ္ဓစ္စ (ဤ ၄ လုံးသည် အကု
သိုလ်စိတ်ဖြစ်တိုင်းယှဉ်၍ဖြစ် သည်)။
လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန၊ ဒေါသ၊ ဣဿာ၊
မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ၊ ထိန၊ မိဒ္ဓ၊
ဝိစိကိစ္ဆာ။

သောဘဏစေတသိက် = ၂၅
သဒ္ဓါ၊ သတိ၊ ဟီရိ၊ ဩတ္တပ္ပ၊
အလောဘ၊ အဒေါသ၊ တတြ မဇ္ဈ-
တ္တတာ၊ ကာယပဿဒ္ဓိ၊ စိတ္တပဿဒ္ဓိ။
ကာယလဟုတာ၊ စိတ္တလဟုတာ၊
ကာယမုဒုတာ။ စိတ္တမု ဒုတာ။
ကာယကမ္မညတာ၊ စိတ္တကမ္မညတာ။
ကာယပါ ဂုဉာတာ၊ စိတ္တပါဂုဉာတာ။
ကာယု ဇကတာ၊ စိတ္တုဇကတာ။
(ဤ၁၉ လုံးသည် သောဘဏ
စိတ်တို့ဖြစ်တိုင်းယှဉ်၍ဖြစ်သည်)။
သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာ
အာဇီဝ။ ကရဏာ၊ မုဒိတာ၊ ပညိန္ဒြေ။

စိတ်နှင့်စေတသိက်တို့အကြမ်းဖျင်းယှဉ်ပုံ

သာဓာရဏ ၃ မျိုး=(၁)သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏ ၇ လုံးသည် စိတ်ဖြစ်
တိုင်း ယှဉ်၍ဖြစ်သည်။

(၂) အကုသလသာဓာရဏ ၄ လုံးသည် အကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်တိုင်း
ယှဉ်၍ဖြစ်သည်။

(၃) သောဘဏသာဓာရဏ ၁၉ လုံးသည် သောဘဏစိတ်တို့
ဖြစ်တိုင်း ယှဉ်၍ဖြစ်သည်။

အညသမာန်းစေတသိက် ၁၃ သည် အကုသိုလ်၌လည်းယှဉ်
ကုသိုလ်၌လည်း ယှဉ်၍ဖြစ်ကြသည်။

အကုသိုလ်စိတ်၌ = အညသမာန်း ၁၃၊ အကုသလသာဓာရဏ ၄၊
ဤ ၁၇ လုံးကို မခံထား၍ လောဘမူ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ်၌ လောဘဒိဋ္ဌိ
စေတသိက် ၂ လုံးထည့် စေတသိက် ၁၉ ယှဉ်၍ဖြစ်သည်။ ဒိဋ္ဌိဝိပူ
ယုတ်၌ လောဘ မာန စေတသိက် ၂ လုံးထည့် စေတသိက် ၁၉ လုံး
ယှဉ်၍ဖြစ် သည်။

ဒေါသစိတ်၌ = ပီတိမယှဉ်နိုင်ခြင်းကြောင့် ပီတိနှုတ် အည သမာန်း
စေတသိက် ၁၂၊ အကုသလသာ ဓာရဏ ၄၊ ဤ ၁၆ ဌ် ဒေါသထည့်
၁၇ လုံးယှဉ်၍ဖြစ်သည်။ ဣဿာ မစ္ဆရိယ ကုက္ကုစ္စ တို့ကို တစ်လဲစီ
ထည့်၍ ၁၈ လုံး စီယှဉ်၍ဖြစ်ကြသည်။

မောဟမူစိတ်၌ = ဥပေက္ခာ ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ်စိတ်၌ ဥပေက္ခာ၌
ပီတိမယှဉ်နိုင်သောကြောင့် ဆန္ဒ•ပီတိနှုတ်• အညသမာန်း ၁၁၊
အကုသလသာဓာရဏ ၄ ပေါင်း ၁၅ လုံးသော စေတသိက်တို့ယှဉ်
၍ဖြစ်ကြသည်။

ဥပေက္ခာ ဝိစိကိစ္ဆာစိတ်၌ အဓိမောက္ခ• ဆန္ဒ• ပီတိ• နှုတ်
အညသမာန်း ၁၀၊ အကုသလသာ ဓာရဏ ၄၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ၁။ ပေါင်း
၁၅ လုံးသော စေတသိက်တို့ယှဉ်၍ ဖြစ်ကြသည်။

သောသဏဝိတ်တို့၌ - သောသဏဝိတ် ၅၉ တို့၌ အညသမာန်၊
 ၁၃၊ သောသဏသမာရဏ ၁၉ ပေါင်း ၃၂ ပါးသော ဧတသိက်တို့
 အဖြစ်ဖြစ်၍ ဉာဏ်ယုဉ်ဉာဏ်ထည့် ၃၃၊ ဉာဏ်မယုဉ်၊ ပီတိယုဉ်
 ပီတိထည့် ၃၂၊ ဉာဏ်၊ ပီတိ ၂ ပါးလုံးယုဉ် ၂ ပါးလုံးထည့်၍ ၃၃
 တို့ယုဉ်ဖြစ်ကြသည်။ ဉာဏ်ပီတိ ၂ ပါး လုံးမယုဉ်လျှင် ၃၁
 ဖြစ်သည်။

အညသမာန်ဧတသိက်တို့သည် = ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊
 နှစ်ဘက်ဖြစ်၍ အကုသိုလ်၌ အကုသလသာဓာရဏ ဧတသိက်တို့နှင့်
 တွဲယုဉ်ဖြစ်ရသည်။ ကုသိုလ်၌ သောတဏ သာဓာရဏ ဧတသိက်
 တို့နှင့် တွဲယုဉ်ဖြစ်ရသည်။ (ပီတိသည် ဒေါသနှင့်ဥပေက္ခာတို့၌
 မယုဉ်နိုင်။)

မိမိတို့၏ အသီးသီးသော လက္ခဏာအားဖြင့် စိတ်နှင့်
 ယုဉ်ကွဲ၍ ဖြစ်တတ်သောကြောင့် ဧတသိက်ဟုခေါ်သည်။ ဧတသိက်
 တို့၏ လက္ခဏာ ရသ၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ ပဒဋ္ဌာန်တို့ကို ရအောင်ကျက်
 ထားပြီး ဒါမှ စိတ်၊ ဧတသိက် တို့၏ သဘာဝသတ္တိတို့ကို နားလည်
 မည်ဖြစ်သည်။

သဗ္ဗနိစ္ဆ ဧတသိက်-စိတ်ဖြစ်တိုင်းပါသော ဧတသိက် ၇ ပါး
 သော အာရုံကိုတွေ့ထိခြင်းလက္ခဏာ၊ အာရုံ စိတ်ဓာတ်
 ထိုနှစ်ရပ်ကို ဆက်စပ်ပေးခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အာရုံ စိတ်တို့၏ ပေါင်းဆုံ
 ပေးခြင်းတရားဟု ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ ပစ္စုပဋ္ဌာန်။ ထင်လာသော
 အာရုံလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း။ ပဒဋ္ဌာန်။

သညာ = အာရုံကိုမှတ်ခြင်းလက္ခဏာ၊ ရှေ့အမှတ်ဖြင့် နောက်ထပ်
 သိခြင်းကိစ္စ။ ယူအပ်တိုင်းသောအမှတ် အသားဖြင့် စွဲလမ်းသမှု
 နှလုံးသွင်းမှုကို ပြုတတ်သောတရားဟု ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ ပစ္စု
 ထင်လာတိုင်းသောအာရုံလျှင် နီးစွာသော အကြောင်း။ ပဒဋ္ဌာန်။

ဝေဒနာ = အာရုံ၏အရသာကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာ၊ ခံစားခြင်းကိစ္စ၊
 သာယာခြင်းသဘောရှိသော တရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စု၊
 ပဿ၌ နှစ်ပါးလျှင်နီးစွာသောအကြောင်း။ ပဒဋ္ဌာန်

ဧတနာ = ဧဝေသော်ခြင်းလက္ခဏာ၊ ကြောင့်ကြရွာပါဒ ဖြစ်ခြင်းကိစ္စ၊
 စိမ့်တတ်သောတရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ ကြွင်းသော
 နာမ်စွာသုံးပါးလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း။ ပဒ။

ဧကဂ္ဂတာ = တည်ကြည်ခြင်းလက္ခဏာ၊ သမ္ပယုတ် တရားတို့ကို
 ဖရို၊ ဖရဲမကြံရအောင် ပေါင်းစပ်ခြင်းကိစ္စ။ ငြိမ်သက်သော တရားဟု
 ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ ပစ္စု။ အာရုံလျှင်နီးစွာသောအကြောင်း။ ပဒ။

ဧဝိတိဓမ္မ - တကွဖြစ်ဘက် ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို စောင့်ရှောက်
 ခြင်းလက္ခဏာ။ သဟဇ တရားတို့ကို ဥပါဒ်မှ ဘင်တိုင်အောင်ဖြစ်
 ခေခြင်းကိစ္စ။ သဟဇတရား တို့ကို ဥပါဒ်မှဘင်မတိုင်မီ ဖြစ်တည်
 အောင်ထား တတ်သော တရားဟု ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ ပစ္စု။ ဥပါဒ်မှ
 ဘင်တိုင်အောင် မှုတစေအပ်သောတရား လျှင် နီးစွာသောအကြောင်း။
 ပဒ။

မနသိကာရ = သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို အာရုံ၌ ဖြောင့်တန်း အောင်
 သွားခေခြင်းလက္ခဏာ။ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို အာရုံနှင့်ယုဉ်
 ခေခြင်းကိစ္စ။ အာရုံရှိရာသို့ ရေးရွနေသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား
 ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ အာရုံလျှင်နီးစွာသောအကြောင်း။ ပဒ။

ပကိတ်းဧတသိက် = စိတ် ၈၉ ၌ ဖြိုး ဖြမ်း၍ယုဉ်၍ဖြစ်သော
 ဧတသိက် ၆ ပါး

ဝိတက် = အာရုံ၌ စိတ်ကိုထင်ပေးခြင်း လက္ခဏာ။ အစဦးစွာ
 တီးခေါက်ခြင်းကိစ္စ။ အာရုံသို့ ရောက်အောင် စိတ်ကိုအောင် တတ်သော
 တရားဟု ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ ပစ္စု။ အာရုံ လျှင်နီးစွာသော
 အကြောင်း။ ပဒ။

ဝိစာရ = အာရုံကို အထပ်ထပ်ပုတ်တိုက်သုံးသပ်ခြင်း လက္ခဏာ၊
(တကွဖြစ်ဘက်တရားတို့ကို ထပ်ခါ ထပ်ခါ ယှဉ်စေခြင်း ကိစ္စ။
ယူအပ်ပြီးသောအာရုံ၌ စိတ်အစဉ်မပြတ်ရအောင် ဖွဲ့ထားတတ်သော
တရားဟု ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ ပစ္စု။ အာရုံလျှင် နီးစွာသော
အကြောင်း၊ ပုဒ။

အဓိမောက္ခ = သန္နိဋ္ဌာန်ကျ ဆုံးဖြတ်ခြင်းလက္ခဏာ။ ထို ဤရွေ့လျား
မဆုံးဖြတ်နိုင်သော ဝိစိကိစ္ဆာတရား၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ကိစ္စ။
ဆုံးဖြတ်တတ်သော တရားဟု၊ ပစ္စု။ ဆုံးဖြတ်တတ်သော တရားလျှင်
နီးစွာသောအကြောင်း၊ ပုဒ။

ဝိရိယ = ရသည့်ဆင်းရဲ ကြိတ်အံ့ခဲ၍ အမြဲသည်းခံခြင်း လက္ခဏာ၊
သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ထောက်ပံ့ခြင်း ကိစ္စ။ ဆုတ်နစ်ခြင်း မရှိသည်၏
အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ ပစ္စု။ အာရုံလျှင် နီးစွာသော
အကြောင်း၊ ပုဒ။

ပီတိ = အာရုံ၌နှစ်သက်ခြင်းလက္ခဏာ၊ ကိုယ်စိတ် နှစ်ပါးတို့
နှစ်သက်ပြည့်ဖြိုးပွားတိုးစေခြင်းကိစ္စ။ တိုးပွားတက်ကြွသည်၏
အဖြစ်ဖြင့် - ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ အာရုံလျှင် နီးစွာသော
အကြောင်း၊ ပုဒ။

ဆန္ဒ = အာရုံကိုပြုလိုသော အဖြစ်ဟူသောလက္ခဏာ၊ အာရုံကို
ရှာမှီးခြင်းကိစ္စ။ အာရုံကိုအလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား
ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ အာရုံလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း၊ ပုဒ။

သောဘဏစေတသိက်တို့၏ လက္ခဏာ ၊ ရသ

သဒ္ဓါ = ယုံကြည်ခြင်းလက္ခဏာ၊ ကြည်လင်စေခြင်းကိစ္စ၊
မနောက်ကြသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ ပစ္စု။ ယုံကြည်
ထိုက်သောတရားလျှင် နီးစွာသော အကြောင်း၊ ပုဒ။

သတိ = အာရုံ၌ခိုင်မြဲခြင်းလက္ခဏာ၊ အာရုံကိုမပျောက်ပျက် စေခြင်း
ကိစ္စ။ အာရုံကိုစောင့်ရှောက်တတ်သော တရားဟု ဉာဏ်အား
ထင်လာ၏။ ခိုင်မြဲသော တရားလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း၊ ပုဒ။

ဟိရိ = ဒုစရိုက်တို့ကို စက်ဆုပ်ခြင်းလက္ခဏာ၊ မကောင်းမှု ဒုစရိုက်
တို့ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကိစ္စ။ ဒုစရိုက်တို့မှ တွန့်ဆုတ်တတ်သော
တရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ မိမိအပေါ်၌ လေးစားရိသေသူ
ရှိသည်၏အဖြစ်လျှင် နီးစွာသောအကြောင်း၊ ပုဒ။

ဩတ္တပ္ပ = ဒုစရိုက်တို့ကို ထိတ်လန့်ခြင်းလက္ခဏာ၊ မကောင်းမှု
ဒုစရိုက်တို့ကို မပြုမိအောင် ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကိစ္စ။ ဒုစရိုက်တို့မှ
တွန့်ဆုတ်တတ်သောတရားဟု ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ မိမိအပေါ်၌
လေးစား ရိသေသူရှိသည်၏အဖြစ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်း။

အလောဘ = လိုချင်ဘွယ်အာရုံ၌ မကပ်ငြိခြင်းလက္ခဏာ၊ ငါ့ဥစ္စာပဲ
တမ်းတမ်းစွဲလျက် မသိမ်းဆည်းခြင်းကိစ္စ။ မကပ်ငြိလိုသော သဘော
တရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ အာရုံလျှင် ပုဒ။

အဒေါသ = မကြမ်းတမ်းသည်၏ အဖြစ်ဟူသောလက္ခဏာ။
ရန်ငြိုးဖွဲ့မှု ဒေါသစုကို တစ်ခုမကျန်ပါယ်လှန်ခြင်း ကိစ္စ။ စမ်းမြဲအသွင်
ကြည်လင်အေးမြသော သဘောတရားဟု ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ ပစ္စု။
အာရုံလျှင်၊ ပုဒ။

တတြမဇ္ဈတ္တတာ = ယှဉ်ဖက်တရားတို့ကို ညီမျှစွာစောင့်ထားခြင်း
လက္ခဏာ။ အယုတ်အလွန်နှစ်ပါးကို တားမြစ်ခြင်းကိစ္စ (လျစ်လျူ
ရှုခြင်းကိစ္စ)၊ ငြိမ်သက်သောတရား ဟု ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ ပစ္စု။
စေတသိက် အပေါင်းနှင့်နီးစွာသောအကြောင်း၊ ပုဒ။

ကာယပဿဒ္ဓိ = စေတသိက်ပူ ငြိမ်းအေးခြင်းလက္ခဏာ၊ ထိုပူလောင်
မှုကို နှိမ်နင်းခြင်းကိစ္စ။ ငြိမ်သက်အေးမြသော တရားဟု ဉာဏ်အား
ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ စေတသိက်လျှင်၊ ပုဒ။

စိတ္တပဿဒ္ဓိ = စိတ်ပူငြိမ်းအေးခြင်းလက္ခဏာ၊ စိတ်၏ ပူလောင်မှုကို နှိမ်နင်းခြင်းကိစ္စ။ ငြိမ်သက်အေးမြသောတရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ စိတ်သာလျှင်နီးစွာ သောအကြောင်း၊ ပဒ။

ကာယလဟုတာ = စေတသိက် လေးလံသည်၏ အဖြစ်ကို ငြိမ်းစေခြင်း လက္ခဏာ၊ လေးလံသည်၏ အဖြစ်ကို နှိမ်နင်းခြင်းကိစ္စ၊ မလေးမလံ မနေ့ မကံ သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ စေတသိက် လျှင် နီးစွာသောအကြောင်း၊ ပဒ။

စိတ္တလဟုတာ = စိတ်တို့၏ လေးလံသည်၏ အဖြစ်ကို ငြိမ်းစေခြင်း လက္ခဏာ၊ လေးလံသည်၏ အဖြစ်ကို နှိမ်နင်းခြင်းကိစ္စ၊ မလေးမလံ မနေ့မကံကုန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ စိတ်လျှင် နီးစွာသောအကြောင်း၊ ပဒ။

ကာယမုဒုတာ = စေတသိက်အပေါင်း ခက်ထန် ကြမ်းတမ်း သည်၏ အဖြစ်ကို ငြိမ်းစေခြင်းလက္ခဏာ၊ ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းသည် ၏အဖြစ်ကို နှိမ်နင်းခြင်းကိစ္စ။ ကောင်းသောအာရုံ၌ မချုပ်ခြယ်သောတရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ စေတသိက်လျှင်၊ ပဒ။

စိတ္တမုဒုတာ = စိတ်၏ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းသည်၏ အဖြစ်ကို ငြိမ်းစေခြင်းလက္ခဏာ၊ ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းသည်၏ အဖြစ်ကို နှိမ်နင်းခြင်းကိစ္စ။ အာရုံပေါ်၌ စိတ်တို့၏ မထိခိုက်သောတရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ စိတ်လျှင်၊ ပဒ။

ကာယကမ္မညတာ = စေတသိက်၏ ထိုထိုအမှု၌ မခန့်ငြား သည်၏ အဖြစ်ကို ငြိမ်းစေခြင်းလက္ခဏာ၊ မကောင်းမွန်သည့် အဖြစ်ကို နှိမ်နင်းခြင်းကိစ္စ။ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ အာရုံပြုနိုင်သောသဘောဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ စေတသိက်လျှင်၊ ပဒ။

စိတ္တကမ္မညတာ = စိတ်မကောင်းမွန်သည့်အဖြစ်ကို ငြိမ်းစေခြင်း

လက္ခဏာ။ မကောင်းမွန်သည့်အဖြစ်ကို နှိမ်နင်းခြင်းကိစ္စ။ ပြည့်ပြည့် စုံစုံအာရုံပြု နိုင်သည့်သဘောဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ စိတ်လျှင်၊ ပဒ။

ကာယပါဂုညတာ = စေတသိက် နာကျင် သည် ၏ အဖြစ်ကို ငြိမ်း စေခြင်းလက္ခဏာ။ ယှဉ်ဘက်စေတသိက်တို့၏ နာကျင်မှုကို နှိမ်နင်းခြင်း ကိစ္စ။ ကိလေသာ အနာမရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ စေတသိက်လျှင်၊ ပဒ။

စိတ္တပါဂုညတာ = စိတ်တို့၏ နာကျင်သည်၏ အဖြစ်ကို ငြိမ်းစေခြင်း လက္ခဏာ၊ နှိမ်နင်းခြင်းကိစ္စ။ ကိလေသာအနာမရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ စိတ်လျှင်၊ ပဒ။

ကာယုဇကတာ = စေတသိက်၏ ဖြောင့်မတ်သည်၏ အဖြစ် ဟူသောလက္ခဏာ။ စေတသိက်တို့၏ ကောက်ကျစ်သည်၏ အဖြစ်ကို နှိမ်နင်းခြင်းကိစ္စ။ မကောက်ကျစ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ထင် လာ၏။ ပစ္စု။ စေတသိက်လျှင်၊ ပဒ။

စိတ္တုဇကတာ = စိတ်၏ဖြောင့်မတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာ၊ စိတ်ကောက်ကျစ်သည်၏ အဖြစ်ကို နှိမ်နင်းခြင်းကိစ္စ။ မကောက် ကျစ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ စိတ်လျှင်၊ ပဒ။

ကရဏာ = သူများဆင်းရဲကို ပါယ်ရှားလိုခြင်းလက္ခဏာ။ သူများဆင်းရဲ နေခြင်းကို မခံနိုင်ခြင်းကိစ္စ။ ဝိဟိ သာ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့် ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ (ကိုးကွယ်ရာမဲ့သည်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အားဖြင့်) ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ကိုးကွယ်ရာမဲ့သည်၏ အဖြစ်ကို မရှုတတ်သော ယောနိသောမနသိကာရလျှင် နီးစွာသော အကြောင်း၊ ပဒ။

မုဒိတာ = သုခိတသတ္တဝါကို မြင်လျှင် ကြည်လင်ဝမ်းမြောက်

ခြင်းလက္ခဏာ။ သူတစ်ပါး၏ စည်းစိမ်ကို မငြူစုခြင်းကိစ္စ။ သူတစ်ပါး၏ ပြည့်စုံခြင်း၌ မမွေ့လျော်နိုင်ခြင်းကို ပယ်ဖျောက်တတ်သောတရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ သူတစ်ပါးတို့၏ ဂုဏ် ကျက်သရေကို မြင်ရခြင်းလျှင် နီးစွာသော အကြောင်း၊ ပဒ။

ပညိန္ဒြေ = ဟုတ်မှန်သောသဘောကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း လက္ခဏာ။ အာရုံကို ထင်စွာ ပြုခြင်းကိစ္စ။ အာရုံ၌ မတွေဝေသောတရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ မနသိကာရလျှင် နီးစွာ သော အကြောင်း၊ ပဒ။

ဝိရတိစေတသိက် ၃ လုံး = ဒုစရိုက်၏ တည်ရာဝတ္ထုကို မကျူးကျော်လွန်းခြင်းလက္ခဏာ။ ထိုဒုစရိုက်မှ တွန့်ဆုတ်ခြင်း ကိစ္စ။ ဒုစရိုက်တို့ကို မပြုမကျင့်ရှောင်ကြဉ် သောတရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ သဒ္ဓါ၊ ပရိယ၊ ဩတ္တပ္ပ၊ အပိစ္စကော၊ အစရိသော ဂုဏ်အပေါင်းလျှင် နီးစွာသော အကြောင်း၊ ပဒ။

သောဘဏစေတသိက်ပြီး၏။

အကုသိုလ်စေတသိက် လက္ခဏာ၊ ရသ

မောဟ = ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်လက္ခဏာ။ အာရုံ၏ သဘောအမှန်ကို ဖုံးကွယ်ခြင်းကိစ္စ။ ပညာ မျက်စိကို ကန်းအောင်ပြု တတ်သောတရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ ပဋ္ဌာန်။ အယောနိသောမနသိကာရလျှင် နီးစွာသော အကြောင်း၊ ပဒဋ္ဌာန်။

အဟိရိက = ဒုစရိုက်တို့မှ မစက်ဆုပ်ခြင်းလက္ခဏာ။ အကုသိုလ်ကို ပြုခြင်းကိစ္စ။ မကောင်းမှုမှ မတွန့်ဆုတ်သောတရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ မိမိကိုယ်ကို မလေးစားခြင်းလျှင် နီးစွာသော အကြောင်း၊ ပဒ။

အနောတ္တပ္ပ = ဒုစရိုက်မှ မလန့်ခြင်းလက္ခဏာ။ အကုသိုလ် ပြုခြင်းကိစ္စ။ မကောင်းမှုမှ မတွန့်ဆုတ်သောတရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ မိမိကိုယ်ကို မလေးစားခြင်းလျှင် နီးစွာသော အကြောင်း၊ ပဒ။

ဥဒ္ဓစ္စ = မငြိမ်သက်ခြင်းလက္ခဏာ။ အာရုံတစ်ခု၌ မရပ်မတည်လည်ခြင်းကိစ္စ။ ရွေ့လျားသော စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းတရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ စိတ်မငြိမ်မသက်ရာ အာရုံလျှင်၊ ပဒ။

လောဘ = အာရုံကို ကပ်ငြိခြင်းလက္ခဏာ။ အာရုံ၌ လွန်စွာ ငြိကပ်ခြင်းကိစ္စ။ မစွန့်နိုင်သောတရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ သာယာဖွယ်ဟု ရှုတတ်သော ဒိဋ္ဌိလျှင် နီးစွာသော အကြောင်း၊ ပဒ။

ဒိဋ္ဌိ = မသင့်မတင့် နှလုံးသွင်းခြင်းလက္ခဏာ။ မှားယွင်းသော အားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းကိစ္စ။ မှားမှားယွင်းယွင်း နှလုံးသွင်းသောတရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ သူတော်ကောင်း တို့ကို ဖူးမြင်ခြင်းငှာ အလိုမရှိသူ၏ အဖြစ်လျှင်၊ ပဒ။

မာန = ထောင်လွှားတက်ကြွခြင်းလက္ခဏာ။ သမ္ပယုတ် တရားတို့ကို ချီးမြှောက်ခြင်းကိစ္စ။ ကံသာခြင်းကို လိုလားသူ၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ ဒိဋ္ဌိနှင့် မယှဉ်သော လောဘလျှင် နီးစွာသော အကြောင်း၊ ပဒ။

ဒေါသ = ကြမ်းတမ်းသော ကိုယ်စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်သော လက္ခဏာ။ မိမိမိရာစိတ်သတ္တဝါကို ပြင်းစွာ လောင်မြိုက်ခြင်းကိစ္စ။ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးကို ဖျက်ဆီးတတ်သောတရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ အာယာတဝတ္ထုလျှင် နီးစွာသော အကြောင်း၊ ပဒ။

ဣဿာ = သူတစ်ပါးစည်းစိမ်ကို ငြူစုခြင်းလက္ခဏာ။ သူတစ်ပါးစည်းစိမ်၌ မမွေ့လျော်ခြင်းကိစ္စ။ မရှုစိမ့်ပဲ မျက်နှာလွှဲသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ သူ့စည်းစိမ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်း၊ ပဒ။

မစ္ဆရိယ = မိမိစည်းစိမ်ကို လျှို့ဝှက်ခြင်းလက္ခဏာ။ မိမိစည်းစိမ်၌ သူတစ်ပါးနှင့် ဆက်ဆံခြင်းကို သည်းမခံနိုင်ခြင်းကိစ္စ။ တွန့်ဆုပ် နစ်ခြင်းတရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စု။ မိမိ၏ စည်းစိမ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်း၊ ပဒ။

ကုက္ကုစု = နောင်တတစ်ဖန်ပူပန်ခြင်းလက္ခဏာ။ အဖန်ဖန်စိုးရိမ်ခြင်း ကိစ္စ။ စိတ်နှလုံးမသာယာခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားထင်လာ၏ ပစ္စု။ ပြုအပ်ပြီးသောဒုစရိုက်။ မပြုလိုက်မိသော သုစရိုက် လျှင်နိုးစွာ သောအကြောင်း။ ပဒ။

ထိန = အားမထုတ်ခြင်းလက္ခဏာ။ ဝီရိယကို ပယ်ရှားခြင်း ကိစ္စ ဆုတ်နစ်ခြင်း သဘော တရားဟု ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ ပစ္စု။

မိဒ္ဓ = ထိုထိုအမှု၌ မခန့်ငြားသည်၏ အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာ။ ဝိညာဉ်ဒွါရတို့ကို ဖွဲ့ထားခြင်းကိစ္စ ဆုတ်နစ်ခြင်းသဘောတရား ဟု ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ ပစ္စု။

ဝိစိကိစ္ဆာ = ယုံမှားခြင်းလက္ခဏာ။ တုန်လှုပ်ခြင်းကိစ္စ။ မဆုံး ဖြတ် နိုင်သောတရားဟု ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ ပစ္စု။

အကုသိုလ်စေတသိက် လက္ခဏ ရသ ပြီး၏။

စိတ္တနိယာမဝိထိစိတ်အစဉ်

နာမ်တရားတို့ကို ရှုမှတ်သိမ်းဆည်းမည်ပုဂ္ဂိုလ်သည် စိတ်စေတသိက်တို့၏ စိတ္တနိယာမဝိထိစဉ်လမ်းကြောင်းအတိုင်း ရှုမှတ်သိမ်းဆည်းရမည်ဖြစ်ရာ စိတ်စေတသိက်တို့၏ အမည်များနှင့် သဘောလက္ခဏာတို့ကို သိရမည်။ စိတ်-စေတသိက်တို့၏ ညီညွတ် ပေါင်းစည်းအလုပ်လုပ်ပုံတို့ကို သိရမည်။ သိကိုသိထားရမည်ဖြစ်သည်။ သိအောင် လေ့ကျင့်ထားပါ။ ဒါမှသာ ဝိထိစဉ်လမ်းကြောင်းအတိုင်း ရှုမှတ်သိမ်းဆည်းနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဝိထိစဉ်လမ်းကြောင်းအတိုင်း ရှုမှတ်သိမ်းဆည်းနိုင်မှသာ ယနကြေ၍ ပညတ်စင်ကာလိုရာပန်းတိုင်သို့ ရောက်ရမည်ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဝိထိစဉ်လမ်းကြောင်းစိတ်ဖြစ်စဉ်တို့တွင် ပဉ္စဒွါရဝိထိ၊ မနောဒွါရဝိထိ ဟူ၍ ၂ မျိုးရှိကုန်၏။ ထို ၂ မျိုးတို့တွင် စက္ခုဒွါရဝိထိ၊ သောတဒွါရ၊ ယာနဒွါရ၊ ဇိဝါဒွါရ၊ ကာယဒွါရ၊ တို့၌ ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊

ဂန္ဓါရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗါရုံ၊ တို့တိုက်ခတ်သည်ရှိသော် စက္ခု ဝိညာဉ်၊ သောတဝိညာဉ်၊ ယာနဝိညာဉ်၊ ဇိဝါဝိညာဉ်၊ ကာယဝိညာဉ် စိတ်တို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာရကုန်၏။ ထိုစိတ်အစဉ်တို့ကို ပဉ္စဒွါရဝိထိ စိတ်အစဉ်တို့ဟူ၍ ခေါ်ကြကုန်၏။

ပဉ္စဒွါရဝိထိစဉ်ဇယား

စိတ်ဖြစ်ရာပသာဒ	စက္ခုဒွါရ	သောတဒွါရ	ယာနဒွါရ	ဇိဝါဒွါရ	ကာယဒွါရ
အတိုက်ဓာတ်	ရူပါရုံ	သဒ္ဓါရုံ	ဂန္ဓါရုံ	ရသာရုံ	ဖေါဋ္ဌဗ္ဗါရုံ
အပွင့်ဓာတ်	မြင်သိ	ကြားသိ	နံသိ	အရသာသိ	တွေ့ထိသိ

မနောဒွါရဝိထိစိတ်

ဘဝင်စိတ် = မနောဒွါရစိတ်၌ တိုက်ခတ်မှု တွေးတောကြံစီမှု တို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်၍လာရသော ဝိထိစိတ်အစဉ်တို့ကို မနောဒွါရဝိထိစိတ် အစဉ်တို့ဟူ၍ ခေါ်ဆိုရကုန်၏။

ထိုတွင် ပဉ္စဒွါရဝိထိတို့သည် အတိမဟန္တာရုံ (အလွန်အားကောင်းသောအာရုံ)၊ မဟန္တာရုံ (ထင်ရှားသောအာရုံ)။ ပရိတ္တာရုံ (အားနည်းသောအာရုံ)။ အတိပရိတ္တာရုံ (အလွန်အားနည်းသောအာရုံ) ဟူ၍ အာရုံတို့၏ အထင်ကြမ်းမှု မကြမ်းမှုတို့ကို အမှီပြု၍ ၄ မျိုးပြားကုန်၏။

မနောဒွါရဝိထိတို့ကလည်း ဝိဘူတာရုံ (ထင်ရှားသောအာရုံ)။ အဝိဘူတာရုံ (မထင်ရှားသောအာရုံ) ဟူ၍ အာရုံတို့၏ အထင်ကြမ်းမှု မကြမ်းမှုတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ၂ မျိုးပြားကုန်၏။

ယောနိသောမနသိကာရ (နှလုံးသွင်းကောင်းမှု)၊ အယောနိသောမနသိကာရ (နှလုံးသွင်းမကောင်းမှု)၊ တို့ကို အမှီပြု၍လည်း ၂ မျိုး။ ဣဒ္ဓါရုံ (ကောင်းသောအာရုံ)။ အနိဒ္ဓါရုံ (မကောင်းသောအာရုံ)။

ဣဋ္ဌါနိဋ္ဌါရုံ (ကောင်း၊ မကောင်းမဟုတ်သော အလယ်အလတ်အာရုံ
 ဟူ၍ ၃ မျိုး။ ဣဋ္ဌါရုံ ကောင်းသောအာရုံပင်ဖြစ်လင့်ကစား နှလုံးသွင်း
 မကောင်းခြင်းကြောင့် အကုသိုလ်စောစောပုံ။ အနိဋ္ဌါရုံပင်ဖြစ်လင့်ကစား
 နှလုံးသွင်းကောင်းခြင်းကြောင့် ကုသိုလ်စောစောပုံ စသည်ဖြင့်၎င်း၊
 ပညတ်ဖြစ်၍ တဒါရုံမကျနိုင်။ ပရမတ်ဖြစ်၍ တဒါရုံကျနိုင်၊ ဝိပဿနာ
 ဉာဏ်ထက်သန်ခြင်းကြောင့် တဒါရုံမကျနိုင် စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးအပုံ
 တို့၏ အကျယ်အပြားတို့ကိုတော့ ဖါးအောက်တောရဆရာတော်ကြီး၏
 စာအုပ်များကို ကြည့်၍ယူ ကြပါကုန်။ ဤ၌ကတော့ ဣဋ္ဌါရုံကြောင့်
 ကုသိုလ်စောစောပုံ။ သဟိတ်တဒါရုံကျပုံ။ အနိဋ္ဌာရုံဖြစ်၍။ အကုသိုလ်
 စောစောပုံ။ အဟိတ်တဒါရုံ ကျပုံ စသည်ဖြင့် ကောင်းသောအာရုံ
 ကောင်းသောစောကောင်းသောတဒါရုံ၊ မကောင်းသောအာရုံ၊ မကောင်း
 သောစောမကောင်းသောတဒါရုံ၊ ဝိထိစဉ်တို့ကိုပဲရေးပါမည်။

ယောနိသောမနသိကာရဟူသည် -

- ၁။ ဤကားဒုက္ခအရိယသစ္စာတရားတည်းဟု နည်းမှန် လမ်းမှန်
နှလုံးသွင်း၏။
- ၂။ ဤကားဒုက္ခ သမုဒယအရိယ သစ္စာတရားတည်းဟု နည်းမှန်
လမ်းမှန်နှလုံးသွင်း၏။
- ၃။ ဤကား ဒုက္ခနိရောဓ အရိယသစ္စာတရားတည်းဟု နည်းမှန်
လမ်းမှန်နှလုံးသွင်း၏။
- ၄။ ဤကား ဒုက္ခချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းကျင့်စဉ် မဂ္ဂအရိယ
သစ္စာတရားတည်းဟု နည်းမှန်လမ်းမှန်နှလုံးသွင်း၏။
ဒါကြောင့် မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် စသော စီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်း၏
အကြောင်းဟုတ်သောအားဖြင့် အာရုံကိုစိတ်၌ထားခြင်း၊
အာရုံကို နည်းမှန် လမ်းမှန်နှလုံးသွင်းခြင်းတည်း။

- ၁။ အနိစ္စဖြစ်သောခန္ဓာငါးပါး၌ အနိစ္စဟု၎င်း။
 - ၂။ ဒုက္ခဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး၌ ဒုက္ခဟု၎င်း။
 - ၃။ အနတ္တဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး၌ အနတ္တဟု၎င်း။
 - ၄။ အသုဘဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး၌ အသုဘဟု၎င်း။
- ဤသို့ စသောနည်းအားဖြင့်၎င်း။ သစ္စာလေးပါးနှင့်
 လျော်သော နည်းအားဖြင့်၎င်း။ နှလုံးသွင်းခြင်းသည် ယောနိသောမန
 သိကာရ ပင်တည်း။

အယောနိသောမနသိကာရဟူသည် -

- ၁။ အနိစ္စဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး၌ နိစ္စဟု၎င်း။
- ၂။ ဒုက္ခဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး၌ သုခဟု၎င်း။
- ၃။ အနတ္တဖြစ်သောခန္ဓာငါးပါး၌ အတ္တဟု၎င်း။
- ၄။ အသုဘဖြစ်သောခန္ဓာငါးပါး၌ သုဘဟု၎င်း။ မသင့်မတင့်
သောအားဖြင့် နည်းမှား လမ်းမှား နှလုံးသွင်းခြင်းတည်း။

ယောနိသောမနသိကာရ

အထက်ပါရှင်းချက်များနှင့်အညီ ရုပ်တရားဟု၎င်း၊ နာမ်
 တရားဟု၎င်း၊ အကြောင်းတရားဟု၎င်း၊ အကျိုးတရားဟု၎င်း၊ အနိစ္စ
 ဟု၎င်း၊ ဒုက္ခဟု၎င်း၊ အနတ္တဟု၎င်း၊ အသုဘဟု၎င်း၊ ရူပါရုံကို
 ရုပ်တရားဟု၎င်း။ ဤသို့ ရုပ် နာမ် ပရမတ်အာရုံကို နှလုံးသွင်းခြင်း
 သည်လည်း ယောနိသောမနသိကာရပင်တည်း။

စိတ် စေတသိက်တို့၏ သဘောအဓိပ္ပါယ်များ

စိတ်သည်ကြံစိတ်တတ် သိတတ်သောကြောင့် စိတ်ဟု
 ခေါ်သည်။ စိတ်၏ပင်ကိုယ်သဘောသည် ကြည်လင်သန့်ရှင်း၏။
 အကုသိုလ်စေတသိက်တို့နှင့် ပေါင်းယှဉ်ရမှသာ ညစ်နွမ်း၍သွားရ၏။

စိတ်သည်နာမ်တရားတို့၏ အာရုံကိုယူရာ၌ ရှေ့သွားခေါင်းဆောင်
 အလုပ်ကိုလုပ်၏။ သို့သော်လည်း သူ့ချည်းကတော့မဖြစ်နိုင်
 စေတသိက်တို့ပါမှသာဖြစ်နိုင်၏။ စေတသိက်တို့ကလည်း သူတို့ချည်း
 မဖြစ်နိုင် စိတ်နှင့်ယှဉ်ရမှသာ ဖြစ်နိုင်ကြ၏။ ထိုစိတ် စေတသိက်တို့
 ကလည်း သူတို့ချည်းမဖြစ်နိုင်၊ အာရုံ ရုပ်တို့နှင့် ယှဉ်တွဲရမှသာ
 ဖြစ်နိုင်ကြ၏။ အာရုံရုပ်တို့ကလည်း စိတ်စေတသိက် တို့က အသုံး
 မှသာ ထင်ရှား၍လာနိုင်ကြ၏။ ဤသို့တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ကျေးဇူးပြု
 ညီညွတ်မှသာ လောကတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်ကျယ်ပြန့်၍ လာနိုင်ကြတော့၏။
 တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ကျေးဇူးပြု သည်ဟုဆိုရာမှာလည်း စိတ်သည်သိခြင်း
 မျှသာအလုပ်လုပ်နိုင်၏။ ရှေ့ဆက်ပြီးဘာဖြစ်စေ။ ညာဖြစ်စေ
 မတတ်နိုင်။ သိရုံကာမျှသာ ဖြစ်၏။ စေတသိက်တို့ ကလည်း မိမိတို့နှင့်
 ဆိုင်ရာ အလုပ်ကိုသာ လုပ်နိုင်ကြ၏။ ဥပမာ။ ဖဿ-အာရုံကိုတော့
 ထိခြင်း။ ဒါပဲလုပ်နိုင်၏။ ဒီထက်ပို၍ ဘာမှမလုပ်နိုင်။ ဝေဒနာ
 အာရုံ၏အရသာကိုခံစားခြင်း၊ ဒီထက်ပို၍ ဘာမှမလုပ်နိုင်။ ဤသို့
 သူ့အလုပ်သူလုပ်ရင်းက ကျေးဇူးပြု သလိုဖြစ်ခြင်း ကိုသာ ကျေးဇူး
 သည်ဟုဆိုရတော့၏။ ပရမတ္ထ တရားတစ်ခုခြင်း တို့၏ အင်အားသည်
 ဘာမှမကြီးကျယ် ဘာမှမပြောပလောက်။ ဖြစ်ရုံကာမျှသာဖြစ်နိုင်
 ကြ၏။ သို့သော်လည်း အာရုံပညတ်ရုပ်တရားတို့နှင့် ပေါင်းဆုံလိုက်
 မိရင်တော့ အံ့ဩလောက်အောင် အမြင်မှား၍သွားကြရတော့၏။
 ဒါ့ကြောင့် ထိုအမြင်မှားတို့ကို ပါယ် ဖျောက်နိုင်အောင် စိတ်
 စေတသိက်-ရုပ်တရားတို့ကိုပင်၊ ပင်မသတ္တိ ပရမတ္ထသဘာဝ အ
 မြင်အောင်ရှုကြည့်နိုင်ရမည်ဖြစ်သည်။

စိတ်စေတသိက်တို့၏ အရသာများ

စိတ်စေတသိက်တို့၏ အမည်များနှင့် အနက်အဓိပ္ပါယ်

သဘောတို့၏ အရသာများကို ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းမှာ ကိုယ်တိုင်ဉာဏ်
 ဖြင့်တွေ့ရှိထားပြီးဖြစ်လျှင် အကောင်းဆုံးဖြစ်မည်ဟုထင်ပါသည်။
 ဒါ့ကြောင့် စေတသိက်တစ်လုံးခြင်းတို့၏ အရသာများကို ခန္ဓာကိုယ်
 တွင်း၌ ဖော်ထုတ်၍ ရှာထားရမည်ဖြစ်သည်။

ထိုသို့ရှာရာတွင် အကုသိုလ်စေတသိက်တို့သည် စိတ်ကို
 ပူလောင်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်သည်ဖြစ်၍ အထင်ကြမ်းသောကြောင့်
 အကုသိုလ်စေတသိက်တို့ကစ၍ ဖော်ထုတ်၍ရှာလျှင် သင့်မည်
 ထင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရှုစိတ်ကို ရင်လယ်ချိုင့်သို့စိုက်၍-

အခုငါ့စိတ်မှာ လောဘ-ဒေါသ၊ စသော အကုသိုလ်
 စေတသိက်တို့ ဖြစ်နေသလား မဖြစ်ဖူးလားဟု ရှုကြည့်လိုက်ပါ။
 အကုသိုလ် စေတသိက်တို့ မဖြစ်ဘဲရှင်းနေသည်ကို တွေ့လျှင်
 (အကုသိုလ်စေတသိက်တို့သည် ဖြစ်လောက်အောင် အာရုံတိုက်မှ
 သာဖြစ်ပေါ်လာသောသဘောဖြစ်သည်။) မိမိတပ်မက်နှစ်သက်
 စားသော အာရုံကို ကြံစီတွေးတော၍ နှလုံးသွင်းကြည့်လိုက်စမ်းပါ။
 ထိုအာရုံစိတ်မှာ ပေါ်လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကပ်ငြိတပ်မက်နှစ်သက်
 သော (လောဘ) စေတသိက်သည်ပေါ်လာ၍ ပူလောင်သော အရသာ
 ကိုပါ တွေ့ရလိမ့်မည်။ ထိုပူလောင်သောအရသာတို့ပေါ်လွင် ထင်ရှား၍
 လာအောင် အကြိမ်ကြိမ် နှလုံးသွင်းရှုကြည့်ပေးပါ။

ထိုပူလောင်သောအရသာကိုပင် ချမ်းသာပေသည်ဟု
 ထင်မြင်၍နေသော (ဒိဋ္ဌိစေတသိက်၏) အရသာကို ထင်ရှား၍
 လာအောင် အကြိမ်ကြိမ် နှလုံးသွင်းရှုကြည့်ပေးပါ။

ငါဟာ သူတကဲ့ထက် စားနိုင်တယ်၊ သွားနိုင်တယ်၊ ဝတ်နိုင်
 တယ် စသည်ဖြင့် တက်ကြွထောင်လွှားသော (မာနစေတသိက်၏)
 အရသာကို ပေါ်လွင်ထင်ရှား၍နေအောင် အကြိမ်ကြိမ်ရှုကြည့်ပေးပါ။
 တွေးပေးပါ။

မိမိမကျေမနပ်ဖြစ်ခဲ့ဘူးသောအာရုံကို ကြမ်းတမ်းခက်ထန် ဆူဝေ၍လာသော (ဒေါသစေတသိက်)အရသာကို ပေါ်လွင်၍ နေအောင် အကြိမ်ကြိမ်တွေး၍ ရှုကြည့်ပေးပါ။

သူတထူးကိုမနာလိုငြူစုသည့် (ဣဿာစေတသိက်၏) အရသာကို ပေါ်လွင်၍နေအောင် အကြိမ်ကြိမ်ရှုကြည့်ပေးပါ။ မိမိပစ္စည်းကိုနုမြောတွန့်တိုသည့် (မစ္ဆရိယစေတသိက်၏) အရသာကို ပေါ်လွင်ထင်ရှား၍လာအောင် အကြိမ်ကြိမ်တွေး၍ ရှုပေးပါ။

မပြုလျှင်ဖြစ်လျက်သားနှင့် အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပြုခဲ့ မိလေခြင်းဟု၎င်း။ ပြုသင့်ပြုခွင့်ကြုံလျက်သားနှင့် မပြုခဲ့မိသော ကောင်းမှုကံကို မပြုခဲ့မိလေခြင်းဟု၎င်း၊ နောင်တတစ်ဖန်ပူပန်သော (ကုက္ကုစ္စ-စေတသိက်၏) အရသာကို ပေါ်လွင်၍နေအောင် အကြိမ်ကြိမ်တွေး၍ ရှုကြည့်ပါ။

စိတ်၏ လေးလံထိုင်းမှိုင်းသော (ထိနစေတသိက်၏) အရသာ ကို၎င်း။ ငိုက်မြည်းသော (မိဒ္ဓစေတသိက်၏) အရသာကို၎င်း အကြိမ် ကြိမ်အာရုံပြု၍ ရှုကြည့်ပေးပါ။

ဤကိုယ်၌ ရုပ်-နာမ်တို့ ဆိုတာသည်၊ ဟုတ်မှဟုတ်ပါ မလားဟု သံသယဖြစ်သော (ဝိစိကိစ္ဆာစေတသိက်၏) အရသာကို ပေါ်လွင်၍ နေအောင် အကြိမ်ကြိမ်တွေး၍ ရှုကြည့်ပေးပါ။

အကုသိုလ်စိတ်တို့ဖြစ်တိုင်းယှဉ်၍ဖြစ်သော စေတသိက်များ

အကုသလသာခါရဏစေတသိက်၄လုံး = ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ အနိစ္စ ၃ကွ၊ အနတ္တ၊ လက္ခဏာတို့ကို အမှန်အတိုင်းမသိတဲ့အပြင် တိုရုပ်တရား နာမ်တရားတို့ကိုပင် နိစ္စ သုခ အတ္တဟု အသိမှား၍ နေသော (မောဟ စေတသိက်၏) အရသာကိုပေါ်လွင်၍နေအောင် အကြိမ်ကြိမ်ရှုပေးပါ။

မကောင်းမှုကိုပြုရမှာမရှက်သော (အဟိရိကစေတသိက်၏) အရသာကိုပေါ်လွင်၍နေအောင် အကြိမ်ကြိမ်ရှုကြည့်ပေးပါ။ မကောင်းမှုပြုရမှာ မလန့်သော (အနောတ္တပ္ပစေတသိက်၏) အရသာကို ပေါ်လွင်၍နေအောင် အကြိမ်ကြိမ်ရှုကြည့်ပေးပါ။

ပျင်းရိပျံ့လွင့်နေ၍ စိတ်မငြိမ်မသက်ဖြစ်နေသော (ဥဒ္ဓစ္စစေ တသိက်) အရသာကို ပေါ်လွင်၍နေအောင် အကြိမ်ကြိမ်ရှုကြည့်ပေးပါ။ ဤအကုသိုလ်စေတသိက် ၁၄ လုံးတို့၏ ၁ လုံးခြင်း၏ ပူလောင်မှု ညစ်နွမ်းမှုအရသာများကို ဉာဏ်မှာထင်ရှား၍နေအောင် အကြိမ်ကြိမ် ရှုကြည့်ထားပါ။

သောဘဏစေတသိက်တို့၏အရသာ

ရှုစိတ်ကိုရင်ချိုင့်သို့ကပ်၍ ရှုကြည့်လိုက်သောအခါ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ စသော ကိလေသာအပူတို့ကိုမတွေ့ဘဲ ငြိမ်သက်၍ ပူလောင်မှုကင်းနေသည်ကို တွေ့ရခြင်းသည် သောဘဏ စိတ်စေ တသိက် (ကုသိုလ်စိတ် စေတသိက်) တို့ကို တွေ့ရခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုငြိမ်သက်၍ပူလောင်မှုကင်းနေသည်ကိုရှုကွက်ပြု၍

ထိုငြိမ်သက်၍ ပူလောင်မှုကင်းနေသောသဘောကို ကောင်းသော တရားဟု (ကုသိုလ်ဟု) ဆိုခြင်းသည် ဟုတ်ပါပေသည်ဟု ယုံကြည်သော (သဒ္ဓါစေတသိက်၏)အရသာကို ပေါ်လွင်၍ နေအောင် အကြိမ်ကြိမ်ရှုကြည့်ပါ။

ထိုငြိမ်သက်၍ပူလောင်မှုကင်းနေသောသဘောကို (မပျောက်ဘဲ ဆက်တိုက်မြင်နေရအောင်) စူးစိုက်နေသော (သတိစေတ သိက်၏) အရသာကို ပေါ်လွင်၍နေအောင် အကြိမ် ကြိမ်ရှုကြည့် ပေးပါ။

ထိုငြိမ်သက်၍ ပူလောင်မှုကင်းနေသော အရသာကလေး၌ မကောင်းမှုကင်းနေသော ဟိရိ စေတသိက်ကို မြင်အောင်ရှုပါ။

- ၄။ မကောင်းမှုသည် ဆင်းရဲခြင်းကိုဖြစ်စေနိုင်သည်ဟုဆိုသဖြင့် မကောင်းမှုပြုရမည်ကို လန့်၍နေသော သြတ္တပုစေတသိက်ကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။
- ၅။ ထိုငြိမ်သက်၍ပူလောင်မှုကင်းနေသောအရသာကလေး၌ = (ကပ်ငြိမှုမပါသည်ကိုမြင်အောင်ကြည့်၍) အလောဘစေတသိက်ကို ရှုကြည့်ပါ။
- ၆။ ထိုငြိမ်သက်၍ ပူလောင်မှုကင်းနေသောအရသာကလေး၌ = ကြမ်းတမ်းဖျက်ဆီးလိုမှုမပါဘဲ အေးမြ၍ မေတ္တာခါတ်ပါနေသော (အဒေါသစေတသိက်ကိုမြင်အောင်ကြည့်ပါ။)
- ၇။ ထိုငြိမ်သက်၍ပူလောင်မှုကင်းနေသောအရသာကလေး၌ ဆင်းရဲချမ်းသာ အလွန်အယုတ် ၂ ပါးကင်း၍ ညီမျှနေသည်ကို မြင်အောင်ကြည့်၍ တတြမဇ္ဈတ္တတာ စေတသိက်ကို မြင်အောင်ရှုပါ။
- ၈-၉။ ထိုငြိမ်သက်၍ပူလောင်မှု ကင်းနေသော အရသာ ကလေး၌ (ပူလောင်မှုငြိမ်းနေသည်ကို မြင်အောင်ကြည့်၍) ကာယ ပဿဒ္ဓိ စိတ္တပဿဒ္ဓိ စေတသိက် တို့ကိုရှုကြည့်ပါ။
- ၁၀-၁၁။ ထိုငြိမ်သက်၍ ပူလောင်မှုကင်းနေသော အရသာကလေး၌ လေးလံနိပ်စက်မှုကင်းနေသဖြင့် (ပေါ့ပါး၍နေသော) ကာယလဟာတာစိတ္တလဟာတာ၊ စေတသိက်တို့ကိုမြင်အောင် ကြည့်ပါ။
- ၁၂-၁၃။ ထိုငြိမ်သက်၍ ပူလောင်မှုကင်းနေသော အရသာကလေး၌ (နူးညံ့မှု)ပါနေသည်ကို မြင်အောင်ကြည့်၍ ကာယမုဒုတာ စိတ္တမုဒုတာ စေတသိက်တို့ကို မြင်အောင်ရှုကြည့်ပါ။
- ၁၄-၁၅။ ထိုငြိမ်သက်၍ ပူလောင်မှုကင်းနေသော အရသာကလေး၌ (ခိုင်ခန့်၍နေသော ခန့်ငြားမှုကို) မြင်အောင်ကြည့်ပါ။

ကာယကမ္မညတာ စိတ္တကမ္မညတာ စေတသိက်တို့ကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။

၁၆-၁၇။ ထိုငြိမ်သက်၍ ပူလောင်မှုကင်းနေသော အရသာကလေး၌ (ကောင်းမှုတို့၌ လေ့လာနှိမ်နင်းပြုမ်းတည်းနေသော သဘောကို) မြင်အောင်ကြည့်၍ ကာယပါဂုညတာ စိတ္တပါဂုညတာ စေတသိက်တို့ကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။

၁၈-၁၉။ ထိုငြိမ်သက်၍ ပူလောင်မှုကင်းနေသော အရသာကလေး၌ (ဖြောင့်မတ်မှုပါနေသည်ကို) မြင်အောင်ကြည့်၍ ကာယုဇကတာ၊ စိတ္တုဇကတာ စေတသိက်တို့ကို မြင်အောင်ရှုပါ။

၂၀။ ငြိမ်သက်အေးချမ်းမှုကို၎င်း လှုပ်ရှားပူလောင်မှုကို၎င်း၊ အမှန်အတိုင်းမြင်အောင်ကြည့်၍ ဝေဖန်ပိုင်းခြားနိုင်သော ပညိန္ဒြေ စေတသိက်ကို မြင်အောင်ရှုပါ။

ဤကဲ့သို့ငြိမ်သက်၍ ပူလောင်မှုကင်းနေသော (ကုသိုလ်စိတ်နှင့်ယှဉ်၍ဖြစ်သော) သောဘဏစေတသိက်တို့၏ အရသာများကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားနေအောင် အကြိမ်ကြိမ်ရှုကြည့်ပါ။

အညသမာန်းစေတသိက်တို့၏အရသာ

ဤသို့အကုသိုလ်စေတသိက်။ ကုသိုလ်(သောဘဏ) စေတသိက်တို့၏ အရသာများကို ဉာဏ်၌ ထိထိမိမိ တွေ့သိ၍ ပြီးသွားလျှင် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ နှစ်ခုစလုံးနှင့်ယှဉ်၍ ဖြစ်သော အညသမာန်းစေတသိက်တို့၏ အရသာများကိုလည်းတွေ့ရှိ၍သွားအောင် လေ့ကျင့်ထားပါ။ (ဖဿ) အာရုံနှင့်စိတ်တို့၏ တွေ့ထိတဲ့အရသာကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ (ဝေဒနာ) အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားတဲ့သဘောကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ (သညာ) အာရုံကိုမှတ်သားခြင်းသဘောကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ (စေတနာ) ယှဉ်ဘက်တရားတို့ကို စေ့ဆော်ခြင်း။

ကေဂ္ဂတာ = အာရုံပေါ်၌ စူးစိုက်တည်နေခြင်း။ ဇီဝိတိန္ဒြေ = နာမ်တရားတို့၏ သက်တမ်းရှိသလောက် ဖြစ်တည်နေအောင် စောင့်ရှောက်ခြင်း။
 မနသိကာရ = ယဉ်ဘက်တရားတို့ကို အာရုံသို့ ရှေးရှုနေစေခြင်း။
 ဝိတက် = အာရုံပေါ်သို့ စိတ်ကိုရောက်အောင် တင်ပေးခြင်း။ ဝိဟရ = အာရုံကို ထပ်ခါထပ်ခါ ဆုတ်နုတ်ခြင်း။ အဓိမောက္ခ = အာရုံကို ဘာပဲဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်း။ ဝိရိယ = စိတ်ကိုအာရုံပေါ်မှ ဘေးသို့ မထွက်နိုင်အောင် တွန်းကန်စောင့်စည်းထားခြင်း။ ပီတိ = အာရုံကို နှစ်သက်ခြင်း။
 ဆန္ဒ = ပြုလိုကာမုသာဖြစ်ခြင်း။ ဤသို့ အညသမာန်းစေတသိက်တို့၏ အရသာများကိုလည်း တွေ့ရှိ၍ထားအောင် လေ့ကျင့်ထားပါ။

ဝီထိခေါ် = စိတ်ဖြစ်စဉ်လမ်းကြောင်း

ဤသို့ ကုသိုလ်-အကုသိုလ်-အညသမာန်းနှစ်ဖက်ရ စေတသိက်တို့၏ အရသာများကို ကိုယ်တိုင်တွေ့သိ၍ ပြီးသွားလျှင် စိတ်စေတသိက် ရုပ်တို့၏ ယဉ်တွဲ၍အလုပ်လုပ်ပုံ ဝီထိစိတ်အစဉ်တို့ကို ဆရာတော်ကြည့်ရှုမည်ဖြစ်သည်။

ဝီထိစိတ်အစဉ်တို့ကိုရှုကြည့်ရာ၌ ဝီထိစိတ်အရေအတွက် နည်းသော ရှုတို့လွယ်ကူမည်ဖြစ်သော သုဒ္ဓမနောဒွါရ ဝီထိစိတ်တို့က ရေရှုရမည်ဖြစ်သည်။ ဝီထိစိတ်တို့သည် အာရုံကိုအမှီပြု၍ဖြစ်ကြရာ သာဗျဒိ အာရုံကိုအသုံးသွင်းကောင်းသောအခါ (မှန်သောအခါ) မနောဒွါရကမကောင်းအပ်ဘဲ ဝီထိစိတ်များဖြစ်ကြ၍ အာရုံကိုနလုံးသွင်းမကောင်းသောအခါ (မမှန်သောအခါ) မနောဒွါရက မကောင်းအပ်ဘဲ အဝီထိစိတ်များဖြစ်ကြသည်။ ဝီထိစိတ်မဖြစ်သောအခါ ဘဝင်စိတ်များ သိပ္ပံကံသိပ္ပံကံနှင့် တစ်သွင်တည်းဖြစ်နေကြသည်။
 ဝီထိစိတ်တို့မှာသည် မနောဒွါရဝဇ္ဇန်း၊ ဇောစိတ်။ တဒါရုံစိတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ မနောဒွါရဝဇ္ဇန်းစိတ်သည် မနောဒွါရ

(ဘဝင်စိတ်)၌ အာရုံတိုက်ခတ်၍ ဘဝင်စိတ်အစဉ်တို့ ရုပ်သွားသော အခါ ပထမဆုံးအာရုံကို ဆင်ခြင်၍ ဆုံးဖြတ်သောစိတ်ဖြစ်သည်။ ဇောစိတ်ဟူသည် အာရုံကိုအရှိန်ပြင်းစွာ ခံစားသောကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်တို့ဖြစ်ကြသည်။ (ကြိယာစိတ်နှင့် ဖိုလ်စိတ်တို့လည်း ဇောထိုက်ကြသည်) တဒါရုံစိတ်ဟူသည် (ဇောစိတ်၏ နောက်သို့ လိုက်၍) အာရုံကို လျှော့ရုံစွာ ခံစားသောဝိပါတ်စိတ်ဖြစ်သည်။ ဘဝင်စိတ်နှင့် ဝီထိစိတ်တို့သည် အောက်၌ရှိသော ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သည်။ (စိတ်တို့သည် ဝတ္ထုရုပ်တို့ကိုမှီ၍ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရာ၌ ကပ်လျက် ထပ်လျက် မှီ၍ဖြစ်ခြင်းမဟုတ်။ ဆရာကို တပည့်က၊ မိဖကို သားသမီးများက မှီခြင်းကဲ့သို့ မှီခြင်းသာဖြစ်သည်။)

နလုံးဘူးအတွင်းဝီထိစိတ် အတိုကောက်ရှာပုံ

- ၁။ နလုံးဘူးအတွင်းသို့ မာ၊ ဖွဲ၊ ရင့်၊ ထောက် ဟု ဓာတ်လေးပါးစိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေပေါ်လာသောအခါ (လျှပ်စီးလက်သကဲ့သို့) အရောင်တဖျပ်ဖျပ်ဖြစ်၍နေသော ဘဝင် အကြည် = (မနောဒွါရ) ကိုမြင်အောင်ကြည့်ပါ။ ထိုဘဝင် အကြည် = မနောဒွါရကို မှီ၍ မနော-ဇော-တဒါရုံ။ မနော - ဇော-တဒါရုံ တို့ဖြစ်နေကြသည်ဟု ဝီထိစိတ် အတိုကောက်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုကြည့်လေ့ကျင့်ထားပါ။
- ၂။ ဉာဏ်မှာ ကြေညက်၍ လက်ခံသွားသောအခါ ထိုဝီထိစိတ်အတိုကောက်ကိုပင် ဆက်လက်၍ မနောအသိ ၁ ကြိမ်။ ဇောအသိ ၇ ကြိမ်၊ တဒါရုံအသိ ၂ ကြိမ် ဟု ဂဏန်းထည့်ရှုပါ။ လေ့ကျင့်ပါ။

ကုသိုလ်ဝီထိစိတ်အတိုကောက်ရှုရန်

- ၁။ ဉာဏ်မှာကြေညက်၍ သွားပြန်သောအခါ မနောစိတ် စေတသိက်
- ၂။ လုံးတစ်စု တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်။ ဇောတစ်စု တစ်ခု၌ စိတ်စေတသိက်
- ၃။ လုံးတစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်၍ ဇော ၇ ကြိမ်။

၇၈ ဖြစ်ပျက်။ တဒါရုံတစ်ခု တစ်ခု၌ ၃၄ လုံးတစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်၍ တဒါရုံ ၂ ကြိမ် ၈ ဖြစ်ပျက်။ တို့ကိုရှုပါ။

၄။ ဉာဏ်မှာကြေညက်၍သွားသောအခါ မျက်လုံးထဲသို့ သွား၍ ဓာတ်လေးပါးစိုက်ပါ။ ကလာပ်မှန်ကလေးတွေပေါ်လာသော အခါ စက္ခုအကြည်ကိုဓာတ်လေးပါးခွဲ၍ ဘဝင်အကြည် (မနောဒွါရ) ပေါ်သို့ လှမ်းဆွဲယူပါ။ စက္ခုကလာပ်မှန်သည် မနောဒွါရ ဘဝင်အကြည် ပေါ်သို့ ရှေးရှုကျရောက်လာသော အခါ (ထင်လာသောအခါ) စက္ခုအကြည်ကိုအကြည်ဟု ဆင်ခြင် ဆုံးဖြတ်သော မနောစိတ် စေတသိက် ၁၂ လုံးတစ်စု တစ်ပြိုင် နက်ဖြစ်ပျက်။ ဇောတစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ်၊ စေတသိက် ၃၄ လုံးတစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်၍ ဇော ၇ ကြိမ်၊ ၇ ဖြစ်ပျက်၊ တဒါရုံ တစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ်စေတသိက် ၃၄ လုံး တစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်၍ တဒါရုံ ၂ ကြိမ်၊ ၂ ဖြစ်ပျက်တို့ကို အကြိမ်ကြိမ်လေ့ကျင့်ထားပါ။ (အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဟု ဆင်ခြင် ဆုံးဖြတ်ရာ၌လည်း ဤနည်းပင်) ဤသို့ ၆ ကြိမ် ခွဲ၍ရှုပါ။ အာရုံပြု ပုံသာထူးပါသည်။ စိတ် စေတသိက်အရေအတွက်ကမထူးပါ။

အကုသိုလ် လောဘ ဒိဋ္ဌိ မာန အတိုကောက်ရှုပုံ

၁။ စက္ခုအကြည်ကိုဓာတ်ခွဲ နှလုံးဘူး ဘဝင်အကြည်ပေါ်သို့ ဆွဲယူ၍ စက္ခုအကြည်ကို သုဘ ဟု၊ နိစ္စဟု၊ သုခဟု၊ အတ္တ ဟု၊ (ပြောင်းပြန်) မှားယွင်းစွာအာရုံပြု၍ ဆင်ခြင်သော လောဘ ဒိဋ္ဌိ အုပ်စု မနောစိတ် စေတသိက် ၁၂ လုံးတစ်စု တစ်ပြိုင် နက်ဖြစ်ပျက်၊ ဇော တစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ် စေတသိက် အလုံး ၂၀ တစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်၍ ဇော ၇ ကြိမ် (၇ ခါ) ဖြစ်ပျက်။ တဒါရုံတစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ်၊ စေတသိက် ၁၂ လုံးတစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်၍ တဒါရုံ ၂ ကြိမ် (၂ ခါ) ဖြစ်ပျက် တို့ကိုရှုပါ။

၂။ ဤစက္ခုအကြည်ကလာပ်မှန်ကို ငါမို့ရှုနိုင်တာဟု ဆင်ခြင်ဆုံး ဖြတ်သော (လောဘ မာနအုပ်စု) မနောစိတ် စေတသိက် ၁၂ လုံးတစ်စု တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်၊ ဇော တစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ် စေတသိက် ၂၀ တစ်စု စီ တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်။ ဇော ၇ ကြိမ်၊ ၇ ခါ ဖြစ်ပျက်။ တဒါရုံတစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ် စေတသိက် ၁၂ လုံး တစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက် တဒါရုံ ၂ ကြိမ်၊ ၂ ခါ တို့ကိုရှုပါ။

ဒေါစတုတ် ၄ လုံးတို့ကိုရှုပုံ

၁။ ဒေါသ = မိမိမုန်းဖူးသောသူကို အာရုံပြုပါ။ ဒေါသဖြစ်လာ သောအခါ မနောစိတ် စေတသိက် ၁၂ လုံးတစ်စုတစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်၊ ဇောတစ်ခုတစ်ခု၌ စိတ် စေတသိက် ၁၈ လုံးတစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်၍ ဇော ၇ ကြိမ် (၇ ခါ)၊ တဒါရုံတစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ်စေတသိက် ၁၁ လုံးတစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်၍ တဒါရုံ ၂ ကြိမ် (၂ ခါ)။

၂။ ဒေါသဣဿာ၌ မိမိမနာလိုဖြစ်ခဲ့ဘူးသည်ကို အာရုံပြု၍ မနာလိုစိတ်ဖြစ်လာသောအခါ မနောစိတ် စေတသိက် ၁၂ လုံးတစ်စု တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်။ ဇောတစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ်စေ တသိက် ၁၉ လုံး တစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်၍ ဇော ၇ ကြိမ် (၇ ခါ) ဖြစ်ပျက်၊ တဒါရုံတစ်ခုတစ်ခု၌ စိတ်စေတသိက် ၁၁ လုံးတစ်စုစီ တဒါရုံ ၂ ကြိမ် (၂ ခါ) ဖြစ်ပျက်။

၃။ ဒေါသမစ္ဆရိယ = မိမိနှမြောခဲ့ဖူးသည်ကို အာရုံပြု၍ နှမြော စိတ်ဖြစ်လာသောအခါ မနောစိတ် စေတသိက် ၁၂ လုံးတစ်စု တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်၊ ဇောတစ်ခုတစ်ခု၌ စိတ်၊ စေတသိက် ၁၉ လုံးတစ်စုစီဖြစ်ပျက်၍ ဇော ၇ ကြိမ် (၇ ခါ) ဖြစ်ပျက်။ တဒါရုံ တစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ်စေတသိက် ၁၁ လုံးတစ်စုစီတစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်၍ တဒါရုံ ၂ ကြိမ် (၂-ခါ) ဖြစ်ပျက်။

၄။ ဒေါသ ကုက္ကုစ္စ = ပြုလိုက်မိသော အကုသိုလ်ကို ပြုလိုက် မိလေခြင်းဟု၎င်း၊ မပြုလိုက်မိသော ကုသိုလ်ကို မပြုလိုက် မိလေခြင်း ဟု၎င်း၊ နောင်တရ၍ မနောစိတ် စေတသိက် ၁၂ လုံးတစ်စု တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်။ ဇော တစ်ခုတစ်ခု၌ စိတ် စေတသိက် ၁၉ လုံး တစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်၍ ဇော ၇ ကြိမ် (၇ခါ)ဖြစ်ပျက်။ တဒါရုံတစ်ခုတစ်ခု၌ စိတ်စေတသိက် ၁၁ လုံးတစ်စုစီ၊ တဒါရုံ ၂ကြိမ် (၂ခါ) ဖြစ်ပျက်တို့ကိုရှုပါ။

မောဟ ၂ လုံးရှုပုံ

၁။ မောဟ - ဥဒ္ဓစ္စ (လောဘ - ဒေါသမပါဘဲ) ရိုးရိုးစိတ် ပျံ့လွင့် နေကျပညတ်ကိုအာရုံပြု၍ မနောစိတ် စေတသိက် ၁၂ လုံး တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်။ ဇောတစ်ခုတစ်ခု၌ စိတ် စေတသိက် ၁၆ လုံးတစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်၍ ဇော ၇ ကြိမ် (၇ ခါ) ဖြစ်ပျက်။ တဒါရုံတစ်ခု တစ်ခု၌ စိတ် စေတသိက် ၁၁ လုံးတစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်၍ တဒါရုံ ၂ ကြိမ် (၂ ခါ)ဖြစ်ပျက်။

၂။ မောဟ-ဝိစိကိစ္ဆာ၌-အတိတ်ဘဝရှိ၏ဟူသည် ဟုတ်မှ ဟုတ်ပါ သေစဟု သံသယကို အာရုံပြု၍ မနောစိတ်စေတသိက် ၁၂ လုံးတစ်စု တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်။ ဇော တစ်ခုတစ်ခု၌ စိတ် စေတသိက် ၁၆ လုံး တစ်စုစီ တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်၍ ဇော ၇ ကြိမ် (၇ ခါ) ဖြစ်ပျက်ဟု ရှုပါ။

ဤသို့ ပညတ်ကို အာရုံပြုရာ၌ တဒါရုံမကျနိုင်။ ပရမတ် အတုံးအခဲတို့၏ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ စသည်တို့ကို အာရုံ ယူ၍ ရှုနိုင်ပါက တဒါရုံကျနိုင်၏။

ဤသို့ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ဝိထိစဉ်အတိုကောက်တို့ကို ကြည့်ရှုနေအောင် ရှုမှတ် သိမ်းဆည်းပြီးမှ ဝိထိစဉ် အကျယ် တို့ကို ရှုမှတ်သိမ်းဆည်းပါ။ ဝိထိစဉ်အကျယ် ယေားတို့ကို ရှုမှတ်ရာ၌လည်း

စိတ် စေတသိက်တို့ကို ရပြီးဖြစ်ပေမဲ့ သူ့ဆိုင်ရာ ယေားကွက်တို့ကို ရှေ့မှာချ၍ ဖွင့်ကြည့်၍ရှုလိုက်၊ မှိတ်၍ရှုလိုက်ဖြင့် ကြေညက်၍ နေအောင်ရှုထားပါ။ ဒါမှ အဘိဓမ္မာ သင်္ဂြိုဟ်ကို မလေ့လာဖူးသေး သော ဝိပဿနာယာနိကယောဂီများအဖို့ ကျက်ပြီးလည်းဖြစ်၊ ရှုပြီး လည်းဖြစ်၊ ဝတ္ထု အာရုံ ဝိညာဏ် သုံးပါးတို့ကိုလည်း တစ်ပြိုင်နက် တည်း အာရုံပြုနည်းလည်းပါပြီးဖြစ်တော့၏။

သုဒ္ဓမနောဒွါရိက အပေါင်းအစုရှုနည်းပြီး၏။

ဝိထိယေားကွက်ကိုရှုရန်

ဝိထိစဉ်ယေားကွက်တို့ကို ရှုတော့မည်ဖြစ်သောအခါ ဝိထိ စိတ်တို့သည် ဝတ္ထု၊ အာရုံတို့ကိုမှီ၍ ဖြစ်ရခြင်း။ ရှေ့ဝိထိစိတ် စေတသိက် တစ်စု ဖြစ်ပျက်ပြီးမှ၊ နောက်ဝိထိ စိတ်-စေတသိက် တစ်စုတို့ဖြစ်ကြရခြင်း (နှစ်စိတ်ပြိုင်၍မဖြစ်၊ ရှေ့စိတ်တစ်စိတ်ဖြစ်ပျက် ပြီးမှ နောက်စိတ်ဖြစ်ရသည်ကို) သိထားပါ။

ဝိထိအကျယ်ယေားကွက်တို့ကိုရှုရာ၌ စိတ် စေတသိက်တို့ကို ရပြီးဖြစ်ပေမဲ့ သူ့ဆိုင်ရာ ယေားကွက်တို့ကို ရှေ့မှာချ၍ မှိတ်၍ရှုလိုက် ဖွင့်ကြည့်၍ရှုလိုက်ဖြင့် ကျေညက်၍နေအောင် ရှုထားပါ။ ကျေညက် သောအခါ ရှေ့နားက ကုသိုလ်ဝိထိစဉ် အတိုကောက်ရှုခဲ့တုန်းက မနောစိတ်၊ စေတသိက် ၁၂ လုံးတစ်စု တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်ဟုဆို သည်မှာ ယခုဝိထိယေားကွက်၌ပါသော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း စိတ် ၁ နှင့် = သူ့အောက်မှာပါသော သူနှင့်ယှဉ်၍ဖြစ်သော ဖဿ ဝေဒနာ သညာ စတဲ့ အညသမာန်း စေတသိက် ၁၁ လုံးတို့ကို ပြောတာပါ လားဟု သဘောပေါက်ပါ။ နောက်ဇော၌လည်း ပထမဇော အသိစိတ် ၁ နှင့် သူ့အောက်မှာပါသော သူနှင့်ယှဉ်၍ဖြစ်သော ဖဿ၊ ဝေဒနာ (လ) သဒ္ဓါ သတိ = ပညိန္ဒြေဟူသော ၃၃လုံးသော စေတသိက်တို့ကို

ပြောတာပါလားဟု သဘောပေါက်ပါ။ နောက် ဒုတိယဇောနှင့်တကွ တဒါရုံတို့ကိုလည်း ဤအတိုင်းသဘောပေါက်ပါ။ သဘောပေါက် အောင်စဉ်းစားပါလေ။

နောက်တစ်ခါ အကုသိုလ် အတိုကောက်ရှုခဲ့တုန်းက မနောစိတ်၊ စေတသိက် ၁၂ လုံးတစ်စုဖြစ်ပျက်ဆိုတာဟာ ယခု အကုသိုလ် ဇယားကွက်၌ပါသော မနောအသိ ၁ နှင့် သူ့အောက်က ဇယားကွက်မှာ ပါသော သူနှင့်အတူယှဉ်၍ဖြစ်သော ဖဿ၊ဝေဒနာ စတဲ့အညသမာန်း စေတသိက် ၁၁ လုံးတို့ကိုပြောတာပါလားဟု၎င်း နောင်၌လည်း ပထမဇောအသိစိတ်နှင့်တကွ သူ့အောက်ဇယားကွက်မှာ ပါသော သူနှင့်အတူယှဉ်၍ဖြစ်သော ဖဿ၊ဝေဒနာ(လ)လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ စေတသိက် အလုံး ၂၀ ကိုပြောတာပါလားဟု၎င်း၊ ဒီကဲ့သို့ပဲ ဒုတိယ ဇောမှ သတ္တမဇောတိုင်အောင် ပထမဇောနှင့် အတူတူပါဟု၎င်း၊ တဒါရုံ ပါဒ၊ အသိစိတ်တို့နှင့်ယှဉ်၍ဖြစ်သော ဖဿ၊ဝေဒနာ(လ)ဝိစာရ၊အစိ မောက္ခ၊ပိတိ၊ ၁၁ လုံးသော အညသမာန်း စေတသိက်တို့ကို ပြောတာ ပါလားဟု၎င်း၊ သဘောပေါက်ပါ။ သဘောပေါက်အောင် စဉ်းစားပါ။ အခြားသောအကုသိုလ်ဇယားကွက်တို့ကို ရှုရာ၌လည်း နည်းမှီ၍ သဘောပေါက်ပါ။

မနောဒွါရဝဋ္ဌာန်းအသိနှင့်တကွ စိတ်စေတသိက် ၁၂ လုံးတို့၏ အရေအတွက်ကတော့ ကုသိုလ်၌ဖြစ်စေ။ အကုသိုလ်၌ဖြစ်စေ အတူတူပါပဲ။ မထူးကြပါ။ ဇောနှင့်တဒါရုံတို့ကသာ အတိုးအချှာ အပြောင်းအလွဲရှိ၍ အရေအတွက်ထူးပါသည်။ မတူကြပါ။ ကုသိုလ် အကုသိုလ် အတိုကောက် ရှုမှုနှင့် ဝိထိအကျယ်ဇယားတို့ကို ရှုကွင်းဆက်ပုံ အဓိပ္ပါယ် အကျဉ်းသည်ပြီး၏။

မနောဒွါရိက ဇောဝိထိအကောင်းအုပ်စု

စက္ခုအကြည်ဓာတ်ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော မဟာကုသိုလ်ဇောနာမ်တရား ၃၄ ၏ အဓိပ္ပါယ်အကျဉ်း။

- ၁။ အသိစိတ် = စက္ခုအကြည်ဓာတ်အာရုံကို ရယူခြင်းသဘော။
 - ၂။ ဖဿ = စက္ခုအကြည်ဓာတ်အာရုံကို တွေ့ထိသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသဘော။
 - ၃။ ဝေဒနာ = စက္ခုအကြည်ဓာတ်အာရုံ၏ အရသာကို ချမ်းချမ်း သာသာ ခံစားခြင်းသဘော။ (သောမနဿ)
 - ၄။ သညာ = စက္ခုအကြည်ဓာတ်အာရုံကို မှတ်သားခြင်း သဘော။
 - ၅။ စေတနာ = စက္ခုအကြည်ဓာတ်အာရုံပေါ်သို့ သမ္ပယုတ် တရားတို့ကိုရောက်အောင် စေ့ဆော်ပေးခြင်း။ (နှိုးဆော်ခြင်း သဘော။)
 - ၆။ ဧကဂ္ဂတာ = စက္ခုအကြည်ဓာတ်အာရုံတစ်ခုတည်းပေါ်သို့ စိတ်ကျရောက်နေခြင်းသဘော။ (တည်ငြိမ် နေခြင်းသဘော။)
 - ၇။ ဇီဝိတ = သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း သဘော။
 - ၈။ မနသိကာရ = စက္ခုအကြည်ဓာတ်အာရုံဘက်သို့ စိတ်ကို (သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို) ဦးလှည့်တွန်းပို့ပေးခြင်းသဘော (ဤမျှ ဆိုလျှင်သဘောပေါက် လောက်ပါပြီ ကျန်စေတသိက် တို့ကို ကျော်၍)
 - ၁၅။ သဒ္ဓါ = စက္ခုအကြည်ဓာတ်အာရုံကို ထိုးထွင်း၍ သိသည့် ပညာသိက္ခာ = ပညာကျင့်စဉ်၌ ယုံကြည်ခြင်းသဘော။
 - ၃၄။ ပညာ = စက္ခုအကြည်ဓာတ်အာရုံကို ထိုးထွင်း ဖောက်ထွင်း၍ သိခြင်းသဘော။
- ဤမျှဆိုလျှင် စက္ခုအကြည်ဓာတ် ပရမတ်ကိုအာရုံပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော နာမ်တရား ၃၄ တို့၏ အဓိပ္ပါယ်တို့ကို သဘော ပေါက်လောက်ပေပြီ။ အကုသိုလ်စေတသိက်၊ နှစ်ဖက်ရအည သမာန်း စေတသိက်တို့၏ အရသာများကို ကိုယ်တိုင်လက်တွေ့လေ့ကျင့်

ပြီးသော ယောဂီများအဖို့ ဝိထိစိတ်အစဉ်ကို ရှုနိုင်လောက်ပေပြီ။ သောတအကြည်ဓာတ်စသောရုပ်အစစ်၊ ရုပ်အတုတို့၌လည်း နည်းမှီ၍ သိပါလေ။

ဤ၌စက္ခုအကြည်ဓာတ်ကိုစံထား၍ 'မမ္မာရုံလှိုင်း သုဒ္ဓမနောဒ္ဓါရဝိထိ အကောင်းအုပ်စု ကုသိုလ်ဇောစောသည့် ဇယားတစ်ခုကို တင်ပြထားပါသည်။ နောက်၌တွေ့ရပါလိမ့်မည်။

- ဤ၌ = ၁။ စက္ခုအကြည်ဓာတ်ဟု သိသော - စိတ် စေတသိက်။
- ၂။ ရုပ်တရားဟုသိသော - စိတ် စေတသိက်။
- ၃။ အနိစ္စဟုသိသော - စိတ်စေတသိက်။
- ၄။ ဒုက္ခဟုသိသော - စိတ် စေတသိက်။
- ၅။ အနတ္တဟုသိသော - စိတ်စေတသိက်။
- ၆။ အသုဘဟု သိသော - စိတ် စေတသိက်။

ရုပ်ကိုအမှီပြု၍ ဤစိတ် စေတသိက်နာမ်တရားတို့ကိုသာ သိမ်းဆည်းရှုပွားနေခြင်းဖြစ်သည်ဟု သဘောပေါက်ပါလေ။

က - ဇယား၌ = စက္ခုအကြည်ဓာတ်ကို ယောနိသောမနသိကာရ ဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်းတတ်ပါက ကုသိုလ်ဇောစောနိုင်ပုံကို သဘောပေါက်စေရန် တင်ပြထားပါသည်။ ထိုသို့ရှုရာ၌ ရှေးဦးစွာ ရုပ်ကလာပ် မှုန်များကို ဓာတ်ခွဲလျှက် စက္ခုအကြည်ဓာတ်ကို ပရမတ်သို့ ဆိုက်အောင် သိမ်းဆည်းရှုပွားရန်မမေ့ပါနှင့်။ (ရုပ်အစစ် ရုပ်အတု အားလုံး၌ အတူတူပင်မှတ်ပါ) ဤ၌ စက္ခုအကြည်ဓာတ်ကို အာရုံယူ၍ မနောဒ္ဓါရိက ဇောဝိထိ စိတ်အစဉ်များကို ပုံစံအဖြစ်တင်ပြအပ်ပါသည်။

မနောဒ္ဓါရိက ကုသိုလ်ဇောဝိထိစိတ်အစဉ်ရှုပုံ

- ၁။ မိမိရရှိထားပြီးသော အမြင့်မားဆုံးသမာဓိကို ပြန်လည် ထူထောင်ပါ။ (ခန္ဓာကိုယ်တွင်းကဓာတ်လေးပါးကိုမြင်အောင်ကြည့်ပါ။)
- ၂။ ဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ် = မနောဒ္ဓါရိကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။
- ၃။ (ပရမတ်)စက္ခုအကြည်ဓာတ်ကို ဘဝင်မနောဒ္ဓါရသို့ လှမ်း၍ ယူပါ။ ထိုစက္ခုအကြည်ဓာတ်အာရုံကို ဘဝင်မနော အကြည်ဓာတ်

မနောဒ္ဓါရ၌ထင်လာသောအခါ (ရှေးရှုကျရောက် လာသောအခါ) မနောဒ္ဓါရ၌ ဝိထိစိတ်အစဉ်များဖြစ်ပေါ်လာပေမည်။ ဝိထိစိတ်တွင်ပါ ဝင်သော မနောဒ္ဓါရဝဇ္ဇန်းက

- ၁။ စက္ခုအကြည်ဓာတ်ဟုဆုံးဖြတ်သောအခါ။
- ၂။ စက္ခုအကြည်ဓာတ်ကို ရုပ်တရားဟုဆုံးဖြတ်သောအခါ။
- ၃။ ထိုစက္ခုအကြည်ဓာတ် ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းသဘောကို (အပျက်သဘောကို) အာရုံယူ၍ အနိစ္စဟု ဆုံးဖြတ်သောအခါ၊ ရှုသော အခါ။
- ၄။ ထိုစက္ခုအကြည်ဓာတ်၏ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း ဒဏ်ချက်ဖြင့် အပျက်ဒဏ်ချက်ဖြင့်) အညှင်းပန်းအနှိပ်စက်ခံရသည့် သဘော ကို အာရုံယူ၍ ဒုက္ခဟုဆုံးဖြတ်သောအခါ၊ ရှုသောအခါ။
- ၅။ ထိုစက္ခုအကြည်ဓာတ်၏ မပျက်စီးပဲ အနှစ်သာရအားဖြင့် မခိုင်အမာ တည်နေသည့် အတ္တမဟုတ်သော အနတ္တဟု ဆုံးဖြတ်သောအခါ ရှုသောအခါ။ ထိုစက္ခုအကြည်ဓာတ်၏ မကောင်း သော ခုဆင်း၊ အနံ့ စသည်တို့ဖြင့် ရောနှော၍နေသည့် ရွံရှာ စက်ဆုပ်ဖွယ် သဘောကို အာရုံယူ၍ အသုဘဟု ဆုံးဖြတ် သောအခါ၊ ရှုသောအခါ။
- ၆။ ယောနိသောမနသိကာရဖြစ်၍ (နှလုံး သွင်းမှန်၍) ကုသိုလ်ဇောစော ညီဖြစ်ပါသည်။ (ကုသိုလ်စိတ်ဖြစ် မည်ဖြစ်ပါသည်။)
- ၇။ ထို ၆ မျိုးသော ယောနိသောမနသိကာရတို့တွင် နံပါတ် ၁ စစ်သည့် စက္ခုအကြည်ဓာတ်ဟု သိနေသော မနောဒ္ဓါရ၌ဖြစ်နေသော ဝိထိစိတ်အစဉ်များကို ရှေးဦးစွာ စတင်၍ သိမ်းဆည်းပါ။ (အသိစိတ် ဝိညာဏ် ဝါစ၍ဖြစ်စေ၊ ဖဿကစ၍ဖြစ်စေ၊ ဝေဒနာကစ၍ဖြစ်စေ၊ သိမ်းဆည်း ခံပါသည်။)

အကယ်၍ အသိစိတ်ဝိညာဉ်ကစ၍ သိမ်းဆည်းခဲ့သော်လည်း အသိစိတ်တို့မှာ မနောဒ္ဓါရဝဇ္ဇန်း ၁ ကြိမ်၊ ဇော ၇ ကြိမ်၊ တဒါရုံ ကြိမ်တို့အနေဖြင့် ဖြစ်နေပုံကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ဉာဏ်နှင့် မြင်အောင် လှူကျင့်ထားပါ။ မနောဒ္ဓါရိက စိတ်အစဉ်များသည် တစ်ဝိထိနှင့် တစ်ဝိထိကြား ဘဝင်များခြားလျက်ဖြစ်နေပုံကို သညာဖြင့် ပိုင်းခြားလျက်

ဓမ္မာရုံလိုင်း သုဒ္ဓမ္မနောဒွါရပိထိ အကောင်းအုပ်စု
ဇယားချုပ်

ဟဒယနိရာဝတ္ထုရုပ် ၅၄	၅၄	၅၄	၅၄
မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း	ဇော ၇ ကြိမ်	တဒါရုံ ၂ ကြိမ်	၄ ချက်ရှုပါ
၁။ စက္ခုအကြည် ဓာတ်ဟု ၁၂	၃၄	၃၄	ဉာဏ်ယုဉ် ပီတိယုဉ်
စက္ခုအကြည် ဓာတ်ဟု ၁၂	၃၃	၃၃	ဉာဏ်ယုဉ် ပီတိမယုဉ်
စက္ခုအကြည် ဓာတ်ဟု ၁၂	၃၃	၃၃	ဉာဏ်မယုဉ် ပီတိယုဉ်
စက္ခုအကြည် ဓာတ်ဟု ၁၂	၃၂	၃၂	ဉာဏ်မယုဉ် ပီတိမယုဉ်
၂။ ရုပ်တရားဟု ၁၂	၃၄-၃၃-၃၃-၃၂	၃၄-၃၃- ၃၃-၃၂	၄ ချက်ပင်ရှုပါ
၃။ အနိစ္စဟု ၁၂	၃၄-၃၃-၃၃-၃၂	၃၄-၃၃-၃၃-၃၂	၄ ချက်ပင်ရှုပါ
၄။ ဒုက္ခဟု ၁၂	၃၄-၃၃-၃၃-၃၂	၃၄-၃၃-၃၃-၃၂	၄ ချက်ပင်ရှုပါ
၅။ အနတ္တဟု ၁၂	၃၄-၃၃-၃၃-၃၂	၃၄-၃၃-၃၃-၃၂	၄ ချက်ပင်ရှုပါ
၆။ အသုဘဟု ၁၂	၃၄-၃၃-၃၃-၃၂	၃၄-၃၃-၃၃-၃၂	၄ ချက်ပင်ရှုပါ

စက္ခုအကြည်ဓာတ်ကို စက္ခုအကြည်ဓာတ်ဟူ၍ ဉာဏ်ပီတိ
ယုဉ်မယုဉ်သို့ လိုက်၍ ၄ ချက်လှည့်၍ ရှုရမည်ဖြစ်သည်။ အလားတူ
ပင် စက္ခုအကြည်ဓာတ်ကို ရုပ်တရားဟုရှုရာ အနိစ္စဟု၊ ဒုက္ခဟု၊
အနတ္တဟု၊ အသုဘဟု ရှုရာတို့၌လည်း ၄ ချက်စီပင် ရှုပါ။ အားလုံး
ပါင်းသော် ၂၄ ကြိမ်ဖြစ်သည်။

အသင်္ခါရိက သသင်္ခါရိက

မဟာကုသိုလ်စိတ်၌ အသင်္ခါရိက ၄ မျိုး၊ သသင်္ခါရိက ၈ မျိုး ပေါင်းမဟာကုသိုလ်စိတ် ၈ မျိုးဖြစ်သည်။ အသင်္ခါရိက တိုက်တွန်းမှုရှိသောစိတ်။ သသင်္ခါရိက တိုက်တွန်းမှုမရှိသောစိတ်တို့၌ စေတနာအရေအတွက်မကွဲပြားသဖြင့် ဤစာမူ၌ အထက်ပါ ရှုကွက်ကို ချက်သာဖော်ပြထားပါသည်။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရှုရင်းတဖြည်းဖြည်းသဘောပေါက်လာလိမ့်မည်ဖြစ်ပါသည်။ အသင်္ခါရိက ၄၊ သသင်္ခါရိက ၄၊ ပေါင်း မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈ ပါး ရှုကွက်ဖြစ်ပါသည်။ ရဟန္တာတို့၏ သန္တာန်၌သာဖြစ်ကြသော မဟာကြိယာစိတ်တို့လည်း နည်းတူပင်တည်း။

ပုံစံတူရူပရုပ်အစစ်များ

၁။ သောတအကြည်	၆။ ဣတ္ထိဘာဝရုပ်
၂။ ယာနအကြည်	၇။ ပုရိသဘာဝရုပ်
၃။ ဇီဝါအကြည်	၈။ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်
၄။ ကာယအကြည်	၉။ ဇီဝိတရုပ်
၅။ အာပေါဓါတ်	၁၀။ သြဇာရုပ်

ဓမ္မာရုံလိုင်းစာရင်းဝင်ရုပ်အစစ်များမှာ စက္ခုအကြည်နှင့် ဓာတ် ၁၁ မျိုးရှိ၏။ မိမိရှုလိုသည့် ဒွါရမှ ရုပ်ကလာပ်တစ်ခုခုကို ဓာတ်မိမိအာရုံပြုလိုသော ရုပ်အစစ်ကို ရွေးထုတ်၍ အာရုံယူကာ ယင်းစက္ခုတရားကိုအာရုံပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော နာမ်တရားတို့ကို သိမ်းဆည်းရူပမည်ဖြစ်သည်။ ထိုတွင် အဇ္ဈတ္တ၌ အမျိုးသားယောဂီသည် သဘာဝရုပ် (ပုဗ္ဗာဝရုပ်)။ အမျိုးသမီး ယောဂီသည် ဣတ္ထိဘာဝရုပ် အာရုံယူ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော နာမ်တရားတို့ကို သိမ်းဆည်းရူပရုပ်ဖြစ်သည်။ ဗဟိဒ္ဓန္တိကား ဗဟိဒ္ဓခြင်းတူညီ၍ သာမန်ပေါင်းခြင်းတို့ကိုပင် သိမ်းဆည်းရူပမည်ဖြစ်ပါသည်။ အာရုံယူ၍ဖြစ်ပေါ်လာသော နာမ်တရားတို့ကိုပင် သိမ်းဆည်းရူပမည်ဖြစ်ပါသည်။

သမ္မာဝါစာဝိရတီ

ဝိရတီစေတသိက် ၃-လုံးတို့တွင် သမ္မာဝါစာဟူသည် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းနှင့်မစပ်ဆိုင်သော ဝစီဒုစရိုက်လေးပါးမှ ရှောင်ကြဉ်မှုသဘောဖြစ်သည်။ ဝစီဒုစရိုက်မှာ ၄ မျိုးရှိသဖြင့် ရှုကွက်မှာ လည်း ၄ မျိုးပင်ခွဲရပါ။

- ၁။ မုသာဝါဒ = မုသားစကားပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခဲ့သည့် သဘောကို အာရုံယူ၍ ၁ ကြိမ်။
 - ၂။ ကုန်းစကားပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခဲ့သည့် သဘောကို အာရုံယူ၍ ၁ ကြိမ်။
 - ၃။ ကြမ်းတမ်းသည့်စကားပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခဲ့သည့် သဘောကို အာရုံယူ၍ ၁ ကြိမ်။
 - ၄။ သိမ်ဖျင်းသောစကားကိုပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခဲ့သည့် သဘောကို အာရုံယူ၍ ၁ ကြိမ်။
- ဤသို့ အာရုံယူမှုကွဲပြားခြင်းကြောင့် ၄ ကြိမ်ပင်ခွဲရခြင်း ဖြစ်သည်။ ၁ ကြိမ်၊ ၁ ကြိမ်၌လည်း ဉာဏ်-ပီတိ လဲလှယ်၍ ၄ ချက်စီရပါ။

သိမ်းဆည်းရူပားပုံမှာ

- ၁။ ဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ် = မနောဒွါရကို မြင်အောင် ကြည့်ပါ။
- ၂။ မုသားစကားမှ ရှောင်ကြဉ်ဖူးသည့် အာရုံကိုလှမ်းယူပါ။
- ၃။ မနောဒွါရ၌ ထိုအာရုံထင်လာသောအခါ ထိုရှောင်ကြဉ်ခဲ့သည့် အချိန်က ဖြစ်ပေါ်သွားသော မနောဒွါရိက ဇောနာမ်တရားတို့ကို သိမ်းဆည်းပါ။ ရှုထားပါ။

ဇောအသီးသီး၌ သဒ္ဓါ-ပညာအုပ်စု နာမ်တရား ၃၄ နှင့် သမ္မာဝါစာပေါင်းသော် ၃၅ ဖြစ်၏။ ဉာဏ်-ပီတိ လဲလှယ်၍ ၄ ချက်ပင်ရပါ။ ဝိဘူတာရုံဖြစ်က တဒါရုံကျနိုင်၏။ သဟိတ်မဟာဝိပာတိ

တဒါရုံ။ အဟိတ်တဒါရုံတို့ ထိုက်သလိုကျနိုင်၏။ မဟာဝိပါတ် တဒါရုံ
 ဖြစ်မှု သမ္မာဝါစာမယှဉ်နိုင်၊ သဒ္ဓါ-ပညာအုပ်စု နာမ်တရား ၃၄ ပင်ထိုက်
 သလိုဖြစ်၏။ ဉာဏ်-ဝိတိ လဲလှယ်၍ ၄ ချက်ပင်။ ပိသုဏဝါစာ
 မရသဝါစာ၊ သမ္မပ္ပလာပါဝါစာတို့မှ ရှောင်ကြဉ်ရာ၌ လည်း နည်းတူပင်
 ရှပါ။

သမ္မာကမ္မဋ္ဌာန်းဝိရတိ

သမ္မာကမ္မဋ္ဌာန်းဝိရတိဟူသည် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းနှင့်
 ဆိုင်သော ကာယဒုစရိုက် ၃ ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်မှုသဘောဖြစ်သည်။
 ကာယဒုစရိုက်မှာ ၃ ပါးဖြစ်၍ ရှုကွက်ကိုလည်း ၃ မျိုးပင်ခွဲရှပါ။
 ၁။ ပါဏာတိပါတမှရှောင်ကြဉ်ဖူးသည့်သဘောကိုအာရုံယူ၍ ၁ ကြိမ်
 ၂။ အဒိန္နဒါနမှ ရှောင်ကြဉ်ဖူးသည့်သဘောကို အာရုံယူ၍ ၁ ကြိမ်
 ၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရမှရှောင်ကြဉ်ဖူးသည့်သဘောကိုအာရုံယူ၍ ၁ ကြိမ်
 ဤသို့ ၃ ကြိမ်ခွဲရှပါ။ ၁ ကြိမ်၊ ၁ ကြိမ်၌လည်း ဉာဏ်-ဝိတိ
 လဲလှယ်၍ ၄ ချက်စီရှပါ။ သိမ်းဆည်းရှုပွားပုံမှာ -
 ၁။ ဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ် = မနောဒွါရကိုမြင်အောင်ကြည့်ပါ။
 ၂။ ပါဏာတိပါတမှ ရှောင်ကြဉ်သည့်အချိန်ကဖြစ်ပေါ်သွားသော
 မဟာကုသိုလ် မနောဒွါရိကဇောဝိထိ နာမ်တရားတို့ကို သိမ်းဆည်းပါ။
 ဇောအသီးသီး၌ သဒ္ဓါပညာအုပ်စု နာမ်တရား ၃၄ နှင့် သမ္မာကမ္မဋ္ဌာန်း
 ကို ဖေါင်းသော် နာမ်တရား ၃၅ ဖြစ်၏။ ဉာဏ် ဝိတိ လဲလှယ်၍
 ချက်ပင်ရှပါ။ ဝိဘူတာရုံဖြစ်က သဟိတ်တဒါရုံ ထိုက်သလိုကျနိုင်၏။
 မဟာဝိပါတ် တဒါရုံဖြစ်မှု သမ္မာကမ္မဋ္ဌာန်းမယှဉ်နိုင်၊ ယင်းဝိပါတ်တဒါရုံ
 သဒ္ဓါပညာအုပ်စု ထိုက်သလိုယှဉ်လိုက်ပါ။ အဒိန္နဒါန ဝိရတိ။ ကာ
 သုမိစ္ဆာစာရဝိရတိ တို့၌လည်း နည်းတူပင်ရှပါ။

သမ္မာအာဇီဝဝိရတိ

သမ္မာအာဇီဝဝိရတိဟူသည် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းနှင့်
 စပ်ဆိုင်သော ကာယဒုစရိုက်၊ ဝစီဒုစရိုက်တို့မှ ရှောင်ကြဉ်မှု သဘော
 ဖြစ်သည်။ ကာယဒုစရိုက် ၃ မျိုး၊ ဝစီဒုစရိုက် ၄ မျိုးရှိနေသဖြင့်
 ရှုကွက်မှာလည်း အမျိုးမျိုးပင်ရှိနိုင်သည်။ မိမိ၌ရှောင်ကြဉ်နေကျ၊
 ရှောင်ကြဉ်ဖူးသည့် အာရုံတစ်ခုခုကို အာရုံယူ၍ ရှုနိုင်သည်။ 'ဥပမာ'
 မိမိအားရည်စူး၍ သတ်ဖြတ်စိမ့်ထားသည်ဟုသိရသော အာဟာရ
 တစ်ခုခုကို မသုံးစွဲပဲ ရှောင်ကြဉ်မှုမျိုးဖြစ်သည်။ သိမ်းဆည်းပုံမှာ --
 ၁။ ဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ် - မနောဒွါရကိုမြင်အောင် ကြည့်ပါ။
 ၂။ မိစ္ဆာဇီဝမှ ရှောင်ကြည့်ဖူးသည့် အာရုံတစ်ခုခုကို လှမ်းယူပါ။
 (ဥပမာ-မသုံးစွဲပဲ ရှောင်ကြဉ်ဖူးသည့်အာရုံကိုလှမ်းယူပါ။)
 ၃။ မနောဒွါရ၌ ထိုအာရုံထင်လာသောအခါ ထိုရှောင်ကြဉ်သည့်
 အချိန်က ဖြစ်ပေါ်သွားခဲ့သော မဟာကုသိုလ် မနောဒွါရိက ဇောဝိထိ
 နာမ်တရားတို့ကို သိမ်းဆည်းပါ။ တဒါရုံကျခွင့် ရှိ၏။

မောရ်လိုင် မနောဒွါရဝိထိ ဝိရတိယော:

ဟဒယနိရာဝတ္ထုရုပ်	၅၄	၅၄	၅၄	၅၄
ရုပ်	မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း	ဇော ၇ ကြိမ်	သဟိတဒါရုံ ၂ ကြိမ်	သဟိတဒါရုံ ၂ ကြိမ်
၁။ သမ္မာဝါစာ	၁၂	၃၅	၃၄ ဝါ	၁၂/၁၁
	၁၂	၃၄	၃၃ ဝါ	၁၁/၁၁
	၁၂	၃၄	၃၃ ဝါ	၁၂/၁၁
	၁၂	၃၃	၃၂ ဝါ	၁၁/၁၁
၂။ သမ္မာကမ္မန္တ	၁၂	၃၅	၃၄ ဝါ	၁၂/၁၁
	၁၂	၃၄	၃၃ ဝါ	၁၁/၁၁
	၁၂	၃၄	၃၃ ဝါ	၁၂/၁၁
	၁၂	၃၃	၃၂ ဝါ	၁၁/၁၁
၃။ သမ္မာအာရိယ	၁၂	၃၅	၃၄ ဝါ	၁၂/၁၁
	၁၂	၃၄	၃၃ ဝါ	၁၁/၁၁
	၁၂	၃၄	၃၃ ဝါ	၁၂/၁၁
	၁၂	၃၃	၃၂ ဝါ	၁၁/၁၁

အပ္ပမညာ စေတသိက် ၂ လုံး

ကရုဏာဟူသည် ဒုက္ခိတသတ္တဝါကို ကယ်တင်လိုသော သဘောဖြစ်သည်။

၁။ ဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ် = မနောဒွါရကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။

၂။ မိမိကယ်တင်လိုသည့်-ဒုက္ခိတသတ္တဝါတစ်ဦးကို လှမ်း၍ အာရုံ ယူပါ။

၃။ မနောဒွါရ၌ ထိုသတ္တဝါပညတ်အာရုံထင်လာသောအခါ ဖြစ်ပေါ်၍ သွားသော ကရုဏာပြဋ္ဌာန်းသော မနောဒွါရိက ဇောဝိထိ အစဉ်ကို သိမ်းဆည်းပါ။ ရှုပါ။

ဇောနာမ်တရားတို့မှာ သဒ္ဓါ-ပညာအုပ်စု ၃၄ နှင့် ကရုဏာ ပေါင်း ၃၅ လုံးသောနာမ်တရားတို့ ထိုက်သလို ဖြစ်ကြသည်။ ဉာဏ် ဝိတိ လဲလှယ်၍ ၄ ချက်ရှုပါ။

မုဒိတာဟူသည် သုခိတသတ္တဝါတဦးအပေါ်၌ ကြည်သာ ဝမ်းမြောက်မှုဖြစ်သည်။

၁။ ဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ်=မနောဒွါရကိုမြင်အောင်ကြည့်ပါ။

၂။ သုခိတသတ္တဝါတစ်ဦးကို လှမ်း၍အာရုံယူပါ။

၃။ မနောဒွါရ၌ ထိုသုခိတသတ္တဝါ ပညတ်အာရုံ ထင်လာသောအခါ ဖြစ်ပေါ်သွားသော ကရုဏာပြဋ္ဌာန်းသော မနောဒွါရိက ဝိထိအစဉ်ကို ရှုပါ။ ဤ၌ ဉာဏ်ပါ၊ မပါ၊ ၂ ချက်သာရှုပါ။ ၃၄ + မုဒိတာပေါင်း ၃၅ ဖြစ်၏။ ဉာဏ်မပါလျှင် မုဒိတာ + ၃၃ = ၃၄ ဖြစ်သည်။ သတ္တဝါ ပညတ်ကို အာရုံပြုသည့်အတွက် တဒါရုံမကျနိုင်။

အမှာ" သဒ္ဓါ-ပညာ-ဝိရတိ-အပ္ပမညာ-စေတသိက်တို့ ပါဝင်သည့် ဇောနာမ်တရားတို့တွင် ပါသောသဒ္ဓါမှာ ကံ-ကံ၏ အကျိုးကို ယုံကြည်မှုဖြစ်၏။ ပညာမှာ ကံ-ကံ၏အကျိုးကို တတ်သိနားလည်မှု ကမ္မဿကတ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်သည်။ တစ်နည်း၊ ဝိရတိစေတသိက်တို့၌ သဒ္ဓါမှာ-သီလသိက္ခာ + သီလကျင့်စဉ်၌ ယုံကြည်မှုပင်ဖြစ်သည်။

မွှာရုံလှိုင်း အပွမညာ စေတသိက်ဇယား

ဟဒယမှီရာဝတ္ထုရုပ် ၅၄ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း	ဟဒယ၅၄ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း	ဟဒယ၅၄ ဇော ၇ ကြိမ်
၁။ ကရုဏာ	၁၂	၃၅
	၁၂	၃၄
	၁၂	၃၄
	၁၂	၃၃
၂။ မုဒိတာ	၁၂	၃၅
	၁၂	၃၄
	၁၂	၃၄
	၁၂	၃၃

အကုသိုလ်တရားကိုယ်အစုတို့ကိုလှေ့ကျက်ရန်

ဤသို့ ကုသိုလ်ဇောဝိထိစဉ်တို့ကို လှေ့ကျင့်ပြီးသည်ရှိသော် အကုသိုလ်ဇောဝိထိစဉ်တို့ကို လှေ့ကျင့်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဒါကြောင့် ကာမဝိတက်၊ ဗျာပါဒဝိတက်၊ ဝိဟိသာဝိတက်ဟူ၍ ၃-ပါးရှိသည်တို့တွင် ကာမဝိတက်ဟူသည် လောဘမူ စိတ်စေတသိက်တို့နှင့် တွဲယှဉ်၍ဖြစ်သော ဝိတက်တို့တည်း။ ထိုဝိတက်တို့ကို လက္ခဏာအင်၍ ဂွမ်းသောအခါ (ကြွင်းသောသင်္ခါရတရားတို့ကို ဂွမ်းသောအခါ) ထိုဝိပဿနာရှုခိုက် ထိုဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် ယှဉ်တွဲ၍ နေသော အမှားသက်ပွမဂ္ဂင်က (သမ္မာသက်ပွဝိတက်က) ယင်းအကုသိုလ်ဝိတက်တို့ကို တင်အားဖြင့်ပါယ်သတ်၏။ ရင့်ကျက်၍ လောဘမူအခါ ဝိပဿနာဉာဏ်၏ အဆုံး၌ အရိယမဂ်တရားက သမုပ္ပဒအားဖြင့် ပါယ်သတ်၏။ ထို့ကြောင့် အကုသိုလ်နာမ် တရားအစုတို့ကို လှေ့ကျက်ရန် ရှေးဦးစွာတင်ပြရမည်ဖြစ်သည်။

အကုသိုလ်စိတ် စေတသိက်တို့ ယှဉ်တွဲကြပုံများ (လောဘ - ဒိဋ္ဌိအုပ်စု နာမ်တရား ၄ မျိုး ၁ စု)

၁။ အသိစိတ်	၁
၂။ အညသမာန်းနှစ်ဖက်ရစေတသိက်	၁၃
၃။ အကုသလသာဓာရဏစေတသိက်	၄
၄။ လောဘဒိဋ္ဌိ	၂
ပေါင်းအလုံး	၂၀

လောဘမူ ဒိဋ္ဌိဂတစိတ် ၄ ခု

- ၁။ သောမနဿ သဟဂုတ် - ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက ဖြစ်လျှင် ဇော၌အလုံး ၂၀။
 - ၂။ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် - ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိကဖြစ်လျှင် (ပိတိမယှဉ်၍) ၁၉ လုံး။
 - ၃။ သောမနဿသဟဂုတ် ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် သသင်္ခါရိကဖြစ်လျှင် ၂၀ နှင့် ထိန-မိဒ္ဓတို့ပေါင်းဇော၌ ၂၂။
 - ၄။ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် သသင်္ခါရိကဖြစ်လျှင် ၁၉ နှင့် ထိန-မိဒ္ဓတို့ ပေါင်း၍ ဇော၌ ၂၁။
- အားလုံးပေါင်း ၄ ချက်ရှိပါ။ ဤအုပ်စုများ၌ သောမနဿ ဝေဒနာဖြစ်လျှင် ပိတိယှဉ်၍ ဥပေက္ခာဝေဒနာဖြစ်လျှင်မယှဉ်ပါ။ ဤ၌ ဝိရိယသည် လောဘ-ဒိဋ္ဌိဖြစ်အောင် ကြိုးစားမှုဖြစ်သည်။ ဆန္ဒမှာ လောဘ-ဒိဋ္ဌိဖြစ်လိုမှုသဘောဖြစ်သည်။ (တစ်နည်း ဝိရိယမှာ ရာဂ ဖြစ်အောင် ကြိုးစားမှု၊ ဆန္ဒမှာ ရာဂဖြစ်လိုသည့် သဘော) ကျန်စေတသိက်တို့၏ သဘောတို့ကို နားလည်လောက်ပေပြီ။

လောဘ မာနစိတ် ၄ ရ၌

လောဘ ဒိဋ္ဌိအုပ်စုတွင် ဒိဋ္ဌိနေရာဝယ် မာနကိုပြောင်းထည့်ရုံသာဖြစ်သည်။ (၂၀-၁၉-၂၂-၂၁) လုံးသော နာမ်တရားစုပင်ဖြစ်သည်။ သို့သော် မာနသည် ကဒါစိ စေတသိက် (တစ်ခါတရံယှဉ်သောစေတသိက်) ဖြစ်၍ ရံခါမာန မပါသည်လည်းရှိတတ်၏။ မာနမယှဉ်သော် (ဒိဋ္ဌိလည်းမယှဉ်သော်) (၁၉-၁၈-၂၁-၂၀) သောနာမ်တရားများတည်း။ ၄ -ချက်ပင်ရှိပါ။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် ၄။ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပွယုတ် ၄ ပေါင်းလောဘမူစိတ် ၈ ပါးဖြစ်သည်။

ဒေါသအုပ်စု နာမ်တရား ၂ မျိုး ၁ စု

- ၁။ အသိစိတ် ၁
- ၂။ အညသမာန်းစေတသိက်(ပိတိမယှဉ်) ၁၂
- ၃။ အကုသလသာဓာရဏ(အကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်တိုင်းယှဉ်) ၄
- ၄။ ဒေါသစေတသိက် ၁

အသင်္ခါရိကပေါင်း ၁၈

၅။ သသင်္ခါရိကဖြစ်လျှင် - ၁၈ + ထိန + မိဒ္ဓ = ၂၀။

ဒေါသဣဿာ နာမ်တရား ၂ မျိုး ၁ စု

- ၁။ အထက်ပါ ဒေါသ အုပ်စု စိတ် စေတသိက် ၁၈
- ၂။ ဣဿာစေတသိက် ၁

ပေါင်းအသင်္ခါရိက ၁၉

၃။ သသင်္ခါရိကဖြစ်လျှင် - ၁၉ + ထိန + မိဒ္ဓ = ၂၁။

ဒေါသ မစ္ဆရိယ နာမ်တရား ၂ မျိုး ၁ စု

- ၁။ အထက်ပါ ဒေါသ အုပ်စု စိတ် စေတသိက် ၁၈
- ၂။ မစ္ဆရိယစေတသိက် ၁

ပေါင်းအသင်္ခါရိက ၁၉

သသင်္ခါရိက - ၁၉ + ထိန + မိဒ္ဓ - ၂၁။

ဒေါသ ကုက္ကုစ္စ နာမ်တရား ၂ မျိုး ၁ စု

- ၁။ အထက်ပါ ဒေါသ အုပ်စု စိတ် စေတသိက် ၁၈
- ၂။ ကုက္ကုစ္စစေတသိက် ၁

ပေါင်းအသင်္ခါရိက ၁၉

သသင်္ခါရိက - ၁၉ + ထိန + မိဒ္ဓ - ၂၁။

ဤသို့ ပြုပြီးဒုစရိုက်တစ်ခုခုကိုအာရုံယူ၍ အသင်္ခါရိက သသင်္ခါရိက ၂ ချက်ရှိပါ။ မပြုလိုက်မိ၊ မကျင့်လိုက်မိသော သုစရိုက်ကို အာရုံယူ၍လည်း အသင်္ခါရိက သသင်္ခါရိက ၂ ချက်ရှိပါ။ ဤတွင် ဒေါသမူစိတ် ၂ မျိုးရှုကွက်ပြီး၏။

မောဟဥဒ္ဓစ္စ နာမ်တရား ၁ ချက်

- ၁။ အသိစိတ် ၁
- ၂။ (စိတ်ဖြစ်တိုင်းပါသော) သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏစေတသိက် ၇
- ၃။ ဝိတက် ဝိစာရ အဓိမောက္ခ ဝီရိယ (ပိတိ ဆန္ဒမယှဉ်) ၄
- ၄။ အကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်တိုင်းပါသော အကုသလသာဓာရဏ ၄

ပေါင်း --- ၁၆

မောဟ ဝိစိကိစ္ဆာ နာမ်တရား ၁ မျိုး

- ၁။ အသိစိတ် ၁
- ၂။ သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏစေတသိက် ၁
- ၃။ ဝိတက် ဝိစာရ ဝီရိယ (အဓိမောက္ခ၊ ပိတိ၊ ဆန္ဒမယှဉ်) ၇
- ၄။ အကုသလသာဓာရဏ + ဝိစိကိစ္ဆာစေတသိက် ၂

ပေါင်း --- ၁၆

ဤကား အကုသိုလ် ၁၂ ပါးတို့၌ စိတ်စေတသိက် နာမ်တရား အပေါင်းအစု တရားကိုယ်တို့ကိုကောက်၍ ဝိထိစိတ်အစဉ်တို့၌ စောနာမ်တရားတို့တည်းဟုသိထားပါ။

ပညတ် ပရမတ်တို့ကို အာရုံပြုပုံ

ရုပ်ပရမတ်တရားတစ်ခုခုကို အာရုံပြု၍ဖြစ်ပေါ်လာသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို အုပ်စုအလိုက်ရှုရာ၌ အချို့သော ယောဂီတို့ အား အချို့သော အကုသိုလ်အုပ်စုများမှာ အရှုံးရခက်နေတတ်ပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ပါက ရွှေ၊ ငွေ၊ အဝတ်၊ သင်္ကန်း စသော ပညတ်ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော အကုသိုလ်တရားစုတို့ကစ၍ ရှုပွားပါက မခက်ခဲ တော့ပဲ လွယ်လွယ်ကူကူရနိုင်ပေသည်။ အကြောင်းမှာ ပညာမျက်စိ မရှိကြသော သတ္တဝါတို့၏စိတ်သည် ပညတ်နယ်မှာသာ ကျက်စားမှု များသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သရက်ပင်ရေလောင်းခြင်း ကိစ္စလည်းပြီးစေ၊ ဆရာချီးခြင်းကိစ္စလည်းပြီးစေဟူသော အမ္မဿေစန ဂရုသိနာနနည်းအားဖြင့် ပညတ်ကိုအာရုံပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော နာမ်တရားတို့ကိုလည်းရှုတတ်စေ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကိုလည်း သဘောပေါက်မြန်စေဟူသော ဦးတည်ချက် ၂ မျိုးတို့ဖြင့် အခက်အခဲ ရှိနေသော ယောဂီတို့သည် ပညတ်ကိုအာရုံပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော နာမ်တရားတို့ကစ၍ သိမ်းဆည်းနိုင်ပါသည်။ ပရမတ်တရားတို့ကို တိုက်ရိုက်အာရုံယူ၍လည်း ရှုနိုင်ပါသည်။

ဉာဏ်နုသူတို့ပညတ်ကစ၍သိမ်းဆည်းရန် လောဘ ဒိဋ္ဌိအုပ်စု

- ၁။ သမာဓိကိုထူထောင်ပါ = (ခန္ဓာကိုယ်တွင်းဓာတ်လေးပါးကို မြင်အောင် ကြည့်ပါ)
- ၂။ ဘဝင်မနောအကြည့်ဓာတ် = (မနောဒွါရကို) မြင်အောင်ကြည့်ပါ။
- ၃။ ရွှေဟူသောအာရုံကိုလှမ်းယူပါ။ (မိမိကိုယ်ပိုင်ရွှေဖြစ်ပါစေ)
- ၄။ ထိုရွှေအာရုံက မနောဒွါရကိုထင်လာသောအခါ ရွှေဟူသော ပညတ် အတုံးအခဲကိုအာရုံယူ၍ မနောဒွါရ၌ ဇောဝီထိ စိတ်အစဉ် များလားသည်ဖြစ်သည်။

ထိုဝီထိစိတ်အစဉ်များတွင်ပါဝင်သော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းက ရွှေဟုဆင်ခြင်ဆုံးဖြတ်ကြည့်ပါ။ နှလုံးသွင်းပါ။ အယောနိသော မနသိကာရဖြစ်၍ အကုသိုလ်လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဇောနာမ်တရားများ ဖြစ်ပေါ်လာလိမ့်မည်။

ဤဝီထိ၌ ပညတ်ကိုအာရုံပြုလျှင် တဒါရုံမကျနိုင်။ ရွှေဟူ သော ပညတ်အတုံးအခဲကို အာရုံမယူပဲ ထိုရွှေအတုံးအခဲ၌ တည်ရှိသော ရုပ်ကလာပ်အများစု၏ ရူပါရုံအရောင်အဆင်းကို အာရုံယူနိုင်လျှင် တဒါရုံကျနိုင်၏။ (ထိုလောဘ-ဒိဋ္ဌိ အကုသိုလ် ဇောအုပ်စုတို့တွင် ရွှေဟုအသိမှားမှုကားမောဟ၊ ရွှေဟုယုံကြည်ချက် မှားမှုက ဒိဋ္ဌိတည်း။)

ဤ၌ နိစ္စ ဟု အသိမှားမှု ခံယူချက်မှားမှုဟူသည် ယမန်နေ့က လည်းငါ့ရွှေ။ ယနေ့လည်းငါ့ရွှေပဲဟု ယမန်နေ့ကလည်းငါ့အဝတ် ယနေ့လည်းငါ့အဝတ် စသည်ဖြင့် အသိမှားမှု ခံယူချက်မှားမှုတည်း။

ပရမတ်ကိုအာရုံပြုပုံ လောဘ၊ မာန အုပ်စု

မာနမှာ အသာယူလိုသည့်သဘော အပေါ်စီးကနေလိုသည့် သဘောဖြစ်သည်။ မိမိပိုင်သက်ရှိသက်မဲ့ ကာမဝတ္ထုအစုစုတို့က သူတစ်ပါးပိုင် သက်ရှိ-သက်မဲ့ ကာမဝတ္ထုအစုစုတို့ထက် သာလွန်၍ အဆင့်မြင့်သည်ဟု မိမိကိုယ်ကိုအထင်ကြီးမှု-စိတ်ကြီးဝင်မှု အမျိုးမျိုးတို့ ဖြစ်သည်။ (ပညတ်ကိုအာရုံယူ၍ သဘောပေါက်ပါက) ပရမတ်တရား တို့ကိုအာရုံယူ၍ ရှုရန်ဖြစ်သည်။

ဒေါသအုပ်စု အာရုံပြုပုံ

- ၁။ ဒေါသဖြစ်နေကျမှန်းသူတစ်ဦးကို၎င်း။
- ၂။ ဒေါသ၊ ကုဿာ၌ မိမိပစ္စည်းထက်သာလွန်သည့် သူတစ်ပါး၏ ပစ္စည်းကို ၎င်း။
- ၃။ ဒေါသ၊ မစ္ဆရိယ၌ အထိမခံနိုင်သည့် သက်ရှိ-သက်မဲ့ မိမိပစ္စည်း ခုခုကို၎င်း။

၄။ ဒေါသကုက္ကုစ္စ၌ (က) ပြုပြီးဒုစရိုက် ၁ခုခုကို၎င်း။ လွန်ကုက္ကုစ္စ
 ဖူးသည့်ပါဏာတိပါတ ၁ခုခုကို၎င်း။ (ခ) မပြုလိုက်မိသည့် သုခစရိုက်
 တစ်ခုခုကို၎င်း၊ ဒါနပြုရန် သီလ ဆောက်တည်ရန် မအောင်မြင်မှုကို၎င်း၊
 အာရုံယူ၍ရှိပါ။

မောဟအုပ်စု အာရုံပြုပုံ

၁။ မောဟ-ဥဒ္ဒစ္စ၌ (လောဘ-ဒေါသမပါပဲ) ရိုးရိုးစိတ်ပျံ့လွင့်နေကု
 ပညတ်အာရုံကို အာရုံယူ၍ရှိပါ။
 ၂။ မောဟ-ဝိစိကိစ္ဆာ၌ အတိတ်ဘဝရှိ၏ဟူသည် ဟုတ်မှ ဟုတ်ပဲ
 လေစ။ ဤသို့သံသယဖြစ်လောက်သည့် အာရုံ တစ်ခုခုကို အာရုံယူ၍
 ရှိပါ။ (ဤသို့ပညတ်ကိုရှုရာ၌ တဒါရုံ မကျနိုင်) ပရမတ်အတို
 အခဲတို့၏ အဆင်း အနံ့ စသည်ကို အာရုံယူ၍ ရှိနိုင်ပါက တဒါရုံ
 ကျနိုင်၏။

**ပရမတ်ကိုအာရုံယူ၍ ဝိထိစိတ်တို့ကိုရှုရန်
 လောဘ ဒိဋ္ဌိအုပ်စု နာမ်တရား ၂၀ တို့၏
 အလုပ်လုပ်ပုံအဓိပ္ပါယ်**

၁။ အသိစိတ် - စက္ခုအကြည်ဓာတ် အာရုံကို ရယူခြင်းသဘော။
 ၂။ ဖဿ-စက္ခုအကြည်ဓာတ်အာရုံကို တွေ့ထိသောအခြင်းအရာ
 အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသဘော။ (စက္ခုအကြည်ဓာတ် အာရုံနှင့်အသိ စိတ်တို့
 ဆက်စပ်ပေးခြင်းသဘော)
 (မှတ်ချက်၊ နောက်စေတသိက်တို့၌ အာရုံဟုဆိုလျှင် စက္ခု
 အကြည်ဓာတ်ကို ဆိုသည်ဟုမှတ်ပါ။)
 ၃။ ဝေဒနာ - အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားခြင်းသဘော။
 ၄။ သညာ - အာရုံကို (သုဘဟု) မှတ်သားခြင်းသဘော။ (နိဗ္ဗာန်
 သုခ၊ အတ္တဟု မှတ်သားခြင်း)
 ၅။ စေတနာ - အာရုံပေါ်သို့ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ရောက်အောင်
 ဖော့ဆော်ခြင်း။ (နိုးဆော်ပေးခြင်းသဘော)

၆။ ဧကဂ္ဂတာ - အာရုံတစ်ခုတည်းပေါ်သို့ စိတ်ကျရောက်နေခြင်း
 သဘော။ (အာရုံ၌သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ဖရိုဖရဲ မကျစေခြင်း)
 ၇။ ဇီဝိတ - အာရုံနှင့် သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို စောင့်ရှောက်ပေးခြင်း
 သဘော။
 ၈။ မနသိကာရ - အာရုံဘက်သို့ စိတ်ကို၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို
 ဦးလှည့်တွန်းပို့ပေးခြင်းသဘော။ (နှလုံးသွင်းခြင်းသဘော)
 ၉။ ဝိတက် - အာရုံပေါ်သို့ စိတ်ကို-သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို
 တင်ပေးခြင်းသဘော။ (အာရုံကိုကြံစီခြင်းသဘော)
 ၁၀။ ဝိစာရ - အာရုံကို ထပ်ကာ ထပ်ကာ သုံးသပ်ခြင်းသဘော။
 အာရုံကိုဆုတ်နယ်ခြင်းသဘော။ (အာရုံကိုထပ်၍ထပ်၍ ယူခြင်း
 သဘော)
 ၁၁။ အဓိမောက္ခ - အာရုံကို (သုဘဟု) ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းသဘော။
 (နိဗ္ဗာန်သုခ၊ အတ္တဟု)
 ၁၂။ ဝိရိယ - အာရုံပေါ်၌ လောဘ-ဒိဋ္ဌိစသော အကုသိုလ်တရားများ
 ဖြစ်အောင် (ရာဂဖြစ်အောင်) ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်းသဘော။
 ၁၃။ ပီတိ - အာရုံကိုနှစ်သက်ခြင်းသဘော။
 ၁၄။ ဆန္ဒ - အာရုံကို လိုလားတောင့် တခြင်း သဘော။
 (ရာဂဖြစ်လိုသည့် သဘော) (အညသမာန်းစေတသိက်များဖြစ်သည်။)
 ၁၅။ မောဟ - အာရုံ၏ (အသုဘ၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဖြစ်နေသော)
 သဘောအမှန်ကိုမသိခြင်းသဘော။
 ၁၆။ အဟိရိက - အာရုံပေါ်၌ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိစသော အကုသိုလ်ဖြစ်မှုကို
 မရှုက်ခြင်းသဘော။
 ၁၇။ အနောတ္တပ္ပ - အာရုံပေါ်၌ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိစသော အကုသိုလ်ဖြစ်မှု
 ကို မကြောက်ခြင်းသဘော။
 ၁၈။ ဥဒ္ဒစ္စ - အာရုံ၌ စိတ် မငြိမ်မသက် ပျံ့လွင့်နေခြင်းသဘော။
 ၁၉။ လောဘ - အာရုံကို ငါ့ဟာဟု စွဲယူခြင်း။ လိုလားတပ်မက်ခြင်း။
 (ကပ်ငြိခြင်းသဘော)

ကမ္ဘာ့စံနှုန်းအကျဉ်းချုပ်

၉၅

၂၀။ ၈၅ - အာရုံကို (သုဘဟု) စွဲလမ်းယုံကြည်ခြင်း။ အယူမှားဖြစ်ပွား
ပုံယူချက်မှားခြင်းသဘော။ (နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တဟုစွဲယူရာ၌လည်း
နည်းတူမှတ်ပါ)

ဤကမ္ဘာ့အကြည်တတ်ရှုပ်ကို နည်းမှီ၍ မြှောက်လှိုင်းကာရံပင်
ရုပ်အစစ် ဗြ လုံ။ ၁၀လုံး၊ ရုပ်အတူ ၁၀ လုံးတို့ကိုလည်း နည်းတူမှတ်
ယူပါ။

ဝိတိစဉ် - ဝိတိစဉ်တို့ကိုရှုတော့မည်ဖြစ်သောအခါ ရှေးဦးစွာ
စေတသိက်တို့ကိုပြုစေပေမဲ့ သူ့ဆိုင်ရာစပေးကွက်တို့ကို ရှေးဦးစွာ
ဖွင့်၍ကြည့်လိုက် မှီတိ၍ကြည့်လိုက်ဖြင့် ကျေညက်၍နေသော
လောကျက်ထားပါ။ ကျေညက်သောအခါ စပေးကိုလွှတ်ခွဲ၍ ရင်
ဆုံ၏ အောက်နား၌ရှိသော ရင်မျိုနှင့်တည့်တည့်မှာ ဟာ ဟိ၊ ဟ
ကောက်ဟု တတ်လေးပါးစိုက်ပါ။ အကြည်မပါသော ကလောင်မှုနဲ့
နှင့် လျှပ်စီးလက်သလိုအရောင်တဖျပ်ဖျပ်ဖြစ်နေသော တဝင်အကြည်
သောမွှားမွှားကလေးများကိုတွေ့ရလိမ့်မည်။ ဤစပေး၌ပါသော မ
၁။ ဟော၊ တခါရုံ ၂။ ဝိတိစဉ် စေတသိက်တို့သည် ဤဟာယဝတ္ထု
ကလောင်နှင့် တဝင်အကြည်နား တို့ကိုမှီ၍ဖြစ်နေရပေသည်ဟု သည
ပညာတို့ဖြင့် ဦးစီး၍ယူပါ သိမ်းဆည်းပါ။

အောက်တစ်ခုက ကလောင်မှုနဲ့တို့ကို ရှုသောအခါ၌ဖြစ်သ
ဝိတိစဉ်တို့ကိုရှုသောအခါ၌ဖြစ်စေ၊ အရှုပ် ရှုညက်တို့သည် မျက်နှာ
တစ်စိုက်၌ မျက်စိနှင့်မြင်နေရသလိုဖြစ်နေတတ်သည်။ (မျက်စိမှီ
ထား၍) မျက်စိနှင့်မြင်ရသည်မဟုတ်၊ မနောအသိတို့ဖြင့် သိနေခြင်း
ဖြစ်ပေသည်။ ၁) ကြောင့် အရှုပ် ရှုညက်တို့သည် နှလုံးဘူးအတွက်
တဝင် အကြည်နားမှာ ဖြစ်နေပေသည်ဟု အရှုပ် ရှုညက်တို့
နည်းဘူး အတွင်း တဝင်အကြည်နားသို့ ဝိ.ဝိ.ပေးပါ။ ပြောင်းပြန်
ပေးပါ။

၉၇

ရုပ်အစစ်ကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော သဘော။ ၈၅။ မာနတို့ ရှိပုံ
ကျေပသာအကြည်ကို သုဘဟု ဆင်ခြင်ဟုံးပြုတ်သော

မာနကျိယာဗ္ဗင်္ဂါ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ
ပျားပုသိန်	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ
၂။ မာန	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ
၃။ မာန	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ
၄။ မာန	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ
၅။ မာန	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ
၆။ မာန	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ
၇။ မာန	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ
၈။ မာန	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ
၉။ မာန	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ
၁၀။ မာန	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ
၁၁။ မာန	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ
၁၂။ မာန	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ
၁၃။ မာန	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ
၁၄။ မာန	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ
၁၅။ မာန	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ
၁၆။ မာန	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ
၁၇။ မာန	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ
၁၈။ မာန	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ
၁၉။ မာန	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ
၂၀။ ၈၅	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ	မာ

မှတ်ချက်။

။ ၈၅။ မာနတို့

စက္ခုအကြည်ဓာတ်အာရုံ လောဘ-ဒိဋ္ဌိ အုပ်စု ရှုပ်စနစ်

- ၁။ သမာဓိကိုထူထောင်ပါ = (ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ ဓာတ်လေးပါးကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ)
- ၂။ ဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ်ကို = မနောဒွါရကိုမြင်အောင်ကြည့်ပါ။
- ၃။ စက္ခုဒဿက ကလာပ်ကိုဓာတ်ခွဲလျက် စက္ခုအကြည်ဓာတ် အာရုံကို လှမ်း၍ယူပါ။
- ၄။ ထိုစက္ခုအကြည်ဓာတ်အာရုံသည် မနောဒွါရ၌ ရှေးရှုထင်လာသော အခါ စက္ခုအကြည်ဓာတ်အာရုံကို အာရုံပြု၍ဖြစ်ပေါ်လာသော မနောဒွါရိက ဇောဝီထိစိတ်အစဉ်များသည် ဖြစ်ပေါ်၍လာကြမည် ဖြစ်သည်။

ထိုဝီထိစိတ်အစဉ်တွင် မနောဒွါရဝဇ္ဇန်းက ထိုစက္ခုအကြည်ဓာတ်ကို (သုဘ) ဟု ဆင်ခြင်ဆုံးဖြတ်ပါ။ ထိုစက္ခုအကြည်ဓာတ်သည် အလိုရှိအပ်သော ဣဋ္ဌါရုံလည်းဖြစ်မှု ယောနိသောမနသိကာရဖြစ်မှု (ဇော) ၌ သုဘဟု သာယာတတ်မက်သော လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိအုပ်စုတရားများ ဖြစ်ပေါ်လာကြပေလိမ့်မည်။ သုဘဟု နှလုံးသွင်းမှားယောနိသောမနသိကာရမှာ ယင်းလောဘဇော စောရန်အတွက် အနီးကပ်ဆုံးသော အကြောင်းဖြစ်၏။ (နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တ ဟု ဆင်ခြင်ဆုံးဖြတ် နှလုံးသွင်းရာ၌လည်း နည်းတူပင်မှတ်ပါ)

လောဘမူစိတ် ၈ မျိုးရှိသည်တို့တွင် ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ် (ဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သောစိတ်) ၄ မျိုးတို့တည်း။ သောမနဿ ဝေဒနာဖြစ်လျှင် (ပီတိယှဉ်၏) ဥပေက္ခာဝေဒနာဖြစ်လျှင် (ပီတိမယှဉ်) သသင်္ခါရိက (တိုက်တွန်းမှု) ပါလျှင် ထိန-မိဒ္ဓယှဉ်၏။ အသင်္ခါရိက တိုက်တွန်းမှု မရှိလျှင် ထိန-မိဒ္ဓ မယှဉ်။ တိုက်တွန်းမှုဟူသည် လောဘ-ဒေါသ စသော အကုသိုလ်တရားများ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် မိမိကိုယ်ကို တိုက်တွန်းမှု။ သို့မဟုတ် သူတစ်ပါးတို့က တိုက်တွန်းမှုကို ဆိုလိုသည်။ ဝီထိစိတ်အစဉ်အတွင်း၌တည်ရှိသော စိတ္တက္ခဏ တိုက်တွန်းစိတ်စေတသိက်အရေအတွက်ကို ဇယားများဖြင့် တင်ပြထားပါသည်။

စက္ခုအကြည်ဓာတ်အာရုံ လောဘ မာန အုပ်စုရှုပ်စနစ်

မနောဒွါရကိုသိမ်းဆည်းလျက် စက္ခုအကြည်ဓာတ်ကို အာရုံယူ၍ ဤစက္ခုအကြည်ဓာတ်ကလာပ်မှုန်ကို ငါမို့ရှုနိုင်တာဟု နှလုံးသွင်းကြည့်ပါ။ လောဘ၊ မာန၊ ဦးဆောင်သည့် အကုသိုလ် မနောဒွါရိက ဇောဝီထိ စိတ်အစဉ်များဖြစ်ပေါ်လာပေမည်။ နာမ်တုံး နာမ်ခဲနာမ်ယနကို ဖြိုခွဲလျက် ပရမတ်နာမ်တရားတို့ကို သိမ်းဆည်းပါ။

ဒေါသအုပ်စုရှုပ်စနစ်

ဒေါသ - မကျေမနပ်ဖြစ်ဖူးသော အနိဋ္ဌဖြစ်သော (မျက်စိ ကြည်လင်မှုမဖြစ်သော)မိမိစက္ခုအကြည်ဓာတ်ကို အာရုံယူ၍ မနောဒွါရ ကိုပါ ပူးတွဲသိမ်းဆည်းလျက် ဤဒေါသအုပ်စုနာမ်တရားတို့ကို သိမ်းဆည်းပါ။

ဒေါသ-ဣဿာ=မိမိစက္ခုအကြည်ဓာတ်ထက် သာလွန်သော သူတစ်ပါး၏ စက္ခုဓာတ်ကို (မိမိမျက်လုံးထက်ပို၍ လှသော သူတစ်ပါး၏မျက်လုံးကို) အာရုံယူ၍ ဒီစက္ခုအကြည်ဓာတ်မျိုး ဒင်းမရလျှင် ကောင်းမှာပဲဟု နှလုံးသွင်းကြည့်ပါ။ ဒေါသ - ဣဿာ ဦးဆောင်သည့် နာမ်တရားတို့ ဖြစ်ပေါ်လာပေမည်။ ထိုအခါ ပရမတ်သို့ဆိုက်အောင် သိမ်းဆည်းပါ။

ဒေါသ-မစ္ဆရိယ = အထိမခံနိုင်သော မိမိစက္ခုအကြည်ဓာတ် ကို အာရုံယူပါ။ ရှုပါ။

ဒေါသ - ကုက္ကုစ္စ = စက္ခုအကြည်ဓာတ်နှင့်ပတ်သက်၍ ပြောများ-ဆိုများ-ပြုများမိသည့် အာရုံတစ်ခုခုကို အာရုံယူ၍ရှု နိုင်ပါသည်။ စက္ခုအကြည်ဓာတ်နှင့်ပတ်သက်၍ ပြုသင့်ပြုထိုက် သည်ကို မပြုလိုက်မိ၍ နောင်တတစ်ဖန်ပူပန်မှုဖြစ်ဖူးလျှင် ထိုအာရုံကို ယူ၍ရှုနိုင်ပါသည်။

မိမိမှန်းသောသူကို အာရုံပြု၍
ဒေါသ၊ ကုဿာမစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္ဆတို့ ရှုပ်

မေးခွဲရာဝဂ္ဂန်း	တော	ဘော	ဘော	ဘော	ဘော	ဘော	ဘော	ဘော	တဒါရုံ	တဒါရုံ
မကုဿာ ဟူသော ၁။ အသိစိတ်	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ
၂။ စသထောသိက်	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ
၃။ ဘောနာ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ
၄။ သညာ	သ	သ	သ	သ	သ	သ	သ	သ	သ	သ
၅။ တောနာ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ
၆။ ဘောတော	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ
၇။ ဝိတိတ်ဗျေ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ
၈။ ဖုဒ္ဓိကာရ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ
၉။ ဝိတက်	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ
၁၀။ ဝိစာရ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ
၁၁။ အဝိမောက္ခ	အ	အ	အ	အ	အ	အ	အ	အ	အ	အ
၁၂။ ဝိနိယ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ
၁၃။ ဆန္ဒ	ဆ	ဆ	ဆ	ဆ	ဆ	ဆ	ဆ	ဆ	ဆ	ဆ
၁၄။ မောဟ	မော	မော	မော	မော	မော	မော	မော	မော	မော	မော
၁၅။ အဟိနိဂ	အဟိ	အဟိ	အဟိ	အဟိ	အဟိ	အဟိ	အဟိ	အဟိ	အဟိ	အဟိ
၁၆။ အနောတ္တပ္ပ	အနော	အနော	အနော	အနော	အနော	အနော	အနော	အနော	အနော	အနော
၁၇။ ဥဒ္ဓစ္စ	ဥ	ဥ	ဥ	ဥ	ဥ	ဥ	ဥ	ဥ	ဥ	ဥ
၁၈။ ဒေါသ	ဒေါ	ဒေါ	ဒေါ	ဒေါ	ဒေါ	ဒေါ	ဒေါ	ဒေါ	ဒေါ	ဒေါ

မှတ်ချက်။ ။ ဒေါသနှင့်တွဲ၍ ကုဿာမစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္ဆတို့ကို တစ်ပြိုင်နက်
စိ ပြောင်းထည့်ပါ။ (၁၉)

ကမ္မဋ္ဌာန်းအကျဉ်းချုပ်

မောဟဥဒ္ဓစ္စ၊ စက္ခုအကြည်ဓာတ်နှင့် ပတ်သက်၍ စိတ်မငြိမ်
မသက် ဖြစ်ဖူးလျှင် ယင်းကိုပင် အာရုံယူ၍ရှုပါ။ (လောဘ၊ ဒေါသ
မပါစေရ)

မောဟ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ဤစက္ခုအကြည်ဓာတ်သည် အတ္တ၏
အကြည်ဓာတ်လေလောဟု အာရုံပြု၍ရှုကြည့်ပါ။ အဋ္ဌကထာများ၌
ဖော်ပြထားသော ရူပါရုံကို အာရုံပြု၍ သံယောဇဉ် ၁၀ ပါးဖြစ်ပုံကို
နည်းမှီ၍ ရှုခြင်းဖြစ်သည်။

(၁) မောဟအုပ်စုရှုပ်ယောင်း

မေးခွဲရာဝဂ္ဂန်း	တော	ဘော	ဘော	ဘော	ဘော	ဘော	ဘော	ဘော	တဒါရုံ	တဒါရုံ
ပုံလှုံးနေသော ၁။ အသိစိတ်	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ	အသိ
၂။ စသထောသိက်	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ
၃။ ဘောနာ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ
၄။ သညာ	သ	သ	သ	သ	သ	သ	သ	သ	သ	သ
၅။ တောနာ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ	ဝေ
၆။ ဘောတော	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ	ဝ
၇။ ဝိတိတ်ဗျေ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ
၈။ ဖုဒ္ဓိကာရ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ	ဖ
၉။ ဝိတက်	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ
၁၀။ ဝိစာရ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ	ဝိစာ
၁၁။ အဝိမောက္ခ	အ	အ	အ	အ	အ	အ	အ	အ	အ	အ
၁၂။ ဝိနိယ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ	ဝိ
၁၃။ မောဟ	မော	မော	မော	မော	မော	မော	မော	မော	မော	မော
၁၄။ အဟိနိဂ	အဟိ	အဟိ	အဟိ	အဟိ	အဟိ	အဟိ	အဟိ	အဟိ	အဟိ	အဟိ
၁၅။ အနောတ္တပ္ပ	အနော	အနော	အနော	အနော	အနော	အနော	အနော	အနော	အနော	အနော
၁၆။ ဥဒ္ဓစ္စ	ဥ	ဥ	ဥ	ဥ	ဥ	ဥ	ဥ	ဥ	ဥ	ဥ
၁၇။ ဒေါသ	ဒေါ	ဒေါ	ဒေါ	ဒေါ	ဒေါ	ဒေါ	ဒေါ	ဒေါ	ဒေါ	ဒေါ

မှတ်ချက်။ ။ အဝိမောက္ခကြည့်၍ ဝိစိကိစ္ဆာ ထည့်၍ရှုပါ။ (၁၆)

ဓမ္မာရုံလိုင်း မနောဒွါရဝီထိ မကောင်းအုပ်စု ဇယားချုပ်

ဟံဒယမိုရာဝတ္ထုရုပ် ၅၄	၅၄	၅၄	၅၄
မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ၁	ဇော ၇ ကြိမ်	အဟိတ်တဒါရုံ	သဟိတ်တဒါရုံ
၁။ လောဘာ•ဒိဋ္ဌိ ၁၂	၂၀-(၁၉-၂၂-၂၁)	၁၂(၁၁) ဝါ	၃၄-၃၃-၃၃-၃၂
၂။ လောဘာ•မာန ၁၂	၂၀-(၁၉-၂၂-၂၁)	၁၂(၁၁) ဝါ	၃၄-၃၃-၃၃-၃၂
၃။ ဒေါသ ၁၂	၁၈- (၂၀)	၁၁(၁၁) ဝါ	၃၄/၃၂
၄။ ဒေါသ•ဣဿာ ၁၂	၁၉ (၂၁)	၁၁(၁၁) ဝါ	၃၄/၃၂
၅။ ဒေါသ•မစ္ဆရိယ ၁၂	၁၉ (၂၁)	၁၁(၁၁) ဝါ	၃၄/၃၂
၆။ ဒေါသ•ကုက္ကစ္စ ၁၂	၁၉(၂၁)	၁၁(၁၁) ဝါ	၃၄/၃၂
၇။ ဥဒ္ဓစ္စ ၁၂	၁၆	၁၁(၁၁) ဝါ	၃၄/၃၂
၈။ ဝိစိကိစ္ဆာ ၁၂	၁၆	၁၁(၁၁) ဝါ	၃၄/၃၂

ဓမ္မာရုံလိုင်း မနောဒွါရဝီထိ အကောင်းအုပ်စု မကောင်းအုပ်စုတို့ရှုပုံ ပြီး၏။

သံယောဇဉ် ၁၀ ပါးဖြစ်ပုံ

ယခုတစ်ဖန် ပဉ္စာရုံတို့ကို အာရုံပြု၍ ရူပါရုံစသည်ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါ အကုသိုလ်ဇောစောသည် ပဉ္စဒွါရဝီထိနှင့် မနောဒွါရဝီထိနာမ်တရားတို့ကို သိမ်းဆည်းရှုပွားပုံကို ဆက်လက်၍ တင်ပြအပ်ပါသည်။ ထိုသို့သိမ်းဆည်းရာ၌ အဋ္ဌကထာကြီးများတွင် ဖွင့်ဆိုထားသော သံယောဇဉ် ၁၀ ပါးဖြစ်ပုံကို ကြိုတင်၍သိထားသင့်ပေသည်။

၁။ ကာမရာဂသံယောဇဉ် = စက္ခုဒွါရ၌ရှေးရှုထင်လာသော

အလို ရှိအပ် နှစ်သက်အပ်သော ဣဋ္ဌဖြစ်သောရူပါရုံကို ကာမဒဿန ကာမတဏှာ၏ အစွမ်းဖြင့် သုဘဟုရှု၍ လွန်စွာတပ်မက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ ကာမရာဂသံယောဇဉ်ဖြစ်၏။ ကာမရာဂ သံယောဇဉ်ဟူသည် သက်ရှိ၊ သက်မဲ့ ကာမဝတ္ထုအစုစုတို့ အပေါ်၌လွန်စွာသာယာတပ်မက်သော လောဘမူစိတ် ၈ ခု ချွံ့ယှဉ်သော လောဘတည်း။

၂။ ဘဝရာဂသံယောဇဉ် = ပြည့်စုံသည့် ဘဝသမ္ပတ္တိ၌ ဤကဲ့သို့ သောရူပါရုံသည် ရလွယ်သောသဘောရှိပေ၏ဟု ပြည့်စုံသည့် ဘဝသမ္ပတ္တိကိုလိုလားတောင့်တသူ၏ သန္တာန်၌ ဘဝရာဂ သံယောဇဉ် သည်ဖြစ်၏။ တရားကိုယ်မှာ လောဘပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဘဝရာဂ သံယောဇဉ်ဟူသည် လောဘမူစိတ် ၈ မျိုး လုံး၌ပင် ထိုက်သလိုယှဉ်နိုင်သောလောဘတည်း။

၃။ ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ် = ထိုရူပါရုံကိုပင် နိစ္စ - သုခ - အတ္တဟု ခံယူချက် မှားမှု ယုံကြည်ချက်မှားမှုသည် ဒိဋ္ဌိတည်း။ ဇောအသီးသီး၌ လောဘ ဒိဋ္ဌိအုပ်စု နာမ်တရား (၂၀-၁၉-၂၂-၂၁) ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် တည်း။

၄။ သီလဗ္ဗတပရာမာသသံယောဇဉ် = ခွေးကျင့်၊ နွားကျင့်စသော မှားယွင်းသော သီလဗ္ဗတအကျင့်ကျင့်ပါက နောင်အနာဂတ်၌ ဤရူပါရုံ များကိုရနိုင်၏ဟု နှလုံးပိုက်၍ သီလဗ္ဗတအကျင့်ကို ဆောက်တည်၍ ကျင့်သူ၏ သန္တာန်၌ သီလဗ္ဗတပရာမာသ သံယောဇဉ် ဖြစ်၏။ လောဘ ဒိဋ္ဌိအုပ်စု နာမ်တရား (၂၀-၁၉-၂၂-၂၁) တို့ပင်တည်း။

၅။ မာနသံယောဇဉ် = ငါမှတစ်ပါး အခြားသူသည် ဤရုပ် ကလာပ် တို့၏ ရူပါရုံအရောင်ကို ဉာဏ်၌ထင်ရှားလာအောင် ရှုနိုင်သော သူမည် သည်မရှိ။ ငါမို့လို သာရှုနိုင်ပေသည်ဟု မိမိကိုယ်ကို မိမိအထင်ကြီး လျှင် မာနသံယောဇဉ်ဖြစ်၏။ လောဘ၊ မာနအုပ်စု (၂၀-၁၉-၂၂-၂၁) လောဘ၊ မာနနာမ်တရားများတည်း။

၆။ ပဋိပသံယောဇဉ် = အနိဋ္ဌဖြစ်၍ မနှစ်သက်အပ်သော ရူပါရုံကို တွေ့ကြုံရသော် ဒေါသသံယောဇဉ်ဖြစ်၏။ ဒေါသအုပ်စု နာမ်တရားများ တည်း။ မနှစ်သက်အပ်သော ရူပါရုံကိုအာရုံပြု၍ ရူပါ။

၇။ ဣဿာသံယောဇဉ် = ဤရူပါရုံမျိုးကို ငါမှတစ်ပါး အခြားသော သူတို့မရလျှင် ကောင်းလေစွဟု ငြူစူသောပုဂ္ဂိုလ်အား ဣဿာ သံယောဇဉ်ဖြစ်၏။ ဒေါသဣဿာနာမ်တရား (၁၉-၂၁) ဖြစ်၏။

၈။ မစ္ဆရိယသံယောဇဉ် = မိမိရရှိထားသောရူပါရုံကို သူတစ်ပါးတို့နှင့် မဆက်ဆံစေလိုခြင်း။ ဝန်တိုခြင်း။ မစ္ဆရိယသံယောဇဉ် ဖြစ်၏။

၉။ ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇဉ် = ဤရူပါရုံသည် သတ္တလေလော။ အတ္တ လေလော။ သတ္တ၏ဥစ္စာလော။ အတ္တ၏ဥစ္စာလောဟု ယုံမှားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌ ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇဉ်ဖြစ်၏။ (၁၆) လုံးသော နာမ်တရားများတည်း။

၁၀။ အထက်ပါသံယောဇဉ်အမျိုးမျိုးတို့ဖြစ်တိုင်း အဝိဇ္ဇာ သံယောဇဉ် = အသိမှားမှုသဘောကား ပါဝင်ယှဉ်တွဲလျက်ပင် ရှိပေမည်။ အထက်ပါ သံယောဇဉ်တို့ကား သံယောဇဉ်တစ်ခုခြင်းဖြစ်ကြ သည် မဟုတ်။ ယှဉ်ဘက် စိတ်-စေတသိက်များနှင့်အုပ်စုအလိုက် ဖြစ်ကြရ ပေသည်။ ယင်းနာမ်တရားအုပ်စုတို့သည်လည်း ဝိထိခေါ်သော စိတ္တနိယာမလမ်းကြောင်းအတိုင်းသာ ဖြစ်ကြရပေသည်။ ထို့ကြောင့် နာမ်တရားများကို ပရမတ်ဆိုက်အောင်သိမ်းဆည်းပါ။

သတိပြုရန်အချက်များ = အထက်ပါရူပါရုံကိုအာရုံပြု၍ သံယောဇဉ် ၁၀ ပါးဖြစ်ပုံကို အဋ္ဌကထာများက စက္ခုဒွါရ၌လည်း ဖြစ်နိုင်ကြောင်းကို ဖွင့်ဆိုကြပေသည်။ ထိုတွင်ယင်းရူပါရုံကို နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တ၊ သုဘဟု ကြိမ်ဖန်များစွာ ထပ်ကာ ထပ်ကာရှုပြီးမှ နောက်ထပ် ထပ်ကာထပ်ကာဖြစ်ပေါ်လာသော စက္ခုဒွါရဝိထိ အချို့တို့၌သာ နိစ္စ

သုခ၊ အတ္တ၊ သုဘဟု ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိ၍ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ဆုံးဖြတ်ချက် ချနိုင်သည်ကားမဟုတ်ပေ။ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် သာမန် သိရုံသဘောမျှလောက်သာ ရှိကောင်းရှိနိုင်ပေသည်။

စက္ခုဝိညာဉ်နှင့်တကွသော စက္ခုဒွါရဝိထိနာမ်တရားတို့သည် အပိုအရွေ့စသည့်ပြားသော အရောင်မျှကိုသာသိ၏။ ယင်းအရောင် ကို အညိုပဲ၊ အရွှေပဲစသည်ဖြင့်ကား အာရုံမယူနိုင်လျှင် အဘယ်မှာ နိစ္စ၊ အနိစ္စ စသော သဘောမှန်ကို အာရုံမယူခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်ပါအံ့နည်း။ သို့သော်လည်း ဒိဋ္ဌိစေတသိက်သည် စက္ခုဒွါရဝိထိ တို့၌ လည်း ဖြစ်နိုင်သည့်သဘောတို့ကားရှိနေ၏။ ထို့ကြောင့် မနောဒွါရ ဝိထိတို့၌ အကျုံးဝင်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ်က စွဲယူထားသော ဒိဋ္ဌိအယူ အာရုံကို (နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တ၊ သုဘ ဟု စွဲယူထားသော အယူစွဲကို) စက္ခုဒွါရဝိထိ၌ အကျုံးဝင်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ် ကလည်း ဆက်ဆံသကဲ့သို့သော အခြင်းအရာရှိကောင်းရှိနိုင်ပေသည်။ ယောဂီ ကိုယ်တိုင် လက်တွေ့ရှုကြည့်ပါ။ သို့သော် ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ယင်းရုပ် တရားကို နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တဟု ရှုရန်မှာ အခက်အခဲရှိနိုင် ပေသည်။ သုဘဟု ရှုရန်မှာသာဖြစ်နိုင်ပေသည်။

သံယောဇဉ် ၁၀ ပါးပြီး၏။

ဘဝင်စိတ်နှင့်ဝိထိစိတ်

စိတ်တို့သည် ဘဝင်စိတ်၊ ဝိထိစိတ်တို့ဟူ၍ ၂ မျိုးရှိကုန်၏။ ဘဝင်ဟူသည် လွန်ခဲ့သောအတိတ်ဘဝက ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့သော ကမ္မသတ္တိကြောင့် ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ဖြစ်ပေါ်၍လာသော အကျိုးဝိပါက် နိဗ္ဗာန်ဖြစ်သည်။ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ဘဝမပြတ် ရအောင် ဆက်၍

ဖြစ်နေသောစိတ်ကိုဘဝင်စိတ်ဟုခေါ်သည်။ နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက်အိပ်ပျော်နေသောအခါ ထိုဘဝင်စိတ်ချည်း တစ်သွင်တည်းဖြစ်နေသည်။ အတိတ်ဘဝသေခါနီး၌ ပြုခဲ့သော အာရုံကိုပင် ယခုဘဝ၌လည်း ထိုဘဝင်စိတ်က ဆက်၍အာရုံပြုသည်။

ဝိထိစိတ်ဟူသည် ပဉ္စဒွါရ၌ = (မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်ဟူသောငါးဒွါရ၌) ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ တို့တိုက်သောအခါ မြင်သိစိတ်အစဉ်၊ ကြားသိစိတ်အစဉ်၊ နံသိစိတ်အစဉ်၊ လျှက်သိစိတ်အစဉ်၊ ထိသိစိတ်အစဉ်တို့ အသီးသီးဖြစ်ပေါ်၍ လာကြကုန်၏။ မြင်သိစိတ်အစဉ်ကို စက္ခုဒွါရဝိထိ၊ ကြားသိစိတ်အစဉ်ကို သောတဒွါရဝိထိ (လ) ထိသိစိတ်အစဉ်ကိုကာယဒွါရဝိထိ စသည်ဖြင့် ခေါ်ကြကုန်၏။

ဘဝင်စိတ်နှင့်ဝိထိစိတ်တို့အလုပ်လုပ်ပုံ = မြစ်ရေ၊ ချောင်းရေ တို့သည် ငြိမ်၍ပြေးနေသကဲ့သို့ ဘဝင်စိတ်အယဉ်သည် ငြိမ်၍ တစ်ညီတည်း တစ်သွင်တည်းသိပျက်၊ သိပျက်နှင့် ကုန်ဆုံး၍ ကုန်ဆုံး၍ ပြေး၍ နေ၏။ ဒွါရ ၆ ပါး၌ အာရုံ ၆ ပါးတို့တိုက်လိုက်သော အခါ ငြိမ်၍ပြေးနေသော မြစ်ရေ၊ ချောင်းရေတို့၌ လှိုင်းလုံးကြက်ခွပ် တို့သည် ထကုန်သကဲ့သို့၊ အသိစိတ် ၆ ပါး ဝိထိစိတ်အစဉ်တို့သည် ဖြစ်ပေါ်၍ လာရ၏။ အာရုံကိုထင်ရှားစွာသိသော ဝိထိစိတ်တို့ကုန်ဆုံး၍ သွားသော အခါ ဘဝင်စိတ်သည်ငြိမ်၍ သိပျက်သိပျက်နှင့်သွား နေပြန်၏။ အာရုံတိုက်လိုက်သောအခါ ဘဝင်စိတ်ရပ်၍ အာရုံကို ထင်ရှားစွာ သိသော ဝိထိစိတ်အစဉ်တို့သည် ဖြစ်ကြပြန်၏။ ဤသို့ မနောဒွါရ

- ဘဝင်စိတ်နှင့် ဝိထိစိတ်တို့ တစ်လှည့်စီဖြစ်ကြပုံတည်း။
ဝိထိစိတ်တို့၏ သက်တမ်း = ဘဝင်စိတ်သည် လွန်ခဲ့သော ဘဝကပြုခဲ့သော ကံ၏ သတ္တိအရှိန်ကြောင့် ယခုဘဝ၌ဖြစ်ပေါ်လာ

သောဝိပါက် = အကျိုးစိတ်ဖြစ်သည်။ ထိုကံအရှိန်ရှိသလောက် ယခုဘဝဆုံးသည်တိုင်အောင် ဖြစ်ရမည့်စိတ်ဖြစ်သဖြင့် သက်တမ်း သတ်မှတ်၍မရပါ။ ဝိထိစိတ်တို့မဖြစ်တဲ့အခါတိုင်း ဖြစ်ရသောစိတ်တည်း။

ဝိထိစိတ်သည် - ပဉ္စဒွါရဝိထိစိတ်၊ မနောဒွါရဝိထိစိတ် ဟူ၍ ၂ မျိုးရှိသည်။ ပဉ္စဒွါရဝိထိစိတ်သက်အစဉ်သည် အလွန်ဆုံး စိတ် ၁၇ လုံးဖြစ်သည်။ ၁၇ လုံးပြည့်သောအခါ ဝိထိအစဉ်စိတ်သက်ကုန်ဆုံး သွားသဖြင့် ဘဝင်စိတ်ပဲဆက်၍ဖြစ်ရ၏။ မနောဒွါရဝိထိစိတ် သက်အစဉ်သည်လည်း အလွန်ဆုံးစိတ် ၁၀ လုံးဖြစ်ပြီး ကုန်ဆုံးသွား၍ ဘဝင်စိတ်ပဲဆက်၍ဖြစ်ရ၏။ စိတ္တက္ခဏ ၁ ခု ၏ (စိတ် ၁ လုံး၏) သက်တမ်းကား ပဉ္စ၊ ဌ၊ ဘင်။ (ဖြစ်၊ တည်၊ ပျက်) ဟူသော ခဏငယ် ၃ ချက်သာအသက်ရည်၏။ ဤသို့ ပဉ္စဒွါရဝိထိစဉ်၏ သက်တမ်းကား စိတ် ၁၇ လုံး။ မနောဒွါရဝိထိ၏ သက်တမ်းကား စိတ် ၁၀ လုံး (စိတ် ၁ လုံး၏ သက်တမ်းကား) ပဉ္စ၊ ဌ၊ ဘင်၊ (ဖြစ်၊ တည်၊ ပျက်) ခဏငယ် ၃ ချက်၊ ဤသို့ ဝိထိစဉ်စိတ်သက်။ စိတ် ၁ လုံး၏ သက်တမ်းတို့ကို သိမှတ်ပါလေ။

ပဉ္စဒွါရဝိထိနှင့် မနောဒွါရဝိထိတို့ဆက်စပ်ပုံ အဓိပ္ပါယ်

လူတစ်ယောက် သရက်ပင်အောက်အိပ်၏။ သရက်သီး ကြွေကျ၍ ခေါင်းထောင်ကြည့်၏။ သရက်သီးကိုမြင်၏။ ထ၍ ကောက်၏။ ယူ၏။ မှည့်မှည့် နိပ်နယ်နမ်းရှုကြည့်၏။ မှည့်သည် စားမည်ဟု ဆုံးဖြတ်၏။ သရက်သီးအသားတွေကို တဖြည်းဖြည်း ကုန်အောင် စား၏။ အစေ့စုပ်၍ လွတ်ပစ်ပြီး အိပ်ပြန်၏။ တစ်ဖန်ထို သရက်သီး စားရတဲ့အာရုံကို ပြန်၍တွေ့၏။ သရက်စေ့စုပ် လွတ်ပစ်တဲ့ အာရုံလည်း ကုန်ပျောက်သွားကရော အိပ်နေပြန်၏။

သရက်ပင်အောက်အိပ်ခြင်းသည် ဘဝင်စိတ်ဖြစ်နေခြင်းတည်း။ ခေါင်းထောင်ကြည့်ခြင်းသည် = ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း ဆင်ခြင်စိတ်ဖြစ်၏။ သရက်သီးကိုမြင်ခြင်းသည် စက္ခုဝိညာဉ် = မြင်စိတ်ဖြစ်၏။ ကောက်ယူခြင်းသည် သမ္မုဒ္ဓိဇ္ဈိင်း = လက်ခံစိတ်ဖြစ်၏။ နှိပ်နယ်နမ်းရှုကြည့်ခြင်းသည် သန္တိရဏ = စုံစမ်းစိတ်ဖြစ်၏။ မှည့်သည်စားမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် ဝုဋ္ဌော = ဆုံးဖြတ်စိတ်ဖြစ်၏။ ကုန်အောင်စားခြင်းသည် ဇော ၇ ကြိမ် = ခံစားစိတ်တို့ဖြစ်၏။ အစေ့စပ်ခြင်းသည် တဒါရုံခံစားစိတ်တို့ လျှော့ပါးသွားခြင်းဖြစ်၏။ တစ်ဖန်အိပ်ခြင်းသည် ဘဝင်စိတ်ကျပြန်ခြင်းဖြစ်၏။ (ဤကားစက္ခုဒွါရဝိထိစိတ်အစဉ်တည်း။)

တစ်ဖန်ပြန်၍တွေးခြင်းသည် မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း = ဆင်ခြင်ဆုံးဖြတ်စိတ်ဖြစ်၏။ စားနေပုံ စားလို့ ကောင်းပုံတို့ကို ပြန်၍တွေ့ရခြင်းသည် ဇော ၇ ကြိမ်ခံစားစိတ်တို့ဖြစ်၏။ အစေ့စပ်အာရုံသည် တဒါရုံခံစားစိတ်တို့ လျှော့ပါးသွားခြင်းဖြစ်၏။ လွှတ်ပစ်ပြီးပြန်အိပ်ခြင်းသည် ဘဝင်အသိစိတ် = မထင်ရှားသော အသိစိတ်တို့ဖြစ်ပြန်ခြင်းတည်း။ (ဤကား စက္ခုဒွါရဝိထိယူသောအာရုံကို အစဉ်လိုက်၍ယူသော တဒါရုံပတ္တက မနောဒွါရဝိထိတည်း။) ဤသို့ ရူပါရုံကိုယူသော စက္ခုဒွါရ ၁ ဝိထိနှင့် ထိုအာရုံကို ဆက်၍ယူသော မနောဒွါရ ၃ ဝိထိ ပေါင်း ၄ ဝိထိမြောက်ကျမှ အာရုံကိုထင်ရှားစွာသိသည်။ နောက်ထပ်မနောဒွါရ ၁ ဝိထိထပ်၍ယူမှ ထိုအာရုံကို ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်းတို့အထိဖြစ်နိုင်သည်ကို မှတ်သားပါ။

သညာဖြင့်လေ့ကျင့်ရန်

ဤကဲ့သို့ ပဉ္စဒွါရဝိထိစိတ်နှင့် မနောဒွါရဝိထိစိတ်တို့၏ ယှဉ်တွဲ၍ အလုပ်လုပ်ပုံတို့ကိုရှုတဲ့အခါမှာ ဝိထိစိတ်ဖြစ်စဉ်ကိုမှီအောင်လိုက်၍ ရှုရန်ကတော့မလွယ်ကူပါ။ မဖြစ်နိုင်ပါ။ ပထမ-ပဉ္စဒွါရ

ဝိထိစဉ် အစ၊ အလယ်၊ အဆုံးဖြစ်ပြီး ဘဝင်ခြား၍ နောက်မနောဒွါရဝိထိစဉ် အစ၊ အလယ်၊ အဆုံးဖြစ်ပြီး ဘဝင်ခြားတို့ကို သညာဖြင့်လေ့ကျင့်၍ ပိုင်းခြား၍ယူနိုင်ရမည်။ ဤကဲ့သို့ သညာဖြင့်ပိုင်းခြား၍ယူနိုင်ပြီးမှ ဝိထိစဉ်တို့၏ အစဦးဆုံးဖြစ်သော စိတ်တစ်လုံးတည်းကိုသာ ကျေညက်၍နေအောင် ထပ်ကာ ထပ်ကာ လေ့ကျင့်ရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုတစ်လုံးကျေသွားမှ နောက်တစ်လုံးကျေအောင်ဟု ဝိထိစိတ်အစဉ်တစ်လုံးခြင်းတို့၏ ကုန်ဆုံး၍သွားသည်တိုင်အောင် လေ့ကျင့်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဤသို့လေ့ကျင့် ပိုင်းခြားတတ်ပါမှ ဝိထိစိတ် တစ်လုံးခြင်းတို့နှင့်ယှဉ်၍ဖြစ်သော စေတသိက်အစုတို့ကိုလည်း ရှုကြည့်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဤသို့သညာဖြင့် ပိုင်းခြားယူနိုင်မှသာ သညာသိဖြစ်မည်။ သညာသိမှ ဝိညာဉ်သိ။ ဝိညာဉ်သိမှ ပညာသိသို့တဖြည်းဖြည်းတက်လှမ်းနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ဤသို့ရှုကြည့်ရာ၌ စက္ခု၊ ရူပါရုံ။ သောတာ၊ သဒ္ဓါရုံ။ ဃာန၊ ဂန္ဓါရုံ။ ဇိဝှါ၊ ရသာရုံ။ ကာယ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ။ ငါးစုံတို့တွင် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတိုက်၍ ကာယဒွါရဝိထိဖြစ်မှုတို့သည်အထင်ကြမ်း၍ဖြစ်မှု ထင်ရှားသောကြောင့် ကာယဒွါရဝိထိကစ၍ ရှုရမည်ဖြစ်သည်။ ဒါ့ကြောင့်

ကာယဒွါရဝိထိ နှင့် မနောဒွါရဝိထိရာပုံ

နာသီးဖျားကစောင့်၍ လေ့ရှုလိုက်သည်နှင့် နာခေါင်းဝဉ္ဇ်လေတိုးထိမှု နှင့်အသိစိတ်တို့စ၍ ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို၎င်း။ အရှုရပ်လိုက်သည်နှင့် အထိနှင့်အသိတို့ ပျောက်သွားပုံတို့ကို၎င်း ပိုင်းပိုင်းခြားခြားမြင်အောင်ကြည့်နေပါ။ တစ်ခါ လေ့မှတ်ထုတ်လိုက်လို့ နာခေါင်းဝဉ္ဇ် လေတိုးထိမှုနှင့် အသိစိတ်စ၍ဖြစ်ပေါ်လာပုံ။ အမှတ်ရပ်လိုက်သည်နှင့် နာခေါင်းလေတိုးထိမှုနှင့် အသိစိတ်တို့ရပ်၍ ပျောက်သွားပုံတို့ကို၎င်း၊ ပိုင်းပိုင်းခြားခြားမြင်အောင်ကြည့်နေပါ။

ဤကဲ့သို့ လေရှုသွင်းမှု နှင့်အသိတို့၏ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး၊
 လေမှုတ်ထုတ်မှုနှင့် ထိ၊ သိတို့၏ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံးတို့ကို၎င်း
 ပိုင်းပိုင်းခြားခြား ဖြစ်အောင် ကပ်၍ကြည့် နေပါ။ ကြာသော်ဝင်လေ
 ထွက်လေတို့၏ အထိ၊ အသိတို့ကို စူးစူးစိုက်စိုက် ကပ်၍ကြည့်နေတဲ့
 ကြားထဲက တစ်ခါ၊ တစ်ခါ တွေးတောကြံစိတ် တစ်ကလေး ဖြစ်လာတာ
 တွေ့ရလိမ့်မည်။ ဒီအခါ ဝင်လေ၊ ထွက်လေ ထိသိ-အစ-အလယ်-
 အဆုံးတို့က ကာယဒွါရ ဝီထိစိတ်အစဉ်။ တွေးတောကြံစိတ်စိတ်က
 မနောဒွါရဝီထိ စိတ်ဟု သိလိုက်ပါ။ ထိုကာယဒွါရဝီထိနှင့် မနောဒွါရ
 ဝီထိတို့၏ အကြား၌ ဧကန္တ ဘဝင်စိတ်ရှိရမည်ဟု သညာရှေ့ပြေး၍
 မှတ်ယူထားလိုက်ပါ။ (ကာယဒွါရဝီထိ၊ ဘဝင်ခြား၊ မနောဒွါရဝီထိ)

ကာယဒွါရဝီထိ၊ ဘဝင်၊ မနောဒွါရဝီထိတို့ကို ပိုင်းခြားယူပုံ

ကာယဒွါရဝီထိ၊ ဘဝင်၊ မနောဒွါရဝီထိတို့ကို မှန်းဆ၍
 ယူပြီးလျှင် ထိုကာယဒွါရဝီထိ ဘဝင်ခြား မနောဒွါရဝီထိတို့ကို ဉာဏ်၌
 ထင်ရှား၍လာအောင် လေ့ကျင့်ရမည်ဖြစ်သည်။ လေ့ကျင့်လိုက်သည်နှင့်
 နှာခေါင်းဝဉ္စံ ထိ-သိ။ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံးဖြစ်ပေါ်လာပုံကို၎င်း။
 အရှုရုပ်လိုက်သည်နှင့် ထိ၊ သိ၊ ပျောက်ဆုံးသွားပုံကို၎င်း။ ထိုပျောက်
 ဆုံးသွားသော ထိ၊ သိ၊ အာရုံကိုပင် ဆက်လက်၍သိနေပုံကို၎င်း။
 မြင်အောင်ကြည့်ပါ။

ထိ၊ သိ၊ ဖြစ်ပေါ်လာတာက ကာယဒွါရဝီထိ။ ပျောက်ဆုံး
 မရှိသွားတာက ဘဝင်ခြားခြင်း။ မရှိသွားတဲ့နောက် ထိုထိ၊ သိ အာရုံ
 ကိုပင် ဆက်လက်၍သိနေရတာက မနောဒွါရဝီထိဟု ကာယဒွါရဝီထိ၊
 ဘဝင်ခြား၊ မနောဒွါရဝီထိတို့ကို ဉာဏ်မှာထင်ရှား၍လာအောင်
 လေ့ကျင့်ပါ။

ဝီထိစိတ္တက္ခဏတစ်လုံးခြင်းတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ထပ်၍ လေ့ကျင့်ရန်

လေ့ကျင့်လိုက်သည်နှင့် နှာခေါင်းဝဉ္စံလေတိုးထိ၍ အစဦး
 ဖြစ်ပေါ်လာသော ပဉ္စဒွါရဝဇ္ဇန်း = ဆင်ခြင်စိတ်ကို ထင်ရှား၍ ဉာဏ်၌
 လက်ခံ၍လာအောင် အကြိမ်ကြိမ်လေ့ကျင့်ပါ။ နှာခေါင်းဝကာယ၌
 လေတိုးထိ၍ ကာယဝိညာဉ် = အသိစိတ်ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို ထပ်ကာ
 ထပ်ကာ အကြိမ်ကြိမ်ရှုကြည့်ပါ။

နှာခေါင်းဝဉ္စံ လေတိုးထိတဲ့အာရုံကိုပဲ လက်ခံသော =
 သမ္ပဋိဇ္ဈိင်းစိတ်ကိုမြင်အောင်ကြည့်ပါ။ လေတိုးထိတဲ့အာရုံကိုပဲ
 ဘာလဲဟုစုံစမ်းသော = သန္တိ ရဏစိတ်ကိုမြင်အောင်ကြည့်ပါ။ လေတိုး
 ထိတဲ့အာရုံကိုပဲ ကောင်းတယ်၊ မကောင်းဘူး၊ အလယ်အလတ်ဟု
 ဆုံးဖြတ်သော = ဝုဋ္ဌေစိတ်ကိုမြင်အောင်ကြည့်ပါ။ လေတိုးထိတဲ့
 အာရုံကိုပဲ = ထင်ရှားစွာခံစားသော = (သိသော) ဇောအဆင့်ဆင့် ၇
 ကြိမ်တို့ကိုလည်း - ဉာဏ်၌လက်ခံ၍လာအောင် အကြိမ်ကြိမ်လေ့ကျင့်
 ပါ။ လေတိုးထိတဲ့အာရုံကိုပဲ လျော့စွာခံစားသော = တဒါရုံ ၂ ကြိမ်
 တို့ကိုလည်းရှုကြည့်ပါ။ လေတိုးထိတဲ့ အာရုံပျောက်သွားတဲ့ နောက်
 မထင်ရှားသော အသိကလေးတွေ ဆက်၍ဖြစ်နေသော ဘဝင်စိတ်
 တို့ကို မှန်းဆ၍ရှုပါ။ လေတိုးထိတဲ့အာရုံကိုပဲ ဆက်၍ ဆင်ခြင်ဆုံးဖြတ်
 သော မနောဒွါရဝဇ္ဇန်းစိတ်ကိုလည်း မြင်အောင် လေ့ကျင့်ပါ။
 ထိုမနောဒွါရဝဇ္ဇန်းစိတ်ကိုလည်း မြင်အောင် လေ့ကျင့်ပါ။
 ဇောအသိစိတ်တို့ကိုလည်း မြင်အောင် လေ့ကျင့်ပါ။ ထိုမနောဒွါရဝဇ္ဇန်း
 လေတိုးထိတဲ့အာရုံကိုပဲ လျော့စွာခံစားသောတဒါရုံအသိစိတ်တို့ကို
 မြင်အောင် လေ့ကျင့်ပါ။ ထိုမနောဒွါရဝဇ္ဇန်းစိတ်ကိုလည်း သညာရှေ့ပြေး ဉာဏ်ဦးစီး၍ လေ့ကျင့်ပါ။

မှတ်ချက်။ အသိစိတ်ဝီထိစဉ်တို့ကို ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း သညာဖြင့်လေ့ကျင့်ပါများသောအခါ တဖြည်းဖြည်းနှင့် ဉာဏ်မှ လက်ခံ၍လာလိမ့်မည်။ ထိုသို့ဉာဏ်မှာလက်ခံ၍လာခြင်းသည် ဉာဏ်နှင့်တွေ့သည်။ ဉာဏ်နှင့်မြင်သည်ဟုဆိုရန်ဖြစ်လာတော့၏။

စက္ခုဒွါရဝီထိ - ရူပါရုံ

ရူပါရုံအရောင်ကိုအာရုံပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော စက္ခုဒွါရဝီထိနှင့် ထိုအာရုံကို ဆက်လက်၍ယူသော မနောဒွါရဝီထိတို့သည် တစ်ဝီထိနှင့် တစ်ဝီထိတို့အကြား၌ ဘဝင်များစွာဖြစ်နိုင်၏။ စိတ်တို့သည် မျက်စိတစ်မှိတ်၊ လျှပ်တစ်ပြက် အလွန်တိုတောင်းသောကာလအတွင်း၌ ကုဋေတစ်သိန်းကျော် ဖြစ်ပျက်နိုင်သည်ဟု ဖေဏပိဏ္ဍိတပညာရှင်တို့၌ ဖွင့်ဆိုထားပေသည်။ ထို့ကြောင့် ရူလိုက်နိုင်သော ဝီထိမရူလိုက်နိုင်သော ဝီထိများရှိနိုင်ပေသည်။ ရူလိုက်နိုင်သော ဝီထိတို့ကား ပရမတ်ဉာဏ်အမြင်ဆိုက်အောင် သိမ်းဆည်းရှုပွားရမည်ဖြစ်သည်။

ကုသိုလ်ဇောစောရခြင်း၏ အကြောင်းများ

- ၁။ ငါသည် ကုသိုလ်ကိုသာပြုထိုက်၏။
- ၂။ အကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း၌ စိတ်ကိုဆုတ်နစ်စေ၏ - ကုသိုလ် ပြုခြင်းသာ စိတ်ကိုညွတ်ကိုင်စေ၏။
- ၃။ ရတနာသုံးပါးထွန်းကားရာ အရပ်၌နေရခြင်း။ သူတော်ကောင်းတို့နှင့်နီးကပ်ခြင်း။
- ၄။ ဒါန - သီလ - သမထ - ဝိပဿနာ တရားများကို ပွားများအားထုတ်ခြင်း။ ဤအကြောင်းများကြောင့် ကုသိုလ်ဇောစောရခြင်း၏ ငါ့မှာ မည်သည့်အာရုံနှင့်ပင်တွေ့တွေ့ ကုသိုလ်ကိုသိနိုင်၏။

ဖြစ်စေရမည်ဟု စိတ်ထဲ၌ အမြဲသတ်မှတ်ထားရမည်။ အဘယ်အလုပ်ကိစ္စ၌မဆို သင့်တော်အောင် နှလုံးသွင်းနိုင်ရမည်။ (ယောနိသောမနသိကာရဖြစ်အောင်နှလုံးသွင်းနိုင်ရမည်။) ဘဝခန္ဓာဝန်တို့ရှိ၍ အလုပ်လုပ်ရ ပြုပြင်ကြရသည်။ ဘဝခန္ဓာဝန် တို့မရှိက အလုပ်မလုပ်ရ မပြုပြင်ရတော့ပဲ ဘဝဒုက္ခတွေ အကုန် ငြိမ်းရပေတော့လတ္တံ့ဟူ၍ အမြဲအာရုံပြုပါ။

ရူပါရုံကိုအာရုံပြုသော စက္ခုဒွါရဝီထိတို့ကိုရှုပုံ

- ၁။ သမာဓိကိုထူထောင်ပါ။ (ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ ဓာတ် ၄ ပါးကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။)
 - ၂။ စက္ခုအကြည်ဓာတ် = စက္ခုဒွါရနှင့် - ဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ် = မနောဒွါရ ၂ ခုတို့ကိုဉာဏ်၌ပြိုင်တူထင်အောင်ပူးတွဲ သိမ်းဆည်းပါ။
 - ၃။ ထိုရူပါရုံအရောင်သည် စက္ခုဒွါရ မနောဒွါရတို့၌ ပြိုင်တူ ရှေးရှုကျရောက်လာသောအခါ = ပြိုင်တူထင်လာသောအခါ စက္ခုဒွါရဝီထိအစဉ်နှင့် ထိုရူပါရုံကိုပင် ဆက်လက်၍အာရုံယူသော မနောဒွါရစိတ်အစဉ်များသည် ဖြစ်ပေါ်၍လာပေမည်။ (ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ စက္ခုဝိညာဉ်။ သမ္ပဋိဇ္ဈိင်း။ သန္တီရဏ။ ဝုဋ္ဌေါ။ ဇော ၇ ကြိမ်။ တဒါရုံ ၂ ကြိမ်။ ဘဝင်ခြား။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ဇော ၇ ကြိမ်။ တဒါရုံ ၂ ကြိမ် ဝီထိစိတ်အစဉ်။)
 - ၅။ ထိုဝီထိစိတ်အစဉ်တွင်ပါဝင်သော အာဝဇ္ဇန်း၊ ဝုဋ္ဌေါ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းတို့က ယင်းရူပါရုံအရောင်ကို အရောင်ဟု၊ ရူပါရုံဟု ဆင်ခြင်ဆုံးဖြတ်ပါ။ ယောနိသောမနသိကာရဖြစ်၍ ကုသိုလ်ဇောများ စောမည်။ ယင်းကုသိုလ်ဇောနာမ်တရား၊ တဒါရုံနာမ်တရားတို့မှာ သဒ္ဓါ၊ ပညာ အုပ်စုနာမ်တရားများပင်ဖြစ်သည်။
- (စက္ခုဒွါရနာမ်တရားသည် ရုပ်ကလာပ်အများစု၏ အရောင်ကိုသာ ယူနိုင်၏။ မနောဒွါရဝီထိသည်ကား ရုပ်ကလာပ်တစ်ခု၏ ရူပါရုံကိုဖြစ်စေ၊ အများစု၏ ရူပါရုံအရောင်ကိုပင်ဖြစ်စေ ယူနိုင်၏။ သိနိုင်၏။)

သဒ္ဒါရုံကိုအာရုံပြုသော သောတဒ္ဒါရဝီထိ မနောဒ္ဒါရဝီထိ

၁။ သမာဓိကိုထူထောင်ပါ။ (ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ ဓာတ်လေးပါးကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။)

၂။ သောတအကြည်ဓာတ် = သောတဒ္ဒါရနှင့် ဘဝင်အကြည်ဓာတ် = မနောဒ္ဒါရကို ပူးတွဲသိမ်းဆည်းပါ။

၃။ အဇ္ဈတ္တ - ဗဟိဒ္ဓ - ကြိုက်နှစ်သက်ရာ သဒ္ဒါရုံအသံတစ်ခုခုကို လှမ်း၍အာရုံယူပါ။

၄။ ထိုသဒ္ဒါရုံ = အသံက သောတဒ္ဒါရ မနောဒ္ဒါရဟူသော ဒ္ဒါရနှစ်ခုကို ပြိုင်တူရိုက်ခတ်လာသောအခါ ပဉ္စဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်း=ငါးဒ္ဒါရ၌ ဆင်ခြင်သော စိတ်။ ကြားသိစိတ်။ လက်ခံစိတ်။ စုံစမ်းစိတ်၊ ဆုံးဖြတ် စိတ်၊ အရှိန် ပြင်းစွာခံစားစိတ် ၇ ကြိမ်။ လျှော့စွာခံစားစိတ် ၂ ကြိမ် ဟူသော သောတ ဒ္ဒါရဝီထိစိတ်နှင့် ဘဝင်စိတ်ခြား၍ ဆင်ခြင် ဆုံးဖြတ်စိတ်။ အရှိန်ပြင်းစွာ ခံစားစိတ် ၇ ကြိမ်။ လျှော့စွာခံစားစိတ် ၂ ကြိမ်ဟူသော မနောဒ္ဒါရဝီထိ စိတ်တို့သည် ဖြစ်ပေါ်၍လာကြပေမည်။ ယင်းဝီထိစိတ် တို့တွင် ပါဝင်ကြသော ပဉ္စဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဝုဋ္ဌေါ၊ မနောဒ္ဒါရာ ဝဇ္ဇန်းတို့က သဒ္ဒါရုံကို ၁။ အသံဟု၊ ၂။ ရုပ်တရားဟု၊ ၃။ အနိစ္စဟု၊ ၄။ ဒုက္ခဟု၊ ၅။ အနတ္တဟု၊ ၆။ အသုဘဟု အသီးသီးဆုံးဖြတ်ကြည့်ပါ။ ရှုကြည့်ပါ။ ယောနိသောမနသိကာရဖြစ်၍ ကုသိုလ်စောစောမည်။ ဉာဏ်-ဣဒ္ဓိ၊ ယှဉ်။ မယှဉ်လိုက်၍ ၄ ကြိမ်စီပင်ရှုပါ။ ဝန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ တို့ကိုယှဉ် နည်းတူရှုပါ။

ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကိုအာရုံပြုသော ကာယဒွါရ မနောဒွါရ ဝီထိတို့ကိုရှုပုံ

၁။ သမာဓိကိုထူထောင်ပါ။ (ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ ဓာတ် ၄ ပါးကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။)

၂။ ကာယအကြည်ဓာတ် ကာယဒွါရနှင့် = ဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ် = မနောဒွါရတို့ကို ပူးတွဲသိမ်းဆည်းပါ။

၃။ ရုပ်ကလာပ်အများစု၏ (သို့မဟုတ်) ရုပ်ကလာပ်တစ်ခု၏ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို လှမ်းအာရုံယူပါ။

ယင်းဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ယခုကာယ၌ ထိ၍နေသော နေရာမှ မိမိပူးတွဲသိမ်းဆည်းခဲ့သော ကာယအကြည်ကိုလာ၍ ထိခတ်သော ကလာပ်မှုန်တို့၏ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံဖြစ်ပါစေ။ ယင်းဓာတ်မှာလည်း နေရာ ရှိသဖြင့် ပထဝီဓာတ်ကိုဖြစ်စေ။ (တေဇောဓာတ်ကိုဖြစ်စေ။ ဝါယောဓာတ်ကိုဖြစ်စေ) တစ်ခုခုကိုအာရုံယူ၍ရှုပါ။

၄။ ယင်းဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံက ကာယဒွါရ မနောဒွါရ ၂ ခုတို့၌ ပြိုင်တူ ရိုက်ခတ် သောအခါ ထိုဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကိုအာရုံပြုသော ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း ငါးဒွါရ၌ဆင်ခြင်စိတ်။ ကာယထိသိစိတ်၊ လက္ခဏာစိတ်၊ ခုံစမ်းစိတ်၊ ဆုံးဖြတ် စိတ်။ ခံစားစေ ၇ ကြိမ်။ လျှော့ခံစား တဒါရုံ ၂ ကြိမ်ဟူသော ကာယဒွါရ တစ်ဝီထိ ဖြစ်၍ ဘဝင်စိတ်များစွာခြားလျက် မနောဒွါရ ဝီထိပေါင်းများစွာဖြစ်ပေါ်လာကြပေမည်။ ယင်းဝီထိတို့တွင်ပါဝင်သော ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဝုဋ္ဌေါ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းတို့က ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံဟု (ပထဝီဓာတ်ဟု-တေဇောဓာတ်ဟု-ဝါယောဓာတ်ဟု) မနောဒွါရ ဝီထိတို့ ပါသော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းက ရုပ်တရားဟု၊ အနိစ္စဟု၊ ဒုက္ခဟု၊ အနတ္တဟု၊ အသုဘဟု၊ အသီးအသီး ၆ ကြိမ်တိုင်ခွဲရှုပါ။

ပဉ္စဒွါရ - ပဉ္စာရုံ အကောင်းအုပ်စုရှုပုံပြီး၏။

ရူပါရုံကို အာရုံပြုသော စက္ခုဝီထိ မနောဝီထိ မကောင်းအုပ်စုရှုပုံ

၁။ သမာဓိကိုထူထောင်ပါ။ (ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ ဓာတ် ၄ ပါးကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။)

၂။ စက္ခုအကြည်ဓာတ် = စက္ခုဒွါရနှင့် ဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ် မနောဒွါရတို့ကို ပြိုင်တူထင်လာအောင် ပူးတွဲသိမ်းဆည်းပါ။

၃။ ရုပ်ကလာပ်အများစု၏ ရူပါရုံအရောင်ကို လှမ်း၍အာရုံယူပါ။

၄။ ထိုရူပါရုံအရောင်က ဒွါရ ၂ ခုကိုပြိုင်တူရေးရှုရိုက်ခတ် လာသော အခါ (ဒွါရ ၂ ခု၌ ပြိုင်တူထင်လာသောအခါ) ယင်းရူပါရုံကို အာရုံပြု၍ စက္ခုဒွါရဝီထိနှင့် မနောဒွါရဝီထိများ ဖြစ်ပေါ်လာကြပေမည်။ ထိုဝီထိစိတ်တို့တွင်ပါဝင်သော ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဝုဋ္ဌေါ၊ မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်းတို့က ထိုရူပါရုံအရောင်ကို -

- (က) နိစ္စ = မြစ်၏ဟု၎င်း။
- (ခ) သုခ = ချမ်းသာ၏ဟု၎င်း။
- (ဂ) အတ္တ = အတ္တကောင်ဟု၎င်း။
- (ဃ) သုဘ = လှပတင့်တယ်သည်ဟု၎င်း။

ဤသို့အသီးသီး ဆုံးဖြတ်ကြည့်ပါ။ အယောနိသောမန သိကာရဖြစ်၍ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိဦးဆောင်သည့် စက္ခုဒွါရဝီထိ၊ မနောဒွါရ ဝီထိ အကုသိုလ်ဇောစိတ်အစဉ်များဖြစ်ပေါ်၍ လာပေမည်။ ပဉ္စဒွါရ ဝဇ္ဇန်းနှင့် ဝုဋ္ဌေါတို့က အာရုံကို နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တ ဟု ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်ကားမဟုတ်ပေ။ မနောဒွါရဝီထိတွင်ပါဝင်သော အကြိမ်များစွာဖြစ်နေသော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းကသာ (တစ်နည်း) မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းနှင့်ယှဉ်သော အဓိမောက္ခစေတသိက်ကသာလျှင် အာရုံကိုဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်ပေသည်။ ယင်းသို့ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်သော

မနောဒွါရဝီထိတွင်ပါဝင်သော လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိတို့ကသာလျှင် အာရုံကို နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တ၊ သုဘ၊ စသည်ဖြင့်ဆုံးဖြတ်ချက်ချသကဲ့သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သည်ဟုသာမှတ်ပါ။ သို့သော် ပရမတ်သို့ ဉာဏ်အမြင်ဆိုက်နေသော ယောဂီအဖို့ ယင်းရူပါရုံကို နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တဟုရှုရန်မှာခက်ခဲဘွယ်ရာရှိပေသည်။ သုဘဟူသောအခြင်းအရာ အားဖြင့် စွဲယူ၍ လွန်စွာတပ်မက်သော ကာမရာဂ သံယောဇဉ်ကား ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တ၊ သုဘဟုစွဲယူရာ၌ကား လောဘမူစိတ် ၈ မျိုးတို့တွင် ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် ၄ မျိုးတည်း။ သုဘဟုသံယောဇဉ် ဖြစ်ရာ၌ကား လောဘမူစိတ် ၈ မျိုးလုံးပင် ထိုက်သလိုဖြစ်နိုင်၏။ သောမနဿ-ပီတိယှဉ်။ ဥပေက္ခာ-ပီတိမယှဉ်၊ အသင်္ခါရိက ထိန၊ မိဒ္ဓ၊ မယှဉ်။ သသင်္ခါရိက ထိန၊ မိဒ္ဓယှဉ်။

ဝီထိစိတ္တက္ခဏတိုင်း၏ (စိတ် ၁ လုံးဖြစ်တိုင်း၏) စိတ် စေတသိက်အရေအတွက်တို့ကို ဇယားများဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ ဇောတွင် သောမနဿဝေဒနာဖြစ်၍ ပီတိယှဉ်လျှင် သန္တိရဏနှင့်တဒါရုံ တို့၌လည်း သောမနဿဝေဒနာဖြစ်၍ ပီတိယှဉ်၏။ ဇောတွင် ဥပေက္ခာ ဝေဒနာဖြစ်၍ ပီတိမယှဉ်လျှင် သန္တိရဏနှင့်တဒါရုံတို့၌လည်း ဥပေက္ခာ ဝေဒနာဖြစ်၍ ပီတိမယှဉ်။ (အကယ်၍ဒေါမနဿဝေဒနာဖြစ်လျှင် - သန္တိရဏနှင့် တဒါရုံတို့ကျတော့ ဒေါမနဿဝေဒနာမယှဉ်နိုင်သဖြင့် ယင်းသန္တိရဏနှင့် တဒါရုံတို့၌ကျတော့ ဥပေက္ခာဝေဒနာသာ အငါးယှဉ် ရတော့၏။ ဥပေက္ခာသန္တိရဏ ဥပေက္ခာ တဒါရုံတို့သာကျတော့၏။)

ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ စက္ခုဝိညာဉ် = (ပဉ္စဝိညာဉ်)၊ သမ္ပဒိဋ္ဌိစိုင်း။ သန္တိရဏ၊ ဝုဋ္ဌေါတို့တွင်ယှဉ်သော စေတသိက်တို့၏ အရေအတွက်မှာ အကောင်းအုပ်စုဖြစ်စေ။ မကောင်းအုပ်စုဖြစ်စေ မထူးခြားကြပါ။ အတူတူပဲဖြစ်သည်။

ကြွင်းသော လောဘ၊ မာန၊ ဒေါသ စသော အကုသိုလ် အုပ်စုနာမ်တရားများကို သံယောဇဉ် ၁၀ ပါးဖြစ်ပုံအပိုင်းကိုကြည့်၍ (လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ ရှုသည်ပုံစံကိုမှီး၍ရှုပါလေ။)

သဒ္ဓါရုံကိုအာရုံပြုသော သောတဒ္ဓါရ မနောဒွါရဝီထိတို့ကိုရှုပုံ

သဒ္ဓါရုံလိုင်း = သောတအကြည်နှင့်ဘဝင်အကြည်တို့ကို ပူးတွဲ သိမ်းဆည်းလျက် ဣဋ္ဌ၊ အနိဋ္ဌစသည်ပြားသော အသံသဒ္ဓါရုံကို အာရုံယူ၍ ယောနိသောမန သိကာရ အယောနိသောမနသိကာရ အားလျော်စွာ ကုသိုလ် ဇော၊ အကုသိုလ်ဇောများ ပါဝင်သည့် သောတဒ္ဓါရ ဝီထိ မနောဒွါရဝီထိ တို့ဖြစ်ပေါ်လာကြပေမည်။ (ရူပါရုံ စက္ခုဒွါရဝီထိ။ မနောဒွါရ ဝီထိရှုပုံကိုနည်း မှီ၍ရှုပါ။) အလားတူပင်

ဂန္ဓာရုံလိုင်း၌ = ယာနအကြည်နှင့်မနောအကြည်ဓာတ်တို့ကို ပူးတွဲ သိမ်းဆည်းလျက် ဣဋ္ဌ၊ အနိဋ္ဌစသည်ပြားသော ရုပ်ကလာပ်တို့၏ အနံ့ = ဂန္ဓာရုံကို အာရုံယူ၍ရှုပါ။

ရသာရုံလိုင်း၌-ဇိဝှာအကြည်ဓာတ်နှင့်မနောအကြည်ဓာတ်တို့ကိုပူးတွဲ သိမ်းဆည်းလျက် ဣဋ္ဌ-အနိဋ္ဌစသည်ပြားသောရုပ်ကလာပ်တို့၏ ရသာရုံကိုအာရုံယူ၍ရှုပါ။

ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံလိုင်း၌=ကာယအကြည်ဓာတ်နှင့် မနောအကြည် ဓာတ်တို့ကို ပူးတွဲသိမ်းဆည်းလျက် ဣဋ္ဌ၊ အနိဋ္ဌစသည်ပြားသော ရုပ်ကလာပ်တို့၏ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို အာရုံပြု၍ရှုပါ။

မကောင်းအုပ်စု ပဉ္စဒွါရဝီထိ တို့ရှုပုံသည်ပြီးတော့၏။ မှာထားချက် “

ယောဂီအပေါင်းတို့သည် ကျင့်စဉ်အကျဉ်းချုပ်၌ ရေးသား ခဲ့သည့်အတိုင်း ဓာတ်သဘာဝ ၉-ပါး၊ ၁၂-ပါး တို့၏ သဘောတို့ကို ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ ကျေညက်၍နေအောင်သမာဓိကို ထူထောင်ထား ရခြင်း။ ထိုဓာတ်တို့၏ အပေါင်းအစုဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ်အမှုန်တို့ကို

အချပ်ပို - ၈

ရူပါရုံအရောင်လှိုင်း အုပ်စုစီစဉ်
 ရူပါရုံအရောင်လှိုင်း မကောင်းအုပ်စု နှစ်တရားတို့ကို သိမ်းဆည်းလွှဲပြောင်းပုံစနစ်ကို လောဘာဒိဋ္ဌိအုပ်စုနှစ်တရားတို့ကို စံထား၍ ရေးသားတင်ပြအပ်ပါသည်။
 ရူပါရုံအရောင်လှိုင်း မကောင်းအုပ်စု အကုသိုလ်တော်ထိယော

မှိုရာ	ဟဒယ - ၅၄ ပဋိဒ္ဓါရဝဋ္ဌန်း	ကျွဲဒွါရပိထိ		ဟဒယ - ၅၄ သဗ္ဗဒိဋ္ဌိ	ဟဒယ - ၅၄ သန္တီရဏ	ဟဒယ - ၅၄ ဝုဋ္ဌော	ဟဒယ - ၅၄ ဇော - ၇	ဟဒယ - ၅၄ တဒါရုံ	ဘဝင်ခြား ဘဝင်	မနောဒွါရပိထိ မနောဒ္ဓါရဝဋ္ဌန်း	ဟဒယ - ၅၄ ဇော (၇)	ဟဒယ - ၅၄ တဒါရုံ
		ကျွဲဒွါရပိထိ	ကျွဲဒွါရပိထိ									
၁။ လောဘဒိဋ္ဌိ	၁၁	၈	၁၁	၁၂	၁၂	၂၀	၃၄/၃၃/၁၂/၁၁	၃၄	၁၂	၂၀	၃၄/၃၃/၁၂	
၂။ လောဘဒိဋ္ဌိ	။	။	။	၁၁	။	၁၉	၃၃/၃၂/၁၁/၁၁	။	။	၁၉	၃၃/၃၂/၁၁	
၃။ လောဘဒိဋ္ဌိ	။	။	။	၁၂	။	၂၂	၃၄/၃၃/၁၂/၁၁	။	။	၂၂	၃၄/၃၃/၁၂	
၄။ လောဘဒိဋ္ဌိ	။	။	။	၁၁	။	၂၁	၃၃/၃၂/၁၁/၁၁	။	။	၂၁	၃၃/၃၂/၁၂	
၅။ လောဘမာန	။	။	။	၁၂	။	၂၀	၃၄/၃၃/၁၂/၁၁	။	။	၂၀	၃၄/၃၃/၁၂	
၆။ လောဘမာန	။	။	။	၁၁	။	၁၉	၃၃/၃၂/၁၁/၁၁	။	။	၁၉	၃၃/၃၂/၁၂	
၇။ လောဘမာန	။	။	။	၁၂	။	၂၂	၃၄/၃၃/၁၂/၁၁	။	။	၂၂	၃၄/၃၃/၁၂	
၈။ လောဘမာန	။	။	။	၁၁	။	၂၁	၃၃/၃၂/၁၁/၁၁	။	။	၂၁	၃၃/၃၂/၁၁	
၉။ ဒေါသ။	။	။	။	၁၁	။	၂၀	။	။	။	၁၈	၃၃/၃၂/၁၁	
၁၀။ ဒေါသ။	။	။	။	၁၁	။	၁၉	။	။	။	၂၀	။	
၁၁။ ဒေါသက္ကသော	။	။	။	၁၁	။	၂၁	။	။	။	၂၁	။	
၁၂။ ဒေါသက္ကသော	။	။	။	၁၁	။	၁၉	။	။	။	၂၁	။	
၁၃။ ဒေါသမစ္ဆရိယ	။	။	။	၁၁	။	၂၁	။	။	။	၂၁	။	
၁၄။ ဒေါသမစ္ဆရိယ	။	။	။	၁၁	။	၁၉	။	။	။	၂၁	။	
၁၅။ ဒေါသကုက္ကုဋ္ဌ	။	။	။	၁၁	။	၂၁	။	။	။	၂၁	။	
၁၆။ ဒေါသကုက္ကုဋ္ဌ	။	။	။	၁၁	။	၁၆	။	။	။	၂၁	။	
၁၇။ ဥဒ္ဒစ္စ	။	။	။	၁၁	။	၁၆	။	။	။	၂၁	။	
၁၈။ ဝိစိကိစ္ဆာ	။	။	။	၁၁	။	၁၆	။	။	။	၂၁	။	

မှတ်ချက် ။ ။ ဒေါသက္ကုက္ကုဋ္ဌ၌ ပြုပြီးသုစိုက်ကို အာရုံယူ၍ ၂ ချက်၊ ပေါင်း ၄ ချက်ရှိပါ။

ဦးခြားစိတ်ဖြာ၍လောအောင် အာကာသမာတ် (အကြား၊ အပေါက်မာတ်၊
 ဥတန်နှင့်သွင်း၍ခွဲခြင်း။ ထိုကလောင်တစ်ခုနှင့် လျှင် ကမ္ဘာ (ကံကြောင့်
 ပြစ်သောရုပ်ကလောင်) စိတ္တဓ = (စိတ်ကြောင့်ပြစ် သောရုပ် ကလောင်)။
 ဥတုဓ = (ဥတုကြောင့်ပြစ်သော ရုပ်ကလောင်)။ အာဟာရဓ (အာဟာရ
 ကြောင့်ပြစ်သောရုပ်ကလောင်) တို့၌ ဓာတ် ၈ မျိုး၊ ၉ မျိုး၊ ၁၀ မျိုးတို့ကို
 ဓာတ်ခွဲခြင်း။ ထိုမှတစ်ဖန် နာမ်တရားဝိထိ တို့ကိုကူး၍ ---

- ၁။ မနောဒွါရဝိထိ ကုသိုလ်ဇော အကောင်းအုပ်စု
- ၂။ မနောဒွါရဝိထိ အကုသိုလ်ဇော မကောင်းအုပ်စု
- ၃။ ပဉ္စဒွါရဝိထိ၊ မနောဒွါရဝိထိ၊ ကုသိုလ်ဇော အကောင်းအုပ်စု
- ၄။ ပဉ္စဒွါရဝိထိ၊ မနောဒွါရဝိထိ အကုသိုလ်ဇော မကောင်းအုပ်စု
 (၂ ဝိထိတွဲ) တို့ကို ကျေညက်၍နေအောင် ရှုမှတ်သိမ်းဆည်းထားပါ။
 ဆိုခဲ့တဲ့ ရုပ်ပိုင်း နာမ်ပိုင်းတို့ကို ကျေညက်၍နေမှသာ ပစ္စယပရိဂ္ဂ
 ဟပိုင်းစသည်တို့ကို ကူး၍အားထုတ်ကြပါရန် အထူးပဲတိုက်တွန်း
 လိုက်ပါ၏။ နောက်တစ်ခုက ပါဠိ၌ တရားကိုယ်တစ်ခုတည်းကို နာမည်
 ၂ မျိုး၊ ၃ မျိုးရှိပါသည်။ ဥပမာ - လောဘ တစ်ခုတည်းကိုပဲ တဏှာဟု
 ၎င်း၊ ရာဂဟု၎င်း၊ သမဒယဟု၎င်း၊ နာမည်အမျိုးမျိုးရှိပါသည်။
 ဒါ့ကြောင့် ဤ၌ ပါဠိနှင့်မရင်းနှီးသောပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် အထက်
 စာကြောင်း၌နာမည်တစ်မျိုး အောက်စာကြောင်း၌ နာမည်တစ်မျိုး
 (အသုံးအနှုန်းတစ်မျိုးတို့ကို) ရေးလိုက်ရပါသည်။

နာမ်ဃန ၄ ပါး

- ၁။ သန္တတိဃန = နာမ်အစဉ်အတန်းအတုံးအခဲ။
- ၂။ သမူဟဃန = နာမ်အပေါင်းအစုအတုံးအခဲ။
- ၃။ ကိစ္စဃန = နာမ်လုပ်ငန်းကိစ္စအတုံးအခဲ။
- ၄။ အာရမ္မဏဃန = အာရုံကိုယူတတ်သည့် နာမ်တရားအတုံးအခဲ။

ခန္ဓာ ၅ ပါးရှုကွက်အမြွက်

- ၁။ ကျွေးပသာဒနှင့် ရူပါရုံကား = ကျွေးရုံရုပ် ၅၄ နှင့် ရူပါရုံကား
 ရူပက္ခန္ဓာ၊
 - ၂။ ရူပါရုံကိုမြင်သိတတ်သော = ကျွေးပညာဉ်ကား-ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊
 - ၃။ ထိုကျွေးပညာဉ်နှင့်ယှဉ်၍ဖြစ်သော-ဝေဒနာကား ဝေဒနက္ခန္ဓာ၊
 - ၄။ ထိုကျွေးပညာဉ်နှင့်ယှဉ်၍ဖြစ်သော သညာကား သညာက္ခန္ဓာ၊
 - ၅။ သာ၊ ဓေတနာ၊ စကဂ္ဂတာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၊ မနုဿိကာရတို့ကား သင်္ခါရ
 က္ခန္ဓာ။ ဤသို့ ခန္ဓာ ၅ ပါးဖြစ်၏တည်း။
- ရုပ်၊ နာမ် ၂ ပါး၊ ခန္ဓာ ၅ ပါး အစုအပေါင်းမှတစ်ပါး၊ ငါ သူ
 တစ်ပါး ယောက်ျား၊ မိန်းမ မရှိ၊ ရုပ် နာမ်အတိသာရှိ၏ဟူရူပါ။
 နာမ်ပိုင်းရှုနည်းအကျဉ်းပြီး၏။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟပိုင်း

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ဟူသည် သမဒယသစ္စာကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာ
 ဖြစ်။ ဒုက္ခသစ္စာကို စွဲမှီ၍လည်း၊ သမဒယသစ္စာဖြစ်ပြန် စသည်ဖြင့်
 ရုပ်၊ နာမ် တို့၏ ကြောင်း၊ ကျိုးဆက်စပ်၍ ဖြစ်နေသည်တို့ကို
 ပိုင်းပိုင်းခြားခြား ဉာဏ်နှင့် မြင်အောင်ကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဒါ့ကြောင့်
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား တော်ကို ဉာတပရိညာ၊ တိရဏပရိညာ၊ ပဟာနု
 ပရိညာဟူသော ပရိညာ သုံးပါးတို့ဖြင့် ပိုင်းခြားနိုင်အောင် လေ့လာရ
 မည်ဖြစ်သည်။

လောကီပရိညာသုံးပါးကား

ဉာတပရိညာ

- ၁။ ဉာတပရိညာ = အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ်၊ နာမ်၊ ရုပ်၊
 သဋ္ဌာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ၊ ဇာတိ။

ဧရာမရဏ။ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါ၁၂ပါးတို့၏လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ ပဒဋ္ဌာန်တို့ကို ဉာဏ်ဖြင့် ကြိတ်ချေနိုင်သိမ်းဆည်းရှုမှားနိုင်ပါလျှင် နာမ၊ ရူပ၊ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဖြစ်၏။

အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်ပုံ။ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဉ်ဖြစ်ပုံ စသည်ဖြင့် ကြောင်းကျိုးဆက်နွယ်မှုသဘောကို ကိုယ်တိုင်ထွင်းဖောက်သိမြင်သောသဘောသည် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်တည်း။ ယင်းနာမ၊ ရူပဉာဏ်နှင့် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ၂ မျိုးတို့သည်ပင် ဉာတပရိညာမည်၏။ (ဝိပဿနာဉာဏ်၏ အရှုခံအာရုံဖြစ်သော သိသင့်သိထိုက်သော သင်္ခါရတရားတို့ကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား ထိုးထိုးထွင်းထွင်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိမြင်သောဉာဏ်ဖြစ်သောကြောင့် ဉာတပရိညာမည်၏။)

တိရဏပရိညာ

၂။ တိရဏပရိညာ = အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ အစရှိသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါ၁၂ပါးတို့၏ အနိစ္စအခြင်းအရာ၊ ဒုက္ခအခြင်းအရာ၊ အနတ္တအခြင်းအရာတို့ကို ဉာဏ်ဖြင့်မြင်အောင်ကြည့်၍ အနိစ္စဟု၎င်း၊ ဒုက္ခဟု၎င်း၊ အနတ္တဟု၎င်း၊ စူးစမ်းဆင်ခြင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်သော သမ္မသနဉာဏ်နှင့် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ၂ ပါးသည် တိရဏပရိညာမည်၏။

ပဟာနပရိညာ

၃။ ပဟာနပရိညာ = ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါရပ်တို့၏ အပျက်သက်သက်ကို ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင်ကြည့်၍ လက္ခဏာရေး သုံးတန် ဟုလှည့်စီတင်ကာ ကြိတ်ချေနေသော ဘင်္ဂဉာဏ်မှစ၍ အထက်ပိုင်း ဝိပဿနာဉာဏ်တို့သည်ကား ပယ်သင့် ပယ်ထိုက် သော ကိလေသာတို့ကို တစ်ဒဂ်အားဖြင့် ပယ်စွန့်လျှက် သိသင့်သိထိုက်သော

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါရပ်တို့၏ အနိစ္စအခြင်းအရာ၊ ဒုက္ခအခြင်းအရာ၊ အနတ္တအခြင်းအရာတို့ကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား ထိုးထိုးထွင်းထွင်း သိမြင်တတ်သောကြောင့် ပဟာနပရိညာမည်၏။
(ဤကားလောကီပရိညာသုံးပါးတည်း။)

အကျဉ်းချုပ်မှတ်ရန် -

အကျဉ်းချုပ်မှတ်ရန်ကတော့ နာမ၊ ရူပ၊ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဖြင့် ရုပ်၊ နာမ်တို့ကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်း၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ဖြင့် အကြောင်းတရား၊ အကျိုးတရားတို့ကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်း၊ ထိုနှစ်ပါးကိုသိခြင်းသည် အနုဗောဓဉာဏ် အနုဗောဓသိဖြစ်၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါရပ်တို့၏ အနိစ္စအခြင်းအရာ၊ ဒုက္ခအခြင်းအရာ၊ အနတ္တအခြင်းအရာတို့ကို မဂ်ဆိုက်၊ ဖိုလ်ဆိုက်သည့် တိုင်အောင် သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ဖြင့် ထွင်းဖောက်သိခြင်းကား ပဋိဝေဒသိ၊ ပဋိဝေဒဉာဏ်ဖြစ်၏။

အကြောင်း အကျိုးသိမ်းဆည်းပုံအကျဉ်းချုပ်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါရပ်တို့ကို မရှုခင် ယခုဘဝအတွင်း၌ ဖြစ်ဆဲရုပ်၊ နာမ်တို့၏ အကြောင်းအကျိုးဆက်စပ်နေပုံ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီးသော ရုပ်နာမ်တို့၏ အကြောင်းအကျိုးဆက်စပ်နေပုံ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော ရုပ်နာမ်တို့၏ အကြောင်းနှင့်အကျိုးတို့၏ ဆက်စပ်၍နေပုံတို့ကို အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် အကြမ်းဖျင်းရှုထားရမည်ဖြစ်သည်။ ယခုဘဝ၌ ဖြစ်၍နေသော ရုပ်နှင့်နာမ်တို့၏ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု တွန်းကန်ကျေးဇူးပြု သလိုဖြစ်နေတဲ့သဘောကို ဉာဏ်မှာကိုယ်တိုင်မြင်ထားရပါလျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါရပ်တို့ကိုရှုသောအခါ အကြောင်းနှင့်အကျိုးတို့သည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ကျေးဇူးပြု တွန်းကန်ပေးနေသလိုဖြစ်၍ လည်ပတ်နေပုံတို့ကို ဉာဏ်မှာ အလွယ်တကူနှင့် သဘောပေါက်လာနိုင်ပါမည်။ ဒါမှသာ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ (အကြောင်းနှင့်အကျိုးကိုခွဲ၍မြင်သော) ဉာဏ်အမြင်ကို ရလွယ်ပါမည်။

အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့်ရှုကြည့်ရန်

တရားထိုင်သောအခါ ရှုချင်စိတ်ကြောင့်-ရှုရပ်ဖြစ်လာပုံ၊ မှတ်ချင်စိတ်ကြောင့်-မှတ်ရပ်ဖြစ်လာပုံတို့ကို ကွဲကွဲပြားပြား မြင်လာရအောင် ရှုလေ-ရှိုက်လေတို့ကို ဖြေးဖြေးခြင်း ဖြတ်၍ ဖြတ်၍ရှုရင်း စောင့်ကြည့်နေပါ။ ရှုချင်စိတ်ကြောင့်-ရှုရပ်ဖြစ်လာပုံ၊ မှတ်ချင်စိတ်ကြောင့်-မှတ်ရပ်ဖြစ်လာပုံတို့ကို ကွဲကွဲပြားပြားမြင်လာသောအခါ ရှုချင်စိတ်ကအကြောင်း၊ ရှုတဲ့ရပ်ကအကျိုးဟု၎င်း၊ မှတ်ချင်စိတ်ကအကြောင်း၊ မှတ်တဲ့ရပ်ကအကျိုးဟု၎င်း အကြောင်းနှင့်အကျိုးကိုခွဲပါ။

ဤအကြောင်းနှင့်အကျိုးကိုခွဲကြည့်၍ရလာပါလျှင် ထိုလိုသိတယ်၊ ထိတာအကြောင်း၊ သိတာအကျိုး၊ နာလိုပြင်ချင်တယ်၊ နာတာအကြောင်း၊ ပြင်ချင်တာအကျိုး။ ပူလိုပြင်ချင်တယ်၊ ပူတာအကြောင်း၊ ပြင်ချင်တာအကျိုး၊ ပြင်လိုသက်သာတယ်။ ပြင်တာအကြောင်း၊ သက်သာတာအကျိုး စသည်ဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း၌ထင်ရှားသမျှသော သဘောတရားတို့ကို အကြောင်းနှင့်အကျိုးခွဲ၍မြင်အောင်ရှုပါ။

လမ်းလျှောက်ရင်း သွားရင်း လာရင်းတို့၌လည်း သွားချင်စိတ်ကြောင့်-သွားတဲ့ရပ်ဖြစ်တယ်။ သွားချင်စိတ်ကအကြောင်း၊ သွားတဲ့ရပ်ကအကျိုး။ ကြည့်ချင်စိတ်ကြောင့်-ကြည့်ရပ်ဖြစ်တယ်။ ကြည့်ချင်စိတ်ကအကြောင်း၊ ကြည့်တဲ့ရပ်ကအကျိုး၊ ကြည့်လိုမြင်တယ်-ကြည့်တာအကြောင်း၊ မြင်တာအကျိုး။ စသည်ဖြင့်ရှုကြည့်ဖန်များသောအခါ မြင်-သိ-တွေ့ကြုံနေရတာဟူသ၍တို့သည် အကြောင်းနှင့်အကျိုးမကင်း၍ နေသည်ကို ဉာဏ်၌မြင်လာရလိမ့်မည်။

ဒီအခါ ပူလျှင် (သူ့နောက်ကဘာဆက်နိုင်မလဲ) အေးချင်တယ်၊ အကြောင်းနှင့်အကျိုး။ အေးလျှင် (သူ့နောက်ကဘာဆက်မလဲ) နွေးချင်တယ်၊ အကြောင်းနှင့်အကျိုး။ ဆာလျှင် (သူ့နောက်က)

စားချင်တယ်၊ အကြောင်းနှင့်အကျိုး၊ စားလျှင်(သူ့နောက်က) ဝတ်ယံ၊ အကြောင်းနှင့်အကျိုးပဲ။ စသည်ဖြင့် ပထမ ဆုတ်ကိုင် လိုက်တာဟူသ၍သည် အကြောင်း၊ ထိုအကြောင်းအားလျော်သော ဆက်၍ဖြစ်ပေါ်လာတာဟူသ၍သည် အကျိုး။ ဤသို့ အကြောင်းက တွန်းကန်လိုက်သလိုဖြစ်၍ အကျိုးဖြစ်ပေါ်လာရပုံကို မြင်အောင်ကြည့်၍ ရုပ်နာမ်တို့၏အတွင်းမှာပင် တွန်းကန်အားပါနေသည်ကိုသိထားပါ။ (ကြည့်ထားပါ)။ ဒါ့ကြောင့် မြင်၊ ကြား၊ နံ၊ စား၊ ထိ၊ သိ၊ သွား၊ ရပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်းအတွင်း၌ မည်သည့်သဘောတရားကိုမဆို မိမိဆုတ်ကိုင် လိုရာတစ်ခုကို ဆုတ်ကိုင်လိုက်ပါ။ ထိုဆုတ်ကိုင်သော အရာသည် အကြောင်း။ ထိုဆုတ်ကိုင်သောအရာက တွန်းကန်သောကြောင့် ထိုဆုတ်ကိုင်သောအရာနှင့်လျော်သော ဖြစ်ပေါ်၍လာသောအရာသည် အကျိုးဟူ၍ ပစ္စုပ္ပန်ဆတ်ဆတ်၌ ကျေညက်၍နေအောင် ရှုကြည့်ထားပါ။ ဉာဏ်၌မည်သည့်အရာဖြစ်ဖြစ် အကြောင်းနှင့်အကျိုးသာ ဟုမြင်လာသောအခါ လွန်ခဲ့သောအတိတ်ဘဝကလည်း ဤကဲ့သို့ ရုပ်နာမ်တို့၏အကြောင်းနှင့်အကျိုးသာ။ နောင်ဖြစ်လတ္တံ့ တဝတို့၌ လည်း ရုပ်နာမ်တို့၏အကြောင်းနှင့်အကျိုးတို့သာ ဖြစ်ရလတ္တံ့ဟူ၍ အတိတ်ဘဝဘက်၊ အနာဂတ်ဘဝဘက်တို့ကိုလည်း မှန်းမျှော်ကာ လှမ်းရော်၍ရှုလိုက်ပါ။ ဤအကြမ်းဖျင်းရှုကွက်ကို ကြေညက်၍ နေအောင် ရှုကြည့်ပြီးမှ အောက်ပါစာတို့ကို ဖတ်ပါလျှင် ဆိုလိုရိပ်ကို သဘောပေါက်လွယ်ပါလိမ့်မည်။

နည်း ၄-တွေ
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်၌ရှေးဦးစွာသိထားရမည့် နည်း ၄
ထွေကား --
၁။ ဧကတ္တနည်း

၂။ နာနတ္တနည်း

၃။ အဗျာပါရနည်း

၄။ စဝံဓမ္မတာနည်း ဟူ၍ ၄ မျိုးရှိသည်။

ကေတ္တနည်းကား

၁။ အတိတ်အကြောင်းအရာများကို တူထောင်ခဲ့သော အတိတ်ဘဝရုပ်နာမ် အစဉ်အတန်း။

၂။ ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝပဋိသန္ဓေမှစ၍ ဤလက်ရှိဘဝဆုံးသည် တိုင်အောင် ဖြစ်ပေါ်နေသောရုပ်နာမ် အစဉ်အတန်း။

၃။ ဘဝသံသရာတို့မဆုံးသေးသ၍ ဖြစ်ပေါ်၍နေသော ရုပ်နာမ် အစဉ်အတန်း။

တစ်နည်း = အတိတ်ဘဝက ရုပ်၊ နာမ်၊ ဖြစ်ပျက်အစဉ်အတန်းသည် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက် အစဉ်အတန်းသို့၊ ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက် အစဉ်အတန်းမှသည် နောင်အနာဂတ်ဘဝ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်အစဉ်အတန်းသို့၊ ဤရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်အစဉ်အတန်းသည် တစ်ကြောင်းတည်းသာ တစ်ဘဝမှတစ်ဘဝသို့ ကြောင်း၊ ကျိုးကူးစက်၍ နေခြင်းသည် ကေတ္တနည်းမည်၏။

ဤကေတ္တနည်းကို ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်၍ဖြစ်နေသော ရုပ်နာမ်အစဉ်တန်း၏ မပြတ်မစဲထပ်တလဲလဲ ဖြစ်နေသည်ကို မှန်ကန်စွာမြင်သောသူသည် သေလျှင်ပြတ်၏။ နောက်ထပ်ဘာမှမဖြစ်တော့ဟုစွဲယူသော ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိမှလွတ်၏။ ကြောင်းကျိုးဆက်နွယ်ပြီးဖြစ်နေမှုကိုမမြင်ပဲ တစ်ခုတည်းသာ (ဖြစ်ပျက်မရှိတစ်ခဲတည်းသာ) ဟု မြင်ခဲ့ပြန်သော် သဿတဒိဋ္ဌိဖြစ်ပြန်၏။

နာနတ္တနည်းကား

ကေတ္တနည်းအရ အကြောင်းတစ်လဲ အကျိုးတစ်လဲ

တပဋ္ဌာန်အကျဉ်းချုပ်

ဆက်နွယ်လျက်ဖြစ်ပေါ်၍လာနေသော အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ်၊ နာမ်-ရုပ်၊ သဠါယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ၊ စာတိ၊ ရောမရဏစသော အကြောင်းတရား၊ အကျိုးတရားတို့၏ ကိုယ်ပိုင်လက္ခဏာ အသီးသီးရှိနေသည်တို့ကို ပိုင်းခြားမှတ်သားထားခြင်းသည် နာနတ္တနည်းမည်၏။

ယင်းနာနတ္တနည်းကို သန္တတိယန၊ သမူဟယန၊ ကိစ္စယန၊ အရမ္မဏယနဟူသော နာမ်တုံး-နာမ်ခဲတို့ကို ဉာဏ်ဖြင့်ဖြိုခွဲ ဖျက်ဆီးလျက် ပရမတ်သို့ ဉာဏ်အမြင်ဆိုက်အောင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါရပ်တို့ကို လက္ခဏာ ရသ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပဒဋ္ဌာန်နည်းအားဖြင့် သိမ်းဆည်းရပေ၏။ အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ်၊ ရုပ်နာမ်သန္တတိအစဉ်တို့သည် တစ်စဉ်တစ်တန်းတည်းမှန်သော်လည်း ရုပ်ကလာပ်တစ်ခုခြင်းမြင်အောင် စိတ္တက္ခဏတစ်ခုခြင်းမြင်အောင် သန္တတိယန၊ ပဒဋ္ဌာန်ပြုအောင်သိမ်းဆည်းရ၏။

ရုပ်ကလာပ်၊ နာမ်ကလာပ်တစ်ခု၏ အတွင်း၌တည်ရှိသော ပရမတ္ထဓာတ်သားတို့ကို တစ်လုံးစီ တစ်လုံးစီ ဉာဏ်ဖြင့်စိတ်ဖြာ၍ ဤကားပထဝီဓာတ်၊ ဤကားအာပေါဓာတ်၊ ဤကားတေဇောဓာတ်၊ ဤကားဝါယောဓာတ်၊ ဤကားဖဿ၊ ဤကားဝေဒနာဟူ၍ စသည်ဖြင့် သမူဟယနဟူသော ရုပ်တုံး၊ ရုပ်ခဲ။ နာမ်တုံးနာမ်ခဲတို့ကို ဖြိုကွဲအောင် သိမ်းဆည်းရ၏။

တစ်ဖန် = ရုပ်လုပ်ငန်း၊ နာမ်လုပ်ငန်းဟူသော ကိစ္စယနလည်း ဖြိုကွဲအောင်သိမ်းဆည်းရ၏။ ယင်းသို့ သိမ်းဆည်းနိုင်လျှင် နာနတ္တနည်းကိုသိသည်မည်၏။ (ကိုယ်ပိုင်လက္ခဏာအသီးသီး ရှိပေမယ့်လို့ တစ်ခုနှင့်တစ်ခုကတော့ ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်လို့ သင့်လျော်နေရပေမည်။ ဒါမှ နာနတ္တနည်းမည်၏။)

အဗျာပါရနည်းကား - ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆက်စပ်မှုသဘော၌ အကြောင်းတရားဖက်၌ အကျိုးတရားတို့ကို ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ပြုလုပ်မည်ဟူသော ကြောင့်ကြဗျာပါရမရှိကင်းနေ၏။ အကျိုးတရားများဘက်၌လည်း၊ အကြောင်းတရားများသည် ထင်ရှား ဖြစ်ခဲ့သော် ငါတို့အကျိုးတရားများသည်လည်း ထင်ရှားဖြစ်ကြမည်ဟူသော ကြောင့်ကြဗျာပါရမရှိကင်းနေ၏။

တနည်း-အဝိဇ္ဇာ၌-ငါသည် သင်္ခါရတရားတို့ကို ဖြစ်စေရမည်ဟူသော ကြောင့်ကြဗျာပါရမရှိကင်းနေ၏။ သင်္ခါရတရားတို့တွင်လည်း၊ ငါတို့သည် ဝိညာဉ်ကိုဖြစ်စေရမည်ဟူသော ကြောင့်ကြဗျာပါရမရှိကင်းနေ၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာ-သင်္ခါရစသော တရားတို့၌ ကြောင့်ကြဗျာပါရမရှိကင်းနေ၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရစသော တရားတို့၌ ကြောင့်ကြဗျာပါရမရှိမှု၊ ကြောင့်ကြဗျာပါရကင်းနေမှုသဘောသည် အဗျာပါရနည်းမည်၏။

ဤအဗျာပါရနည်းကိုမှန်ကန်စွာသိသောသူသည် ဖန်ဆင်းရှင်ဖြစ်သောပရမအတ္တ၊ အဖန်ဆင်းခံရသောဇီဝအတ္တဟူသောအတ္တဒိဋ္ဌိစွဲပြုတ်၏။

ဤအဗျာပါရနည်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာစသောအကြောင်းတရားတို့၌၊ သင်္ခါရစသော အကျိုးတရားတို့ကို အလိုလိုဖြစ်စေနိုင်သော (သဘာဝနိယာမအားဖြင့် အလိုလိုပြီးစီးသွားနိုင်သော အကြောင်းတရားသည် ရှိ၏။) ထိုအကြောင်းတရား၏ သတ္တိသဘောကို နားမလည်လျှင် ပြုလုပ်သော်လည်း ပြုလုပ်သည်မမည်ဟူသော အင်္ဂါရိယဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။

သဘာဝနိယာမဟူသည် = မီးညွန့်သည်အထက်သို့ တက်ခြင်း သဘောရှိ၏။ လေသည် ဖိလာကန်လန်သွားခြင်းသဘောရှိ၏။

ဤသို့စသောဖြစ်ပုံသည် သဘာဝနိယာမ မြဲသောအားဖြင့်ဖြစ်နိုင်သော သဘောထုံးစံ မေတ္တာရှိသကဲ့သို့ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားသည် ထင်ရှားရှိလတ်သော် သင်္ခါရစသောအကျိုးတရားသည်လည်း ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၍လာရ၏။ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားသည် ထင်ရှားမရှိလတ်သော် သင်္ခါရစသောအကျိုးတရားသည်လည်း ထင်ရှားမဖြစ်လာတော့ပေ။

တစ်နည်း = အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ သင်္ခါရ၊ ကံ၊ ဟူသော အကြောင်းတရားသည် ထင်ရှားရှိခဲ့သော် ဝိညာဉ်၊ နာမ်-ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ ဟူသော အကျိုးတရားသည်လည်း ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၍လာ၏။ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ သင်္ခါရ၊ ကံဟူသောအကြောင်းတရားသည် ထင်ရှားမရှိလတ်သော် ဝိညာဉ်၊ နာမ်-ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာဟူသော အကျိုးတရားသည်လည်း ထင်ရှားမဖြစ်တော့ပေ။ ဤသည်တို့ကိုပင် (သဘာဝနိယာမ သိဒ္ဓ ဟေတုဘာဝ) ဟူသော မြဲမြန်သောသဘာဝအားဖြင့် ပြီးစီးနေသော အကြောင်းတရားဖြစ်မှုသဘောဟု ဆိုလိုပေသည်။ ဤသဘာဝနိယာမမြဲသောသဘောအားဖြင့်ပြီးစီးနေသော စွမ်းအင်၊ သတ္တိရှိမှုသဘောကို နားမလည်ပါက ကံကံ၏အကျိုးကိုပစ်ပယ်နေသော အင်္ဂါရိယဒိဋ္ဌိ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ ဖြစ်နိုင်၏။

မှတ်ချက်-အကြောင်းတရားတစ်ခုသည် သူ့အလုပ် သူလုပ်နေရုံမျှနှင့် အကျိုးတရားတစ်ခုဖြစ်မှုကိုလည်း ပြီးစီးသွားသော သတ္တိသဘောကိုပင် သဘာဝနိယာမ သိဒ္ဓဟေတုဘာဝခေါ်သည်။ ဥပမာ= ဝမ်းဆားလို၊ စားလိုက်ခြင်းကြောင့် အဆာပြေရုံတင် မဟုတ် တော့ပဲ၊ အသက်ရှင်ခြင်းအကျိုးကိုပါ အလိုလိုပြီးစီးသွားတော့ သကဲ့သို့၊

တစ်နည်း - မီးထွန်းလျှင် အလင်းရောင်ဖြစ်ပေါ်လာရ၏။ မီးထွန်းလျှင် အလင်းရောင်အလိုလို ငြိမ်းပျောက်နေသကဲ့သို့ -

စေ့မေတ္တာနည်းကား = နိစသည်မှ နိချဉ်စသည် ဖြစ်သွား

ဦးနု

နိုင်သကဲ့သို့ အဝိဇ္ဇာစသောအကြောင်းတရားတို့ကြောင့် အကျိုးတရားများဖြစ်ခဲ့သော် အကြောင်းတရားနှင့်လျော်ညီသော သင်္ခါရစသော အကျိုးတရားများသာဖြစ်ပေါ်လာရပေမည်။ အကြောင်းတရားနှင့် မလျော်သော အခြားသောအကျိုး တစ်စုံတစ်ရာ မဖြစ်နိုင်ပေ။

တစ်နည်း=အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ သင်္ခါရ၊ ကံ ဟူသော အကြောင်းတရားတို့ကြောင့် အကျိုးတရားများဖြစ်ခဲ့သော် အကြောင်းတရားနှင့် လျော်ညီသော ဝိညာဉ်၊ နာမ်-ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ ဟူသော အကျိုးတရားများသည် ဖြစ်ပေါ်၍လာရ၏။ အကြောင်းတရားနှင့်မလျော်သော အခြားမည်သည့်အကျိုးတရားကိုမူ မဖြစ်နိုင်။ ဤသည်မှာ ဧဝံဓမ္မတာနည်းဖြစ်၏။

မှတ်ချက် = နှမ်းကိုကြိတ်လျှင် ဆီထွက်မည်။ လျော်သော အကြောင်းနှင့်အကျိုး။

ဤဧဝံဓမ္မတာနည်းကိုမှန်ကန်စွာသိမြင်ခဲ့သော် အကြောင်းမရှိ ဟုစွဲယူသော အဟေတုကဒိဋ္ဌိကို၎င်း၊ ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှုတို့ကို ပြုလုပ်သော်လည်း ပြုလုပ်သည်မမည်ဟု စွဲယူသော အကိရိယဒိဋ္ဌိကို၎င်း၊ အကြောင်းအကျိုးနှစ်ရပ်လုံးကို ပစ်ပါယ်၍နေသော ဤဒိဋ္ဌိကြီးနှစ်မျိုးကို ပါယ်စွန့်နိုင်၏။

သို့ကြောင့် အသင်ယောဂီသည် အကြောင်းကိုစွဲ၍လည်း အကျိုးဖြစ်သော အကျိုးကိုစွဲ၍လည်း အကြောင်းဖြစ်သော ဤပဋိဒ္ဓိသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်ကို သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်ထွင်းဖောက်သိမြင်ရအောင် မိစ္ဆာဝါဒ၊ မိစ္ဆာဒဿန၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအမျိုးမျိုးတို့ကို ပါယ်သတ်နိုင်ရေးအတွက် အကောင်းဆုံးသော လက်နက်ကြီးတစ်ခု ဖြစ်သည်ဟု ဦးထိပ်ရွက်ပန်ဆင်၍ နာယူမှတ်သားလေရာ သတည်း။

နည်း ၄ ထွေပြေး၏။

ကမ္မဋ္ဌာန်းအကျဉ်းချုပ်

ဘဝသံသရာ

မြတ်စွာဘုရားသခင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးကတော့ အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ်၊ ဘဝသံသရာအဆက်ဆက်တို့ရှိနေပုံတို့ကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာတော်ကို ဟောတော်မူ၍ ညွှန်ပြခဲ့လေပြီ။ ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ဘဝသံသရာတို့ရှိနေပုံကို ဉာဏ်ဖြင့်အမှန်အတိုင်းမြင်ရလေအောင် အမှန်တရားကို အမှန်အတိုင်းမသိအောင် ဖုံးကွယ်တတ်သော အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော မောဟကို တစ်စတစ်စနှင့်ပါယ်ခွာတွန်းလှန်၍ ကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။

အဝိဇ္ဇာ

မောဟဟူသော-အဝိဇ္ဇာသည် ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့၏ သဘောသဘာဝတို့ကို၎င်း၊ ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့၏ အကြောင်းကို၎င်း၊ အကျိုးကို၎င်း၊ ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်၍ဖြစ်နေပုံကို၎င်း၊ အမှန်အတိုင်းမသိခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

ဝိဇ္ဇာ

အမောဟ၊ ဉာဏ်၊ ပညာ၊ ဝိဇ္ဇာဟူသည် ရုပ်၊ နာမ် ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့၏ သဘောသဘာဝတို့ကို၎င်း၊ ကြောင်း ကျိုး ဆက်စပ်ဖြစ်နေပုံတို့ကို၎င်း၊ အမှန်အတိုင်းသိခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဒါ့ကြောင့် ဖစ္စယ ဝရိစ္ဆဟဉာဏ် (အကြောင်းအကျိုးကိုခွဲခြား၍သိသောဉာဏ်) ဖြစ်ပေါ်လာရေးအတွက် ရုပ်ကို၎င်း၊ နာမ်ကို၎င်း၊ အကြောင်း ကို၎င်း၊ အကျိုးကို၎င်း၊ ကြောင်း ကျိုးဆက်၍ ဖြစ်နေကြပုံကို၎င်း၊ ပိုင်းပိုင်းခြားခြားသိမြင်၍လာအောင် လေ့လာကြိုးကုတ်အားထုတ်ရမည်ဖြစ်သည်။

သဘာဝတရားတွေဆက်စပ်နေ

ဒါ့ကြောင့် မိမိငယ်စဉ်ကသင်ကြားတတ်မြောက်ခဲ့သော ပညာသည် တစ်ချိန်ချိန်၌ မိမိအားသာအကျိုးပြုသကဲ့သို့ မိမိပြုလုပ်၍

ထားသော ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့သည် အခွင့်သာသောအချိန်၌ မိမိအားသာ အကျိုးပေးလိမ့်မည်ဟူ၍ အကြမ်းဖျဉ်းအားဖြင့် တွေးမှတ်သား၍ထားပါ။

သို့သော် ထိုကံကိုပြုလုပ်သောအချိန်နှင့် ထိုကံ၏ အကျိုးပေးသောအချိန်တို့ကတော့ ရက်၊ လ၊ နှစ်၊ ဘဝ စသည်အားဖြင့် ကွာခြားကြပေသည်။ ဥပမာ-သစ်ပင်သည် စိုက်စိုက်ခြင်းကတော့မစားရပါ။ အရွက်၊ အပွင့်၊ အသီးတို့အချိန်ကျမှသာစားရပေသည်။ ပဲတီပင်အချဉ်ဖောက်သောအခါ ၁၅ ရက်လောက်နှင့်စားရ၏။ နှမ်းစိုက်သောအခါ ၂ လနှင့် စားရ၏။ စပါးစိုက်သောအခါ ၄ လနှင့်စားရ၏။ သရက်ပင်စိုက်သောအခါ ၃ နှစ်လောက်ကြာမှစားရ၏။ အုန်းပင်ထန်းပင်စိုက်သောအခါ ၁၀ နှစ်လောက်ကြာမှစားရ၏။ ဤသို့စိုက်သည့်အချိန်နှင့် စားရသည့်အချိန်တို့ကွာခြားသလို ကံပြုတဲ့အချိန်နှင့် ထိုကံ၏ အကျိုးပေးသောအချိန်တို့ကတော့ ရှေ့နောက်အားဖြင့် ကွာခြားကြပေသည်။ ဒါ့ကြောင့် ယခုဘဝမှာပင် အကျိုးပေးသောကံ။ သေသည်၏အခြားမဲ့၊ ဒုတိယဘဝ၌ မဖြစ်မနေအကျိုးပေးသောကံ။ သေသည်၏အခြားမဲ့ တတိယဘဝမှ နိဗ္ဗာန်ရသည့်ဘဝတိုင်အောင် အခွင့်သင့်သလို အကျိုးပေးသောကံ စသည်ဖြင့် စေတနာ၏ အနိမ့်အမြင့်သို့ လိုက်၍ အကျိုးပေးရာကာလတို့ကွာခြားကြပေသည်။ (ချက်ခြင်းအကျိုးမပေး၍ ကံ ကံ၏ အကျိုး မရှိဟုမယူရ။)

“ဒီနေရာမှာအရေးကြီးတာက” = အတိတ်ဘဝသည် ရှိခဲ့ မရှိခဲ့နှင့် နောင်ဖြစ်လတ္တံ့ အနာဂတ်ဘဝတို့သည်လည်း ရှိနိုင် မရှိနိုင်ဖြစ် ပေသည်။ ဒီတော့ အတိတ်ကာလနှင့် အနာဂတ်ကာလတို့ဆိုသည်မှာ ယခု ရောက်ဆဲပစ္စုပ္ပန်ကာလ၏ ရှေ့ပိုင်းနှင့်နောက်ပိုင်းကိုဆိုလိုပေသည်။ ဒါ့ကြောင့် အတိတ်ဘဝနှင့် အနာဂတ်ဘဝတို့သည်လည်း ရှိနိုင် မရှိနိုင်ကို ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ရှိနေကြသော ရုပ်၊ နာမ်သဘောတရား တို့ကို

အထောက်အကူယူ ဥပမာပြု၍ ရှာရမည်ဖြစ်သည်။ ဒါမှသာ ကြည်လင် ပြတ်သားသော ကံ ကံ၏အကျိုးကိုယုံကြည်သော ကမ္မဿ ကတ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ် အမြင်ရင့်သန်ပြီး ဝိပဿနာစခန်းသို့ တက်လှမ်း နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ယခုအခါငါတို့ဗုဒ္ဓဘာသာတွေသည် မိရိုးဖလာအားဖြင့်တော့ ရှေ့ဘဝ နောက်ဘဝရှိသည်ကို လက်ခံယုံကြည်ကြပေသည်။ သို့သော် လည်း ရှေ့ဘဝ၊ နောက်ဘဝတို့က မျက်စိဖြင့်တိုက်ရိုက်မြင်ရသော အရာများမဟုတ်ကြသဖြင့် တကယ်တမ်းဆန်းစစ်ကြည့်လိုက်တော့ နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက်ကြီးမဟုတ်ကြပါ။ ယောင်ဝါးဝါး ယုံကြည်ခြင်းသာဖြစ် ပါသည်။ ဘာကြောင့်ယောင်ဝါးဝါးယုံကြည်ခြင်းဖြစ်ရသနည်း။ မိမိ၏ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သုံးသပ်၍လက်ခံရသည်မဟုတ်သောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ ဒါ့ကြောင့် ရှေ့ဘဝ၊ နောက်ဘဝရှိ-မရှိတို့ကို ပေါ်လွင်၍ လာအောင် မြတ်စွာဘုရားသခင်ဟောတော်မူအပ်သော တရားတော် တို့ကို ရှေ့သွားပြု၍၎င်း၊ အမှီပြု၍၎င်း၊ ယခုရောက်ဆဲပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၏ သဘာဝတို့ကို သုံးသပ်၍၎င်း၊ ဝေဖန်၍ကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။

မမြင်ရ၍မရှိဟုဆိုနိုင်ပါသလား ?

ရှေ့ဘဝဟူသည် လွန်လေပြီးသောအတိတ်ဘဝကို ဆိုလိုသည်။ နောက်ဘဝဟူသည် နောင်မှဖြစ်မည့် အနာဂတ်ဘဝကို ဆိုလိုသည်။ ဒီတော့ အတိတ်ဘဝနှင့် အနာဂတ်ဘဝတို့သည်ကား ယခုရောက်ဆဲ တွေ့ဆဲ မဟုတ်ကြသဖြင့် လက်တွေ့အားဖြင့်မမြင်ရပါ။ သို့သော် မမြင်ရလို့ မရှိဟုဆိုနိုင်ပါသလား ? မမြင်ရလို့ မရှိဟုဆိုလျှင် လေကိုမြင်ရပါသလား ? မမြင်ရပါ။ မမြင်ရလို့ မရှိဟုဆိုနိုင်ပါသလား ? မဆိုနိုင်ပါ။ ဘာကြောင့်နည်း။ လေတိုက်ခပ်၍သစ်ပင်လှုပ်ခြင်း၊ ဖုန်ထခြင်း၊ လူကိုလေတိုးဝှေ့၍တွေ့ထိခြင်းတို့ကရှိနေသော ကြောင့်ဖြစ်သည်။ တစ်ခါအသံကိုရောမြင်ရပါသလား ? မမြင်ရပါ။ မမြင်ရလို့ မရှိဟုဆိုနိုင်ပါသလား ? မဆိုနိုင်ပါ။ ဘာကြောင့်နည်း - အသံကနားကိုလာ၍တိုက်ခတ်လို့ ကြားသိမှီမှီသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ဒီကဲ့သို့ပဲ အနံ့ကိုရော။ အရသာကိုရော မမြင်ရလို့ မရှိဟုဆိုနိုင်ပါသလား? မဆိုနိုင်ပါ။ ဘာကြောင့်နည်း အနံ့တို့-အရသာတို့က ရှိနေသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဒီတော့မမြင်ရပေမယ့်လို့ သူ့ဆိုင်ရာဆိုင်ရာတို့နှင့်ရှာလျှင် တွေ့သိ၍နေရသလို အတိတ်ဘဝနှင့် အနာဂတ်ဘဝတို့သည်လည်း ဉာဏ်နှင့်ရှာလျှင် ဧကန်တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။

မြင်ရတဲ့အပေါ်မှာရောဆုံးဖြတ်နိုင်ပါ့မလား?

မျက်စိနှင့်တိုက်ရိုက်မြင်ရတော့ရော မြင်ရတဲ့အပေါ်မှာ မြင်ရတဲ့အတိုင်း ဆုံးဖြတ်လျှင် မှန်ပါ့မလား? ဟိုအဝေးမျက်စိတစ်ဆုံးကို လှမ်း၍ကြည့်လိုက်ပါ။ မိုးနဲ့ မြေတို့ ထိနေသည်ဟုမြင်နေရလိမ့်မည်။ မြင်ရသည့်အတိုင်း တကယ့်ကိုထိနေပေသည်ဟု ဆုံးဖြတ်လျှင် မှန်ပါ့မလား? မမှန်နိုင်ပါ။ ဘာကြောင့်နည်း? မိုးနဲ့ မြေတို့က တကယ်ထိနေသည်မဟုတ် ဝေးလံလှ၍ မျက်မြင်အင်အားကုန်ဆုံးနေသောကြောင့် ထိနေသယောင် အမြင်မှားနေခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်မှသာ အမှန်သို့ ရောက်နိုင်ပေသည်။

တစ်ခါအနီးအဝေးမြင်ရသော မှန်ပြောင်းနှင့်ကြည့်လိုက်သောအခါ သစ်ပင်တောတောင်တို့သည် နီးလာလိုက် ဝေးသွားလိုက်နှင့် မြင်နေရ၏။ မြင်ရသည့်အတိုင်း သစ်ပင်တောတောင်တို့က ရွှေလာလိုက် ရွှေသွားလိုက်လုပ်နေပေသည်ဟု ဆုံးဖြတ်လျှင်မှန်ပါ့မလား? မမှန်ပါ။ ဘာကြောင့်နည်း။ သစ်ပင်တောတောင်တို့က ရွှေလာလိုက် ရွှေသွားလိုက်လုပ်နေသည်မဟုတ်၊ မှန်ပြောင်း၏ လှည့်စားချက်ကြောင့်သာ အမြင်မှားနေခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဉာဏ်ဦးစီး၍ဆုံးဖြတ်မှသာ အမှန်သို့ ရောက်နိုင်ပေမည်။ ဒီတော့မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ အရာတွေမှာတောင် ဉာဏ်ဦးစီး၍ဆုံးဖြတ်မှသာ အမှန်သို့ ရောက်နိုင်ပါလျှင် မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့မဟုတ်သော တမလွန်လောကကိုရှာဖွေရာ၌ကတော့ အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။ ဉာဏ်ဦးစီးမှုသာလျှင်အဓိကဖြစ်တော့၏။

ရှေ့ဘဝ နောက်ဘဝတို့ရှိနိုင် မရှိနိုင်

ဒီတော့ ရှေ့ဘဝနောက်ဘဝတို့ရှိနိုင်မရှိနိုင်တို့ကိုစူးစမ်းရတော့မည်ဖြစ်တော့၏။ အတိတ်ကာလ၊ အနာဂတ်ကာလတို့ဟူသည် ယခုရောက်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၏ ရှေ့ပိုင်းနှင့်နောက်ပိုင်းကာလ တို့ကို ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ မနေ့ကမျက်စိနှစ်လုံးဖွင့်သည်နှင့် လူခွေးနွားသစ်ပင်တောတောင် ရေမြေနေလနက္ခတ်တို့ကို မြင်တွေ့နေရခြင်း။ ခန္ဓာဝန်စားဝတ်နေရေးတို့ကို ထမ်းဆောင်လျက် ပြုံးလိုက်မဲ့လိုက်ရုန်းကန်လိုက်နှင့် ရုပ်နာမ်တို့၏ သဘာဝအလျောက် အားအင်ကုန်ခမ်းပင်ပန်းလှသဖြင့် အသိချို့တဲ့စွာ တစ်ခန်းရပ်ကာ အသေကောင်ကဲ့သို့ အိပ်စက်ရပ်နားရခြင်း။ ယခုနေ့နိုးလာပြန်တော့လည်း မနေ့ကလိုပဲ လူခွေးနွားသစ်ပင်တောတောင် ရေမြေနေလနက္ခတ်တို့ကိုပဲ ပြန်၍မြင်တွေ့နေရခြင်း။ ခန္ဓာဝန် စားဝတ်နေရေးတို့ကိုပဲ ထမ်းဆောင်ရပြန်လျက် ပြုံးလိုက်မဲ့လိုက် ရုန်းကန်လိုက်နှင့် ရုပ် နာမ်တို့၏ သဘာဝအလျောက် အားအင်ကုန်ခမ်းပင်ပန်းလှသဖြင့် တစ်ခန်းရပ်ကာ အသိချို့တဲ့စွာဖြင့် အသေကောင်ကဲ့သို့ အိပ်စက်ရပ်နားရပြန်ခြင်း။ ဒါနှင့်မပြီးသေးမနက်ဖန်မှာလည်း ဘာမှမထူးသော ဤကဲ့သို့ပင် ပြန်၍တွေ့ရဦးတော့မည်ဖြစ်သည်။ ဒီတော့မနေ့ကတွေ့ခဲ့ရတာတွေနှင့် အသိချို့တဲ့စွာ အသေကောင်ကဲ့သို့ အိပ်စက်ရပ်နားရတာကို တစ်ဘဝ ဥပမာထားကာ ဒီနေ့ရောက်ဆဲနှင့် မနက်ဖန်ရောက်လတ္တံ့ကိုလည်း တစ်ဘဝစီထား၍ နှိုင်းစာပါလျှင် ရှေ့ဘဝနှင့်နောက်ဘဝတို့ရှိနိုင်ပေသည်ဟု လက်ခံရမည်ဖြစ်တော့သည်။

တစ်နည်း” အိပ်ပျော်နေသောအခါ မိမိရုပ်ကိုယ်ကြီးကို လုံးဝ အာရုံမပြုတော့ပဲ စွန့်၍ထားကာ ကောင်းသောအိပ်မက်ကိုမြင်တွေ့နေရလျှင် ကောင်းတဲ့ဘဝတစ်ခုဖြစ်၍ ပျော်ရွှင်နေခြင်း။ မကောင်းသော

အိမ်ထောင်ကြွယ်ဝမှု၊ အနုပညာ၊ မိမိကောင်းသောတဝတ်စုံ၊ အိမ်ထောင်
အဖွဲ့အစည်းတို့သည် လူတိုင်းကဲ့သို့ပင် ဖြစ်ပေါ်လာကြသည်။ အိမ်ထောင်တစ်ခု
တို့ပါဝင်သည်။ ဤသည်တို့ကို ဖောက်ခွဲခြင်းအားဖြင့် ရှေးဟောင်း
ဘဝတို့နှင့်ဆိုင်သည်တို့ကို လက်ခံရပေတော့မည်။

အထပ်ထပ်ဖြစ်နေသော သံသရာ

ရှေးဟောင်း နောက်ဘဝရှိနိုင်ပုံတို့ကတော့ သေချာသလိုဖြစ်
နေပါပြီ။ သဘာဝတရားတို့၏ မရပ်တည်လည်ပတ်၍နေသော သံသရာ
အထပ်ထပ်တို့ကို သုံးသပ်၍ကြည့်ရပေတော့မည်။ သံသရာဟူသည်
မဆုံးနိုင်သော အထပ်ထပ်ဖြစ်၍လည်ပတ်နေခြင်းတို့ကိုဆိုလိုသည်။
ဒါကြောင့် မွန်မိုးအောင်းဟူသော ဥဟုတို့သည်မရပ်မတည် လည်ပတ်
၍နေကြပေကုန်၏။ နေလနက်တို့သည်လည်း ဘယ်သူမှတွန်းအား
မပေးရပဲ ပင်လျှင် တွက်လိုက်နှင့် လည်ပတ်၍နေကြပေကုန်၏။
ကျောက်တောင်၊ ကျောက်ခဲ၊ သံတုံးသံခဲကြီးတို့သည်လည်း ပူလိုက်၊
အေးလိုက်နှင့် အပူ၊ အအေးတို့သည် တစ်လံစီဖြစ်၍လည်ပတ်၍နေကြ
ပေကုန်၏။ သစ်ပင်တို့သည်လည်း ရွက်နုတိုးလိုက်၊ ရွက်စိမ်းကြော၍
ပေါက်ပြဲလိုက်နှင့် လည်ပတ်၍နေကြပေကုန်၏။ တို့ကြောင့် လောက
ကြီးတစ်ခုကို ဥပမာနှင့်သုံးသပ်၍ကြည့်သောအခါ ဘယ်ဟာတစ်ခုမှ
ရပ်တည်၍နေနိုင်သည်ကို မတွေ့ရ။ မရပ်မတည် ထပ်ကာ၊ ထပ်ကာ
ဖြစ်၍ လည်ပတ်ကြရကုန်တော့၏။ ဒါကြောင့် သံသရာအတွင်း
ခွဲကျရောက်၍နေကြကုန်သော သတ္တဝါဟူသမျှ တို့သည်လည်း
မွေးလျှင်သေမည်။ သေလျှင် မွေးမည်ဟူသော မွေးသေတို့သည်လည်း
လည်ပတ်၍နေကြရကုန်တော့လတ္တံ့။

လည်ပတ်မှု၌ဆက်စပ်ပုံ

အတိတ်၊ အနာဂတ်တို့ဟူသည် ယခုရောက်ဆဲအချိန်၏
အပိုင်းကို အတိတ်။ မရောက်ရသေးတဲ့ နောက်ပိုင်းကို အနာဂတ်ဟု
ခေါ်သည်။ ယခုတို့တတွေ၏စိတ်သည် ယခုရောက်ဆဲအာရုံတွင်မနေပဲ
လွန်ခဲ့ပြီးသောအာရုံကို လှမ်းတွေး၍လည်းအာရုံပြုသည်။ မရောက်ရ
မဖြစ်ရသေးတဲ့အာရုံကိုလည်း လှမ်းတွေး၍အာရုံပြုသည်။ ဒါကြောင့်
ဤစိတ်သည် ပစ္စုပ္ပန်မှ အတိတ်အာရုံတို့ကို လှမ်းတွေး၍ ပစ္စုပ္ပန်နှင့်
အတိတ်အာရုံတို့ကို လှမ်းတွေးဆက်စပ်၍ အာရုံပြုသည်။ ဤစိတ်
သည် ပစ္စုပ္ပန်မှအနာဂတ်အာရုံတို့ကို လှမ်းတွေး၍လည်း ပစ္စုပ္ပန်နှင့်
အနာဂတ်တို့ကို ဆက်စပ်ပေးသလိုဖြစ်ခြင်း။ ဒီတော့ အတိတ်အာရုံ
လှမ်းတွေးသောအခါ အတိတ်အာရုံနှင့်ပတ်သက်တဲ့ ရုပ်၊ နာမ်တွေဟာ
စိတ်မှာဖြစ်ပေါ်လာရ၏။ ဒါဟာ အတိတ်အာရုံ၊ အတိတ်ဘဝနှင့် ပစ္စုပ္ပန်
ဘဝတို့ ဆက်စပ်နိုင်ပုံဥပမာပင်တည်း။ တခါ အနာဂတ်အာရုံကို
လှမ်းတွေးသောအခါ စိတ်မှာအနာဂတ်အာရုံနှင့်ပတ်သက်တဲ့ ရုပ်နာမ်
တွေဖြစ်ပေါ်လာရ၏။ ဤသည်ပင် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝနှင့် အနာဂတ်ဘဝတို့
ဆက်စပ်နိုင်ပုံဥပမာပင်တည်း။ ဒါကြောင့် ဤဆက်စပ်ပုံတို့ကိုအမှီပြု၍
အတိတ်ဘဝ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၊ အနာဂတ်ဘဝတို့သည် တစ်ဘဝနှင့်
တစ်ဘဝတို့ ဆက်စပ်နိုင်ပုံတို့ပါတည်း။

ဘဝတစ်ခု၏အတွင်းမှာပင် ရုပ်၊ နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရား
တို့သည် ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်၍လည်ပတ်ကြရကုန်သေးလျှင်
အတိတ်ဘဝနှင့်ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝနှင့် အနာဂတ်ဘဝ တို့သည်
လည်း မူချမသွေဆက်စပ်၍လည်ပတ်ကြရပေတော့လတ္တံ့ဟူ၍မှတ်ပါ။
ပစ္စုပ္ပန်၏ဥပမာတို့ကို အထောက်အကူယူ၍သုံးသပ်ခြင်းသည်ဖြစ်၏။

ကံဆိုတာဘယ်ဟာကိုခေါ်သလဲ?

ကံဆိုတာ = မိမိပြုလုပ်သမျှသော - ကိုယ်ဖြင့်ပြုလုပ်တဲ့ ကာယကံမှု၊ နှုတ်ဖြင့်ပြောဆိုပြုလုပ်တဲ့ဝစီကံမှု။ စိတ်ဖြင့်တွေးတောကြံစီပြုလုပ်တဲ့ မနောကံမှုတို့ကို ကံဟုခေါ်သည်။

ထိုပြုလုပ်မှုကံဆိုတာသည်ရှိနေသလား?

မိမိပြုလုပ်ခဲ့သော ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှု တို့သည် ၎င်း၊ တွေ့ခဲ့၊ ကြုံခဲ့ဘူးသမျှသော အာရုံတို့သည်၎င်း၊ ပြုလုပ် တွေ့ကြုံပြီး သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် အနိစ္စဝါး၍ ဖြစ်ပျက်ကုန်ဆုံး မရှိသွားရလေ တော့၏။ သို့ပင်မရှိသွားရသော်လဲ ဘာမှမကျန်ရစ် အောင် ချုပ်ဆုံး၍ မရှိသွားသည်မဟုတ်။ ထိုပြုလုပ်ခဲ့သော ကံနှင့်အာရုံ တို့၏ သတ္တိအရှိန် တို့ကို မိမိ၏ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတို့၏ အတွင်း၌ မြှုပ်နှံ သကဲ့သို့ဖြစ်ဖြစ်ပြီး လျှင်-ချုပ်ဆုံး၍မရှိသွားရခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ဒါ့ကြောင့် တစ်ချိန်ချိန်၌ ဘယ်လောက်ကြာမြင့်သော ကာလက ပြုခဲ့သောကံဖြစ်စေ တွေ့ကြုံ ခဲ့သောအာရုံဖြစ်စေ၊ မိမိကတွေးကြံ၍ သော်၎င်း၊ မတွေးကြံဘဲသော်၎င်း၊ ထိုကံအရှိန်၊ အာရုံ၊ အရိပ်တို့သည် စိတ်၌ပြန်၍ပေါ်လာမြဲဖြစ်ပေသည်။ ဒါ့ကြောင့် ထိုပြုလုပ်တွေ့ကြုံခဲ့ ဘူးသော ကံ၊ အာရုံသတ္တိ အရှိန်တို့သည် ရှိ၍နေသလိုဖြစ်ပြီးမှ ထိုသတ္တိ အရှိန်တို့ကိုအမှီပြု၍ ကံအာရုံ အရိပ်တို့သည် စိတ်၌ပြန်၍ အာရုံ ပြုလိုက်တိုင်း ပေါ်လာနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ကောင်းကံ၊ မကောင်းကံတို့သည် ကောင်းကျိုး၊ မကောင်းကျိုးကိုပေး နိုင်ပါသလား?

သားရှင်ပြု သမီးနားထွင်းပြုလုပ်သောသူတို့သည် (ကုန်ကျမှု ကိုမနှုမော့တဲ့အပြင် ပြုလုပ်ဆဲမှာလည်းဝမ်းမြောက်ကြည်နူးနေရ၏။

ပြုလုပ်ပြီးတဲ့နောက်မှာလည်း ဝမ်းမြောက်ကြည်နူးနေရ၏။ အကြိမ်ကြိမ် ပြန်တွေး၍ ထိုအာရုံပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်းလည်း အကြိမ်ကြိမ် ဝမ်းမြောက် ကြည်နူးနေရခြင်းသည် ထိုကံ၏ ကောင်းကျိုးကိုပေးနိုင်သော အထောက်အထားပါတည်း။

ခိုးဆိုးတိုက်ခိုက်မကောင်းမှုကိုပြုလုပ်သောသူတို့ သည်လည်း ပြုလုပ်ဆဲမှာလည်း ထိတ်လန့်ညစ်ညူးနေရ၏။ ပြုလုပ်ပြီးတဲ့နောက်မှာ လည်း ထိတ်လန့်ညစ်ညူးနေရ၏။ ဒိဋ္ဌဓမ္မအား ဖြင့်လည်း လောက ဖြစ်ခံရ၏။ ဒါ့ကြောင့် မကောင်းကံတို့သည်လည်း မကောင်းကျိုးကို ကော်ပေးနိုင်ပေသည်ဟုမှတ်ပါ။

ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်တို့ထင်ပုံ

ဘဝဇာတ်မကုန်သေးသော သတ္တဝါတို့သည် သေခါနီး၌ ကံ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်သုံးမျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးသောနိမိတ်သည် စိတ်မှာထင်လာရ၏။ လွန်ခဲ့သောဘဝက ပြုခဲ့သောကံဖြစ်စေ။ ကမ္ဘာ ပေါင်းများစွာက ပြုခဲ့သောကံဖြစ်စေ၊ သေခါနီး၌ စိတ်မှာအထူး ထင်ရှား၍လာ၏။ ဥပမာ-ကျောင်းဆောက်လုပ်လှူဒါန်းခဲ့စဉ်က ကုသိုလ်စေတနာတွေသည် စိတ်မှာတဖွားဖွား ဖြစ်ခဲ့ငြားအံ့။ ယခု သေခါနီး၌ လည်း ထိုကုသိုလ်စေတနာတွေသည် အခြားကုသိုလ် အကုသိုလ်စေတနာတို့ထက် ပေါ်လွင်ထင်ရှား၍နေသည်ဖြစ်၍ ပြန်၍ အမှတ်ရနိုင်ခြင်း။ (အာရုံပြုနိုင်ခြင်း)၊ (ထိုကုသိုလ်စေတနာသည် မနောဒွါရ၌ ထင်လာခြင်းတို့သည် ပုဗ္ဗေကတသညာဖြင့် (ရှေးက ပြုခဲ့သောအမှတ်အသားဖြင့် ကံအာရုံထင်ခြင်းတည်း။) ထိုကုသိုလ် စေတနာကြောင့် ကောင်းသောဘဝဘုံဌာနသို့ ရောက်ရခြင်းဖြစ်၏။ အကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း၌လည်း ဤကဲ့သို့ ကံအာရုံထင်ခြင်းတည်း။)

“နောက်ကနည်း” သားရှင်ပြုခဲ့ဖူးသူသည် သေခါနီး၌ ယခုပင် တစ်ဖန်ရှင်ပြုနေရသကဲ့သို့ဖြစ်နေခြင်းသည် ကံနိမိတ်ထင်ခြင်းတည်း။

သားရှင်ပြုခဲ့စဉ်က အခြံအရံဖြစ်သော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တွေ လျှောက်
 ပစ္စည်းတွေ ပရိသတ်တွေကို ပြန်၍စိတ်မှာထင်မြင်နေရခြင်းသည်
 ကမ္ဘာ့ဌာန မိတ် ထင်ခြင်းတည်း။ ထိုကုသိုလ်ကြောင့် ဖြစ်ရ ရောက်ရမည့်
 ဘဝဘုံဌာန ဖြစ်သော အမိဝမ်းရေ နတ်မိမာန် ပဒေသာပင်စသော
 အာရုံတို့ကို ထင်မြင်၍နေရခြင်းသည် ဂတိနိမိတ်ထင်ခြင်းတည်း။
 ဤနိမိတ်သုံးပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသောနိမိတ်ထင်မြင်နေခိုက်
 သေသောသူသည် ထိုနိမိတ်တို့နှင့်ဆိုင်ရာ (အမိဝမ်းရေ အတွက်=
 လူ့ဘဝ) (နတ်မိမာန်အတွက်=နတ်ဘုံသို့ ရောက်ရခြင်း)။ သူ့အသက်
 ကိုသတ်ခဲ့ဖူးသော သူသည်လည်း သေခါနီး၌ ယခုတစ်ဖန် သတ်ဖြတ်
 နေရသကဲ့သို့ ဂတိနိမိတ်ထင်ခြင်း။ ထိုသတ်ခဲ့စဉ်က ပါဝင်သော တုတ်၊
 ဓား၊ လက်နက် စသည်တို့ထင်ခြင်းသည် ကမ္ဘာ့ဌာန မိတ်ထင်ခြင်း။
 ထိုအကုသိုလ်ကြောင့် ရောက်ရမည့် ငရဲအိုး၊ ငရဲမီးလျှံ၊ ခွေးနက်ကြီး
 စသော ဂတိနိမိတ်ထင်ခြင်း။ ဤနိမိတ်သုံးမျိုးထဲက တစ်မျိုးမျိုးသော
 နိမိတ် ထင်နေခိုက် သေသောသူသည်လည်း ထိုနိမိတ်အားလျှော်စွာ
 မကောင်း သော ဘဝဘုံဌာနတို့၌ရောက်ရဖြစ်ရ၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါ ၁၂ ပါးကို ကြောင်းကျိုးပိုင်းခြားပုံ

အတိတ်ဘဝ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ အနာဂတ်ဘဝတို့၏ တစ်ဘဝနှင့်
 တစ်ဘဝတို့ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်၍ ကူးစက်ပုံတို့ကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါ
 ၁၂ ပါးတို့နှင့် ဘဝတို့ကို တွဲယှဉ်၍ပိုင်းခြားရမည်ဖြစ်သည်။ အတိတ်
 ဘဝကရုပ်နာမ်တို့ကိုစွဲမှီ၍ အဝိဇ္ဇာနှင့် သင်္ခါရ အကြောင်းတရား ၂
 ပါး တို့သည်ဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုအတိတ်အကြောင်းတရား ၂ ပါးကို စွဲမှီ၍
 လည်း ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ဝိညာဉ်၊ နာမ်-ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ။
 ဟူသော အကျိုးတရား ၅ ပါးတို့သည် ဖြစ်ရ၏။ ဤပစ္စုပ္ပန် အကျိုး
 တရား ၅ ပါးတို့ကို စွဲမှီ၍လည်း တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ၊ ဟူသော
 ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတရား ၃ ပါးတို့သည်လည်း ဖြစ်ပြန်တော့၏။

ဤပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတရား ၃ ပါးကိုစွဲမှီ၍လည်း အနာဂတ် ဘဝ၌-
 ဇာတိ၊ ဇရာမဏဟူသော အကျိုးတရား ၂ ပါးတို့သည်လည်း
 ဖြစ်ရလတ္တံ့ဟူ၍ (အင်္ဂါ ၁၂ ပါးကို အတိတ်အကြောင်းကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်
 အကျိုးဖြစ်၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းဖြစ်၊ ပစ္စုပ္ပန်
 အကြောင်းကြောင့် အနာဂတ်အကျိုးဖြစ်လတ္တံ့ဟူ၍ အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊
 အနာဂတ်တို့ကို အကြောင်းအကျိုးပိုင်းခြားလိုက်ပါ။)

အင်္ဂါ ၁၂ ပါးတို့ကို ခြင်းရာ ၂၀ ဖြန့်ပွားပုံ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါ ၁၂ ပါးတို့ကိုခြင်းရာ ၂၀ ဖြစ်အောင် ဖြန့်ပွား
 ရပါမည်။ ကိ ၃၊ ကံ ၂၊ ဝိပါက် ၈၊ ၁၂ ဖြစ်နိုင်စေဟူသော လင်္ကာအရ။
 ကိလေသဝဋ် ၃ ပါး။ ကမ္မဝဋ် ၁ ပါးခွဲ။ ဝိပါကဝဋ် ၇ ပါးခွဲတို့၏
 တရားကိုယ်တို့ကို ဖော်ထုတ်ရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂါ ၁၂
 ပါးတို့တွင် အဝိဇ္ဇာသည် ကိလေသဝဋ်။ သင်္ခါရသည် ကမ္မဝဋ်ဖြစ်၍၊
 ကိလေသဝဋ် ၃ ပါးပြည့်အောင် အဝိဇ္ဇာနောင်တဏှာ ဥပါဒါန်ထည့်၍
 ကိလေသဝဋ် ၃ ပါး။ ကမ္မဝဋ် ၂ ပါး ပြည့်အောင် သင်္ခါရနောင်
 ကမ္မထည့်၍ ကမ္မဝဋ် ၂ ပါးအားဖြင့် အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ သင်္ခါရ
 ကမ္မ ဟူ၍ အတိတ်အကြောင်း ၅ ပါးဖြစ်တော့၏။

ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ၅ ပါးကား = ဝိညာဉ်၊ နာမ်-ရုပ်၊ သဠာယ
 တန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ ဟူသည်တည်း။

ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ၅ ပါးကား = ဝဋ်တူ၊ ကံတူ ဖြစ်ကြသော တဏှာ၊
 ဥပါဒါန်၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ကမ္မဘဝတို့ပင်တည်း။

အနာဂတ်အကျိုး ၅ ပါးကား = အနာဂတ်အင်္ဂါ၌ ဇာတိ၊ ဇရာမဏ
 ဟူသော ဂုဏ်ကိုပြသဖြင့် တရားကိုယ်ကောက်သောအခါ (ဂုဏ်၏
 တည်ရာဒြပ်ကိုကောက်ရသဖြင့်) ဝိညာဉ်၊ နာမ်-ရုပ်၊ သဠာယတန၊
 ဖဿ၊ ဝေဒနာ။ ၅ ပါးပင်တည်း။

- ၁။ ဒါကြောင့် အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ သင်္ခါရ၊ ကမ္မ၊ ဟူသော အတိတ်အကြောင်း ၅ ပါး။
- ၂။ ဝိညာဉ်၊ နာမ်-ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ ဟူသော ပစ္စုပ္ပန် အကျိုး ၅ ပါး။
- ၃။ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ကမ္မဘဝဟူသော ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်း ၅ ပါး။
- ၄။ ဝိညာဉ်၊ နာမ်-ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာဟူသော အနာဂတ်အကျိုး ၅ ပါး၊ ပေါင်း ခြင်းရာ၂၀ ဖြစ်တော့၏။

နိမိတ်အကြောင်းအရာနှင့်ဘဝတို့ပေါင်းစပ်ခြင်း

လူတစ်ယောက်သည် အတိတ်ဘဝကနောက်တစ်ဖန်လူ့ဘဝကိုပင် ရရပါစေဟုတောင့်တ၍ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကိလေသာတို့၊ ခြံရံကာ ကုသိုလ်၊ သင်္ခါရ ကမ္မသတ္တိတို့ကိုပြုလုပ်၏။ လူဟုအသိမှားမှု အဝိဇ္ဇာ၊ လူ့ဘဝကိုတွယ်ငြိမှုတဏှာ၊ လူ့ဘဝကို စွဲလမ်းမှု ဥပါဒါန်၊ လူ့ဘဝကိုရရာရကြောင်းပြုလုပ်မှု ကုသိုလ်သင်္ခါရ၊ ထိုသင်္ခါရစေတနာ၏ ကမ္မသတ္တိ။ ဤအတိတ်အကြောင်း ၅ ပါးတို့စုံ၍ သွားကြ၏။ နောင်အခါ ထိုသူ၏ သေခါနီး၌ ထိုပြုလုပ်ခဲ့သော ကုသိုလ်၏ အရိပ်နိမိတ်ဖြစ်သော (ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်သုံးမျိုးတို့တွင်) တစ်မျိုးမျိုးသောနိမိတ်သည် ထင်လာပြန်တော့၏။ အတိတ်အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ သင်္ခါရ၊ ကမ္မသတ္တိတို့လည်း ခြံရံ၍လာကြပြန်၏။ (အဝိဇ္ဇာကလည်း ခန္ဓာ ၅ ပါးကို ဖြစ်စေနိုင်၏။ တဏှာကလည်း၊ ဥပါဒါန် ကလည်း၊ သင်္ခါရကလည်း၊ ကမ္မသတ္တိကလည်း ခန္ဓာ ၅ ပါးကိုဖြစ်စေ နိုင်သဖြင့်) ထိုကုသိုလ်ရှင် သေလိုက်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ထိုသင်္ခါရ ကမ္မသတ္တိအရှိန်အဟုန်တို့က ပစ်ပို့လိုက်သလိုဖြစ်ပြီး နောက်ထပ်ဘဝ အသစ်တစ်ဖန် ဝိညာဉ်

ကမ္မဋ္ဌာန်းအကျဉ်းချုပ်

နာမ်-ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ ဟူသော အကျိုးတရား ၅ ပါး၊ ဝိပါကဝဋ်ဆင်းရဲကြီးသည်ဖြစ်ရ ပြန်တော့၏။ တစ်ခါဒီရုပ်နာမ်ခန္ဓာကြီးကိုမှီ၍လည်း လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ စသော ကိလေသာတို့သည် ပူလောင်၍ တွန်းကန်ပြန်သဖြင့် ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ ဟူသော ပြုလုပ်မှု သင်္ခါရ၊ ကမ္မတို့သည်လည်း ဖြစ်ရပြန်တော့၏။ (ဤပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းပြန်၍ခံလာပုံကို မြင်အောင်ကြည့်၍) ဤပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ၅ ပါးတို့ကြောင့်လည်း နောင်ဖြစ်လတ္တံ့သော အနာဂတ်ဘဝ၌ ဝိညာဉ်၊ နာမ်-ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာဟူသော အကျိုးတရား ၅ ပါးတို့သည်လည်း ဖြစ်ရလိမ့် ဦးမည် ဟူ၍ ကွင်းဆက်ကိုမြင်အောင်ကြည့်ပါ။

ကူးစက်ပုံကိုမြင်ထားရမည့်ဥပမာ

အသံ၊ အရိပ်၊ မီး၊ တံဆိပ်ခပ်နှိပ်တူလေသည်။ တစ်ဘဝနှင့် တစ်ဘဝတို့ ကူးစက်ပုံကိုပြသော ဥပမာလင်္ကာဖြစ်သည်။ လှိုဏ်ရှိသော နေရာ၌အော်လိုက်သောအခါရိုက်ခတ်၍ လှိုဏ်သံတစ်သံပေါ်လာ ပြန်၏။ ထိုလှိုဏ်သံသည် ပထမအော်သံလည်းမဟုတ်။ ပထမ အော်သံနှင့်ကင်း၍ဖြစ်လာသည်လည်းမဟုတ်။ ပထမအော်သံက ကျေးဇူးပြုလိုက်သကဲ့သို့ဖြစ်သဖြင့် ဒုတိယလှိုဏ်သံသည်ဖြစ်ပေါ်လာ ရသကဲ့သို့၊ ထိုအတူပဲ အတိတ်ဘဝက အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်တို့ ဖြစ်ကာ ပြုလုပ်ခဲ့သော သင်္ခါရကမ္မတို့၏ သတ္တိအရှိန်တို့က ပစ်ပို့လိုက် သကဲ့သို့ ဖြစ်ပြီး ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ဝိညာဉ်၊ နာမ်-ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာဟူသော အကျိုးတရား ၅ ပါးတို့သည်ဖြစ်ပေါ်၍ လာရ၏။ (အတိတ်အကြောင်း ၅ ပါးတို့ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ၅ ပါးတို့ဖြစ်ရပုံ) နောက်တစ်ခုက လူသည်နေပူထဲကိုထွက်၍ရပ်လိုက်

သောအခါ လူရိပ်ပေါ်လာ၏။ ထိုလူရိပ်သည် လူလည်းမဟုတ်၊
 လူ့ကောင်း၍ ဖြစ်လာသည်လည်းမဟုတ်သော ကျေးဇူးပြု၍ဆက်စပ်မှု
 ဖြစ်အောင်ကြည့်ပါ။

ဖယောင်းတိုင်မီးကို နောက်ဖယောင်းတိုင်တစ်ခုဖြင့်
 ညှိလိုက်သောအခါ မီးကူးလာ၏။ ထိုကူးလာသောမီးသည် ဖယောင်း
 ဖယောင်းတိုင်ကမီးလည်းမဟုတ်။ ပထမဖယောင်းတိုင်က မီးနှင့်ကပ်၍
 ဖြစ်လာသောမီးလည်းမဟုတ်သည်ကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။
 နောက်တံဆိပ်တုံးနှိပ်လိုက်သောအခါ ဝတ္ထုပေါ်၌ ဆေးရေးတံဆိပ်
 ပေါ်လာ၏။ ထိုဆေးရေးပုံသည် တံဆိပ်တုံးနှင့်ကပ်၍ ဖြစ်လာသည်
 လည်းမဟုတ်သော ကူးစက်ပုံကိုမြင်အောင်ကြည့်ပါ။ ဤအတူပါ
 တစ်ဘဝနှင့်တစ်ဘဝတို့သည် ကြောင်းကျိုးဆက်စပ် ကူးစက်ပုံကို
 မြင်အောင်ကြည့်ပါ။

နောက်တစ်ခါ ဤအကျိုးရုပ်နာမ်ကြီးကို ငါ့ကိုယ်၊ ငါ့ဟာ
 ငါ့ဟာတို့သို့မူကြောင့် ဖြစ်ပေါ်၍လာသော တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ အစိနာ
 သင်္ခါရ၊ ကမ္မတာတို့သည် ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှပင် ပြန်၍အကြောင်း
 ခံလာတို့ ဖြစ်အောင်ကြည့်ပါ။ ထိုပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ၅ ပါးတို့
 ကြောင့်သာ ဖော်ဖြစ်လာတို့သော ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဗ္ဗာယတန
 ဘာဝ၊ ယောဂ၊ ဣဒ္ဓါ၊ အမာတိ၊ ဘဝအကျိုး ၅ပါးတို့ကိုလည်း
 မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ ဤအတူပါ ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်ပါ။

မှားသောအခါ ဖော်ဖြစ်လာတို့သော ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဗ္ဗာယတန
 ဘာဝ၊ ယောဂ၊ ဣဒ္ဓါ၊ အမာတိ၊ ဘဝအကျိုး ၅ပါးတို့ကိုလည်း
 မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ ဤအတူပါ ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်ပါ။

ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးရုပ်

ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးရုပ်နှင့်မှတ်သားဖွယ်အဓိပ္ပါယ်

လွန်လေပြီးသော အတိတ်ဘဝဝယ် ကမ္မဘဝကို ထူထောင်စဉ်၌
 ပစ္စုပ္ပန်သော အတိတ်အကြောင်း ၅ ပါးကား။

- ၁) ကောဝေမှု = အသိမှားမှု = မောဟသည် = အဝိဇ္ဇာ မည်၏။
- ၂) အသိမှားမှု = ကံဖြစ်အောင်ပြုစုပျိုးထောင်မှုတို့သည် သင်္ခါရမည်၏။
- ၃) ဘဝကိုလိုချင်တပ်မက်မှုသည် = တဏှာမည်၏။
- ၄) မြိမ့်စွာ ခွဲယူခြင်းသည် ဥပါဒါန်မည်၏။
- ၅) နေဆော်ကြောင့်ကြမ္မစေတနာသည် = ဘဝမည်၏။

လွန်လေပြီးသောအတိတ်ဘဝဝယ် = ကမ္မဘဝကိုဖြစ်အောင်
 ဖန်တီးခြင်းဖြစ်အောင်) ပြုလုပ်စဉ်၌-ဝါ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ပြုစဉ်က
 နှစ်ခုသာ ဤတရား ၅ ပါးတို့သည် ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေ
 ဖြစ်ရန်အကြောင်းတရား တို့ဖြစ်ကြကုန်၏။

ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ရရှိထားသော ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးတရား ၅ ပါးကား

- က) ဘဝတစ်ခုနှင့်တစ်ခုတို့ကို ဆက်စပ်တတ်သောအခြင်း အရာ
 အားဖြင့် ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေသည် = ဝိညာဉ်မည်၏။
- ခ) အခံဝမ်းကိုသက်ဝင်တီသကဲ့သို့ဖြစ်သောတရားသည် = နာမ်ရုပ်မည်၏။
- ဂ) မဟာဘုတ်တို့၏ ကြည်သည်၏အဖြစ်သည်=အာယတန မည်၏။
- ဃ) ကော့ထိခြင်းသဘောသည် = ဖဿမည်၏။
- င) ခံစားခြင်းသဘောသည် = ဝေဒနာမည်၏။

ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝဝိပါကဝင်၌ဖြစ်ကြကုန်သော ဤတရား ၅ ပါးတို့
 ကြောင့် အတိတ်ဘဝကပြုလုပ်ခဲ့သော ကံကြောင့်ဖြစ်သောအကျိုးတရား
 တို့သည်-

- ၁) ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ အာယတနတို့၏ ရင့်ကျက်ပြီးသည်၏
 (အသိမြင်ပြီးသည်၏) အဖြစ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်၍လာကြကုန်သော
 ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတရား ၅ ပါးတို့ကား -

- (က) တောတစ်ခုမှ အသီးများ = အသီးများမှ = အသီးများသည် = အသီးများသည်
 - (ခ) အသီးတစ်ခုမှ = ကံကိုဖြစ်စေကာမူ ပြုလုပ်မှုကိုသည် = အသီးတစ်ခုသည်
 - (ဂ) တစ်ကိုလိုမျှင်တစ်မျှင်သည် = တစ်မျှင်တစ်မျှင်
 - (ဃ) မြေမြေစွာပျံ့ခြင်းသည် = ဥပါဒါနိမည်၏။
 - (င) ရေအောက်ကြောင့်ကြမ္မာစေတနာသည် = တစ်မျှင်၏။
- ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ဖြစ်၍ထားသော ဤအကြောင်းတရားများကို ဝါးတို့သည် နောင်အနာဂတ်ဘဝ၌ ဖြစ်ရန် ပဋိသန္ဓေ၏ အစဉ်တရားဖြစ်ကြကုန်၏။
- ၄။ နောင်ဘဝ၌ ဖြစ်လာတော့သော အကျိုးတရား ၅ ဝါးတို့ကား -
- (က) တစ်တစ်ခုနှင့်တစ်ခုတို့ကို ဆက်စပ်တတ်သော ပဋိသန္ဓေသည် ဝိညာဉ်မည်၏။
 - (ခ) အမိဝမ်း၌ သက်ဝင်ဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်သော တရားသည် နာမ်မည်၏။
 - (ဂ) မဟာဘုတ်တို့၏ ကြည်သည်၏ အဖြစ်သည် (သဠာယ တရား) အာယတနမည်၏။
 - (ဃ) တွေ့ထိခြင်းသဘောသည် ဖဿမည်၏။
 - (င) ခံစားခြင်းသဘောသည် ဝေဒနာမည်၏။
- ဤသို့ အတိတ်အကြောင်း ၅ ဝါးကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ၅ ဝါးဖြစ်ပုံ။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ၅ ဝါးကို (ဤရုပ်နာမ်ဓန္ဒာကြီးကို) စွဲမှီ၍လည်း ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ၅ ဝါးဖြစ်ပုံ။ ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်း ၅ ဝါးကြောင့်လည်း အနာဂတ်အကျိုး ၅ ဝါးတို့ ဖြစ်နိုင်ပုံ တို့ကိုလည်း ကွင်းဆက်၍ ဖြစ်အောင်ကြည့်ပါ။

သမုဒယသစ္စာဟူသည်
 မြတ်စွာဘုရားသည် အဘိဓမ္မာဝိဘင်းပါဠိတော် (အဘိ ၂-၁၁၂-၁၁၈)၌

တစ္ဆန်းအကျဉ်းချုပ်

၁။ တဏှာကို သမုဒယသစ္စာဟု၎င်း၊
 ၂။ တဏှာနှင့်တကွသော ကိလေသာအားလုံးကို သမုဒယ သစ္စာဟု၎င်း။
 ၃။ အကုသိုလ်တရားအားလုံးကို - သမုဒယသစ္စာဟု၎င်း။
 ၄။ အကုသိုလ်တရားအားလုံးနှင့် အာသဝေါတရားတို့၏ အာရုံယူရာ ဖြစ်သော သံသရာဝဋ်ကိုလည်း ပတ်စေတတ်သော အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟဟူသော ကုသလမူလတရား ၃ ဝါးကို သမုဒယ သစ္စာဟု၎င်း။
 ၅။ အကုသိုလ်ကံမှန်သမျှနှင့် သံသရာကိုလည်း ပတ်စေတတ်သော အာသဝေါတရားတို့၏ အာရုံဖြစ်သော ကုသိုလ်ကံမှန်သမျှကို သမုဒယ သစ္စာဟု၎င်း။ ဤသို့ လျှင်သမုဒယသစ္စာကို ၅ နည်းခွဲ၍ ဟောကြား ထားတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း သမုဒယအရိယသစ္စာတရား ဟူသည် အဘယ်နည်း။ အဝိဇ္ဇာဖြစ်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်၏။ သင်္ခါရဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝိညာဉ်ဖြစ်၏။ ဝိညာဉ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် နာမ်ရုပ် ဖြစ်၏။ နာမ်ရုပ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သဠာယတနဖြစ်၏။ သဠာယတန ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဖဿဖြစ်၏။ ဖဿဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝေဒနာဖြစ်၏။ ဝေဒနာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် တဏှာဖြစ်၏။ တဏှာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဥပါဒါနိ ဖြစ်၏။ ဥပါဒါနိဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကမ္မဘဝ ဖြစ်၏။ ကမ္မဘဝ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဇာတိဖြစ်၏။ ဇာတိဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဇရာမရဏဖြစ်၏။ သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပယာ သတို့သည် ဖြစ်ပေါ်၍ လာကြကုန်၏။ ဤသို့လျှင် ချမ်းသာမဖက် သက်သက်သော ဤဒုက္ခတုံး ဒုက္ခအစုအပုံဖြစ်ကြောင်းတရားသည် (တစ်နည်း) ဒုက္ခတုံး ဒုက္ခအစု အပုံဖြစ်ခြင်းသည် ထင်ရှားပေ၏။ (အံ ၁-၁၇၈)

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟနှင့်အဒ္ဓါပရိဂ္ဂဟ

တိတ္ထာယတနသုတ္တန်၌ အကြောင်းတရားနှင့်အကျိုးတရားတို့၏ ကြောင်းကျိုးဆက်နွယ်မှုသဘောတရားကိုပင် သမုဒယသစ္စာဟုဟောကြားထားတော်မူ၏။ ဒါ့ကြောင့်လို့ရင်းမှတ်သားရန်ကတော့ ပြီးခဲ့တဲ့အတိတ်ဘဝက အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်တို့ ခြံရံကာ ပြုလုပ်ခဲ့သော သင်္ခါရကံတို့ကြောင့် ယခုဘဝဝိပါက်ခန္ဓာဖြစ်သော ဝိညာဉ်၊ နာမ်-ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ တို့သည် ကြောင်း ကျိုးဆက်စပ်၍ ဖြစ်ပေါ်လာကြကုန်၏။ (ဤပစ္စယပရိဂ္ဂဟသည် မည်သည့် နေရာ၌မဆို ရုပ်နာမ်တို့၏ အကြောင်းနှင့်အကျိုးတို့သာ ရှိကြကုန် ၏ ဟူ၍မြင်သောဉာဏ်သည် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်မည်၏။) အတိတ်ဘဝအနာဂတ်ဘဝတို့၌လည်း ရုပ်နာမ်တို့၏ အကြောင်းအကျိုးတို့သာတည်းဟုမြင်သောဉာဏ်သည် အဒ္ဓါပရိဂ္ဂဟဉာဏ်မည်၏။

သင်္ခါရနှင့်ကမ္မအထူး = သင်္ခါရနှင့်ကမ္မအထူးကတော့ မလှူမရှိရေးအဖို့၌ ပြုလုပ်မှုဟူသမျှနှင့် စေတနာတို့သည် သင်္ခါရ၊ အလှူခံတို့လက်၌လှူဆဲမှစ၍ နောက်ကာလသည် ကမ္မ။ ဤသို့ ရှေ့နောက်ကွာခြား၏။ (အကုသိုလ်ပြုရာ၌လည်း ဤနည်းပင်) ဤအထိ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ရရေးအတွက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်အမျိုးမျိုးတို့ဖြစ်သည်။ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အဓိပ္ပါယ်အမျိုးမျိုးသော စာပိုဒ်တို့ကို သဘောဆိုက်အောင် အကြိမ်ကြိမ်ဖတ်ပြီးမှ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ရှုကွက်တို့ကိုရှုကြရန်တိုက်တွန်းပါ၏။

ခန္ဓာဖွဲ့နည်းအကြမ်းဖျင်း

ပရမတ္ထတရား ၄ ပါးတို့တွင် ရုပ် ၂၈၊ စိတ် ၈၉၊ စေတသိက် ၅၂၊ နိဗ္ဗာန် ၁၊ ဖြစ်သည်။ ရုပ်သည် ၁ ခုတည်းဖြစ်၍ ၂၈ ဖြစ်၍

ကမ္မဋ္ဌာန်အကျဉ်းချုပ်

ရူပက္ခန္ဓာ ၁ ခုဖွဲ့ပါ။ စိတ်သည် ၁ ခုတည်းဖြစ်၍ ၈၉ ဖြစ်၍ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဖွဲ့ပါ။ စေတသိက် ၅၂ တို့တွင် ဝေဒနာတစ်လုံးတည်းကို ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ဖွဲ့ပါ။ သညာတစ်လုံးကို သညာက္ခန္ဓာဖွဲ့ပါ။ ဝေဒနာသညာမှကြွင်းတဲ့ စေတသိက် ၅၀ ကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာဖွဲ့ပါ။ နိဗ္ဗာန်ခန္ဓာ မဖွဲ့ရ။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာ ၅ ပါးဖြစ်သည်။ (ခန္ဓာဟူသည်အပေါင်းအစုကိုခေါ်သည်။)

ဒါ့ကြောင့် ဝိထိမှတ်ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေစိတ်၊ ဘဝင်စိတ်။ စုတိစိတ်တို့သည် မှီရာ တည်ရာအတူဖြစ်သော နာမ်တရား ၃၄၊ ဝတ္ထုအာရုံအတူဖြစ်သောကြောင့် ခန္ဓာ ၅ ပါးအတူတူပင်ဖွဲ့ပါ။ နောက်ဝိထိယေားများတွင်ပါဝင်သော ဝတ္ထု-အာရုံ-ရုပ်တို့နှင့် စိတ္တက္ခန္ဓာ တစ်ခုတစ်ခု၌ အတူဖြစ်သော စိတ်စေတသိက်တို့ကိုလည်း ခန္ဓာ ၅ ပါးစီဖွဲ့ပါ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါ ၁၂ ပါးတို့၏ လက္ခဏာ- ရသ-ပစ္စုပ္ပန်-ပဒဋ္ဌာန်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါ ၁၂ ပါးတို့၏ လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပဒဋ္ဌာန်တို့ကို ရှေးဦးစွာ ကျက်မှတ်၍သိထားပါ။
 ၁။ အဝိဇ္ဇာ=ပရမတ္ထသဘောအမှန်ကိုမသိခြင်း၊ တစ်နည်း "ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သဘော လက္ခဏာ။ ယှဉ်ဘက် သမ္ပယုတ် တရားတို့ကို ၎င်း၊ ထိုအဝိဇ္ဇာနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့ကို၎င်း၊ ပြင်းစွာ တွေဝေစေခြင်းရသ။ ပရမတ္ထဗောဓိရုံ၏ သဘော အမှန်ကိုဖုံးလွှမ်း တတ်သောတရားဟု ဉာဏ်အား ထင်လာ၏။ ပစ္စုပ္ပန်။ အာသဝေါ တရား ၄ ပါးလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း၊ ပဒဋ္ဌာန်။
 ၂။ သင်္ခါရ=ကံဖြစ်အောင်ပြုခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်း၊ ပြုစီမံခြင်းသဘော - လက္ခဏာ။ ပဋိသန္ဓေကိုဖြစ်စေခြင်း၌ အားထုတ်ခြင်းရသ။ စေတနာ ပဓာနဟုဉာဏ်အားထင်လာ၏။ ပစ္စုပ္ပန်။ အဝိဇ္ဇာလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းဟု၊ ပဒဋ္ဌာန်။

ဦးနု

၃။ ဝိညာဉ်=အာရုံကိုသိခြင်း- ရယူခြင်း (လ) ရုပ်နာမ်တို့၏ ရှေးသမား
 ခေါင်းဆောင်ဟု (ရသ) ရှေးဘဝနှင့်တကွဆက်စပ် တတ်သော
 တရားဟု (ပစ္စု)သင်္ခါရလျှင်။ တစ်နည်း" မှီရာဝတ္ထု ရုပ်နှင့်ထင်လာသော
 အာရုံလျှင် (ပဒ)

၄။ နာမ်-ရုပ်မှ (စေတသိက်နာမ်) အာရုံကိုညွတ်ခြင်းသဘော
 (လ)ဝိညာဉ်နှင့်၎င်း။ အချင်းချင်းအား၎င်း။ ယှဉ်စပ်ခြင်း(ရသ) အသီး
 အသီးခွဲခြား၍မရ။ ခွဲခြား၍မဖြစ်သောတရားဟု(ပစ္စု) ဝိညာဉ်လျှင် (ပဒ)

၅။ သဠာယတန=ထိခိုက်ခြင်း၊ အားထုတ်ခြင်း၊ တစ်နည်း" အာယ
 မည်သော စိတ်စေတသိက်တို့ကို ချဲ့ထွင်ခြင်းသဘော(လ) မြင်၊ ကြား၊
 နံ၊ စား၊ ထိ၊ သိခြင်း(ရသ) ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်၊
 မနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ်တို့၏ မှီရာ ဝတ္ထုအဖြစ် =
 ဝင်ထွက်ရာ ဒွါရအဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသဘော တရားဟု (ပစ္စု)
 နာမ်ရုပ်လျှင် (ပဒ)

၆။ ဖဿ=အာရုံကို တွေ့ထိသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း
 သဘော(လ) အာရုံကိုပွတ်ချုပ်ထိပါးခြင်း၊ အာရုံ၌ထိခြင်း သဘော
 (ရသ) ဝတ္ထု၊ အာရုံ၊ ဝိညာဉ်၊ ၃ ပါးတို့ပေါင်းဆုံခြင်း၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော
 သဘောဟု (ပစ္စု) သဠာယတနလျှင် (ပဒ)

၇။ ဝေဒနာ=အာရုံ၏ အရသာကိုခံစားခြင်း(လ) အာရုံ၏ အရသာကို
 သုံးဆောင်ခြင်း(ရသ) သုခ၊ ဒုက္ခ၊ သဘောတရားဟု(ပစ္စု)ဖဿလျှင် (ပဒ)

၈။ တဏှာ=ဒုက္ခ၏ အကြောင်းဖြစ်ခြင်းသဘော(လ)ထိုထိုအာရုံ ထိုထို
 ဘဝတို့၌ လွန်စွာနှစ်သက်စေခြင်း (ရသ) စိတ်၏ ဝါ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ထိုထို
 အာရုံ ထိုထိုဘဝတို့၌ မရောင့်ရဲနိုင်သည်၏ သဘော တရားဟု (ပစ္စု)
 ဝေဒနာလျှင် (ပဒ)

၉။ ဥပါဒါန်=အာရုံကိုပြင်းစွာစွဲလမ်းခြင်း စွဲမြဲစွာယူခြင်း(လ) မှားယွင်း

ကမ္မဋ္ဌာန်းအကျဉ်းချုပ်

သောအားဖြင့် အာရုံကိုပြင်းစွာစွဲလမ်းခြင်း။ စွဲမြဲစွာ ယူခြင်း (လ)
 မှားယွင်းသောအားဖြင့် အာရုံကိုမလွတ်ခြင်းသဘော (ရသ) တဏှာ၏
 ခိုင်မြဲမှုသဘောတရား။ ဒိဋ္ဌိအယူမှားမှုသဘော တရားဟု (ပစ္စု)
 တဏှာလျှင် (ပဒ)

၁၀။ ဘဝ(ကမ္မဘဝ)ကံဟူသောသဘော=ကံဖြစ်ခြင်းသဘော(လ)
 ဥပပတ္တိ ဘဝတို့ဖြစ်စေခြင်း (ရသ) ကုသိုလ် အကုသိုလ် သဘော
 တရားဟု (ပစ္စု) ဥပါဒါန်လျှင် (ပဒ)

၁၁။ ဇာတိ=ထိုထိုဘဝ၌ ဘဝတစ်ခုဖြင့်ပိုင်းခြားအပ်သော ခန္ဓာအစဉ်၏
 လက်မွန်အစအသစ်ဖြစ်ခြင်း။ ရှေးဦးစွာ ထင်ရှား ဖြစ်ခြင်းသဘော(လ)
 ထိုတစ်ခုသောဘဝဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ခန္ဓာအစဉ်ကို - ဝဋ်သား
 သတ္တဝါအား ရောယူလော့ဟု ဆောင်နှင်းပေးအပ်သကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်း
 (ရသ)အခြားမဲ့သောအတိတ်ဘဝက ဤပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာအစဉ်ကို ထင်ရှား
 ပေါ်လွင်တတ်သော ပေါ်လာ စေတတ်သောသဘောတရားဟု (ပစ္စု)
 ကမ္မဘဝလျှင် (ပဒ)

၁၂။ ဇရာ = တစ်ခုသောဘဝ၌အကျိုးဝင်သော - ခန္ဓာတို့၏ ရင့်ရော်
 မောင်းမြင်းသည် အဖြစ်ဟူသော ရင့်ကျက်ခြင်း(လ)သေခြင်း ပျက်ခြင်း
 မရဏသို့ကပ်ဆောင်ခြင်း(ရသ)ကောင်းသောအရွယ်၏ ပျက်စီး
 ကြောင်းသဘောတရားဟု (ပစ္စု) ဇာတိလျှင် (ပဒ)

၁၃။ မရဏ = တစ်ခုသောဘဝဖြင့်ပိုင်းခြားအပ်သော ခန္ဓာအစဉ်၏
 ရွေ့လျားခြင်းသဘော။ ပစ္စုပ္ပန်၌ ရွေ့လျားခြင်းသဘော(လ) ပြည့်စုံ
 သော ဘဝခန္ဓာတို့၏ ကင်းခြင်း၊ ကင်းစေခြင်း(ရသ) တစ်နည်း"
 ဘဝခန္ဓာတို့နှင့် ကွေကွင်းရခြင်းနှင့်ပြည့်စုံခြင်း (သမ္ပတ္တိရသ) ပစ္စုပ္ပန်
 ဘဝရောက်ဆဲဂတိမှ ကွေကွင်းရခြင်းသဘော တရားဟု (ပစ္စု)
 ဇာတိလျှင် (ပဒ)

ဦးရေ

၁၄။ သောက = အတွင်း၌လောင်မြိုက်ခြင်းသဘော(လ) တစ်နည်း၊ စိတ်၏ပူပန်ခြင်းသဘော(လ)စိတ်ကိုထက်ဝန်းကျင်လောင်မြိုက်ခြင်း (ရသ) ဉာတိဗျသနစသည်တို့အားလျော်စွာ လိုဂုဏ်အပြစ်တို့အား လျော်စွာ အဖန်ဖန်စိုးရိမ်ခြင်း။ ဝမ်းနည်းခြင်းသဘောတရားဟု (ပစ္စု) တွေ့ထိအပ်သောဉာတိဗျသနစသောအမျိုးမျိုးသော အနိဋ္ဌာရုံလျှင် (ပဒ)

၁၅။ ပရိဒေဝ = အဖန်ဖန်ငိုကြွေးမြည်တမ်းခြင်း = ပြောဆိုခြင်း(လ) ဂုဏ်အပြစ်တို့ကိုထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း(ရသ) ပရိဒေဝကိန်းရာ သတ္တဝါတို့၏ (သို့မဟုတ်) စိတ်၏မရပ်မတည်ချာချာ လည်ခြင်း သဘောတရားဟု (ပစ္စု) တွေ့ထိအပ်သောဉာတိ ဗျသနစသော အမျိုးမျိုးသော အနိဋ္ဌာရုံလျှင် (ပဒ)

၁၆။ ဒုက္ခ = ကိုယ်ကိုနှိပ်စက်ခြင်းသဘော(လ) ပညာမဲ့တို့၏ နှလုံးမသာယာခြင်းကိုပြုခြင်း(ရသ) ကိုယ်၌မှီ၍နာကျင်မှုသဘော တရားဟု (ပစ္စု) ယင်းဒုက္ခကိုဖြစ်စေတတ်သောသဘော တရား လျှင်(ပဒ)

၁၇။ ဒေါမနဿ = စိတ်ကိုနှိပ်စက်ခြင်းသဘော(လ) ဗျာပါဒဒေါသနှင့်ယှဉ်သည့်အစွမ်းဖြင့် စိတ်ကိုညှင်းဆဲခြင်း(ရသ) ယင်းဒေါမနဿကိုဖြစ်စေသော အနိဋ္ဌာရုံဟု (ပစ္စု) သက်ကြီးရှိုက်ငင်ပြင်းစွာ ပူပန်ရခြင်း(ပဒ)

၁၈။ ဥပါယာသ = စိတ်ကိုထက်ဝန်းကျင်မှလောင်ခြင်းသဘော(လ) ညည်းတွေးခြင်းကိုပြုခြင်းကိစ္စ(ရသ) ဉာတိဗျသနစသော အာရုံ၌ ကိုယ်စိတ် ၏ နစ်မြုပ်ခြင်းကိုဖြစ်စေတတ်၏။ (ပစ္စု)

ဝိပဿနာတို့၏ အရှုခံတို့သည် ရုပ်နာမ် ၂ ပါး။ ခန္ဓာ ၅ ပါး။ အာယတန ၁၂-ပါး။ ဓာတ် ၁၈ ပါး။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါ ၁၂ ပါး။ ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာတို့ဖြစ်ကြပေသည်။ ထိုအရှုခံတို့သည် ရှုပုံရှုနည်းကကွာခြားသော်လည်း ပရမတ်သား ဓာတ်သားတို့

ကမ္မဋ္ဌာန်းအကျဉ်းချုပ်

ကတော့အတူတူပင်ဖြစ်သည်။ ဒါကြောင့်နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်နှင့် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်တို့ကတော့ ရကိုရထားရမည်ဖြစ်သည်။ ဒါမှသာ ရုပ်ကို၎င်း၊ နာမ်ကို၎င်း၊ ရုပ်နာမ်တို့၏ ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်ပုံကို၎င်း၊ ဝိပဿနာဉာဏ်တင်၍ ရှုနိုင်ရမည်ဖြစ်သည်။

ဒါကြောင့် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ရရေးအတွက် ပစ္စက္ခဉာဏ်ဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါ ၁၂ ပါးတို့၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်နှင့် အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ်တို့၏ ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်မှုတို့ကို ဉာဏ်မှာပီပီပြင်ပြင် ထင်ရှား၍ လက်ခံလာအောင် ရှုကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။

ကျက်ရန် = အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ်၊ နာမ်-ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ၊ ဇာတိ၊ ဇရာမရဏ၊ သောကာ၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ သမုဒယောဟောတိ။

အဓိပ္ပါယ်မြင်အောင်ကြည့်၍ကျက်ပါ - ရူပါ။

၁။ အဝိဇ္ဇာသည် = အမှန်မမြင်၊ မကောင်းကို၊ အကောင်းထင်အောင်၊ မှောင်ချသကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်း။

၂။ သင်္ခါရသည် = ချမ်းသာလိမ့်နိုးနှင့် ကံသုံးမျိုးကိုပြု၏၊ ပြင်၏။

၃။ ဝိညာဉ်သည် = ဘဝအသစ်တစ်ဖန်ဆက်စပ်၍ အစဦးဆုံးဖြစ်ခြင်း။

၄။ နာမ်-ရုပ်သည် = စေတသိက်နာမ်နှင့် ကမ္မဇရုပ်တို့လည်းဖြစ်၏။

၅။ သဠာယတန = အာရုံတို့ကိုယူနိုင်ရန်အကြည့်ဓာတ် ၆ပါးဖြစ်၏။

၆။ ဖဿ = အာရုံစိတ်တို့ တွေ့ထိခြင်းဖြစ်၏။

၇။ ဝေဒနာ = အာရုံ၏အရသာကို ခံစား၏။

၈။ တဏှာသည် = အာရုံကိုတပ်မက်နှစ်သက်၏။

၉။ ဥပါဒါန်သည် = အာရုံကိုစွဲလမ်း၏။

၁၀။ ဘဝ (ကမ္မဘဝ) သည် = ကံသုံးမျိုးကိုပြု၏။ ပြင်၏။

ဦးနု

၁၁။ ဇာတိသည် = ဘဝအသစ်ဖြစ်ရလတ္တံ့။
 ၁၂။ ဇရာမရဏသည် = အိုခြင်း၊ သေခြင်း၊ ခိုးရိမ်၊ ငိုကြွေး၊ ပူဆွေးခြင်း၊ ကိုယ်ဆင်းရဲ၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း၊ ပြင်းစွာပူပန်ခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကြရ၍ ချမ်းသာမဖက် သက်သက်သောဆင်းရဲအစုသာပဲဟု မြင်အောင်ရှုပါ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တစ်ခုခြင်းတို့၏ သတ္တိတို့ကိုသာ မြင်အောင်ရှုပါ။ (ကွင်းဆက်ကိုမြင်အောင်မရှုရသေးပါ။)

အင်္ဂါ ၁၂ ပါးတို့၏ကွင်းဆက်တို့ကိုမြင်အောင်ရှုရန်

၁။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ = ဘဝသံသရာတို့၏ အပြစ်တို့ကို အမှန်အတိုင်း သေမိမ္မု၍ ဘဝသံသရာတို့၏ အပြစ်တို့ကို အကောင်းထင်အောင် နောင်ချကာသလိုဖြစ်ခြင်းကြောင့် ---
 ၂။ သင်္ခါရာ = ကောင်း၊ မကောင်းသောဘဝတို့ကို ရရာရကြောင်း ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်တို့ကို ပြုလုပ်၏။ သင်္ခါရပစ္စယာ - ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်တို့ကို ပြုလုပ်ထားခြင်းကြောင့် ---
 ၃။ ဝိညာဏ် = ဘဝအသစ်တစ်ဖန် ဝိပါကဝဋ်ဆင်းရဲတို့သည် ချစ်မြတ်ရ ဖြစ်လာ၏။ ဝိညာဏပစ္စယာ = ဘဝအသစ်တစ်ဖန် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်
 ၄။ မာသ - ရှုံး = အတော်ကို မှန်နှင့် ကမ္မရုပ်တို့သည်လည်း ဖြစ်ရပြန် မကုန်။ မာမရူပပစ္စယာ = အတော်ကို မှန် ကမ္မရုပ်တို့ဖြစ်ခြင်း ကြောင့် ---
 ၅။ သမ္မာဒိယာ = ဦးစွာဘဝအသစ် အကြည်စက် ၆ ပါး တို့သည် ဖြစ်ရပြန်မကုန်။ သမ္မာဒိယာပစ္စယာ = အကြည် စက် ၆ ပါး ဖြစ်ရပြန်ခြင်းကြောင့် ---
 ၆။ ဝေဒနာ = အနိုး၊ ခက်၊ ခက်ပါး၊ ၂ ရပ်တို့သည် အကုသိုလ်ရ ဖြစ်လာ၏။ ဝေဒနာပစ္စယာ = အနိုး၊ ခက်၊ ခက်ပါး၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ---
 ၇။ ဝေဒနာပစ္စယာ = အနိုး၊ ခက်၊ ခက်ပါး၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ---
 ၈။ ဝေဒနာပစ္စယာ = အနိုး၊ ခက်၊ ခက်ပါး၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ---

ကမ္မဋ္ဌာန်းအကျဉ်းချုပ်

၁။ တဏှာ = အာရုံကို တပ်မက်နှစ်သက်ခြင်းသည် ဖြစ်ရပြန် တော့၏။
 တဏှာပစ္စယာ = အာရုံကို နှစ်သက်နေခြင်းကြောင့် -
 ၉။ ဥပါဒါနံ = အာရုံကို စွဲလမ်းခြင်းသည်ဖြစ်၏။ ဥပါဒါနပစ္စယာ - အာရုံကို စွဲလမ်းခြင်းကြောင့် ---
 ၁၀။ ဘဝ (ကမ္မဘဝ) ကံသုံးမျိုးကို ပြုပြန် ဖြစ်ပြန်၏။ ဘဝ (ကမ္မဘဝ) ပစ္စယာ - ကံ ၃ မျိုးတို့ဖြစ်ထားခြင်းကြောင့် ---
 ၁၁။ ဇာတိ = နောင်၌ ဘဝအသစ်တစ်ဖန် ဖြစ်ရပြန်တော့လတ္တံ့။ ဇာတိပစ္စယာ - ဘဝအသစ်တစ်ဖန် ဖြစ်ရပြန်လျှင် = အိုခြင်း၊ သေခြင်း၊ ခိုးရိမ်ပူဆွေး၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း၊ ပြင်းစွာပူပန်ခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကြရ၍ ချမ်းသာမဖက်၊ သက်သက်သော ဆင်းရဲအစုအပုံသာတည်းဟု တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ကျေးဇူးပြု၍ ကွင်းဆက် နေသည်တို့ကို မြင်အောင်ရှုပါ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပထမနည်း

အဝိဇ္ဇာဖြစ်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်သည်။ အဝိဇ္ဇာက အကြောင်း သင်္ခါရက အကျိုး၊ သင်္ခါရဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝိညာဉ်ဖြစ်သည်။ သင်္ခါရက အကြောင်း ဝိညာဉ်က အကျိုး။ (လ) ဇာတိဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဇရာမရဏ ဖြစ်သည်။ ဇာတိအကြောင်း ဇရာမရဏက အကျိုးဟု သင့်။ တစ်ဖန် ဇာတိဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဇရာမရဏဖြစ်သည်။ ဘဝဖြစ် ခြင်းကြောင့် ဇာတိဖြစ်သည်။ ဥပါဒါနဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဘဝဖြစ်သည်။ (လ) အဝိဇ္ဇာဖြစ်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်သည်ဟု သင့်။ ဤသို့ အသွား အပြန် အဓိပ္ပါယ်မြင်အောင် ကြည့်၍ ရှုပါ။

ခြင်းရာ ၂၀ ၌ ဝဋ် ၃-ပါးတို့၏အဓိပ္ပါယ်

ခြင်းရာ ၂၀ တို့တွင် အတိတ်အကြောင်း အခြင်းရာ ၅ ပါး၌ (အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါနတို့သည် ကိလေသာဝဋ်ဖြစ်၍ စိတ်ကို

ပူလောင်ခြင်းကိုဖြစ်စေသည်။ သင်္ခါရ-ကမ္မသည် ကမ္မဝဋ်ဖြစ်၍ (ကံဖြစ်အောင်ပြုလုပ်မှု)။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး အခြင်းအရာ ၅ ပါးကား ဝိပါကဝဋ်ဖြစ်၍ (ဆင်းရဲနေခြင်းဖြစ်သည်) ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းအခြင်း အရာ ၅ ပါး၌ တဏှာ၊ ဥပါဒါန် + အဝိဇ္ဇာတို့သည် (ကိလေသဝဋ်ဖြစ်၍ စိတ်မှာပူလောင်မှုကိုဖြစ်စေသည်)။ သင်္ခါရ-ကမ္မသည် ကမ္မဝဋ်ဖြစ်၍ (ကံဖြစ်အောင်ပြုလုပ်မှု)။ အနာဂတ်အကျိုးအခြင်းအရာ ၅ ပါးကား (ဝိပါကဝဋ်ဖြစ်၍ဆင်းရဲမှုဖြစ်ပါသည်) ဤခြင်းရာ ၂၀ ၌ပါသော ဝဋ် ၃ ပါးတို့၏ သဘောသတ္တိတို့ကို သိမှတ်၍ထားပါ။ (ကိလေသာ ဟူသည် လောဘ၊ဒေါသ၊ မောဟတို့၏ ပူလောင်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။) ဆင်းရဲလို့ချမ်းသာချင်၊ ချမ်းသာချင်တော့ပြုလုပ်၊ ပြုလုပ်တော့ ကံဖြစ်၊ ဆင်းရဲတာကဝိပါကဝဋ်၊ ချမ်းသာချင်တာက ကိလေသဝဋ်၊ ပြုလုပ်တာက ကမ္မဝဋ်၊ ဤသို့ဝဋ် ၃ ပါး။

ဝဋ်သုံးပါးတို့ကိုရှာပုံ

၁။ မိမိ၌ယခုဖြစ်၍နေသော ဝဋ်သုံးပါးတို့ကို ရှေးဦးစွာရှာထားရမည် ဖြစ်သည်။ ဒါ့ကြောင့် မိမိ၏ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာဘဝကြီးကို ပြန်၍ကြည့် လိုက်ပါ။ အမိဝမ်းမှကျွတ်ကတည်းက ယခုအချိန်အထိ စားဝတ် နေရေးတို့ဖြင့် ပြုပြင်စောင့်ရှောက်ပေးနေခြင်း။ ရှူလေ၊ ရှိုက်လေ တို့ဖြင့် ပြုပြင်ပေးနေခြင်းတို့သည် မကောင်းလို့၊ ဆင်းရဲလို့၊ ပြုပြင်ပေးနေရတာပါလားဟု အဆင်းရဲကိုမြင်အောင်ကြည့်၍ ယခု ငါရထားတာကိုက ဆင်းရဲနေသော ဝိပါကဝဋ်ကြီးပါလားဟု သတိထားလိုက်ပါ။

၂။ ဒီဝိပါကဝဋ်ကြီးက ဆင်းရဲပြီးတွန်းကန်ပေးနေသဖြင့် (ဒီရုပ်နာမ် ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ငါ့ကိုယ်၊ ငါ့ဟာ၊ ငါ့ဟုစွဲငြိ၍) ချမ်းသာချင်တယ်၊ ချမ်းသာအောင်ဟူသော ပူလောင်မှု၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ အဝိဇ္ဇာ ဟူသော ကိလေသာတို့သည်ဖြစ်ရပြန်တော့၏။

၃။ ချမ်းသာချင်တယ်ဟူသော ကိလေသဝဋ်၏ ပူလောင်၍တွန်း ကန်မှုပေးနေပြန်သဖြင့် ကောင်းသော၊ မကောင်းသော မိမိကိုယ်တိုင် ပြုလုပ်ခဲ့သော ကမ္မဝဋ်သည် ဖြစ်ခဲ့ရပြန်တော့၏။
 ၃၀၈ (က)။ မိမိခန္ဓာကိုယ်ကြီး၌ ဆာလောင်မှု၏ ဆင်းရဲမှုကြောင့် ကောင်းကောင်းစားချင်တယ်ဟူသော ပူလောင်မှု ကိလေသဝဋ် တို့သည် ဖြစ်ရ၏။ ကောင်းကောင်းစားချင် တယ်ဟူသော တဏှာ၏ ပူလောင်၍တွန်းကန်မှုကြောင့် သူ့အသက်ကိုသတ်စားသော အကုသိုလ် ကံသည် ဖြစ်ရပြန်တော့၏။
 (ခ)။ ယခုရထားသော ဘဝ၏ဆင်းရဲမှုကြောင့် ဒီထက် ကောင်းသော ဘဝကို လိုချင်သောတဏှာသည်ဖြစ်၍ လာပြန်၏။ ဒီထက် ကောင်းသောဘဝကို ရချင်တဲ့ တဏှာဖြစ်လာမှုကြောင့် ဒါန၊ သီလပြု၍ ကုသိုလ်ကံသည်ဖြစ်ရပြန်တော့၏။

ဤကဲ့သို့ မိမိဘဝအတွင်း၌ မိမိကိုယ်တိုင်ဖြစ်ခဲ့ရသော ဝိပါက ဝဋ်ဆင်းရဲ။ ကိလေသဝဋ်ပူလောင်မှု။ ပြုလုပ်မှုကမ္မဝဋ်တို့သည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခုတွန်းကန်ပေးနေ၍ ဝဋ်သုံးပါးတို့၏ လည်ပတ်နေရပုံ တို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ပြန်၍ကြည့်ပါ။ ဤသို့ကြည့်သောအခါ၌ (မိမိ၏ဝိပါကဝဋ်ကြီးကို အာရုံပြုလိုက်သည်နှင့်အဆင်းရဲကိုမြင်ပါစေ) ကိလေသဝဋ်ဟုအာရုံပြုလိုက်သည်နှင့်(ပူလောင်မှုကို)မြင်ပါစေ။ ကမ္မဝဋ်ဟုအာရုံပြုလိုက်သည်နှင့် ပြုလုပ်ခဲ့သော (ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံမှုတို့ကို)မြင်ပါစေ။

ဤသို့ ယခုပစ္စုပ္ပန်၌ကြည့်၍ကျေညက်သွားသောအခါ (ကျေနပ်၍သွားသောအခါ) ဒီဝဋ်သုံးပါးကို အတိတ်ဘဝဘက်ကိုရွှေ့၍ အတိတ်ဘဝဘက်မှာလည်း ဝိပါကဝဋ်ဆင်းရဲခဲ့ရပုံ။ ကိလေသဝဋ် ပူလောင်ခံခဲ့ရပုံ။ ကမ္မဝဋ်ပြုလုပ်ခဲ့ရပုံတို့ကိုမှန်းဆ၍ကြည့်လိုက်ပါ။

နောက်တစ်ခါ ဒီဝဋ်သုံးပါးကို၊ အနာဂတ်ဖက်ကိုရွှေ့၍ ဝိပါကဝဋ်ဆင်း
ကိလေသဝဋ် ပူလောင်၊ ကမ္မဝဋ်ပြုလတ္တံ့တို့ကို မှန်းမျှော်၍ကြည့်
လိုက်ပါ။

နောက်အတိတ်ဘဝ၏ ဝိပါကဝဋ်၊ ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊
ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၏ ဝိပါကဝဋ်။ ကိလေသဝဋ်။ ကမ္မဝဋ်။ အနာဂတ်ဘဝ၏
ဝိပါကဝဋ်၊ ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်။ ဤသို့ဘဝသုံးပါး၊ ဝဋ်သုံးပါး
တို့သည် တွန်းကန်၍လည်နေပုံတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုကြည့်ပါ။

အကြောင်းအကျိုးဆက်ပုံတို့ကိုပုံဖော်၍ရှုရန်

အတိတ်ဘဝအကျိုးရုပ်နာမ်အစုအပုံ၊ (ကိလေသဝဋ်နှင့်
ကမ္မဝဋ်ကိုပေါင်း၍) အတိတ်အကြောင်းအစုအပုံ ၁၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး
ရုပ်နာမ်အစုအပုံ ၁။ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းအစုအပုံ ၁။ အနာဂတ်အကျိုး
ရုပ်နာမ်အစုအပုံ ၁။ ဟုသာညာဖြင့် ၅ ပုံပြု၍ရှုကွင်းလုပ်ပြီးလျှင် (ရှုပုံ)
အတိတ်ဘဝရုပ်နာမ်အစုအပုံကိုစွဲ၍ အတိတ်အကြောင်းဖြစ်သည်။
အတိတ်အကြောင်းကိုစွဲ၍ ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်နာမ်အစုအပုံဖြစ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန်
အကျိုးကိုစွဲ၍ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းဖြစ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းကိုစွဲ၍
အနာဂတ်ရုပ်နာမ်အစုအပုံဖြစ်လတ္တံ့ ဟု၎င်း။

(တစ်ဖန် နောက်ပြန်ရှုရန်) ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းရုပ်နာမ်အစု
အပုံကိုစွဲ၍ အနာဂတ်အကျိုးဖြစ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးရုပ်နာမ်အစု
အပုံကိုစွဲ၍ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းဖြစ်သည်။ အတိတ်အကြောင်းရုပ်နာမ်အစု
အပုံကိုစွဲ၍ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးရုပ်နာမ်အစုအပုံဖြစ်သည်။ အတိတ် အကျိုး
ရုပ်နာမ်အစုအပုံကိုစွဲ၍ အတိတ်အကြောင်းရုပ်နာမ် အစုအပုံ ဖြစ်သည်။
ဤသို့အကြောင်းကြောင့်အကျိုး အကျိုးကြောင့် အကြောင်း ဖြစ်ပုံတို့ကို
အသွားအပြန်မြင်အောင်ကြည့်၍ရှုပါ။ ရှုပါများ သောအခါ အတိတ်ရုပ်
နာမ်က ၁ ပုံ။ အတိတ်အကြောင်းက ၁ ပုံ။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးက ၁ ပုံ။

ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးချုပ်

ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းက ၁ ပုံ၊ အနာဂတ်က ၁ ပုံအားဖြင့်ရှုကွင်းတွင်း၌
၅ ပုံပေါ်၍လာလိမ့်မည်။ ၅ ပုံပေါ်အောင် ရှုရမည်။
ရှုကွင်းတွင်း၌ ၅ ပုံပေါ်လာသောအခါ အကြောင်းဖြစ်
အကျိုးဖြစ်။ အကြောင်းချုပ်၊ အကျိုးချုပ်ကိုဆက်၍ရှုရမည်။
၁။ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းဖြစ်၍ အနာဂတ်အကျိုးဖြစ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန်
အကြောင်းချုပ်လျှင် အနာဂတ်အကျိုးလည်းချုပ်လတ္တံ့။
၂။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဖြစ်၍ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းဖြစ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန်
အကျိုးချုပ်လျှင် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းလည်းချုပ်လတ္တံ့။
၃။ အတိတ်အကြောင်းဖြစ်၍ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဖြစ်သည်။ အတိတ်
အကြောင်းချုပ်လျှင် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးလည်းချုပ်လတ္တံ့။
၄။ အတိတ်ဘဝအကျိုးဖြစ်၍ အတိတ်ဘဝအကြောင်းဖြစ်သည်။
အတိတ်ဘဝအကျိုးချုပ်လျှင် အတိတ်ဘဝအကြောင်းလည်း ချုပ်လတ္တံ့။
၅။ အကြောင်းဖြစ်၊ အကျိုးဖြစ်၊ အကြောင်းချုပ်၊ အကျိုးချုပ်တို့ကို
ဟူ၍ အကြောင်းဖြစ်၊ အကျိုးဖြစ်၊ အကြောင်းချုပ်၊ အကျိုးချုပ်တို့ကို
အသွားအပြန် အကြိမ်ကြိမ်ရှုပါ။
ဤသို့အကြိမ်ကြိမ်ရှုရင်းနှင့် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း အစုအပုံက
စွဲ၍ချုပ်ပျောက်သွားလျှင် အနာဂတ်အစုအပုံလည်း အလိုလိုချုပ်ပျောက်
၍နေလတ္တံ့။ ဒီအခါ အတိတ်ဘဝရုပ်နာမ်အစုအပုံနှင့် အတိတ်ဘဝ
အကြောင်းရုပ်နာမ်အစုအပုံ။ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝအကျိုးရုပ်နာမ်အစုအပုံ
ဒီသုံးပုံသာကျန်တော့လတ္တံ့။
ထိုကျန်သောသုံးပုံကိုပဲ အတိတ်ဘဝအကျိုးရုပ်နာမ်ဖြစ်၍
အတိတ်ဘဝအကြောင်းဖြစ်သည်။ အတိတ်ဘဝရုပ်နာမ်ချုပ်လျှင်
အတိတ်အကြောင်းရုပ်နာမ်လည်းချုပ်လတ္တံ့။ အတိတ်ဘဝအကြောင်း
ဖြစ်၍ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝရုပ်နာမ်ဖြစ်သည်။ အတိတ်ဘဝအကြောင်းချုပ်လျှင်
ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်နာမ်အကျိုးလည်းချုပ်လတ္တံ့။ စသည်ဖြင့် အကြောင်းဖြစ်။
အကျိုးဖြစ်၊ အကြောင်းချုပ်၊ အကျိုးချုပ်ကိုပဲ ဆက်၍ရှုလျှင် အတိတ်

ဦးစွာ

အကြောင်းကစ၍ချုပ်ပျောက်သွားလိမ့်မည်။ ဒီပစ္စည်းရုပ်နာမ်အကျိုးအရ အပုံကြီးပဲကျန်တော့မည်။ ဒီအခါ၊ ဒီကျန်သော ရုပ်နာမ်အစုအပုံကြီးကိုသာ ရုပ်နာမ် ရုပ်နာမ်ဟုဆက်၍ရှုပါ။ နောက် ၃၂ ကောဋ္ဌာသလည်း ရှုပါ။ ရှုရင်းရှုရင်းနှင့် အသုဘအလောင်းကောင်သော်၎င်း၊ အရိုးစုသော်၎င်း ဖြစ်၍သွားလိမ့်မည်။ ဒီအခါဓာတ် ၄ ပါးစိုက်၍ ကလာပ်မှန်တွေ ဖြစ်သွားသောအခါ သဘောဆိုက်အောင် ကာယဒဿကကလာပ်ဓာတ်ခွဲပါ (အလောင်းကောင် အရိုးစုဖြစ်လည်း ဓာတ်စိုက်ဓာတ်ခွဲပါ။) (အကယ်၍ အတိတ်ဘဝအကြောင်းကစ၍ ချုပ်ပျောက်သွားလျှင်လည်း အတိတ်ဘဝရုပ်နာမ်လည်းပျောက်နေကာ ကျန်သုံးပုံကို ရှေ့ကရှုနည်းအတိုင်းဆက်၍ရှုပါ။)

အတိတ်အကြောင်းရုပ်နာမ်နှင့်ပစ္စုပ္ပန်ဘဝတရားကိုယ်များ

နလုံးဘူးအတွင်းသို့ဓာတ် ၄ ပါးစိုက်ပါ။ ကလာပ်မှန်ကလေးတွေပေါ်လာသောအခါ ကြည်တယ်ကြည်တယ်ဟုရှုရင်း ဘဝင်အကြည်ကိုမြင်အောင်ကြည့်ပါ။ ဘဝင်အကြည်၏မှီရာ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်နှင့် အာရုံသည် ရူပက္ခန္ဓာ။ ဘဝင်နာမ်တရား ၃၄ ဌ်ပါသော ဝေဒနာသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ။ သညာသည်=သညာက္ခန္ဓာ။ ဝေဒနာသညာ ဘဝင်အသိစိတ်တို့မှကြွင်းသော စေတသိက် ၃၁သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ။ ဘဝင်စိတ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဤကဲ့သို့ပဲ အတိတ်အကြောင်းဖြစ်သော ကံသင်္ခါရ ၃၄ နှင့် အာရုံ။ သင်္ခါရ ၃၄ နှင့် အာရုံ၊ တဏှာ ၂၀ နှင့်အာရုံ။ ဥပါဒါန် ၂၀ နှင့် အာရုံ။ အဝိဇ္ဇာ ၂၀ နှင့် အာရုံ တို့ကိုလည်း အသီးသီးခန္ဓာ ၅ ပါးစီ ဖွဲ့ပြီးလျှင် တစ်ဖန်အစဉ်အတိုင်းပြန်၍

အဝိဇ္ဇာ ၂၀ နှင့်အာရုံကို ရုပ်နာမ် ရုပ်နာမ်ဟု တဏှာ ၂၀ နှင့် အာရုံကို ရုပ်နာမ်။ ဥပါဒါန် ၂၀ နှင့် အာရုံကိုရုပ်နာမ်။ သင်္ခါရ ၃၄ နှင့် အာရုံကိုရုပ်နာမ်။ ကံသင်္ခါရ ၃၄ နှင့် အာရုံကိုရုပ်နာမ်။

ကမ္မဋ္ဌာန်းအကျဉ်းချုပ်

ဘဝင်စိတ်နှင့် ဟဒယဝတ္ထုအာရုံရုပ်တို့ကိုလည်း ရုပ်နာမ် ရုပ်နာမ်ဟု အပြန်ပြန်အလှန်လှန်ရှုကြည့်ပါ။ ၅ခေါက်လောက်ရှုပြီးသွားသောအခါ- ဘဝင်စိတ်နှင့် ဟဒယဝတ္ထုအာရုံတို့ကို ရုပ်နာမ် ရုပ်နာမ်ဟု စိုက်၍ရှုရင်း ... ငါ၏အတိတ်ဘဝကမရဏသန္ဓေသည် အဘယ်နိမိတ်ကိုယူခဲ့သနည်းဟု အတိတ်ဘဝဘက်ကိုလှမ်း၍ မျှော်လိုက်ပါ။ ပန်း၏ပုံပေါ်လာလျှင် ပန်းလျှံခဲ့သည့်နိမိတ်။ ဘုရားပုံပေါ်လာလျှင် ဘုရားအာရုံနိမိတ်ဖြစ်သည်။ တစ်ခါထိုကုသိုလ်တို့သည် အဘယ်ကိုစိတ်ညွတ်ဆုတောင်းခဲ့သနည်းဟု အာရုံပြုလိုက်ပါ။ လူ့ဘဝကို စိတ်ညွတ်ခဲ့သည်၊ ဆုတောင်းခဲ့သည်ဟု အရိပ်အငွေ့ပြုလျှင် လူဟုအသိမှားမှုအဝိဇ္ဇာ ၂၀။ လူ့ဘဝကိုကပ်ငြိသောတဏှာ ၂၀။ လူ့ဘဝကိုစွဲလမ်းသောဥပါဒါန် ၂၀။ လူ့ဘဝကိုရောက်အောင် ပြုပြင်မှုသင်္ခါရ ၃၄။ လူ့ဘဝရောက်အောင် ကျေးဇူးပြုမှုကမ္မသတ္တိ ၃၄ ဟူ၍ အတိတ်အကြောင်း ၅ ပါးတို့၏ တရားကိုယ်များကိုကောက်၍ ...

ရုပ်နာမ်တို့တစ်ဘဝနှင့်တစ်ဘဝဆက်စပ်ပုံရှုကွက်

အဝိဇ္ဇာ ၂၀ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်ဖြစ်သည်။ အဝိဇ္ဇာ ၂၀ က အကြောင်းတရား။ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်ကအကျိုးတရား။ တဏှာ ၂၀ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်ဖြစ်သည်။ တဏှာ ၂၀ ကအကြောင်းတရား။ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်ကအကျိုးတရား။ ဥပါဒါန် ၂၀ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်ဖြစ်သည်။ ဥပါဒါန် ၂၀ က အကြောင်းတရား ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်ကအကျိုးတရား။ သင်္ခါရ ၃၄ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်ဖြစ်သည်။ သင်္ခါရ ၃၄ ကအကြောင်းတရား ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်ကအကျိုးတရား။ ကံသင်္ခါရ ၃၄ ကမ္မသတ္တိ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်ဖြစ်သည်။ ကံသင်္ခါရ ၃၄ ကမ္မသတ္တိ သတ္တိကအကြောင်းတရား ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်ကအကျိုးတရား။ ဟူ၍

ဦးနု

အတိတ်နှင့်ပစ္စုပ္ပန်တို့၏ အကြောင်းအကျိုးဆက်စပ်ပုံကိုရှုပါ။ (ပစ္စုပ္ပန်၌ ကမ္မဇရပ်၏ အကြောင်းတရားကား စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရတို့ဖြစ်သည်။) (ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရပ် (ကလလရေကြည်) ဟူသည်ကား ကာယ၊ ဘာဝ၊ ဟဒယ၊ ဒဿက ကလာပ်တို့ဖြစ်သည်။)

အကျဉ်းချုံး၍ အဝိဇ္ဇာ ၂၀၊ တဏှာ ၂၀၊ ဥပါဒါန် ၂၀၊ သင်္ခါရ ၃၄၊ ကံသင်္ခါရ ၃၄၊ ကမ္မသတ္တိတို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝေဒနာက္ခန္ဓာ ဖြစ်သည်။ အဝိဇ္ဇာ ၂၀၊ တဏှာ ၂၀၊ ဥပါဒါန် ၂၀၊ သင်္ခါရ ၃၄၊ ကံသင်္ခါရ ၃၄၊ ကမ္မသတ္တိတို့က အကြောင်းတရား။ ပဋိသန္ဓေ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ က အကျိုးတရား။ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတရားကား ဝတ္ထု = ဟဒယ ဝတ္ထုဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝေဒနာက္ခန္ဓာဖြစ်သည်။ ဝတ္ထု - ဟဒယ ဝတ္ထုက အကြောင်းတရား၊ ပဋိသန္ဓေဝေဒနာက္ခန္ဓာက အကျိုး တရား။ အာရုံဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝေဒနာက္ခန္ဓာဖြစ်သည်။ အာရုံက အကြောင်းတရား ပဋိသန္ဓေဝေဒနာက္ခန္ဓာက အကျိုးတရား။ ဖဿ (ဖဿ ၃၄မှ ဝေဒနာ-၃၃) ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝေဒနာက္ခန္ဓာဖြစ်သည်။ ဖဿ (ဖဿ ၃၄ မှ ဝေဒနာ-၃၃) က အကြောင်းတရား။ ပဋိသန္ဓေ ဝေဒနာက္ခန္ဓာက အကျိုးတရား။

ဤကဲ့သို့ပဲ အဝိဇ္ဇာ ၂၀၊ တဏှာ ၂၀၊ ဥပါဒါန် ၂၀။ သင်္ခါရ ၃၄၊ ကံသင်္ခါရ ၃၄ ကမ္မသတ္တိတို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေ သညာက္ခန္ဓာ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ တို့ဖြစ်ကြသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ သင်္ခါရ၊ ကံသင်္ခါရကမ္မသတ္တိတို့က အကြောင်းတရား။ ပဋိသန္ဓေသညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့က အကျိုး တရား။

ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတရားများကား ဝတ္ထု = ဟဒယဝတ္ထု ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေသညာက္ခန္ဓာဖြစ်၏။ ဝတ္ထု = ဟဒယဝတ္ထုက အကြောင်းတရား ပဋိသန္ဓေသညာက္ခန္ဓာက အကျိုးတရား။ အာရုံဖြစ်ခြင်း

ကမ္မဋ္ဌာန်းအကျဉ်းချုပ်

ကြောင့် ပဋိသန္ဓေသညာက္ခန္ဓာဖြစ်သည်။ အာရုံက အကြောင်းတရား။ ပဋိသန္ဓေသညာက္ခန္ဓာက အကျိုးတရား။ ဖဿ (ဖဿ ၃၄ မှ သညာ -၃၃က) အကြောင်းတရား ပဋိသန္ဓေသညာက္ခန္ဓာက အကျိုးတရား။ ပစ္စုပ္ပန်၌ ဝတ္ထု-ဟဒယဝတ္ထုဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဖြစ်သည်။ ဝတ္ထု-ဟဒယဝတ္ထုက အကြောင်းတရား။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာက အကျိုးတရား။ အာရုံဖြစ်ခြင်းကြောင့် သင်္ခါရက္ခန္ဓာဖြစ်သည်။ အာရုံက အကြောင်းတရား သင်္ခါရက္ခန္ဓာက အကျိုးတရား။ ကျန်နာမ်ခန္ဓာသုံးပါး ကြောင့် သင်္ခါရက္ခန္ဓာဖြစ်သည်။ ကျန်နာမ်ခန္ဓာသုံးပါးက အကြောင်း တရား။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာက အကျိုးတရား (ဤသို့ စာနေကျဉ်းအောင် ရှုရေးပါသည်။ တကယ်ရှုရာကျတော့ဖြန်ရှုပါ။) ရုပ်နာမ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝိညာဏက္ခန္ဓာဖြစ်သည်။ ရုပ်နာမ်က အကြောင်းတရား။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာက အကျိုးတရား။ ဤသို့ အတိတ်အကြောင်းတရား ၅ ပါးနှင့် ပစ္စုပ္ပန်ပဋိသန္ဓေအကျိုးခန္ဓာ ၅ ပါးတို့ကို၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန်၌လည်း ဝတ္ထု အာရုံ၊ ဖဿ၊ အကြောင်းတရားသုံးပါးတို့ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ပဋိသန္ဓေ အကျိုး ၅ ပါးတို့ကို၎င်း၊ စုံအောင်ရှုပါ။

အတိတ်ဘဝဘက်ကိုလှမ်း၍ကြည့်သောအခါ လူ ၂ ယောက်၊ ၃ယောက်တွေ့နေခဲ့သော်ပထမတစ်ယောက်ကိုဓာတ်၄ပါး စိုက်လိုက်ပါ။ ကလာပ်မှန်တွေဖြစ်သွားသောအခါ ဆက်လက်၍ ရုပ်မှန် ကို ပရမတ် ဆိုက်အောင်ရှုပါ။ နောက်နာမ်တရားကို ဆက်လက်၍ သိမ်းဆည်းပါ။ နောက်တစ်ယောက်ကိုလည်း ဤအတိုင်းသိမ်းဆည်းပါ။ ဤကဲ့သို့ သိမ်းဆည်းပြီးသောအခါ မိမိနှင့်တစ်တန်းတည်း ဖြစ်မ ဖြစ်ကိုကြည့်ပါ။ တစ်စဉ်တစ်တန်းတည်း အမျှင်တန်းသကဲ့သို့ မဖြစ်လျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ် အသီးသီးတို့၏ ဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ်ကို ဦးစားပေး၍ ရှုကြည့်ပါ။ ထင်ရှား၍လာပါလိမ့်မည်။ ဤသို့ အတိတ်ဘဝရုပ်နာမ် အစဉ်အတန်း

အသက်ရှင်သူတို့ကို... အသက်ရှင်သူတို့ကို... အသက်ရှင်သူတို့ကို... အသက်ရှင်သူတို့ကို... အသက်ရှင်သူတို့ကို...

အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့...

ဤကဲ့သို့... အဝိဇ္ဇာ ၂၀၊ တဏှာ ၂၀၊ ဥပါဒါန် ၂၀၊ သင်္ခါရ ၃၄၊ ကမ္မသတ္တိတို့... အဝိဇ္ဇာတဏှာ ၂၀၊ တဏှာ ၂၀၊ ဥပါဒါန် ၂၀၊ သင်္ခါရ ၃၄... အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့...

အသက်ရှင်သူတို့

အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့...

အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့... အသက်ရှင်သူတို့...

နှင့် ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်နာမ်အစဉ်အတန်းတို့သည် တစ်စဉ် တစ်တန်းတည်းကို မြင်လျှင် ဧကတ္တ နည်းကိုသိသည်မည်၏။

ရှေ့ကဆိုခဲ့တဲ့နည်းကိုမအောင်မြင်ခဲ့သော် နောက်တစ်နည်း ပြောင်း၍ရှုကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဘုရားကိုပန်းရေချမ်းလှူ၍နိဗ္ဗာန်ကို ရရပါလို၏။ နိဗ္ဗာန်မရမီစပ်ကြား၌ လူ့ဘဝ (သို့မဟုတ်) မိမိအလို ရှိသောဘဝကို ဆုတောင်းပြီးလျှင် တရားထိုင်၍ ခန္ဓာကိုယ်တွင်းသို့ ဓာတ် ၄ ပါးမြင်အောင်ကြည့်၍ သမာဓိထူထောင်ပါ။ အသင့်အတင့် သမာဓိရသောအခါ ရင်ရိုးဆုံ၏ အောက်နား၌ရှိသော ရင်ချိုင့်နှင့် တည့်တည့်မှာဓာတ်စိုက်ပါ။ နှလုံးဘူးအတွင်းက ဘဝင်အကြည့်နှင့် ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို ရုပ်နာမ်ဟု စိုက်၍ရှုရင်းက (အခုနတုန်းကဘုရားကို လှူနေတဲ့ပုံကိုလှမ်း၍မျှော်လိုက်ပါ။) အခုနတုန်းကဘုရားကို လှူနေ တဲ့ပုံသည် ပေါ်၍လာလျှင် အခုနတုန်းက စောစောတုန်းက မနေ တုန်းက အရင်လက၊ အရင်နှစ်က၊ စသည်ဖြင့် တစ်စတစ်စ တိုး၍တိုး၍ အမိဝမ်းတွင်းပဋိသန္ဓေအထိ ခပ်စိပ်စိပ်လိုက်၍ရှုပေးပါ။ ပဋိသန္ဓေမှ အတိတ်ဘဝဘက် နိမိတ်တို့အထိ လိုက်၍ အဝိဇ္ဇာ၂၀၊ တဏှာ၂၀၊ ဥပါဒါန် ၂၀၊ သင်္ခါရ ၃၄၊ ကံသင်္ခါရ ၃၄ တို့ကို အတိတ်ဘဝနှင့် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝတို့၏ ကြောင်းကျိုးဆက်ကိုသိမ်းဆည်းပါ။ ဤနည်း တို့သည် သမာဓိအားအလွန်ကောင်းမှသာ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ထင်မြင်နိုင် မည်ဖြစ်သည်။ ဤကြောင်းကျိုးဆက်ရှုနည်းတို့၏ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ အကျယ် တဝင့်ကတော့ ဖားအောက်တောရဆရာတော်ကြီး ရေးသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အပိုင်း ၁၊ စာအုပ်ကိုကြည့်ပါ။

စူဠသောတာပန်

ဤရေးခဲ့ပြီးသော ပစ္စယပရိဂ္ဂဟပိုင်း၌ ရှေ့ပိုင်းကိုကြည့်ကန်၍ နေအောင်ဖတ်၍ နောက်ပိုင်း၌ ကျင့်စဉ်များထဲက တစ်နည်းဖြစ်ဖြစ်

မိမိဉာဏ်မှာထင်ရှားသောကျင့်နည်း၏ ရုပ်နာမ်တို့၏ တစ်ခုနှင့် တွန်းကန်အားပေး၍ ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်နေသည်တို့ကို၎င်း။ ရုပ်နာမ်တို့၏ လက္ခဏာရသတို့ကို အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့်၎င်း၊ ဉာဏ်၌ထင်မြင်၍ထားပါလျှင် စူဠသောတာပန်အဆင့် အတန်းသို့ ရောက်နိုင်ပါသည်။ စူဠသောတာပန်သည် ဤဘဝမှ သေလွန်ခဲ့သော် ဒုတိယဘဝ၌ အပါယ်လေးပါးသို့ မရောက် ရပါ။ ကောင်းရာသုဂတိဘဝသို့ သာရောက်ရပေသည်။ ဒါ့ကြောင့်သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့သည် အနည်းဆုံး ဤစူဠသောတာပန်အဆင့်အတန်းသို့ ရောက်အောင်ကတော့ အားထုတ်ထားသင့်ပါသည်ဟု တိုက်တွန်းလိုက်ရပါကြောင်း။

သစ္စာလေးပါးကိုသုံးသပ်၍ရှုပုံ

ဒုက္ခသစ္စာ

မိမိ၏ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ခြုံငုံ၍ ကြည့်လိုက်ပါ။ သူ့အလိုလိုရှုကယ် ရှုကယ်နှင့် ရှုရှိုက်၍အလုပ်လုပ်နေ ရသည်တို့ကိုတွေ့ရလိမ့်မည်။ ဘာကြောင့်လုပ်နေရ သလဲဟု စဉ်းစားပါ။ ဉာဏ်၌အဖြေပေါ်၍မလာလျှင် ရှုရှိုက်မှုကို တော်တော်လေးကြာအောင်ရပ်ကြည့်လိုက်ပါ။ ထူပူပြီးဆင်းရဲ လာတာကိုတွေ့ရလိမ့်မည်။ တစ်ခါ ရှုရှိုက်မှုကို ပြန်ပြီးလုပ် ပေးလိုက်ပါ။ ထူပူပြီးဆင်းရဲနေတာဟာ သက်သာသွားသည် ကိုတွေ့ရလိမ့်မည်။ ဒီအခါ ရှုရှိုက်ဖြင့် ပြုပြင်ပေးလိုက်လို့ အဆင်းရဲသက်သာသွားပြန်တာဟု အဖြေထွက်တော့၏။ တစ်ခါ

ရုပ်နာမ်ခန္ဓာကြီးဟာ ရှုလေ ရှိုက်လေ ပြင်ပြင်ဆင်ဆင်
 လုံလောက်ပလားဆိုတော့ မလုံလောက်သေးပါ။ စားဝတ်နေတို.ဖြင့်
 တို.ဖြင့်လည်း ပြုပြင်ပေးနေရသေး၏။ စားဝတ်နေတို.ဖြင့်
 မပြုပြင်လျှင်လည်း ဆင်းရဲပြီးသေမှာပဲဟု လာပြန်ချည်သေး၏။
 ဒီလိုပြုပြင်ပေးလို့ အခပ်ထာဝရ ကောင်းသွားပြီလားဆိုတာ
 မဟုတ်သေး ပြုပြင်ပေးနေတဲ့ကြားထဲကကိုပဲ ဖျားပြန်ပြီ
 နာပြန်ပြီ ဘာဖြစ်ပြန်ပြီ ညာဖြစ်ပြန်ပြီနဲ့ အချိန်တန်တေး
 ပြုပြင်လို့ မရတော့ပဲ တစ်ဘဝကုန်ဆုံး၍ တုံးရပြန်တော့၏။
 ဒါ့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ဒို့တတွေရထားသော ဒီရုပ်နာမ်
 ခန္ဓာအစုကြီးဟာ ချမ်းသာမဖက်သက်သက်သော ဆင်းရဲအေး
 (ဒုက္ခသစ္စာကြီး)ဟု ဟောဖော်ပြတော်မူခဲ့ပေ၏။ ဒါ့ကြောင့်
 မိမိရထားသော ဒီရုပ်နာမ်ခန္ဓာအစုကြီး၏ အဆင်းရဲတို့ကို
 မြင်အောင် ကြည့်၍ (ဒုက္ခသစ္စာ)ဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုပါ။

သမုဒယသစ္စာ တွယ်ငြိမှု လောဘ

မိမိရထားသော ဒီဒုက္ခသစ္စာကြီးက ဆင်းရဲပြီးတုန်းကနဲ့
 ပေးမှုကြောင့်လည်း ရှုလေ ရှိုက်လေ စားဝတ်နေတို.ဖြင့်
 ပြုပြင်၍ပေးလိုက်လို့ (အဆင်းရဲသက်သာ)သွားတာကို
 တကယ့်ချမ်းသာကြီးထင်ပြီး ထပ်ခါ ထပ်ခါ ပြုပြင်ပေးလိုသော
 လောဘ သမုဒယသစ္စာသည် ဖြစ်ပေါ်၍လာတော့၏။ ဒီတွင်
 ဤပစ္စုပ္ပန်နှိပ်ပင် ဒုက္ခသစ္စာဆင်းရဲနှင့် သမုဒယသစ္စာ ချမ်းသာ
 ချင်တို့သည် (ဆက်စပ်၍) သွားရလေတော့၏။ (ဆင်းရဲလို့
 ချမ်းသာချင် ဖြစ်သွားတော့၏) ဤလောဘ သမုဒယသည်

ဒုက္ခသစ္စာအကျဉ်းချုပ်

ဘယ်လောက်များချမ်းသာချင်၍ တွယ်ငြိမှုတွေဖြစ်ပွား
 လာပါသလဲလို့ဆိုလျှင် မိမိရထားသော ဒုက္ခသစ္စာကြီး၏
 ဆင်းရဲနေမှုကို ပြုပြင်ပေးလိုက်လို့ သက်သာသွားတာကိုပင်
 တကယ့်ချမ်းသာကြီးထင်ပြီး ငါ့ကိုယ် ငါ့ဟာ ငါ့ဟုငင်း။
 သူ့ကိုယ် သူ့ဟာသူ ဟုငင်း တွယ်ငြိလိုက်သေး၏။ မိမိနှင့်ဆိုင်
 သည်ဖြစ်စေ။ မဆိုင်သည်ဖြစ်စေ။ သပ်သပ်ယပ်ယပ်မြင်တွေ့
 လိုက်လျှင် တွယ်ငြိလိုက်ပါသေး၏။ သေပြီးတဲ့နောက်မှာတောင်
 ငါ့ရဲ့သူ့ရဲ့ကောင်းဘွဲ့ ကျန်ရစ်အောင်ဟု တွယ်ငြိ၍ သေတွင်းကို
 ဝင်လိုက်ပါသေး၏။ ဒီပစ္စုပ္ပန်ဘဝအတွင်းမှာပင် တွယ်ငြိ
 သလားဆိုတော့ မဟုတ်သေး။ မမြင်ရသေးတဲ့ နောက်ဘဝ
 ဖက်ကိုလှမ်း၍ လူတွင်လူမင်း။ လှယမင်းကလေးတွေနှင့်ငင်း။
 နတ်တွင်နတ်မင်း နတ်ယမင်းကလေးတွေ တစ်ဖက် ၅၀၀ နှင့်
 ငင်း စံစားရပါစေတည်းဟု အာရုံပြု၍ ကုသိုလ်ကောင်းမှုအထူး
 တို့ကိုပြု၍ တွယ်ငြိလိုက်ပါသေး၏။ ဒါ့ကြောင့် မိမိကိုယ်တိုင်
 တွယ်ငြိမိမှုဖြစ်၍ ဆင်းရဲခဲ့ရတာတို့ကိုမြင်အောင်ကြည့်၍
 သမုဒယသစ္စာ-သမုဒယသစ္စာဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှု။

ပြုလုပ်မှု-ကမ္မဘဝ-ကံ

ဤရုပ်နာမ်ခန္ဓာအဆင်းရဲကြီးကို ပြုပြင်ထောက်ပံ့
 ပေးနိုင်အောင်ကလည်း ကောင်းသောပြုလုပ်အသက်မွေးမှု။
 မကောင်းသောပြုလုပ်အသက်မွေးမှုတို့ကို မဖြစ်မနေပြုလုပ်
 ကြရပြန်တော့၏။ လောဘဦးစီး၍ ငါ့ချမ်းသာအောင်ဟု
 ကောင်းသောပြုလုပ်အသက်မွေးမှုကြောင့် (ကောင်းကံ)။

ငါ့ချမ်းသာအောင်ဟု(သူ့အသက်သတ်စားခြင်း)မကောင်းသော
 ပြုလုပ် အသက်မွေးမှုတို့ကြောင့်လည်း(မကောင်းကံ)တို့သည်
 ဖြစ်ထားရပြန်တော့၏။ ထိုမှတစ်ပါး-ကံ-ကံ၏အကျိုးကို
 ယုံကြည်၍ပြုလုပ်မှု ကောင်းမှုကုသိုလ်ကြောင့်လည်း
 (ကောင်းသောကံ)တို့သည်ဖြစ်ထားရ ပြန်တော့၏။ ဤသို့
 ကောင်းသောပြုလုပ်ခဲ့မှုတို့ကိုအာရုံပြု၍ (ကောင်းမှုကံ-
 ကောင်းမှုကံဟု၎င်း)မကောင်းသောပြုလုပ်ခဲ့မှု တို့ကိုအာရုံပြု၍
 (မကောင်းမှုကံ-မကောင်းမှုကံဟု၎င်း)အကြိမ်ကြိမ်ရှုပါ။

မနာဂတ်၌အကျိုးဘဝ

ဤသို့ပစ္စုပ္ပန်က တဏှာ အရင်းခံပြီးပြုခဲ့သော
 ကောင်းကံကြောင့် ဤအနာဂတ်၌ ကောင်းသော လူနတ်ဗြဟ္မာ
 ဘဝတို့ကို ရရပေတော့မည်။ ထိုလူနတ်ဗြဟ္မာဘဝ တို့သည်
 လည်း စားဝတ်နေ အိုနာသေ ဆင်းရဲတို့က မလွတ်ကြပြန်
 သဖြင့် (ဒုက္ခသစ္စာ-ဒုက္ခသစ္စာ)ဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုပါ။ ပစ္စုပ္ပန်က
 မကောင်းမှုတို့ကိုပြုခဲ့သောကြောင့်လည်း ဤအနာဂတ်ဘဝ၌
 အပါယ်လေးပါးသို့ ကျရောက်ရမည်ဖြစ်၍ (ဆင်းရဲလတ္တံ့-
 ဆင်းရဲလတ္တံ့)ဟု ရှုပါ။

မှာထားချက်။ ယခုရေးခဲ့တဲ့ မိမိရထားသော အကျိုး
 (ဒုက္ခသစ္စာ) နှင့် ချမ်းသာချင်တဲ့ လောဘသမုဒယသစ္စာတို့၏
 (အဆက်အစပ်)တို့ကို၎င်း။ ဤသမုဒယသစ္စာနှင့် ပြုလုပ်မှု
 (ကမ္မဘဝ)တို့၏ (အဆက်အစပ်)တို့ကို၎င်း။ ဤပြုလုပ်မှု
 အကြောင်း (ကံ)တို့နှင့် အနာဂတ်အကျိုးဘဝတို့၏

ကမ္မဋ္ဌာန်းအကျဉ်းချုပ်

(အဆက်အစပ်)တို့ကို၎င်း ကြေညက်၍နေအောင် အကြိမ်ကြိမ်
 ရှုပြီးပါမှ အတိတ်အကြောင်း(ကံ)နှင့် ပစ္စုပ္ပန် အကျိုးရုပ်နာ
 တို့၏(အဆက်အစပ်)တို့ကိုကြေညက်အောင်ရှုပါ။
အတိတ်အကြောင်းကံနှင့်ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးရုပ်နာမ်

ဤလောက၌ပြုလုပ်တာဟူသ၍သည် အကြောင်း
 ထိုအကြောင်းနှင့်လျော်ညီအောင်ဖြစ်ပေါ်လာတာဟူသ၍တို့သည်
 အကျိုး။ ဤသို့အကြောင်း၏သဘောနှင့် အကျိုး၏သဘော
 တို့ကိုခွဲခြား၍သိထားပါ။

မိမိ၏ ယခုဘဝ၏ အစသည် အမိဝမ်းမှအစပြုဖြစ်ပေ
 ခဲ့၍ တဖြည်းဖြည်းနှင့် ပြောင်းလဲကုန်ဆုံးခဲ့ပြီဖြစ်၍ အကျိုး
 ရုပ်နာမ် ဖြစ်သည်။ ထိုအကျိုးရုပ်နာမ်၏ ဖြစ်ပေါ်ရန်အကြောင်း
 သည်ကား လွန်ခဲ့သောအတိတ်ဘဝက အဝိဇ္ဇာအရင်းခံပြီး
 မိမိပြုခဲ့သော ကောင်းမှုကံသာဖြစ်တော့၏။ ဒါ့ကြောင့် အတိတ်
 ဘဝက အဝိဇ္ဇာအရင်းခံပြီး မိမိပြုခဲ့သော ကောင်းမှု အကြောင်း
 ကံနှင့် ဤပစ္စုပ္ပန်၌ မိမိရထားသော လူ့ဘဝအကျိုး ရုပ်နာမ်
 တို့၏ အကြောင်းအကျိုး(အဆက်အစပ်)တို့ကို မြင်အောင်
 ကြည့်၍ အကြိမ်ကြိမ်ရှုပါ။

ထပ်ခါထပ်ခါဖြစ်နေသောသံသရာ

ဤသို့ဖြင့် အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ရှုကွက်တို့သည်
 စုံ၍သွားပေပြီ။ ထိုအတိတ်အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်တို့ကိုပင်
 ယခုတစ်ဖန်ပြန်၍ အတိတ်ကပြုလုပ်ခဲ့မှုအကြောင်းကံကြောင့်

ကမ္မဋ္ဌာန်းအကျဉ်းချုပ်

ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးရုပ်နာမ်ဖြစ်။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးရုပ်နာမ်ကိုစွဲ၍ ပစ္စုပ္ပန်လောဘ သမုဒယသစ္စာဖြစ်။ ပစ္စုပ္ပန်လောဘ သမုဒယသစ္စာ၏ တွန်းကန် မှုကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ပြုလုပ်မှု ကမ္မဘဝဖြစ်ပြန်။ ပစ္စုပ္ပန်ပြုလုပ်မှုကမ္မ ဘဝကြောင့် အနာဂတ် ဘဝ၌ အကျိုးရုပ်နာမ်ဖြစ်တို့ကို အသွား အပြန်အကြိမ်ကြိမ်ရူပါ။ ရူပါ များသော အခါ ရုပ်နာမ်တို့၏ အကြောင်း အကျိုးတို့ ဆက်စပ်ဖြစ်နေသော မဆုံးနိုင်သော သံသရာကြီးသည် ထင်ရှား၍လာလေတော့၏။ သံသရာ လည်လမ်းပြီး၏။

သံသရာမှထွက်လမ်း

သံသရာမှထွက်လမ်းကား ဤပစ္စုပ္ပန်၌ တဏှာ ဥပါဒါန် အဝိဇ္ဇာတို့ ခြံရံ၍ပြုလုပ်သောကြောင့် ကမ္မဘဝ(ကံ)ဖြစ်။ သို့သော် ထိုကံသည်ပြုပြီးရုံမျှနှင့်တော့အကျိုးမပေးနိုင်သေး။ သေခါနီးကျမှ ထိုကံကို အဝိဇ္ဇာတဏှာ ဥပါဒါန်တို့ တစ်ဖန်ပြန်၍ခြံရံကာ ပြုပြင် ပေးနိုင်မှသာ ဘဝအသစ်ဖြစ်သော အကြီးကိုပေးနိုင်လေသည်။ ဒါ့ကြောင့် ထိုကံကို အကြီးမပေးနိုင်အောင် အဝိဇ္ဇာတဏှာ ဥပါဒါန်တို့ကို တစ်ခဏမှစ၍ လုံးဝပြတ်စဲသွား၍ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်အောင် ရှုမှတ်၍ ပယ်သတ်နေရမည်ဖြစ်သည်။ ဒါ့ကြောင့် မိမိစိတ်၌ လောဘ - ဒေါသ - ဖြစ်လျှင် ဖြစ်တယ် ဖြစ်တယ် ဟု ပျောက်သွားသည်အထိ ရှုမှတ် ပယ်သတ် ၍နေရမည်။ လောဘ-ဒေါသမဖြစ်လျှင် မဖြစ်ဖူး မဖြစ်ဖူးဟု ရှုမှတ်နေ၍ နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုနေ၍ သံသရာ ထွက်ပါလေ တော့ဟူသည်တည်း။

ကမ္မဋ္ဌာန်းအကျဉ်းချုပ်

(အတိတ်ဘဝက ရုပ်နာမ်ကံတို့သည် အတိတ်ဘဝမှာပင် ပြတ်စဲခဲ့၍ ထိုကံ၏ သတ္တိအရှိန်အဟုန်တို့ကသာ ပစ်ချလိုက်သကဲ့သို့ ပြုသဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ အသစ်တစ်ဖန် ရုပ်နာမ်တို့ဖြစ်ပေါ်၍လာရပုံကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။)

အထူးမှတ်သားဖွယ်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်းတို့၌ ရှေ့ကဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း လေ့လာရှုမှတ် လိုအထိုက်အလျောက် ကြေညက်၍သွားပါလျှင် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့၏ အတွင်း၌ ဖြစ်ပေါ်၍လာသော တကယ့်အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ စသည်တို့ ကိုပီပီပြင်ပြင်မြင်မြင်အောင်ရှုရမည်ဖြစ်သည်။ မိမိကတွေး၍ သော်၎င်း၊ မတွေးပဲသော်၎င်း ဝိသဘာဂ (ဆန့်ကျင်ဘက်) အာရုံသည်စိတ်မှာ ဖြစ်လာသည်နှင့်တပြိုင်နက်။ ဒါဟာ ကိလေသာအာရုံ၊ ရာဂအာရုံ၊ ဆင်းရဲမည့်အာရုံဟုမသိတော့ပဲ ဆက်တွေး၍ကောင်းနေ၏။ သဘော ကျနေ၏။ တော်တော်နှင့်အတွေးမရပ်ဘဲနေ၏။ ဟမဟုတ် သေးဘူးဟု သိလိုက်သည်နှင့် (သတိရလိုက်သည်နှင့်) အတွေးရပ်သွား၏။ ထိုအာရုံ ပျောက်သွား၏။ (ကောက်ချက်ချလိုက်သော်) ကိလေသာအာရုံ၊ ရာဂ အာရုံ၊ ဆင်းရဲမည့်အာရုံဟုမသိခြင်းသည် အဝိဇ္ဇာ။ တွေး၍ကောင်းနေ သဘောကျနေတာသည် တဏှာ၊ ဥပါဒါန်။ မပြတ်နိုင်အောင်ဆက်၍ ဆက်၍တွေးနေတာသည် ကမ္မဘဝ။ ဟမဟုတ်သေးဘူးဟု သိလိုက်တာ သည်ဝိဇ္ဇာ။ ဤသို့ အဝိဇ္ဇာ၏ တွန်းအားကြောင့်၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ အာရုံတို့၏ ဆွဲအားကြောင့် အတွေးရည်ကြီးတွေနှင့် မျောနေတာကို မြင်အောင်ကြည့်၍ တရားကိုယ်ကိုကောက်ကောက်ပေးပါ။
တစ်ခါမိမိမကျေနပ်သောအာရုံသည် တွေး၍သော်၎င်း၊ မတွေးပဲသော်၎င်း၊ ပေါ်လာသောအခါ ဒါဟာဒေါသဖြစ်စေမည့်အာရုံ၊ ဆင်းရဲစေမည့်အာရုံဟုမသိပဲ ဆက်တွေး၍ တွေး၍ဒေါသဖြစ်နေ၏။

ဦးနန္ဒ

သိုအာရုံကိုမလွတ်ပဲ ဆက်၍ဆက်၍တွေးနေ၏။ တော်တော်ကြာလို့ သတိရ၍ ထိုအာရုံ ပျောက်သွားမှ ဒေါသအဖြစ်လည်းရပ်သွား၏။ ဒေါသဖြစ်လျှင် ဆင်းရဲနေရမည်ဟု မသိခြင်းသည် အဝိဇ္ဇာ။ ထိုအာရုံကို မလွတ်ခြင်းသည် တဏှာ-ဥပါဒါန်၊ မပျောက်အောင်ဆက်၍ဆက်၍ တွေးနေခြင်းသည် ကမ္မဘဝ။ သတိရ၍ မကောင်းမှန်းသိခြင်းသည် ဝိဇ္ဇာဉာဏ်။ ဤသို့ မိမိတို့မှာ လောဘ၊ ဒေါသ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း ကောက်ချက်ချ၍ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်သွင်း၍ သိသိပေးပါ။ ထိုအဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝတို့ဖြစ်တာကို သတိရတိုင်းလည်း လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပဒဋ္ဌာန်တင်တင်ပေးပါ။ ဤသို့ ပဋိစ္စသမုပါဒ်တို့စိတို့စိ အဖြတ်ကလေးတွေကိုရှုမှတ်လေ့ကျင့်ပေးပါ။ ရင့်ကျက်လာသော် အင်္ဂါ ၁၂ ပါးတို့ အထိရှုမှတ်နိုင်ပါလတ္တံ့။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟပိုင်းပြီး၏။

သမ္မသနပိုင်း

ဤသမ္မသနပိုင်းသည် ရှေ့အပိုင်းတို့က သိမ်းဆည်းခဲ့တဲ့ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရား၊ ပဋိစ္စသမုပါဒ်တရားတော်တို့ကိုပင် တစ်ဖန်ပြန်၍ လက္ခဏာတင် ဖြစ်ပျက်မြင်အောင် လေ့ကျင့်ရမည့်အပိုင်းဖြစ်သည်။

ကလာပသမ္မသနနှင့်အနုပဒဓမ္မဝိပဿနာ

ဝိပဿနာသည် ကလာပသမ္မသနဟုဆိုအပ်သော နယဝိပဿနာနှင့် အနုပဒဓမ္မဝိပဿနာဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏။ ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင် **ကလာပသမ္မသနနည်းသည်** ----

၁။ သင်္ခါရတရားတို့ကို ရုပ်နာမ် ၂ ပါးနည်း။ ခန္ဓာ ၅ ပါးနည်း။ အာယတနာ ၂ ပါးနည်း။ ဓာတ် ၁၈ ပါးနည်း။ ပဋိစ္စနည်းစသည် တို့ဖြင့် ပုံ၍ ရုပ်အစု နာမ်အစုတို့ကိုခြုံငုံ၍ရှုသောနည်းသည် ကလာ

ကမ္မဋ္ဌာန်းအကျဉ်းချုပ်

သမ္မသနနည်းဟုခေါ်ဆိုအပ်သော နယဝိပဿနာနည်း မည်၏။ ဤသို့ ၆ ဒွါရ၊ ၄၂ ကောဋ္ဌာသတို့ ဌိတည်ရှိသော ရုပ်တရားတို့ကိုခြုံ၍ အာရုံ ယူကာ လက္ခဏာယာဉ်သုံးချက် တစ်လှည့်စီတင်၍ ဝိပဿနာ ရှုရ၏။ အလားတူပင် အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ်၊ အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ ရုပ်တရားတို့ကိုလည်း ခြုံငုံ၍ လက္ခဏာယာဉ်သုံးချက်တလှည့်စီတင်၍ ဝိပဿနာရှုရ၏။ နာမ်တရားတို့တွင်လည်း စိတ္တက္ခဏတစ်ခုအတွင်း၌ တည်ရှိသော နာမ်တရားတို့ကို ခြုံငုံ၍၎င်း၊ ဝေဒနာ ၁ပုံ၊ သညာ ၁ပုံ၊ သင်္ခါရ ၁ ပုံ၊ ဝိညာဉ် ၁ ပုံ၊ စသည်ဖြင့် ဝိပဿနာရှုရ၏။

အနုပဒဓမ္မဝိပဿနာနည်းသည် ----

၂။ ရုပ်ကလာပတစ်ခုတစ်ခုအတွင်း၌တည်ရှိသော ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော၊ ရုပ်ဓာတ်တို့ကို တစ်လုံးစီခွဲ၍ ဝိပဿနာ ရှုသော နည်း။ စိတ္တက္ခဏတစ်ခုအတွင်း၌တည်ရှိသော ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ စေတနာ၊ စသော စေတသိက်တရားတို့ ကိုလည်း တစ်လုံးစီအာရုံယူ၍ ဝိပဿနာရှုသောနည်းသည် အနုပဒဓမ္မဝိပဿနာနည်းမည်၏။ ထိုနှစ်နည်းတို့တွင် ဝိပဿနာတရားကိုအားထုတ်စယောဂီသည် နယဝိပဿနာနည်း ကစ၍အားထုတ်ရန်ညွှန်ကြားထားပေသည်။

ဝိပဿနာရှုရာ၌ သိထားသင့်သောအဓိပ္ပါယ်များ

၁။ အနိစ္စဟူသည် ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့သည် အစကလည်း အမြဲရှိ၍နေသည်မဟုတ်။ အကြောင်းညီညွတ်၍ ဖြစ်လာပြန်တော့လည်း ရုပ်တည်၍မနေနိုင်ပဲဖြစ်ပျက်ကုန်ဆုံး၍ မရှိသွားရသည်ကို မြင်အောင်ကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။

၂။ ဒုက္ခဟူသည် ရုပ်ကလာပအမှုန်ကလေးတွေသည် ဖြစ်လိုက်၊ ပျက်လိုက်နှင့် မဆုံးနိုင်ပဲထပ်တလဲလဲနိပ်စက်နေသောကြောင့် ဆင်းရဲ ဆနရသည်တို့ကိုမြင်အောင်ကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။ (နာမ်လည်းနည်းတူပင်)

၃။ အနတ္တဟူသည် ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့သည် (ရုပ်ကလာ
အမှုန်၌ရှိ၍နေသော သဘောတရားသက်သက် တို့သည်) အနတ္တဟူ
မရှိသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ပြီးပျက်သွားတဲ့နောက် ဘာမှမကျန်ရစ်ခဲ့သည်တို့ကို
မြင်အောင်ကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဝိပဿနာရှုရာ၌ အားလုံးပြုလုပ်
သည်ရှိသော် --

- ၁။ ရံခါ - အဇ္ဈတ္တ။
- ၂။ ရံခါ - ဗဟိဒ္ဓ။
- ၃။ ရံခါ - ရုပ်တရား။
- ၄။ ရံခါ - နာမ်တရား။
- ၅။ ရံခါ - အကြောင်းတရား။
- ၆။ ရံခါ - အကျိုးတရား။
- ၇။ ရံခါ - အနိစ္စ။
- ၈။ ရံခါ - ဒုက္ခ။
- ၉။ ရံခါ - အနတ္တ။
- ၁၀။ ရံခါ - အသုဘ။
- ၁၁။ ရံခါ - အတိတ်ခန္ဓာတို့
ကိုလည်းတစ်လှည့်စီရှု
ရမည်ဖြစ်သည်။

ဤသမ္မသနပိုင်း၌ - လက္ခဏာတင်၍ ဝိပဿနာရှုတော့မည်
ဖြစ်၍ မိမိတို့ လေ့ကျင့်သိမ်းဆည်း၍ပြီးခဲ့သော ရုပ်ပိုင်း၊ နာမ်ပိုင်း၊
ပစ္စယပရိဂ္ဂဟပိုင်းတို့ကိုပြန်၍ အနည်းဆုံးသုံးခေါက်လောက်
ဖတ်ပြီးလျှင် ပြန်၍အားထုတ်လိုက်ပါဦး၊အားထုတ်၍ပြီးသွားမှ ---

သမာဓိထူထောင်ရန်

သမာဓိ = သုဒ္ဓဝိပဿနာယာနိက ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဓာတ်
ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုသာ အားထုတ်၍ထားပါလျှင် တရားထိုင်တိုင်း ထိုင်တိုင်း
လင်းရောင်ခြည်စွမ်းအားကောင်း၍လာအောင် ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း၌
ဓာတ်လေးပါးကိုမြင်အောင်ကြည့်၍ သမာဓိကိုထူထောင်ပါ။ ရုပ်အတု
များသည် လက္ခဏာတင်၍မရှုကောင်းသောကြောင့် ဤအပိုင်း
မှစ၍ရုပ်ထားပါ။

ရုပ်အတုများကား - ပရိစ္ဆေဒရုပ် ၁၊ ဝိညတ်ရုပ် ၂၊ လဟုတာ
ရုပ် ၃၊ လက္ခဏာရုပ် ၄။ ပေါင်း ၁၀ ဖြစ်သည်။

ကျောင်းအကျဉ်းချုပ်

ကလာပသမ္မသနနယဝိပဿနာရှုပုံ

ဤအပိုင်း၌ရေးသားထားသော ကျင့်စဉ်တို့သည် ရုပ်က
မရှိရေးထားပါသဖြင့် ရုပ်ကပင်စ၍ ဝိပဿနာရှုရမည် ဖြစ်သည်။
၃။ ကြောင့် နှာသီးဖျားကဝင်လေ၊ ထွက်လေတို့၏ ထိတဲ့နေရာက
သွေး၍ ဝင်လေထိသိ၊ ထွက်လေထိသိတို့ကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။
နှာသီးဖျားကလွန်ပြီး ဝင်သွားတဲ့လေနောက်မလိုက်ရ။ နှာသီးဖျားက
သွေးပြီးထွက်သွားတဲ့လေနောက်မလိုက်ရ။ နှာသီးဖျားကသာဝင်လေ၊
ထွက်လေတို့၏အထိနှင့်အသိတို့ကိုကွဲကွဲပြားပြား မြင်အောင်ကြည့်နေပါ။

ရုပ်နာမ်ခွဲပါ

ဝင်လေ-ထွက်လေတို့၏ အထိနှင့်အသိတို့ကို ကွဲကွဲပြားပြား
မြင်လာသောအခါ လေနှင့်နှာခေါင်းတို့ထိတာကရုပ်။ ထိတဲ့နေရာမှာ
ပေါ်လာတဲ့အသိကလေးကနာမ်ဟု ရုပ်နှင့်နာမ်ကို ခွဲ၍သိထားပါ။
ဤကဲ့သို့ပဲ ခန္ဓာကိုယ်၌ထိတဲ့နေရာတိုင်းက ပေါ်လာတဲ့ အထိနှင့်
အသိရုပ်နာမ်တစ်စုံကို ကြေညက်၍နေအောင်ရှုမှတ်ထားပါ။

ဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ လက္ခဏာတင်ရပါ။

နှာသီးဖျားကစောင့်၍ ထိ၊ သိဖြစ်ပေါ်လာတာက အဖြစ်၊
အရှုရုပ်လိုက်လို့ထိ၊ သိပျောက်သွားတာကအပျက်ဟု အဖြစ်နှင့်အပျက်
ကိုရှုပါ။ ထိုဖြစ်ပျက်နှင့်ကပ်၍ မမြဲခြင်းအနိစ္စ၊ ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခ၊ အစိုးမရ
အနှစ်သာရမရှိခြင်းအနတ္တတို့ကို တစ်လှည့်စီတင်၍ရှုပါ။

ဤသို့ ဝင်လေထိသိ၊ ထွက်လေထိသိ ရုပ်နာမ်တို့၏
ပေါ်ပျောက်ဖြစ်ပျက် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတို့ကိုကျေနပ်လောက်အောင်
ရှု၍ပြီးသွားလျှင် ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံးကိုခြုံ၍ ဓာတ်လေးပါးစိုက်ပါ။
(ဓာတ်လေးပါးမှာ၊ မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်၊ ဤလေးပါး အဓိကဖြစ်သည်။)

ဦးစုန

ကလားပုံမူနီလေးတွေပေါ်လာသောအခါ ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံးသို့ အတွင်းအပြင်နဲ့ အောင်ဖြန့်ပါ။ ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံးနှင့် အပြည့်တွေ့သောအခါ ထိုကလားပုံမူနီရှုကွင်းတစ်ခုလုံးကို တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်ရှုပါ။ နောက်ကလားပုံမူနီရှုကွင်းတစ်ခုလုံး၏ အစကအမြဲရှိ၍မနေပဲ ညီညွတ်၍ ဖြစ်လာပြန်တော့လည်း ရပ်တည်၍မနေနိုင်ပဲ ဖြစ်ပျက်ကုန်ဆုံး၍ မရှိသွားရသော သဘောကိုမြင်အောင်ကြည့်၍ (အနိစ္စဓယဋ္ဌေန - ကုန်ဆုံးတတ်သောသဘောကြောင့် အနိစ္စ ဟု၎င်း)။ ထိုဖြစ်ပျက်ကုန်ဆုံးတို့သည် မပြီးဆုံးနိုင်ပဲ ထပ်တလဲလဲ နိပ်စက်နေသောကြောင့် (ဒုက္ခဘယဋ္ဌေန-ကြောက်လန့်ဖွယ်ကောင်းသော ဘေးဟု မြင်အောင်ကြည့်၍ ဒုက္ခဟု၎င်း)။ အမြဲမရှိကြောက်လန့်ဖွယ်ကောင်းသော ဘေးဖြစ်ခြင်းကြောင့် (အနတ္တာအသာရကဋ္ဌေန = ခိုင်ခန့်သော အတ္တမဟုတ်၍ အနတ္တပါတကား)ဟုရှုပါ။

နောက်မျက်စိအတွင်း၌ တွေ့သမျှသော ကလားပုံမူနီရှုကွင်းတစ်ခုလုံးကိုခြုံ၍ ရှုကွင်းတစ်ခုလုံး၏ ရိပ်ခနဲကိုမြင်အောင်ကြည့်၍ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဟုရှုပါ။ ကျန်ဒွါရတွေ၏အတွင်းမှာလည်း ဤအတိုင်းခြုံ၍ရှုပါ။ နောက် ၃၂ ကောဋ္ဌာသတည်ရာ ဌာနတို့သို့ သွား၍ ကောဋ္ဌာသတစ်ခုစီ၌ခြုံ၍ရှုပါ။ နောက် ဗဟိဒ္ဓ၌ အနီးမှအဝေးသို့ တဖြည်းဖြည်းချဲ့၍ လူခွေးနွားသစ်ပင် တောတောင် ရေမြေ၊ စကြာဝဠာတိုင်အောင် ခြုံ၍ လက္ခဏာတင်ရှုပါ။ ဒွါရတစ်ခု၌ ခြုံ၍၎င်း။ ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံးသို့ ခြုံ၍၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓ၊ လူ၊ ခွေး၊ နွား၊ သစ်ပင်၊ တောတောင်ရေမြေ စကြာဝဠာတိုင်အောင် ခြုံ၍ လက္ခဏာတင်ရှုခြင်းသည် ကလာပနယဝိပဿနာ ရှုနည်းဖြစ်သည်။

၁၅၅၅၀၀၀အကျဉ်းချုပ်

လမ်းလျှောက်ရင်းစုပုံ

၁။ လမ်းလျှောက်တဲ့အခါ - ပထမလမ်းလျှောက်ချင်တဲ့စိတ်နှင့် လျှောက်တဲ့စိတ်ကိုမြင်အောင်ကြည့်ပါ။ လျှောက်တဲ့စိတ်ကြောင့် ဝိတ္တဓဝါယော (စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သောလေ) လှုပ်ရှား၍ သယ်ဆောင်နေပုံကိုမြင်အောင်ကြည့်ပါ။ နောက်ကမ္မဇ၊ စိတ္တဇ၊ ဥတုဇ၊ အာဟာရဇ၊ ရုပ်တို့၏အသယ်ဆောင်ခံနေပုံကိုမြင်အောင်ကြည့်၍ လျှောက်ပါ။
 ၂။ မတ်မတ်ရပ် မျက်စိမှိတ်၍ ခန္ဓာကိုယ်တွင်းသို့ ကြည့်လိုက်ပါ။ ကလားပုံမူနီတို့ကိုမြင်သောအခါ ကလားပုံမူနီတို့၏ ဖြစ်ပျက်တို့ကို မြင်အောင်ကြည့်၍ ၄-၅ လမ်းလျှောက်လိုက်ပါ။ ခန္ဓာကိုယ်ခြပ်သဏ္ဍာန်ကြီးကသာ ရွေ့လျားနေပေမဲ့ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းက ကလားပုံမူနီတို့ကတော့ ဘယ်မှမရွေ့၊ ဘယ်မှမရောက်။ သူ့နေရာတွင်သာ သူဖြစ်ပျက်ကုန်ဆုံးနေသည်ကိုမြင်အောင်ကြည့်၍ မျက်စိဖွင့်၍ လျှောက်ပါ။ ဆက်ပါ။

နာမ်အပေါင်းအစုဖြစ်ပျက်စုရန်

ကောင်းသောတွေးတောကြံစိတ်။ မကောင်းသောတွေးတောကြံစိတ်။ ယခုရောက်ဆဲအချိန်မှ လွန်ခဲ့သောအချိန်က အာရုံတို့ကို ပြန်၍တွေးတောကြံစိတ်။ နောင်ဖြစ်လတ္တံ့အာရုံတို့ကို မှန်းဆတွေးတောစိတ်တို့ကို ခြုံ၍ ဖြစ်ပျက် လက္ခဏာတင်ရှုပါ။

ဝိထိစိတ်တို့သည် စိတ်စေတသိက် စိတ္တက္ခဏတစ်ခု ဖြစ်ပျက်ပြီးမှ နောက်စိတ်စေတသိက်တစ်ခုဖြစ်ပျက် ဟု ဝိထိစဉ်တို့ ကုန်သည်အထိ ဖြစ်ကြသည်တို့ကို ကြိုတင်၍သိထားပါ။

ကလာပရှုပုံပြီး၏။
 ❀ ❀ ❀ ❀ ❀

ဓာတ်ခွဲရန်ထပ်၍မှာကြားချက်

ရှေ့ရုပ်ပိုင်း၌ ညွှန်ကြားထားသော ကမ္မဇရုပ်ရာနည်းသည် အချို့ယောဂီတို့၌ အခက်အခဲရှိနေပါက ယခုညွှန်ပြသောနည်းဖြင့် ရှာပါ။

မျက်စိထဲကို မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်။ မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်ဟု ဓာတ်စိုက်ပါ။ မျက်စိထဲမှာကလာပ်မှုန်ကလေးတွေပေါ်လာသောအခါ မြင်သိစိတ်ဖြစ်ရာ စက္ခုအကြည် ရှိရာကို အာရုံပြု၊ စူးစိုက်၍ စက္ခုအကြည်၊ စက္ခုအကြည်ဟု ၂-၃ ချက်လောက်ရှုပြီးလျှင် တစ်ဆက် တည်းမှာပဲ ထိုနေရာမှာ အဆင်းအဆင်းဟု ၂-၃ ချက်လောက်ရှု လိုက်ပါ။ ကြည်တဲ့ အမှုန်တစ်ခု၏အနားမှာ အလွန် သေးဖွဲသော အမှုန်ကလေးတွေကပ်ပေါ်၍၎င်း၊ (သို့မဟုတ်) အခြားမှ အမှုန် ကလေးတွေသည် ပြေးလာဝိုင်းအုံ ကပ်နေ၍၎င်း၊ နဂိုအကြည်မှုန် ကလည်း ပို၍အရောင်တောက်လာသည်ကို၎င်း၊ တွေ့ရလိမ့်မည်။ ထိုအကြည်မှုန်ကိုပင် မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ သြဇာ၊ ဇီဝိတ၊ စက္ခုအကြည်ဓာတ်ဟု ဖြည်းဖြည်းခြင်းဓာတ်ခွဲလိုက်ပါ။ နောက်ဆက်၍ ဤရှုကွင်းတွင်း တစ်နေရာမှာပဲ ကလာပ်မှုန်တို့ကို စူးစိုက်၍ ကာယအကြည်ကာယ အကြည်ဟုရှုပြီးလျှင် တစ်ဆက် တည်းမှာပဲ ထိုနေရာမှာပင်မာတယ်၊ မာတယ်ဟုရှုလိုက်ပါ။ ကြည်တဲ့ အမှုန်တစ်ခု၏အနားမှာ အလွန် သေးဖွဲသောအမှုန်ကလေးတို့သည် ကပ်ပေါ်၍၎င်း။ (သို့မဟုတ်) ပြေးလာ ဝိုင်းအုံကပ်နေ၍၎င်း။ နဂိုအကြည် အမှုန်ကလည်း အရောင်တောက်လာ သည်ကို၎င်း တွေ့ရလိမ့်မည်။ ဒီအခါ မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ သြဇာ၊ ဇီဝိတ၊ ကာယအကြည်ဓာတ်ဟု ဓာတ်ခွဲ လိုက်ပါ။ ခနောက်အကြည်မပါပဲ၊ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်းလှုပ်ရှား၍ နေသော အမှုန်ကို မာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ သြဇာ၊ ဇီဝိတ၊ ဘာဝဒဿက ကလာပ်ဟု ဓာတ်ခွဲပါ။ ကျန်ဒွါရတို့ကိုလည်း နည်းမှီ၍ဓာတ်ခွဲပါ။

ကျေညက်အောင်ရှုချေပါ

ကျန်သောကမ္မဇ၊ စိတ္တဇ၊ ဥတုဇ၊ အာဟာရဇ၊ ရုပ်မှုန်တို့ကို လည်း ရှုမှတ် သိမ်းဆည်း၍ပြီးသွားသောအခါ ရုပ်ကလာပ်အမှုန်တို့ကို အောက်ပါ အစဉ်အတိုင်းရှုချေပါ။
၁။ ပထမ-ခန္ဓာကိုယ်၌ ဂုဏ်ကခြံ၍ ကလာပ်မှုန်တို့ကို မြင်အောင်ရှုပါ။ နောက်ခြေဆုံး ခေါင်းဆုံး အတွင်းအပြင် ဗဟိဒ္ဓ တိုင် အောင်၊ ဖြန့်၍ ဖြန့်၍ ကလာပ်မှုန်တွေကို မြင်အောင်ရှုပါ။
၂။ ခန္ဓာကိုယ်၌ အစိပ်အစိပ်ဖြစ်သော ၃၂ ကောဋ္ဌာသတို့၏ တည်ရာ ဌာနတို့သို့ သွား၍ ကလာပ်မှုန်တို့ကိုမြင်အောင်ရှုပါ။ တစ်ဆက်တည်း မှာပဲ ဗဟိဒ္ဓ၊ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ ခွေး၊ နွားစသည်ဖြင့် (သက်မဲ့) သစ်ပင်၊ တော၊ တောင်၊ ရေ၊ မြေ၊ ကျောက်တောင်၊ ကျောက်ခဲ၊ သံတုံး၊ သံခဲ၊ အင်မတန်မာကျော လှသော အရာဌာန တို့ကို အစိပ်စိပ်လိုက်၍ ကလာပ်မှုန်တို့ကို မြင်အောင်ရှုပါ။
၃။ မျက်စိကိုဖွင့်၍ မှိုင်းပြာသော တောတန်း၊ တောင်တန်းတို့နှင့် မှောင်ရိပ်ကျသော နေရာဌာနတို့မှစ၍ ကလာပ်မှုန်တို့ကို မြင်အောင် ကြည့်ပါ။ နောက်ဆက်လက်၍ လဟာပြင်နှင့်တကွ မိမိခန္ဓာကိုယ်ကြီး ကိုပါ ကလာပ်မှုန်တွေ တစ်စပ်တည်း တစ်ပြင်တည်းရောနှော၍ သွားအောင်ရှုကြည့်ပါ။
၄။ နေ့အခါ၌လည်း အလင်းရောင်တို့သည် နေရာတိုင်းမှာအပြည့်ရှိ နေသလို ကလာပ်မှုန်တို့သည် မိမိခန္ဓာကိုယ်နှင့်တကွ။ လူ၊ ခွေး၊ နွား၊ သစ်ပင်၊ တောတောင်ရေမြေ လဟာပြင်နှင့် စကြာဝဠာ အနန္တတိုင်အောင် သူ့နေရာနှင့်သူ အပြည့်ရှိနေပေသည်ဟု ဉာဏ်ရှေ့ပြေး၍ မြင်အောင် ရှု၍ချေ၍ရှုပါ။
၅။ လောကနှင့်အပြည့်ရှိနေသော ကလာပ်မှုန်တို့သည် လှုပ်လှုပ် လှုပ်လှုပ်နှင့် ဖြစ်ပျက်နေသည်တို့ကို မြန်နိုင်သလောက်မြန်မြန် လိုက်၍ ရှုကြည့်ပါ။

၆၆၆

၆။ ရပ်တဲအခိုက် စန္ဒာကိုယ်နှင့်အပြည့်ရှိနေသော ကလောင်မှုန် တို့သည်
 ရပ်တဲအခိုက်မှာပဲ ဖြစ်ပျက်ကုန်ဆုံးသွား၍ မရှိတော့ပေဟူ၍ ဤကလောင်မှုန်
 လှမ်းတဲအခိုက်။ ချတဲအခိုက်၊ ကလောင်မှုန်တို့ သည် လှမ်းတဲ၊ ချတဲ
 အခိုက်မှာပဲ ဖြစ်ပျက်ကုန်ဆုံးသွား၍ မရှိတော့ဟု မြင်အောင်ကြည့်ပါ။
 လျှောက်ပါ။ (လူပုံခြံသံဗျာန် ကြီးကသာ ရှေ့လျှားနေသည်ဟု
 မြင်ရသော်လည်း စန္ဒာကိုယ်ကြီးမှ ကလောင်မှုန်တွေ ကတော့ သူ့နေရာတွင်
 သူ့ဖြစ်ပျက်ကုန်ဆုံးနေသောကြောင့်တယ်မှမရှေ့တယ်မှမရောက်ပါ။)
 ပါကြောင့် စကြာဝဠာအနန္တရှိ ကြံကုန်သော ရပ်ကလောင်မှုန်တို့
 သည် သူ့နေရာတွင်သာ သူ့ဖြစ်ပျက်ကုန်ဆုံးနေကြပေကုန်၏ဟု
 ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင်ရှု။

အနုပဒေမ္မဝိပဿနာရှုနည်း

ကလောင်မှုန်တစ်ခု၏ အတွင်း၌ရှိသော ဟာ၊ ယို၊ ပူ၊ ထောက်၊
 (ဟာ၊ ဖွဲ့၊ ရင့်၊ ထောက်) အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ ဩဇာ ဟူသော
 ဇာတ်ရစ်မျိုးတို့ကို တစ်မျိုးခြင်းစွဲ၍ ပရမတ်သဘောဆိုက်အောင် ဟာတဲ
 သဘောသက်သက်ကို ဖြည်းဖြည်းဖြင်း ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင်ရှုပါ။
 မာတဲသဘောသက်သက်ကို ဉာဏ်နှင့်မြင်သောအခါ ဤမာသဘော
 သည် ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင်ကြည့်သောအခိုက်မှာသာ တွေ့ရသည်ဖြစ်၍
 ကစကာအမြဲရှိ၍မနေနှင့် အနိစ္စ အနိစ္စ၊ ဖြစ်ရန်အကြောင်းတရားတို့ပြည့်စုံ
 ညီညွတ်၍ ဖြစ်ပေါ်လာပြန်တော့လည်း ရပ်တည်၍မနေနိုင်သောကြောင့်
 အနိစ္စ အနိစ္စ။

ဟာ၏ ဖြစ်လိုက်၊ ပျက်လိုက်နှင့် တပ်ကာထပ်ကာနှိပ်စက်၍
 နေသောကြောင့်လည်း ဒုက္ခဒုက္ခ။ ထိုမာ သဘောသည် အနိစ္စနှင့်ဒုက္ခ
 သဘောတို့ရှိနေသောကြောင့်လည်း ခိုင်မြဲတဲအတ္တမဟုတ်။ အနတ္တ
 အနတ္တဟု လက္ခဏာတို့ကိုမြင်အောင်ရှုကြည့်ပါ။ ကျန်သော ဖွဲ့၊ ရင့်၊

ကမ္မဋ္ဌာန်းအကျဉ်းချုပ်

ထောက်၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာ၊ ဩဇာ၊ ဇာတ်၊ ၇ ပါးတို့ကိုလည်း
 သဘောတရားဆိုက်အောင် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ လက္ခဏာတို့ကို
 မြင်အောင်ရှုကြည့်ပါ။
 မောက်ပြန်တတ်သောကြောင့် ရုပ်တရား၊ ရုပ်တရား၊ ဟု ရှုပါ။
 ရုပ်တရားတို့ကို ဝိပဿနာရှုရာ၌ အနုပါဒိဏ္ဏ သင်္ခါရဟူသည့် သက်မဲ့
 ရုပ်တရားတို့ကိုပါတည့်သွင်း၍ရှုပါ။
 (ရုပ်တရားတို့ကို ဝိပဿနာရှုပုံအကျဉ်းပြီး၏)

နာမ်တရားတို့ကိုဝိပဿနာရှုပုံအပိုင်း

နာမ်တရားများကို ဝိပဿနာရှုရန်မှာ နာမ်တရားသည်
 သိမ်မွေ့နက်နဲ၊ ခက်ခဲလှ၍ သူ့ချည်းကောက်၍ရှုရန်မလွယ်ပါ။
 ရုပ်တရားများနှင့်၎င်း။ ပညတ်စသော အာရုံများနှင့်၎င်း၊ တွဲဟုခွဲ၍
 ရှုမှသာ လွယ်ကူစွာရှုနိုင်ပါမည်။ ဒါကြောင့် ဝင်လေး၊ ထွက်လေး၊ ဝင်မှု၊
 ထွက်မှုတို့ကိုအာရုံပြုပဲ ဝင်လေးတစ်ရှု၏အခါ အဆုံးကို သိနေမှုကို၎င်း၊
 ထွက်လေးတစ်ရှု၏အခါ အဆုံးကိုသိနေမှုကို၎င်း၊ သိနေမှု၏ အသိ
 နည်းကွက်၍ မြင်အောင်ရှုကြည့်ပါ။ ဤကဲ့သို့ကြည့်ပါများသော အခါ
 အသိချည်းကွက်၍ ရှုကြည့်လိုရပါလိမ့်မည်။ ဒီအခါ ဝင်လေး တစ်ရှု၏
 ပေါ်သိမှုသည်အဖြစ်။ ဝင်လေးတစ်ရှုသိမှု၏ ပျောက်ဆုံး သွားတာသည်
 အပျက်ဟု ဖြစ်ပျက်ကိုမြင်အောင်ရှုပါ။ တိုကဲ့သို့ပဲ ထွက်လေး
 တစ်ရှု၏ စ၍သိမှုသည်အဖြစ်။ ထွက်လေးတစ်ရှု၏ သိမှု
 ပျောက်ဆုံးသွားတာသည် အပျက်ဟု ဝင်လေးထွက်လေးတို့၏ သိမှုတို့
 ၏ အဖြစ်နှင့်အပျက်ကိုမြင်အောင်ရှုပါ။ ဤသို့ဝင်လေး၊ ထွက်လေးတို့
 ၏ သိမှုတို့၏ အဖြစ်နှင့် အပျက်တို့ကို ရှုတတ်လာသော အခါ --
 အာရုံတစ်ခုကို တွေးတောကြံစိမ့်မှုဖြုန်းနေသော အသိတစ်ခုတတ်

ဦးနု

တို့၏ အစနှင့်အဆုံး၊ ဖြစ်ပျက်။ လွန်ခဲ့သောအချိန်က အာရုံကိုပြန်၍
 တွေးနေသော အသိတစ်သုတ်တို့၏ အစနှင့်အဆုံးဖြစ်ပျက်။ နောင်ဖြစ်မဲ့
 အကြောင်းအရာကို လှမ်း၍တွေးနေတဲ့အသိ တစ်သုတ်တို့၏ အစနှင့်
 အဆုံးဖြစ်ပျက်။ ကာမရာဂတို့နှင့် စပ်သော တွေးတောကြံစီမှု အသိ
 တစ်သုတ်တို့၏ အစနှင့်အဆုံးဖြစ်ပျက်၊ ဒေါသဗျာပါဒနှင့်စပ်သော
 တွေးတောကြံစီမှု အသိတစ်သုတ်တို့၏ အစနှင့်အဆုံးဖြစ်ပျက်တို့ကို
 ရူပါ။ နောက်ခန္ဓာကိုယ်၌ ပူတဲ့အသိတစ်သုတ်၊ အေးတဲ့အသိတစ်သုတ်၊
 ယားတဲ့အသိတစ်သုတ် စသည်ဖြင့် လောကအတွင်း၌ သိနေသမျှသော
 အသိတို့၏ တစ်သုတ်၊ တစ်သုတ် အစနှင့်အဆုံးတို့ကိုမြင်အောင်
 ကြည့်၍ဖြစ်ပျက်ရပါလေ။

ရုပ်ကိုနာမ်ပြောင်း၍ကလာပရရန်

နုလုံးဘူးအတွင်း ဓာတ်စိုက်ပါ။ ဘဝင်အကြည်နှင့်
 ရုပ်ကလာပအမှုန်တို့ကိုမြင်လာသောအခါ ရုပ်ကလာပမှုန်ကလေး ၁
 ခုကို စိုက်ကြည့်လိုက်ပါ။ တလှုပ်လှုပ်နှင့် ထပ်ကာ ထပ်ကာဖြစ်ပျက်
 နေသည်တို့ကိုတွေ့ရလိမ့်မည်။ (ရုပ်မှုန်ကလေး ၁ ခု၏ လှုပ် ၁ ချက်၌
 အဖြစ်ရော အပျက်ရောပါသည်ဟု သိထားလိုက်ပါ။) ဒါ့ကြောင့်
 ရုပ်မှုန်ကလေး၏ သူ့အလိုလိုလှုပ်ဟု ရှေ့ ၁ မှုန်ဖြစ်ပျက်ပြီးမှ နောက်
 ၁ မှုန် ထပ်၍ဖြစ်ပျက်။ နောက်တစ်မှုန်ထပ်၍ ဖြစ်ပျက်ဟု ဒီနေရာတွင်ပဲ
 ထပ်ကာထပ်ကာ ဖြစ်ပျက်နေပေသည်ဟု လက်ခံ၍လာအောင်
 ကြည့်ထားပါ။

နာမ်ကိုပြောင်းရန် = လက်ခံ၍လာသောအခါ ထိုရုပ်မှုန်
 ဖြစ်ပျက်ကလေးသည် နာမ်မှာလာ၍ ထင်ခြင်းကြောင့် ထိုရုပ်မှုန်ဖြစ်
 ပျက်ကိုသိသော အသိစိတ်သည် သိ၍နေခြင်းဖြစ်သည်။ ဒါ့ကြောင့်
 ထိုရုပ်မှုန်ဖြစ်ပျက်ကလေးကို (ရုပ်ဟုအာရုံမပြုတော့ပဲ) သူ့အလိုလိုဖြစ်
 ပျက်၍ နေသော (နာမ်ဖြစ်ပျက်ကလေးဟုအာရုံပြုကာ) ဉာဏ်နှင့်
 ပြောင်းလိုက်ပါ။

ကမ္မဋ္ဌာန်းအကျဉ်းချုပ်

ထိုသူ့အလိုလိုဖြစ်ပျက်နေသော နာမ်အစဉ်ကိုပင် မနော ၁
 ကြိမ်၊ ဇောကြိမ်၊ တဒါရုံကြိမ်၊ ပေါင်းနာမ်ဝိထိ ၁၀ ကြိမ်ဟု အကြိမ်ကြိမ်
 လေ့ကျင့်ပါ။ အံကျ၍သွားပါလျှင် အနိစ္စဟု အာရုံပြုလိုက်သည်နှင့်
 မနော ၁၊ ဇော ၇၊ တဒါရုံ ၂ ကြိမ်ဟု သူ့အလိုလို ဖြစ်ပျက်ကုန်ဆုံး
 သွားပြီဟု ဉာဏ်နှင့်ပိုင်းဖြတ်လိုက်ပါ။ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟုအာရုံ ပြုလိုက်
 သည်နှင့် မနော ၁၊ ဇော ၇၊ တဒါရုံ ၂ ကြိမ်၊ ဝိထိစိတ် ၁၀ ကြိမ်စီတို့
 သူ့အလိုလိုကုန်ဆုံးကို လေ့ကျင့်ပါ။ (ရုပ်မှုန် ဖြစ်ပျက် ၁ ချက်လျှင်
 မနောဝိထိစိတ် ၁၀ ကြိမ်ဟုသဘောပြုပါ။)

ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်အနုပဒမ္မေဝိပဿနာ

ဤသို့အပေါင်းအစုလိုက် လေ့ကျင့်၍ရသွားလျှင် ဝိထိစဉ်
 အတိုင်း မနောအသိဟုအာရုံပြုလိုက်သည်နှင့် သူ့အလိုလို ၁၀ ကြိမ်
 ကုန်ဆုံး။ ဖဿဟု အာရုံပြုလိုက်သည်နှင့် သူ့အလိုလို ၁၀ ကြိမ်
 ကုန်ဆုံး။ ဝေဒနာဟု ၁၀ ကြိမ်၊ သညာဟု ၁၀ ကြိမ်။ စေတနာဟု ၁၀
 ကြိမ်၊ ဧကဂ္ဂတာ ၁၀၊ ဇီဝိတ ၁၀၊ မနသိကာရ ၁၀။ ဝိတက် ၁၀၊
 ဝိစာရ ၁၀။ အဓိမောက္ခ ၁၀။ ဝီရိယ ဟုအာရုံပြုလိုက်သည်နှင့် ၁၀
 ကြိမ်စီတို့ကို ကုန်ဆုံးဟု၎င်း။ (မနောအသိ ၁။ စေတသိက် ၁။
 ပေါင်း ၁၂) ကုသိုလ်အကုသိုလ်နှစ်ဖက် ရ။

ကုသိုလ်အတွက် = ဆန္ဒ ပိတိမှစ၍ သဒ္ဓါ ပညာအုပ်စု ၃၄ လုံးအထိ။
 ၉ ကြိမ်စီ တဒါရုံ ၃၄ လုံး ၂ ကြိမ်။
 အကုသိုလ်အတွက် = လောဘဒိဋ္ဌိ ဇောဉ္ဇိတ် စေတသိက် အလုံး
 ၂၀ စီ၊ တဒါရုံ၌ ၁၂ စီ။

ဒေါသဇောဉ္ဇိတ်စေတသိက် ၁၈၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စတို့ကို
 တစ်လဲစီထည့်၍ ဇောဉ္ဇိတ် ၁၉ စီ။

တဒါရုံ၌ - ၁၁ - စီဖြန့်ရပါ။

မောဟ၊ ဥဒ္ဓစ္စ ဇောဉ္ဇိတ် ၁၆။ မောဟဝိစိကိစ္ဆာဇောဉ္ဇိတ် ၁၆၊ တဒါရုံ ၁၁
 စီရပါ။

တို့၏ အစနှင့်အဆုံး၊ ဖြစ်ပျက်။ လွန်ခဲ့သောအချိန်က အာရုံကိုပြန်၍
 တွေးနေသော အသိတစ်သုတ်တို့၏ အစနှင့်အဆုံးဖြစ်ပျက်။ နောင်ဖြစ်မဲ့
 အကြောင်းအရာကို လှမ်း၍တွေးနေတဲ့အသိ တစ်သုတ်တို့၏ အစနှင့်
 အဆုံးဖြစ်ပျက်။ ကာမရာဂတို့နှင့် စပ်သော တွေးတောကြံစီမှု အသိ
 တစ်သုတ်တို့၏ အစနှင့်အဆုံးဖြစ်ပျက်၊ ဒေါသဗျာပါဒနှင့်စပ်သော
 တွေးတောကြံစီမှု အသိတစ်သုတ်တို့၏ အစနှင့်အဆုံးဖြစ်ပျက်တို့ကို
 ရူပါ။ နောက်ခန္ဓာကိုယ်၌ ပူတဲ့အသိတစ်သုတ်၊ အေးတဲ့အသိတစ်သုတ်၊
 ယားတဲ့အသိတစ်သုတ် စသည်ဖြင့် လောကအတွင်း၌ သိနေသမျှသော
 အသိတို့၏ တစ်သုတ်၊ တစ်သုတ် အစနှင့်အဆုံးတို့ကိုမြင်အောင်
 ကြည့်၍ဖြစ်ပျက်ရပါလေ။

ရုပ်ကိုနာမ်ပြောင်း၍ကလာပစ္စုရန်

နုလုံးဘူးအတွင်း ဓာတ်စိုက်ပါ။ ဘဝင်အကြည်နှင့်
 ရုပ်ကလာပံအမှုန်တို့ကိုမြင်လာသောအခါ ရုပ်ကလာပံမှုန်ကလေး ၁
 ခုကို စိုက်ကြည့်လိုက်ပါ။ တလှုပ်လှုပ်နှင့် ထပ်ကာ ထပ်ကာဖြစ်ပျက်
 နေသည်တို့ကိုတွေ့ရလိမ့်မည်။ (ရုပ်မှုန်ကလေး ၁ ခု၏ လှုပ် ၁ ချက်၌
 အဖြစ်ရော အပျက်ရောပါသည်ဟု သိထားလိုက်ပါ။) ဒါ့ကြောင့်
 ရုပ်မှုန်ကလေး၏ သူ့အလိုလိုလှုပ်ဟု ရှေ့ ၁ မှုန်ဖြစ်ပျက်ပြီးမှ နောက်
 ၁ မှုန် ထပ်၍ဖြစ်ပျက်။ နောက်တစ်မှုန်ထပ်၍ ဖြစ်ပျက်ဟု ဒီနေရာတွင်ပဲ
 ထပ်ကာထပ်ကာ ဖြစ်ပျက်နေပေသည်ဟု လက်ခံ၍လာအောင်
 ကြည့်ထားပါ။

နာမ်ကိုပြောင်းရန် = လက်ခံ၍လာသောအခါ ထိုရုပ်မှုန်
 ဖြစ်ပျက်ကလေးသည် နာမ်မှာလာ၍ ထင်ခြင်းကြောင့် ထိုရုပ်မှုန်ဖြစ်
 ပျက်ကိုသိသော အသိစိတ်သည် သိ၍နေရခြင်းဖြစ်သည်။ ဒါ့ကြောင့်
 ထိုရုပ်မှုန်ဖြစ်ပျက်ကလေးကို (ရုပ်ဟုအာရုံမပြုတော့ပဲ) သူ့အလိုလိုဖြစ်
 ပျက်၍ နေသော (နာမ်ဖြစ်ပျက်ကလေးဟုအာရုံပြုကာ) ဉာဏ်နှင့်
 ပြောင်းလိုက်ပါ။

ထိုသူ့အလိုလိုဖြစ်ပျက်နေသော နာမ်အစဉ်ကိုပင် မနော ၁
 ကြိမ်၊ ဇောကြိမ်၊ တဒါရုံကြိမ်ပေါင်းနာမ်ဝိထိ ၁၀ ကြိမ်ဟု အကြိမ်ကြိမ်
 လေ့ကျင့်ပါ။ အံကျ၍သွားပါလျှင် အနိစ္စဟု အာရုံပြုလိုက်သည်နှင့်
 မနော ၁၊ ဇော ၇၊ တဒါရုံ ၂ ကြိမ်ဟု သူ့အလိုလို ဖြစ်ပျက်ကုန်ဆုံး
 သွားပြီဟု ဉာဏ်နှင့်ပိုင်းဖြတ်လိုက်ပါ။ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟုအာရုံ ပြုလိုက်
 သည်နှင့် မနော ၁၊ ဇော ၇၊ တဒါရုံ ၂ ကြိမ်၊ ဝိထိစိတ် ၁၀ ကြိမ်စီတို့
 သူ့အလိုလိုကုန်ဆုံးကို လေ့ကျင့်ပါ။ (ရုပ်မှုန် ဖြစ်ပျက် ၁ ချက်လျှင်
 မနောဝိထိစိတ် ၁၀ ကြိမ်ဟုသဘောပြုပါ။)

ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်အနုပဒေမ္မဝိပဿနာ

ဤသို့အပေါင်းအစုလိုက် လေ့ကျင့်၍ရသွားလျှင် ဝိထိစဉ်
 အတိုင်း မနောအသိဟုအာရုံပြုလိုက်သည်နှင့် သူ့အလိုလို ၁၀ ကြိမ်
 ကုန်ဆုံး။ ဖဿဟု အာရုံပြုလိုက်သည်နှင့် သူ့အလိုလို ၁၀ ကြိမ်
 ကုန်ဆုံး၊ ဝေဒနာဟု ၁၀ ကြိမ်၊ သညာဟု ၁၀ ကြိမ်။ စေတနာဟု ၁၀
 ကြိမ်၊ ဧကဂ္ဂတာ ၁၀၊ ဇီဝိတ ၁၀၊ မနသိကာရ ၁၀။ ဝိတက် ၁၀၊
 ဝိစာရ ၁၀။ အဓိမောက္ခ ၁၀။ ဝိရိယ ဟုအာရုံပြုလိုက်သည်နှင့် ၁၀
 ကြိမ်စီတို့ကို ကုန်ဆုံးဟု၎င်း။ (မနောအသိ ၁။ စေတသိက် ၁။
 ပေါင်း ၁၂) ကုသိုလ်အကုသိုလ်နှစ်ဖက် ရ။
 ကုသိုလ်အတွက် = ဆန္ဒ ပီတိမှစ၍ သဒ္ဓါ ပညာအုပ်စု ၃၄ လုံးအထိ။
 ၉ ကြိမ်စီ တဒါရုံ ၃၄ လုံး ၂ ကြိမ်။
 အကုသိုလ်အတွက် = လောဘဒိဋ္ဌိ ဇောဋ္ဌိစိတ် စေတသိက် အလုံး
 ၂၀ စီ၊ တဒါရုံ၌ ၁၂ စီ။
 ဒေါသဇောဋ္ဌိ စိတ်စေတသိက် ၁၈၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုဇတို့ကို
 တစ်လဲစီထည့်၍ ဇောဋ္ဌိ ၁၉ စီ။
 တဒါရုံ၌ - ၁၁ - စီဖြန့်ရပါ။
 မောဟ၊ ဥဒ္ဒစ္စ ဇောဋ္ဌိ ၁၆။ မောဟဝိစိကိစ္ဆာဇောဋ္ဌိ ၁၆၊ တဒါရုံ ၁၁
 စီရပါ။

ရှေ့ကဆိုခဲ့သော ကလာပ်မှုန်ကို အမှီပြု၍ မနောဝိထိစဉ်တို့ကို အပေါင်းအစုလိုက်၎င်း၊ အစိပ်စိပ်၎င်း။ ရှု၍ကျေညက်၍သွားပါလျှင် ကလာပ်မှုန်ကလေး ၁-ခု၏ အဖြစ်အပျက်နှင့်ပြိုင်၍ဖြစ်ခြင်း၊ ချုပ်ခြင်း မရှိသော မနောဒွာရဝိထိစဉ်ကို သညာ၊ ပညာတို့ဖြင့်ရှုခြင်း၊ ရုပ်၊ နာမ်ခွဲခြင်း၊ ခန္ဓာဖွဲ့ခြင်းတို့ကိုပြုလုပ်၍ လက္ခဏာတင်ရှုရမည် ဖြစ်သည်။

ရုပ်ကလာပ်မှုန်ကလေး၏ ဖြစ်ပျက် ၁-ချက်နှင့် မနော-၁၊ ဇော ၇၊ တဒါရုံ ၂ ကြိမ် တို့၏ ဖြစ်ပျက် ၁၀ ချက်တို့သည် ညီမျှကြပေကုန်၏။ (ဒါ့ကြောင့် ရုပ်သက် ၁ ချက်နှင့် နာမ်သက် ၁၀ ချက်တို့သည် ပြိုင်ဖြစ်၍ ပြိုင်ချုပ်ကြလေကုန်၏။) ဒါ့ကြောင့် ထိုရုပ်ကလာပ်မှုန်ကလေး၏ လှုပ်ခနဲဖြစ်ပျက်ကိုမြင်လိုက်သည်နှင့် မနော ၁။ ဇော ၇၊ တဒါရုံ ၂ ကြိမ်တို့သည်လည်း ပြိုင်၍ဖြစ်ပျက် ကုန်ဆုံး၍သွားကြပေသည်ဟု သညာ-ပညာတို့ဖြင့်သိပါ။ (ရုပ်သည်အချုပ်နှေး၍နာမ်သည်အချုပ်မြန်ခြင်းကြောင့် ၁ ချက်နှင့် ၁၀ ချက်တို့ညီမျှခြင်းဖြစ်သည်။)

ရုပ်နာမ်ခွဲ ခန္ဓာဖွဲ့

ထိုရုပ်မှုန် ၁ ခုနှင့် နာမ်ဝိထိ ၁၀ ချက်တို့ကိုပင် ရုပ်မှုန်ကလေး ကရုပ်တရား။ ဝိထိစိတ်-စေတသိက် ၁၀ ချက်တို့ကနာမ်တရား။ တစ်ခါ ရုပ်မှုန်ကလေးက ရူပက္ခန္ဓာ။ ထိုနာမ်တရားဝိထိ ၁၀ ချက်မှာ ပါသော အသိစိတ်အသီးသီးက ဝိညာဏက္ခန္ဓာ။ စေတသိက် အသီးသီးတို့၌ပါသော ဝေဒနာအသီးသီးက ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာ အသီးသီးက သညာက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာ သညာမှကြွင်းသော ဖဿ စသော စေတသိက်အသီးသီးတို့က သင်္ခါရက္ခန္ဓာဟု ခန္ဓာဖွဲ့၍ ဖြစ်ပျက် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟု လက္ခဏာတင်ရှုပါ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါရပ်တို့သည်လည်း

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါရပ်တို့သည်လည်း ဝိပဿနာအရှုခံတွင် ပါဝင်သည်ဖြစ်၍ အကြောင်းနှင့် တကွသောရုပ်နာမ် တို့ကို၎င်း။ အချင်းချင်းကြောင်းကျိုးဆက်နွယ်မှုသဘောတို့ကို၎င်း။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ ပိုင်း၌ လေ့ကျင့်ခဲ့သည့်အတိုင်း (အဝိဇ္ဇာသည် ရုပ်နာမ်ပရမတ္ထ သဘော တို့ကို အမှန်အတိုင်းမသိ၍တွေဝေခြင်း) သင်္ခါရသည်=ဘဝအသစ် တို့ကိုဖြစ်စေနိုင်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့ကိုပြုလုပ်မှု။ ဝိညာဉ်သည် ဘဝသစ်၌ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်တွယ်စပ်မှု၊ စသည်ဖြင့် (လ) ကမ္မဘဝသည် နောင်တစ်ဖန်ဘဝအသစ်ဖြစ်စေရန် ကုသိုလ် အကုသိုလ် တို့ကို ပြုလုပ်မှု (အားထုတ်မှု) ဇာတိသည် ဘဝအသစ်ဖြစ်မှု။ ဇရာမရဏသည် အိုခြင်း၊ သေခြင်း၊ သောက-စိုးရိမ်ခြင်း။ ပရိဒေဝ ငိုကြွေးခြင်း။ ဒုက္ခ-ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း။ ဒေါမနဿ-စိတ်ဆင်းရဲခြင်း။ ဥပါယာသ-ပြင်းစွာ ပူလောင်ခြင်းဟူသော ချမ်းသာမဖက် သက်သက်သော ဆင်းရဲအစု တို့ကို အသီးသီးအာရုံပြု၍ ဉာဏ်ဖြင့်မြင်အောင်ကြည့်၍ ---

အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်သည်။ အဝိဇ္ဇာကအကြောင်း၊ သင်္ခါရကအကျိုး၊ အကြောင်းလည်း ဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ အကျိုးလည်းဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဉ်ဖြစ်သည်။ သင်္ခါရကအကြောင်း၊ ဝိညာဉ်ကအကျိုး။ အကြောင်း လည်းဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ အကျိုးလည်းဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ။ ဤကဲ့သို့ပဲ (လ) ကမ္မဘဝကြောင့် ဇာတိဖြစ်သည်။ ကမ္မဘဝကအကြောင်း၊ ဇာတိကအကျိုး။ အကြောင်းလည်း ဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ။ အကျိုးလည်းဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ။ ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏဖြစ်သည်။ ဇာတိကအကြောင်း၊ ဇရာမရဏ ကအကျိုး။ အကြောင်းလည်းဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ။ အကျိုးလည်းဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ။ ဣစ္ဆာရုံ - အနတ္တ တို့ကိုမြင်အောင် ကြည့်၍ တလှည့်စီရှုပါ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါ ရပ်တစ်လုံးစီတို့ကို ရှုပြီးသောအခါ ဖြစ်ပေါ်၍လာသမျှသောရုပ်နာမ်ဟူသ၍တို့ကို သွားချင်စိတ်ကြောင့် သွားရုပ်ဖြစ်တယ်။ သွားချင်စိတ်ကအကြောင်း၊ သွားတဲ့ရုပ်ကအကျိုး၊ အကြောင်းလည်းဖြစ်ပျက် အနိစ္စ၊ အကျိုးလည်းဖြစ်ပျက် အနိစ္စ၊ တိုင်ချင်စိတ်ကြောင့်-ထိုင်ရုပ်ဖြစ်တယ်။ ထိုင်ချင်စိတ်ကအကြောင်း၊ ထိုင်တဲ့ရုပ်ကအကျိုး၊ အကြောင်းလည်းဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ။ အကျိုးလည်း ဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ။ ထိလို သိတယ်။ ထိတာကအကြောင်း။ သိတာက အကျိုး၊ အကြောင်းလည်းဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ၊ အကျိုးလည်းဖြစ်ပျက်အနိစ္စ။ ဤကဲ့သို့ လောကအတွင်း၌ သဘောတရားတို့ကို ကြောင်းကျိုး မြင်အောင်ကြည့်၍ လက္ခဏာတင်ရပါ။

ပဉ္စဒွါရဝိထိတို့၌ အကျဉ်းညွှန်ကြားချက်

ရှေ့ပိုင်းက နာမ်တရားများကို သိမ်းဆည်းခဲ့စဉ်က အာယတန ဒွါရ အလိုက် ဂုဏ်သိမ်းဆည်းခဲ့သဖြင့် ယခုလည်း အာယတန ဒွါရ အလိုက်ပင် ရှုကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။ ယှဉ်ဖက်သမ္ပယုတ် တရားတို့နှင့် အဟူဖြစ်သော ဝိထိစိတ္တကဏတို့နှင့်၎င်း။ ဝိထိစိတ် တစ်ခုနှင့် တစ်ခု အကြား၌ ရှိကြကုန်သော ဘဝင်စိတ္တကဏတို့၌၎င်း။ စိတ္တကဏ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဖြစ်ပျက်နေမှုသဘောကို အာရုံယူ၍ အနိစ္စ၊ အနိစ္စ၊ ဟူပါ။ စက္ခုဒွါရစသော ထိုထိုဝိထိတို့၌ (ကုသိုလ်ဇော၊ အကုသိုလ် ဇောတို့ကို) ကုန်စင်အောင်ရပါ။ အနီးမှစ၍ အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓတို့၌ တစ်လှည့်စီကြိမ်ဖန်များစွာ ရှု၍ အရှိန်ရလာသောအခါ တစ်စတစ်စ တိုးရုံ၍ ခု ဘုံလုံးကိုဖြင့်၍ ၎င်း။ အနန္တစကြာဝဠာ တိုင်အောင် ဖြင့်၍၎င်း။ ကြိမ်ဖန်များစွာ လက္ခဏာတင်ရပါ။
ယင်းနာမ်တရားတို့၏ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းခဏ်ချက်ဖြင့် အမြဲ မပြတ်ညှင်းပန်းနှိပ်စက်ခံနေရသော သဘောကိုဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင် ကြည့်၍ ဒုက္ခဟူပါ။

နာမ်တရားတို့၌ မပျက်မစီးခိုင်မာသောအနှစ်သာရ အတ္တမရှိမှု သဘောကို အာရုံပြု၍ အနတ္တ၊ အနတ္တဟူပါ။ အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ၊ သန္တာန် ၂မျိုးလုံးတို့၌ ရှုပါရုံလိုင်းစသည့် ၆ လိုင်းလုံးဝယ် ကုသိုလ်ဇောအုပ်စု။ အကုသိုလ်ဇောအုပ်စု တို့ကို ကုန်စဉ်အောင်ရပါ။ ထိုသို့ ရှုရာတွင် -
၁။ ရှုပါရုံကိုအာရုံယူသည့် - စက္ခုဒွါရဝိထိ။ မနောဒွါရဝိထိ။
၂။ သဒ္ဓါရုံကိုအာရုံယူသည့် - သောတဒွါရဝိထိ။ မနောဒွါရဝိထိ။
၃။ ဂန္ဓာရုံကိုအာရုံယူသည့် - ဃာနဒွါရဝိထိ။ မနောဒွါရဝိထိ။
၄။ ရသာရုံကိုအာရုံယူသည့် - ဇိဝှာဒွါရဝိထိ။ မနောဒွါရဝိထိ။
၅။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို အာရုံယူသည့် ကာယဒွါရဝိထိ မနောဒွါရဝိထိ။
၆။ ဝေဗ္ဗာရုံကို အာရုံယူသည့် မနောဒွါရဝိထိ။

ဤဝိထိများကို (နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်းဇယားများတွင် တင်ပြ တားသည့်အတိုင်း) အစဉ်အတိုင်းကုန်စဉ်အောင်ရပါ။ သင်္ခါရ တရား တို့ကို လက္ခဏာရေးသုံးတန်တင်၍အကွက်စေ အောင်ရပါ။

ဤသို့ ဝိထိစဉ်တို့ကို ဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ အသုဘ ဟူ၍ အကြမ်းဖျဉ်းရှုပြီးသည်ရှိသော် နှလုံးဘူးအတွင်း၌ ဟဒယ ဝတ္ထု၊ ဘဝင်အကြည်၊ ဝိထိအသိစိတ်တို့သည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အမှီပြု၍ ဖြစ်ပုံတို့ကို ဉာဏ်မှာလက်ခံ၍လာအောင် သညာရှေ့ပြေး၍ရှုရမည် ဖြစ်သည်။ ဒါ့ကြောင့် ---

ရင်ရိုးဆုံ၏ အောက်နား၌ရှိသော ရင်ချိုင့်နှင့်တည့်တည့်မှာ ဓာတ်စိုက်ပါ။ အကြည်မပါသော ဟဒယဝတ္ထုရုပ်မှုန်ကလေးတွေနှင့် ဟပျက်ဖျက်ဖြစ်၍နေသော ဘဝင်အကြည်ကလေးတွေသည် ရော၍ နေသော အပြင်ကလေးကိုတွေ့လိမ့်မည်။ (အကယ်၍ မတွေ့လျှင် ရင်ရိုးဆုံပေါ်၌ဓာတ်စိုက်ပါ) တွေ့သောအခါ ဝိထိစဉ်အသိစိတ်တို့သည် ဤအကြည်ပြင်ကလေးကို မှီ၍ဖြစ်နေပေသည်ဟု သညာနှင့်အမှတ် ပြုနေပါ။ ကြာသော် ဤအကြည်ပြင်ကလေးများတစ်စိုက်မှ ဝိထိစိတ်တို့ ဖြစ်နေပေသည်ဟု တဖြည်းဖြည်းနှင့် လက္ခဏာခံ၍ လာလိမ့်မည်။

ဝိထိစိတ်အစဉ်ကို ခန္ဓာဖွဲ့ရန်

ယောဂီသည် ဝိထိစဉ်အလိုက် နာမ် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားများကို ပြန်၍ကြည့်ပါ။ သောမနဿသဟဂုက်၊ ဉာဏသမ္ပယုတ် မဟာကုသိုလ်ဇောဇောသော စက္ခုဒွါရဝိထိ၊ မနောဒွါရဝိထိတို့ကိုပြန်၍ အာရုံယူထားပါ။ စိတ္တက္ခဏ အသီးအသီး၌တည်ရှိသော

- ၁။ မှီရာဝတ္ထုရုပ် ၅၄ နှင့် ရူပါရုံက၊ ရူပက္ခန္ဓာ။
- ၂။ ဝေဒနာအသီးသီးက ဝေဒနာက္ခန္ဓာ။
- ၃။ သညာအသီးသီးက သညာက္ခန္ဓာ။
- ၄။ ကြွင်းစေတသိက်သင်္ခါရတရားစုအသီးသီးတို့က သင်္ခါရ က္ခန္ဓာ။
- ၅။ အသိစိတ် ဝိညာဉ်အသီးသီးက ဝိညာဏက္ခန္ဓာ။

ဤသို့လျှင် ရုပ်တရားက ၁ ပုံ၊ နာမ်တရားက ၄ပုံ၊ ပုံ၍လည်း လက္ခဏာယာဉ်သုံးချက်တစ်လှည့်စီတင်၍ရပါ။ ဤသို့ဝိထိစိတ်အသီးသီးတို့၌လည်း အလားတူ ခန္ဓာ ၅ ပါးနည်းဖြင့် ဝိပဿနာရူပါ။ နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်းဇယားများတွင် တင်ပြထားသည့်အတန်းတိုင်းအတန်းတိုင်း၌ ပဉ္စဒွါရဝဇ္ဇန်းမှသည် မနောဒွါရဝိထိ တဒါရုံတိုင်အောင်

- ၁။ ရုပ်သက်သက်ကို တိုးလျှိုပေါက် ရူပက္ခန္ဓာဟု --
- ၂။ ဝေဒနာသက်သက်ကို ဝေဒနာက္ခန္ဓာ
- ၃။ သညာသက်သက်ကို သညာက္ခန္ဓာ
- ၄။ စေတသိက်သင်္ခါရသက်သက်ကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာ
- ၅။ ဝိညာဉ်သက်သက်ကို ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟုတိုးလျှိုပေါက်တန်းလုံးပေါက် လက္ခဏာတင်၍ရပါ။ ဝိထိစိတ်၊ ဝိထိမုတ်စိတ် ၂ မျိုးလုံးသော ခန္ဓာ၅ပါးတို့ကို လက္ခဏာတင်၍ရပါ။ ရုပ်နှင့်နာမ်ကိုလည်းတွဲ၍ ရှိပါ။
- ၁။ မှီရာဝတ္ထုရုပ်နှင့် အာရုံဖြစ်ပျက် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ။

၂။ စိတ္တက္ခဏတိုင်း၏ စိတ်-စေတသိက် နာမ်တရားစုဖြစ်ပျက်။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ။

၃။ ပဉ္စဒွါရဝဇ္ဇန်း = ဆင်ခြင်စိတ္တက္ခဏ၌ မှီရာဝတ္ထုရုပ် ၅၄ မျိုးနှင့် ရူပါရုံလည်းဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ။

၄။ ယှဉ်တက်၊ နာမ်တရား ၁၁ လုံးလည်းဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ။ ဤသို့ရုပ်သက်သက်။ နာမ်သက်သက် ရုပ်နာမ် သက်သက်တို့ကိုရပါ။

ရဟန်းတို့ခန္ဓာ ၅ ပါးတို့သည် ထိုကဲ့သို့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတို့သာ ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် သင်ချစ်သားတို့သည် --

- ၁။ အတိတ်ရုပ်တရား။ ၆။ သြဠာရိက-ရုပ်ကြမ်း။
- ၂။ အနာဂတ်ရုပ်တရား။ ၇။ သုခုမ-သိမ်မွေ့သောရုပ်တရား
- ၃။ ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်တရား။ ၈။ ဟိန-ယုတ်ညံ့သောအကုသိုလ်၏ အကျိုးရုပ်တရား။
- ၄။ အဇ္ဈတ္တရုပ်တရား။ ၉။ ပဏီတ - မွန်မြတ်သောကုသိုလ်၏ အကျိုးရုပ်တရား။
- ၅။ ဗဟိဒ္ဓရုပ်တရား။

- ၁၀။ ဒူရ - အသိဉာဏ်နှင့်ဝေးသောရုပ်တရား။
- ၁၁။ သန္တိက-အသိဉာဏ်နှင့်နီးသော ရုပ်တရား။

ဤ ၁၁ မျိုးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်တည်နေသော ရုပ်တရား အားလုံးကို ဤရုပ်တရားသည် ငါ၏ရုပ်မဟုတ်။ ဒုက္ခဟု၊ ဤရုပ်တရား သည် ငါမဟုတ် အနိစ္စဟု၊ ဤရုပ်တရားသည် ငါ၏အတ္တမဟုတ် အနတ္တဟုရပါ။

အဒွါပစ္စုပ္ပန်-ပဋိသန္ဓေမှ-စုတိစိတ်အောင်ရွက်ရန်

ပဋိသန္ဓေ-ဘဝင်-စုတိစိတ်တို့ဆိုသည်မှာ ဘဝတစ်ခု၌ အစဦးဆုံးဖြစ်သော ဘဝင်စိတ်ကိုပင် ပဋိသန္ဓေစိတ်ဟုခေါ်သည်။ ယခုဘဝ၏ နောက်ဆုံးဖြစ်သော ဘဝင်စိတ်ကိုပင် စုတိစိတ်ဟု ခေါ်သည်။ ပဋိသန္ဓေ-စုတိတို့၏ အလယ်၌ ဝိတိစိတ်မဖြစ်သောအခါ ဘဝမပြတ်ရအောင် ဆက်၍ဖြစ်နေသောစိတ်ကို ဘဝင်စိတ်ဟု ခေါ်သည်။ ယခုမိမိ၏နလုံးဘူးအတွင်း၌ တွေ့နေရသော ဘဝင် အကြည်သည်ပင် ဘဝင်စိတ်ဖြစ်သည်။

ဒါ့ကြောင့် အတိတ်ဘဝအကြောင်းကြောင့် အကျိုးဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့် ယှဉ်ဘက်စေတသိက်များသည် အစဦးဆုံးပြိုင်၍ ဖြစ်ကြရသည်။ ဒါ့ကြောင့် ယခုနလုံးဘူးအတွင်း၌တွေ့နေရသော ဘဝင် အကြည်စိတ်၊ စေတသိက်တို့နှင့် (ကလလရေကြည်ဟုဆိုအပ်သော) ဟဒယ၊ ကာယ၊ ဘာဝ ရုပ်ကလာပ် ၃ ခုတို့ကို အမိဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေ နေစဉ်အချိန်ကိုလှမ်းအာရုံယူ၍ ရှုရမည်ဖြစ်သည်။ စုတိစိတ်ကိုရှုဟု ဆိုရာ၌လည်း ယခုဘဝ၏ နောက်ဆုံးအချိန်ကို လှမ်းအာရုံယူ၍ ရှုရမည်ဖြစ်သည်။ ဒါ့ကြောင့် ဘဝတစ်လျှောက်အတွင်း၌ဖြစ်ကြသော ပဋိသန္ဓေ၊ ဘဝင်၊ စုတိစိတ်တို့၏။

- ၁။ ရုပ်သက်သက်ကိုလက္ခဏာ သုံးချက်တစ်လှည့်စီတင်၍
- ၂။ နာမ်သက်သက်ကို လက္ခဏာသုံးချက်တစ်လှည့်စီတင်၍ ခပ်စိပ်စိပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ဝိပဿနာရှုပါ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓတို့၌ လည်းရှုပါ။

ဝဋ်သုံးပါးကိုလက္ခဏာတင်ရှုရန်

မိမိယခုရှုထားသော ဝိပါကဝဋ်ဆင်းရဲကြီး၏ ဆင်းရဲပြီးတွန်း ကန်ပေးနေမှုကြောင့်၊ စိတ်မှာပူလောင်သောကိလေသဝဋ်ဖြစ်။ ဝိပါက ဝဋ်ကအကြောင်း၊ ကိလေသဝဋ်ကအကျိုး၊ အကြောင်းလည်းဖြစ်ပျက် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ။ အကျိုးလည်းဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ။

ကိလေသဝဋ်၏ ပူလောင်၍တွန်းကန်ပေးနေသောကြောင့် လည်း၊ ပြုလုပ်မှုကမ္မဝဋ်ဖြစ်၏။ ကိလေသဝဋ်ကအကြောင်း၊ ကမ္မ ဝဋ်ကအကျိုး၊ အကြောင်းလည်းဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ။ အကျိုးလည်းဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ။

ဤကဲ့သို့ပဲ အနာဂတ်ဘဝမှာလည်း ဝိပါက၊ ကိလေသ၊ ကမ္မ၊ အတိတ်ဘဝဘက်၌လည်းဝိပါက၊ ကိလေသ၊ ကမ္မတို့ကိုလက္ခဏာတင်ပါ။ အတိတ်ဘဝရုပ်နာမ်အစုအပုံကိုစွဲ၍ (ကိလေသနှင့်ကမ္မ ပေါင်း) အတိတ်အကြောင်းဖြစ်။ အတိတ်အကြောင်းကိုစွဲ၍ ပစ္စုပ္ပန် အကျိုးဖြစ်။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးကိုစွဲ၍-ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းဖြစ်။ ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းကိုစွဲ၍-အနာဂတ်အကျိုးတို့ကိုလည်း ကြောင်းကျိုးဆက် လက္ခဏာတင်ပါ။

လက္ခဏာတို့၏ အားမြှင့်ရန်

ဝိပဿနာရှုပွားသုံးသပ်ရာ၌ အရှိန်အဝါအားကောင်းအောင် ဝိပဿနာဉာဏ်၁ပါးကို ကျန်အနုပဿနာဉာဏ် ၂-ပါးတို့က အားကြီးသောမှီရာ ဥပနိဿယပစ္စယတ္တိတို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေးမှသာ ထိုအနုပဿနာဉာဏ်သည် စူးရှထက်မြက်ရဲရင့်လာနိုင်၏။ ထိုစူးရှ ထက်မြက်လာသော ဉာဏ်သည်သာ ကိလေသာတို့ကို ဖြိုခွဲဖျက်ဆီး နိုင်၏။

ဒါ့ကြောင့် အနိစ္စနုပဿနာဉာဏ်၊ ဒုက္ခနုပဿနာဉာဏ် ၂ပါးတို့က အားကြီးသော မှီရာ ဥပနိဿယကျေးဇူးပြုပေးမှုကို ဆက်ခံ ရသော အနတ္တနုပဿနာဉာဏ်သည်၊ ထက်မြက်စူးရှရဲရင့် လာ၏။ သန့်ရှင်းလာ၏။

အကယ်၍ အနတ္တ နုပဿနာဉာဏ်ကအားကောင်းလာ သေးလျှင် အနိစ္စနုပဿနာ၊ ဒုက္ခနုပဿနာဉာဏ်တို့ဖြင့် ကြိတ်ချေပြီး သောအခါ ယင်းသင်္ခါရတရားတို့ကိုပင် တစ်ဖန်အနတ္တဖြင့်ပင်

ကြိတ်ချေပေးပါ။ အနတ္တဉာဏ်ကိုဦးစားပေးရပါ။ ထိုအခါ အနတ္တဉာဏ်
ပဿနာဉာဏ်သည် ရင့်ကျက်လာ၍ သင်္ခါရတရားတို့အပေါ်၌
ဒိဋ္ဌိစွဲကိုပယ်ခွာနိုင်၏။ ခပ်သိမ်းသောဒိဋ္ဌိမှန်သမျှတို့သည် အတ္တဒိဋ္ဌိ
လျှင် အရင်းခံရှိကုန်၏။ အနတ္တဉာဏ်ကလည်း အတ္တဒိဋ္ဌိနှင့်
ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ ပယ်ခွာနိုင်၏။

တစ်ဖန် ဒုက္ခာနုပဿနာနှင့် အနတ္တာနုပဿနာတို့၏
အားကြီးသောဥပနိဿယသတ္တိထူးကြီး၏အရှိန်အဝါကို ဆက်ခံလိုက်
ရသော အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်သည် ထက်မြက်စူးရှ လာ၏။
ထို့ကြောင့် ဒုက္ခာနုပဿနာ၊ အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ်တို့ဖြင့် ကြိတ်ချေ
ပြီးသောအခါ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ် ဖြင့်လည်း ကြိတ်ချေပေးပါ။
ဦးစားပေးရပါ။ ထိုအခါ အနိစ္စာနုပဿနာ ဉာဏ်သည် ထက်မြက်စူးရှ
လာ၏။ ဒါ့ကြောင့်ထိုအနိစ္စာနုပဿနာ ဉာဏ်က မာနစွဲကိုပယ်ခွာနိုင်၏။

တစ်ဖန် အနိစ္စာနုပဿနာနှင့် အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ် ၂ပါး
တို့က အားကြီးသောမိရာဥပနိဿယသတ္တိတို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြု ပေးမှုကို
ဆက်ခံလိုက်ရသော ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်သည် ထက်မြက်စူး
ရှလာ၏။ ထို့ကြောင့် သင်္ခါရတရားတို့ကို အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်၊
အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ်တို့ဖြင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ကြိတ်ချေ၍ သင်္ခါရ
တရား (ရှုလက်စတရား) တို့ကိုပင် ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ထပ်မံ၍
ကြိတ်ချေပေးပါ။ ဦးစားပေးရပါ။ ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်သည် ရင့်ကျက်
လာ၍ သင်္ခါရတရားတို့အပေါ်၌ (ငါ့ဟာ ငါ့ဟာ) ဟုစွဲငြိနေသော
တဏှာကို (တဏှာနိက္ခိကို) ကုန်ခမ်းစေနိုင်၏။

ဤသို့ အကွက်စေ့အောင် ရှုပွားပြီးသောအခါ မိမိနှစ်ခြိုက်ရာ
လက္ခဏာ ၁-ပါးပါးကို ဦးစားပေး၍ အချိန်ကြာကြာရပါ။ ယင်းအနု
ပဿနာ အားမကောင်းပါက ကျန်လက္ခဏာများကို ထပ်မံရှုပေး၍
အရှိန်အဝါယူပါ။ (မှတ်ချက်" အထူးထင်၍လာသော လက္ခဏာကို
ဆုံး၍ သွားသည်အထိ အတင်းဖိ၍လိုက်ပါ။ ရှုပါ။)

ရုပ်ကိုနာမ်ပြောင်း၍အကျယ်ရှုရန်

ဝိထိစဉ်အသိစိတ်တို့ကိုအကျယ်ရှုနိုင်ရန်-ရုပ်အာရုံတို့သည်
နာမ်မှာလာ၍ထင်ခြင်းကြောင့်၊ ထိုရုပ်အာရုံကိုသိသော အသိနာမ်တို့
သည် ဖြစ်ရပေတော့၏။ ဒါ့ကြောင့် ထင်လာသောရုပ်အာရုံကိုသိသော
အသိနာမ်တို့သည် ဖြစ်ရပေတော့၏။ ဒါ့ကြောင့် ထင်လာသောရုပ်
အာရုံကို (ရုပ်ဟုအာရုံမပြုတော့ပဲ) ထိုရုပ်ကိုသိသော (အသိနာမ်တို့
ဟုသာ အာရုံပြု၍) ရုပ်ရှုကွက်ကို အသိနာမ်ရှုကွက်ဟု ဉာဏ်ပြောင်း
လိုက်ရမည်ဖြစ်သည်။

ယခုအချိန်မှစ၍ ရုပ်ကလာပ်အမှုန်နှင့် ကပ်ယှဉ်၍ နာမ်ဝိထိ
စဉ်ကို အကျယ်ဖြန့်၍ ရှုတော့မည်ဖြစ်သောအခါ ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံး
ကိုခြုံ၍ ကလာပ်မှုန်တို့ကိုမြင်အောင်ရှုပါ။ နောက်နုလုံးဘူးအတွင်းသို့
သွား၍ အရောင်တဖျတ်ဖျတ်ဖြစ်၍နေသောဘဝင်အကြည့်နှင့်
ကလာပ်မှုန်တို့ကိုမြင်အောင်ရှုပါ။ နောက်ကလာပ်တစ်မှုန်ကိုခိုက်၍
ရှုပါ။ သူ့အလိုလိုတဖြုတ်ဖြုတ်နှင့် ဖြစ်ပျက်နေသည်ကို နာမ်ဖြစ်ပျက်
ကလေးဟု ဉာဏ်နှင့်ပြောင်းလိုက် ပြီးလျှင် ထိုသူ့အလိုလိုတဖြုတ်ဖြုတ်
အသိနာမ်ဖြစ်ပျက်ကလေးကို (မနော ၁ ကြိမ်) (ဆော ၁-၂-၃-၄-၅-
၆-၇ကြိမ်) တဒါရုံ ၁-၂ ကြိမ် ပေါင်းဝိထိစိတ် ၁၀ ကြိမ်၊ ၁၀ ကြိမ်မှ
ဉာဏ်နှင့်ပိုင်းဖြတ်၍ပိုင်းဖြတ်၍ လေ့ကျင့်ပါ။ လေ့ကျင့်၍ဉာဏ်မှာ
လက်ခံလာသောအခါ ---

မနောဒွါရဝိထိအပေါင်းအစုမှအစိပ်အစိပ်အထိ

ထိုမနောအသိစိတ် စေတသိက် (၁၂) လုံးတစ်ခုလုံးဖြင့်
ဖြစ်ပျက် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ။ စောအသိးသိန္နံ နိတ်ဆဏသိတ်
(၃၄) တစ်စုစိတစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ ရုပ်၊
ဤသို့ အပေါင်းအစုလိုက် (၁၂) ခေါက်လောက် စုပြီးလျှင်

ထိုဝိထိစိတ်နှင့်ယှဉ်၍ ဖြစ်ကြသော ဖဿ၊ ဖဿဟု ၁၀ ကြိမ်။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာဟု ၁၀ ကြိမ်။ သညာ ၁၀ ကြိမ်၊ စေတနာ ၁၀ ကြိမ်၊ ဧကဂ္ဂတာ၊ ဧဝိတိန္ဒြေ၊ မနသိကာရ၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ အဓိမောက္ခ၊ ဝိရိယတို့ကို (၁၀) ကြိမ်စီရူပီးလျှင် (အကောင်းအုပ်စု ဇောအတွက်ဆက်၍) ပီတိ၊ ဆန္ဒ မှစ၍ သဒ္ဓါ၊ ပညာအုပ်စု စေတသိက် ၃၄ လုံးပြည့်သည့်တိုင် အောင် ဇော ၇ ကြိမ်၊ တဒါရုံ ၂ ကြိမ် တို့နှင့် ယှဉ်၍ ၉ ကြိမ်စီ တို့ကိုလည်း ဖြစ်ပျက် လက္ခဏာတင်၍ရူပါ။ ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေ သူ့အလိုလို ဖြစ်ပျက်၊ ဖြစ်ပျက်နှင့် ဖြစ်နေသလို ဝိထိစိတ် စေတသိက် တို့သည်လည်း သူ့အလိုလို ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နှင့် ဖြစ်နေပေသည်ဟု အာရုံပြုလေ့ကျင့်ပါ။

ဆိုခဲ့တဲ့အကောင်းအုပ်စု ရှုပ်နမူနာအတိုင်း စက္ခုအကြည်ကို ဓာတ်ခွဲ၍ နှလုံးဘူးအတွင်း ဘဝင်အကြည်ပေါ်သို့ လှမ်းယူ၍ စက္ခု အကြည်ကို အကြည်ဟုသိသော မနောအသိ (၁)ကြိမ်၊ ဇောအသိ (၇) ကြိမ်၊ တဒါရုံအသိ (၂) ကြိမ်တို့ကို အပေါင်းအစုမှ အစိပ်စိပ်အထိ ဖြန့်၍ရူပါ။ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှာ၊ ကာယ၊ အကြည်တို့ကိုလည်း အပေါင်းအစုမှ အစိပ်စိပ်အထိ ဖြန့်၍ရူပါ။ ရုပ်အစစ်များကိုလည်း (နှလုံးဘူးအတွင်း မကောင်းအုပ်စုအကုသိုလ်ဇောဝိထိများကို နည်းမှီး၍ ရူပါလေ။)

မှတ်ချက်" သူ့အလိုလိုဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နှင့်ဖြစ်၍ ကုန်ဆုံး နေသည်ကို ရှုတတ်သွားသောအခါ၊ ကောင်းသောအာရုံကိုတွေးလိုက် သည်နှင့် အကောင်းဝိထိစဉ်တို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်ဆုံး၊ ဖဿဟု အာရုံပြုလိုက်သည်နှင့် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်ဆုံး။ မကောင်းအာရုံကို တွေးလိုက်သည်နှင့် မကောင်းဝိထိစဉ်သည် ဖြစ်ပေါ်လာ သူ့အလိုလို ကုန်ဆုံး။ မည်သည့်အရာကိုပဲဖြစ်ဖြစ် အာရုံပြုလိုက်သည်နှင့် ဆိုင်ရာ စိတ်-စေတသိက်တို့ဖြစ်ပေါ်လာ ကုန်ဆုံးသွား၍ တစ်လုံးစဉ်လိုက်၍ အားစိုက်ပြီးရှုစရာမလိုတော့ပါ။ (ဝိထိစိတ်အစဉ်၏ သဘောသည် ရှေ့စိတ်တစ်လုံးဖြစ်ပျက်မရှိပြီးမှ နောက် (၁) လုံးဖြစ်ပျက်။ နောက်စိတ် ၁ လုံးဖြစ်ပျက်တို့ဖြစ်ကြသည်။)

ရူပါရုံအရောင်ကို အာရုံပြုသောစက္ခုဒွါရဝိထိရှုပ်

ဤကဲ့သို့ မနောဒွါရိကဇောဝိထိအကောင်းအုပ်စု မကောင်း အုပ်စုတို့ကိုအပေါင်းအစုမှ အစိပ်အစိပ်အထိ ရှုမှတ် ပွားများလို ကျေညက်၍သွားပါလျှင် ရူပါရုံအရောင်ကိုအာရုံပြု၍ဖြစ်ပေါ် လာသော အကောင်းအုပ်စု စက္ခုဒွါရဝိထိနှင့် မနောဒွါရဝိထိတို့ဖြစ်၍ နောက်စက္ခု ဒွါရဝိထိယူခဲ့သောအာရုံကိုပင် ဆက်လက်၍ယူသော တဒန ဝတ္တက မနောဒွါရဝိထိ၊ ဘဝင်များခြားလျက် သုဒ္ဓမနောဒွါရဝိထိ တို့သည် များစွာဖြစ်နိုင်ကြလေသည်။ ဤ၌ကတော့ စက္ခုဒွါရဝိထိနှင့် မနောဒွါရ ဝိထိနှစ်ဝိထိတွဲတို့ကိုပဲ ပုံစံအဖြစ်ရှုပွားရမည်ဖြစ်သည်။

စက္ခုဒွါရနှင့်မနောဒွါရ ၂ ခုတို့ကို ပြိုင်၍မြင်လာအောင်ဓာတ် စိုက်ပါ။ စက္ခုဒွါရ၊မနောဒွါရ ၂ ခုတို့မှ ရူပါရုံအရောင်တို့သည် ပြိုင်၍ ထင်လာသောအခါ (စက္ခုဒွါရဝိထိ ၁၄ ကြိမ်နှင့်ဘဝင် ၁ ကြိမ် ခြားလျက်။မနောဒွါရဝိထိ ၁၀ကြိမ်၊ပေါင်း ၂၅ ကြိမ်တို့ကို) ပဉ္စဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း၊ စက္ခုဝိညာဉ်။ သမ္ပဋိဇ္ဈိုင်း၊ သန္တိရဏ၊ ဝုဋ္ဌော၊ ဇော ၇ ကြိမ်၊ တဒါရုံ ၂ ကြိမ်၊ ဘဝင် ၁ ကြိမ်။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ၁ ကြိမ်။ ဇော ၇ ကြိမ်။ တဒါရုံ ၂ ကြိမ်ဟု (တစ်နည်း) = ဆင်ခြင်၊ မြင်သိ၊ လက်ခံ၊ စုံစမ်း၊ ဆုံးဖြတ်၊ ဇောအရိန်ပြင်းစွာခံစား၊ လျှော့ရဲစွာခံစား၊ ဘဝင်ခြား။ ဆင်ခြင်ဆုံးဖြတ်၊ ဇောခံစား၊ လျှော့စွာခံစားတို့ ပေါင်း ၂၅ ကြိမ် တို့ကိုဉာဏ်နှင့်စဉ်ပြီး ဖဿ ၂၅၊ ဝေဒနာ ၂၅ စသည်ဖြင့် သဒ္ဓါ ပညာအုပ်စု ၂၅ လုံးစီတို့ကို စိတ်စေတသိက် ၃၄ လုံးပြည့်သည့် တိုင်အောင် ၂၅လုံး၊ ၁ တန်းအဆုံးအဆုံးတွင် လက္ခဏာတင်၍ ရှုပွားပါ။ ဤသို့ရှုပွားလို ကျေညက်၍သွားပါလျှင် သူ့အလိုလိုဖြစ်ပေါ် ၍လာသော စိတ်၊ စေတသိက် ၁ လုံးခြင်းတို့ကို လက္ခဏာ၊ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ ပဒဋ္ဌာန်တင်၍ရူပါ။ သဒ္ဓါရုံအသံလှိုင်း၊ ဂန္ဓာရုံ အနံ့လှိုင်း ရသာရုံ အရသာလှိုင်း။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗါရုံ အတွေ့အထိလှိုင်းတို့ကိုလည်းရှုပါ။

မကောင်းအုပ်စု ရူပါရုံအရောင်စတဲ့အာရုံတို့ကို အာရုံ ပြုသော ပဉ္စဒွါရိက ဇောဝိထိတို့ကိုလည်း ဇောဥှိယုဉ်ရာ စေတသိက် တို့အလိုက် ဖြန့်၍ရပါ။

နှလုံးသွင်း ကောင်းခြင်း၊ မကောင်းခြင်းကြောင့်

ဘုရားစသော ကောင်းသော ဣဋ္ဌာရုံကို နှလုံးသွင်းကောင်းခြင်းကြောင့် ကုသိုလ်ဇောစောပုံ။ ဘုရားစသောဣဋ္ဌာရုံပင်ဖြစ်လင့်ကစား။ အုတ်ပုံပဲစသည်ဖြင့် နှလုံးသွင်းညံ့ခြင်းကြောင့်လည်း အကုသိုလ်ဇောစောပုံ။ မစင်ဘင်ဘုတ်စသော မကောင်းသောအနိဋ္ဌာရုံကို ထို့၊ ရွံဖွယ်ဟု နှလုံးသွင်းမကောင်းခြင်းကြောင့် အကုသိုလ်ဇောစောပုံ။ မစင်ဘင်ဘုတ်စသော မကောင်းသော အနိဋ္ဌာရုံကိုပင် ဓာတ်လေးပါး အထိ အာရုံပြုနိုင်ခြင်းကြောင့်လည်း ကုသိုလ်ဇောစောပုံတို့ကိုလည်း ဉာဏ်ဖြင့်ချဲ့၍ရပါ။ ဤကဲ့သို့ ဝိထိစဉ်နာမ်ကလာပ်တို့ကို ရှုမှတ် ပွားများ၍ ကျေညက်၍သွားလျှင် အာရုံကိုညွတ်တတ်သောကြောင့် (နာမ်တရားနာမ်တရားဟု)ရပါ။အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊အနတ္တဟုလည်း ရှု၍နေပါ။

သွားရင်း-လာရင်း-စက္ခုဒွါရ-ရူပါရုံဝိထိရန်

ဤသို့အကြည်ကလာပ်မှုန်တို့ကိုမှီ၍ ပဉ္စဒွါရဝိထိတို့ကို ရှုကြည့်၍ပြီးသွားလျှင် သွားရင်းလာရင်းမျက်စိနှင့် ရူပါရုံတို့ တိုက်ခတ်သောအခါ ရှေးဦးစွာအာရုံကို မထင်မရှား ခပ်ဝါးဝါးသိကာ နောက်မှထင်ရှားစွာသိမှုတို့ကို ကွဲကွဲပြားပြားတွေ့ရှိအောင် သညာ ရှေ့ပြေး၍ အကြိမ်ကြိမ်ရှုကြည့်ပေးပါ။ မြင်မြင်ခြင်း မထင်မရှား ခပ်ဝါးဝါးသိခြင်းသည် စက္ခုဒွါရဝိထိဖြစ်သည်။ နောက်မှအာရုံကို ထင်ရှားစွာသိလာခြင်းမှာ တဒနဝတ္တက (အစဉ်လိုက်သော) မနောဒွါရ ဝိထိနှင့် သုဒ္ဓမနောဒွါရဝိထိတို့ဖြစ်ကြသည်။ ဤသို့ဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း

အာရုံပြု၍ အကြိမ်ကြိမ်ရှုကြည့်၍လေ့ကျင့်ပါ။ တခြားဒွါရဝိထိတို့၌ လည်း ဤနည်းပင် ရှု၍လေ့ကျင့်ပါ။

လောက၌ရှိကြကုန်သော ရုပ်နာမ်သဘာဝတို့သည် ပကတိ ကိုက အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ လက္ခဏာတို့ရှိနေကြသဖြင့် တင်မပေးရပဲ သူ့အလိုလို လက္ခဏာတို့ကိုမြင်ရအောင် မြင်ရအောင်ဟု စိတ်ညွတ်၍ ညွတ်၍ရှုကြည့်ပါ။

ဒီအချိန်၌ လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပဒဋ္ဌာန်တို့ကိုရှုရတော့ မည်ဖြစ်သည်။ ဒါ့ကြောင့် ကိုယ်ပေါ်၌ မာတာတွေ့လိုက် သည်နှင့် ပထဝီဓာတ်၏ လက္ခဏာ၊ တစ်ဆက်တည်းမှာပဲ အတူဖြစ် ဘက်ဓာတ် တို့၏ အမှီခံခြင်းကိစ္စ။ အတူဖြစ်ဘက်ဓာတ်တို့ကို ပေါက် မကျအောင် ခံထားတတ်သောဓာတ်ပါလားဟုပစ္စုပ္ပန်။ ဒီမာ ပထဝီဓာတ်ဖြစ်ပေါ် လာနိုင်ဘို့ရန် အတူဖြစ်ဘက် ကျန်ဓာတ်သုံးပါး တို့က ပိုင်းဝန်းကူညီ၍ ဖြစ်ပေါ်လာရသော ဓာတ်ပါတကားဟု ပဒဋ္ဌာန်။ ဤသို့လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပဒဋ္ဌာန်တို့ကို တင်တင်ပေးပါ။

အသိစိတ်ကိုတွေ့လိုက်သည်နှင့် အာရုံကိုသိခြင်း၊ လှမ်းလှမ်း ပြီးယူခြင်းလက္ခဏာ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို အတူဖြစ်နိုင်အောင် ခေါင်းဆောင်ခြင်းကိစ္စ။ ရှေ့စိတ်၊ နောက်စိတ်တို့ကို အဆက်မပြတ် ရအောင် ဖွဲ့စပ်တတ်သောတရားဟု ဉာဏ်အားမြင်အောင်ကြည့်။ ဒီစိတ် ဖြစ်ဖို့ရာ နီးစွာသောအကြောင်းကား ယှဉ်ဘက်စေတသိက် နာမ်နှင့်ရုပ်။

ဖဿသည် = စိတ်နှင့်အာရုံတွေ့လိုက်သည်နှင့် အာရုံထင်ရှား လာခြင်းလက္ခဏာ၊ စိတ်နှင့်အာရုံကို ဆက်စပ်ပေးခြင်းကိစ္စ။ ဝတ္ထု၊ အာရုံ၊ စိတ်တို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းသဘောဟု ဉာဏ်အားမြင် အောင်ကြည့်။ ဒီဖဿဖြစ်ဖို့ရာ ထင်လာသောအာရုံလျှင် ပဒဋ္ဌာန်။ အဝိဇ္ဇာဟူသည် = ရူပါရုံ-သဒ္ဓါရုံတို့ကို အကောင်းဟု

ထင်မြင်နေသော အခါ ပရမတ်တရား၏ သဘောတို့ကို အမှန်အတိုင်း မသိမူ၍ အကောင်းထင်အောင် မှောင်ချသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာ။ အမှန်မသိမူပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ပြင်းစွာတွေဝေစေခြင်းကိစ္စ။ ဓမ္မာရုံ၏ သဘောတို့ကို အမှန်အတိုင်းမသိနိုင်အောင် ဖုံးလွှမ်းတတ်သော တရားဟု ဉာဏ်အားမြင်အောင်ကြည့်။ ပစ္စု၊ အာသဝတရားလျှင် နီးစွာသောအကြောင်းပဒဋ္ဌာန်။ ဤကဲ့သို့ပဲ ဓာတ်လေးပါး စိတ်စေတသိက်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့ကို လက္ခဏာရသရှုပါ။

ဤသို့ ရုပ်ကလာပ်တို့၌ သဘောတရားဆိုက်အောင် ဓာတ်ခွဲ၍၎င်း။ နာမ်ကလာပ်များကိုလည်း သဘောတရားဆိုက်အောင် အစိပ်စိပ် ခွဲ၍ရှုပြီးသွားသည်ရှိသော် = စက္ခုဒဿက ကလာပ်ဟု အာရုံပြုလိုက်သည်နှင့် ဓာတ် ၁၀ မျိုးကို ၁ ခုစီမခွဲတော့ပဲ ဉာဏ်နှင့် သိမ်း၍၊ အဋ္ဌကလာပ်ကိုအာရုံပြုလိုက်သည်နှင့် ဓာတ် ၈ မျိုးကို ၁ ခုစီ ခွဲမနေတော့ပဲ ဉာဏ်နှင့်သိမ်း၍ရှုသိပါ။ ကုသိုလ်စိတ္တက္ခဏ ၁ ခု ကိုအာရုံပြုလိုက်သည်နှင့် စိတ်စေတသိက် ၃၄ လုံးကို၊ ၁ လုံးစီ ခွဲ၍ရှုမနေတော့ပဲ ဉာဏ်နှင့်သိမ်း၍ ရှုသိပါ။ ကျန်သောရုပ်ကလာပ်နာမ် ကလာပ်တို့ကိုလည်း ဤကဲ့သို့ ဉာဏ်နှင့်သိမ်း၍ သိမ်း၍ရှုသိပါလေ။

တော ၄၀ ရုက္ခကံ

အနိစ္စလက္ခဏာ ၁၀ ချက်

- ၁။ အနိစ္စတော = အနိစ္စ မြဲခြင်းသဘောမရှိ၊ မမြဲ၊ ရုပ်နာမ် တရား တို့သည် မဖြစ်ခင်ကရှိ၍မနေ။ ဖြစ်လာပြန်တော့လည်းမမြဲ၊ ကုန်ဆုံး သွား၍ မရှိပြန်တော့။ (ရှေ့မရှိနောက်မရှိတို့၏ အတွင်း၌ အခိုက်အတန့်သာ)
- ၂။ ပလောကတော = ပလောကံ ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏ဟုရှု။ အိုနာသေတို့ဖြင့် ပြိုကွဲပျက်စီးတတ်သောကြောင့် ..

၃။ စလတော = စလံ မတည်ကြည်ရွေ့လျား တုန်လှုပ်တတ်ဟုရှု။ လောကဝံတို့ကြောင့် ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်း၊ လာဘ်ရခြင်း၊ မရခြင်း၊ အိုနာသေတို့ကြောင့် တုန်လှုပ်တတ်၏။

၄။ ပဘဂုံတော = ပဘဂုံ - ဖရိဖရဲပြိုကွဲပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်လေ့ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ---

၅။ အဒ္ဓါဝတော = အဒ္ဓါဝံ - အချိန်မရွေးပျက်စီးနိုင်သောသဘော ကြောင့် အနှစ်မဲ့၍ ခိုင်ခန့်သောသဘောမရှိ။

၆။ ဝိပရိဏာမဓမ္မတော = ဝိပရိနာမံ - ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ရော-အိုခြင်းဋီကာလဖြင့်လည်းကောင်း၊ မရဏ-သေခြင်း၊ ပျက်ခြင်း ဘင်ကာလဖြင့်၎င်း။ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိ၏။

၇။ အသာရကတော = အသာရကံ ခိုင်မာခြင်းအနှစ်သာရမရှိ။ အလိုလို ပျက်စီးတတ်၍အားနည်းခြင်းအကာကဲ့သို့ ပျက်စီး လွယ်ခြင်းသဘော။

၈။ ဝိဘဝတော = ဝိဘဝံ-ဆုံးရှုံးခြင်းသဘော၊ တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိအကြောင်း ခံကြောင့် ဖြစ်ပျက်၍သွားတတ်ရကား ပျက်စီးဆုံးရှုံး ခြင်းသဘော။

၉။ မရဏဓမ္မောမဇ္ဈ = မရဏဓမ္မမဇ္ဈ-သေခြင်းသဘောရှိ၏။ သေခြင်း၊ ပျက်ခြင်း၊ မရဏသဘော။

၁၀။ သင်္ခတံ = အကြောင်းတရားတို့သည် အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်ပြုပြင် အပ်သောသဘော။ ဟေတု အကြောင်း။ ဇနက အကြောင်း။ ဥပတ္တဇ္ဇက အကြောင်းတရားတို့ ပေါင်းစုံ၍ပြုပြင်အပ်သောကြောင့်။

အနိစ္စလက္ခဏာ ၁၀ ချက်ပြီး၏။

ဒုက္ခလက္ခဏာ ၂၅ ချက်

၁။ ဒုက္ခတော = ဒုက္ခံ-ယုတ်မာညစ်ဆိုး ဆင်းရဲသည်ဒုက္ခ မျိုးသာတည်း။

- (က) ဒုက္ခဝေဒနာဟူသော ဒုက္ခ၊ ဒုက္ခ။
- (ခ) သုခဝေဒနာဟူသော ဝိပရိဏာမဒုက္ခ။
- (ဂ) ဥပေက္ခာ ဝေဒနာနှင့် (ဝေဒနာမှကြွင်းသော) ရုပ်နာမ်ဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခ။ ဤသုံးပါး အပေါင်း၏တည်ရာ ဝတ္ထုအဖြစ်ကြောင့်။
- ၂။ ရောဂတော = ရောဂံ - ကျင်နာညစ်ဆိုးရောဂါမျိုးတို့သာတည်း။ အစဉ်လိုက်သော နာတာရှည်ရောဂါတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော ယာပူအနာရောဂါတို့၏အကြောင်းဖြစ်သော ယာပူအနာ ရောဂါနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
- ၃။ အယတော = အကျိုးယုတ်၊ အကျိုးမဲ့တို့သာတည်း။ အကျိုးစီးပွား မဲ့ကိုလွန်စွာဆောက်တည်တတ်သော အယဟုဆိုအပ်သော အကုသိုလ်တို့၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့်။
- ၄။ ဂဏ္ဍတော = ဂဏ္ဍံ - မဖွယ်ရုပ်ဆင်းထွတ်မြင်းအနာမျိုးသာ တည်း။ ရာဂစသောကိလေသာအညစ်ကြေးတို့ တစ်စီစီတစ်စစ်စစ် ယိုစီးကျစေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်-
- ၅။ သလတော = သလံ - စူးဝင်ညစ်ဆိုးမြှား ညှောင့်မျိုးသာတည်း။ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရဟူသော မြှားညှောင့်ကို အရိယမဂ်ဟူသော မွှေးညှပ်နှင့် ကင်း၍ မပယ်နိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
- ၆။ အာဗာတော = အာဗာမံ၊ နှိပ်စက်လွှမ်းမိုး အနာမျိုးသာတည်း။ အသည်းအသန် အနာဟူသမျှ၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။
- ၇။ ဥပဒ္ဒဝတော = ဥပဒ္ဒဝံ - လွန်စွာကပ်ရပ်နှိပ်စက်တတ်သော ဥပါဒ်မျိုးသာတည်း။
- ၈။ ဘယတော = ဘယံ - ချမ်းသာစသည်နှင့်မရော ပြန်ပြောများပြားကြီးမားသောဘေးမျိုးသာတည်း။
- ၉။ ဤတိတော = ဤတိ - ထိပ်လန့်စဖွယ် အန္တရာယ်မျိုးသာတည်း။ ခန္ဓာတို့သည်များစွာသော ပျက်စီးခြင်းကိုဆောင်တတ်သောကြောင့်။

- ၁၀။ ဥပသဂ္ဂတော = ဥပသဂ္ဂံ - တွယ်တာစွဲကပ် နှိပ်စက်တတ်သော ဥပါဒ်မျိုးသာတည်း။ အာရုံအားဖြင့် သမ္ပယုတ်အားဖြင့် ရာဂအစ ရှိသော အပြစ်ဒေါသတို့နှင့် ကပ်ငြိတွယ်တာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
- ၁၁။ အတာဏတော = စောင့်ရှောက်မဲ့လျှင် ဘေး၏အသင်းသာတည်း။ ခန္ဓာတို့ကား ဖြစ်ပြီးက ပျက်မြဲဓမ္မတာတည်း။ မပျက်အောင် စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
- ၁၂။ အလေဏတော = အလေဏံ - ကွယ်ရာမဲ့လျှင်ဘေး၏ အသင်းသာတည်း။ ဆင်းရဲဒုက္ခမှကြောက်သည်ဖြစ်၍ မှီခိုကပ်ရပ်ခြင်းငှာ မထိုက်တန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
- ၁၃။ အသာရဏတော = အသာရဏံ-ကိုးကွယ်ရာမဲ့လျှင် ဘေး၏ အသင်းသာတည်း။ ခန္ဓာတို့သည် ဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏ စသော ဘေးဒုက္ခကိုညှင်းဆဲပယ်ဖျောက်တတ်သောသဘော၏ မရှိခြင်းကြောင့်။
- ၁၄။ ဝဓကတော = ဝဓကံ - သမ္ပတိသစ္စာလျော်စွာပညတ် ခေါ်ဝေါ်အပ်သည့် လူနတ်ဗြဟ္မာသတ္တဝါတို့ကို သုံးဖြာခဏဘင်သို့ ကျအောင် ကာလမရည် သဏ္ဍာန်စဉ်၍ နာရီမလပ်အတွင် သတ်သည့် လူသတ်မျိုးရိုးသာတည်း။
- ၁၅။ အယမူလတော = အယမူလံကျိုးမဲ့ခပင်းဆင်းရဲခြင်း၏ အရင်းသာတည်း။ မကောင်းမှုအကုသိုလ်၏အကြောင်းရင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။
- ၁၆။ အာဒိနဝတော = အာဒိနဝံ-ခိုကိုးရာမဲ့ အထီးကျန်ဆင်းရဲသာတည်း။ ဥပါဒ်ပြီးနောက် ဘင်ကာလသို့ ရောက်ကခိုကိုးရာမရှိ။
- ၁၇။ သာသဝတော = သာသဝံ-အာသဝေါတရား လေးပါးတို့၏ အစီးအပွားသာတည်း။ ရုပ်နာမ်တို့၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်သော အဝိဒ္ဓာတဏှာ၊ ဥပါဒါန်တို့သည် အာသဝေါတရားတို့ပင်တည်း။
- ၁၈။ မာရာမိသတော = မာရာမိသံ - ကိလေသမာရ်ပဋ္ဌမာရ်တို့၏

- (ဝါ) မာရ်ငါးပါးတို့၏ စားဖတ်ဝါးဖတ်သုံးသပ်နင်းနယ်ရာ သာတည်း။
- ၁၉။ ဇာတိဓမ္မတော = ဖြစ်ချင်တိုင်းဖြစ်တတ်သောသဘောရှိ၏။
- ၂၀။ ဇရာဓမ္မတော = ဆုတ်ယုတ်လျှော့ပါးခြင်းသဘောရှိ၏။
- ၂၁။ ဗျာဓိဓမ္မတော = ဖျားနာခြင်းသဘောရှိ၏။
- ၂၂။ သောကဓမ္မတော = စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်းသဘောရှိ၏။
- ၂၃။ ပရိဒေဝဓမ္မတော = ငိုကြွေးမြည်တမ်းခြင်းသဘောရှိ၏။
- ၂၄။ ဥပါယာသဓမ္မတော = သက်ကြီးရှိုက်ငင်ပြင်းစွာပူပန်ရခြင်းသဘောရှိ၏။
- ၂၅။ သံကိလေသိကဓမ္မတော = သံကိလေသိကဓမ္မံ = သံကိလေသသဘာဝကံ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိ-ဒုစ္စရိတတည်းဟူသော ညစ်နွမ်းခြင်း သုံးပါးကို ပွားစီးစေတတ်သောသဘောရှိ၏။

ဤသဘောတရားတို့ကို ကျေပွန်စွာလေ့လာပါ။
 ထို့နောက် ရုပ်နာမ်တို့ကို ခန္ဓာငါးပါးနည်းဖြင့် ငါးပုံပုံ၍ တစ်ပုံတစ်ပုံ၌ သက်ဆိုင်ရာသဘောအဓိပ္ပါယ်ကိုမြင်အောင်ကြည့်၍ ဒုက္ခ၊ ဒုက္ခ၊ ရောဂ
 ရောဂ ဟုစသည်ဖြင့်ရှုပါ။

အနတ္တလက္ခဏာ ၅ ချက်

- ၁။ အနတ္တတော
- (က) ခန္ဓာအိမ်ကိုပိုင်ဆိုင်သော သာမိအတ္တ။
- (ခ) ခန္ဓာအိမ်အသစ်လဲသော်လည်း ပြောင်းလဲခြင်းမရှိ။ အမြဲလိုက်ပါနေထိုင်သောနိဝါသီအတ္တ။
- (ဂ) ပြုဖွယ်ရာလုပ်ငန်းကိစ္စဟူသမျှကိုပြုလုပ်တတ်သော ကာရကအတ္တ။
- (ဃ) အာရုံကိုခံစားတတ်သော ဝေဒကအတ္တ။
- (င) ကိစ္စအဝဝလုပ်ငန်းရပ်ဟူသမျှကို စီရင်ဆုံးဖြတ်တတ်သော အဓိဋ္ဌာယကအတ္တ။

မိမိခန္ဓာငါးပါးကိုယ်တိုင်ကလည်းသာမိ၊ နိဝါသီ၊ ကာရက၊ ဝေဒက၊ အဓိဋ္ဌာယကစသောသဘောမရှိခြင်းကြောင့် အနတ္တ။

၂။ သုညတော = သုည-သာမိ၊ နိဝါသီ၊ ကာရက၊ ဝေဒက၊ အဓိဋ္ဌာယက၊ အတ္တတို့မှဆိတ်သုဉ်း၏။

၃။ ပရတော = ပရံအကျွမ်းဝင်ခြင်းအမြဲကင်းသောသူစိမ်းပြင် ပသာတည်း။

၄။ ရိတ္တတော = ရိတ္တံ-ဓဝ၊ သုဘ၊ သုခ၊ အတ္တဟူသော အနှစ်သာရဟူသမျှနှင့် မြူမြူမယုဉ်အစဉ်ကင်းဆိတ်သော သဘောတရားသာတည်း။

၅။ တုစ္ဆတော = တုစ္ဆံ-ဓဝ၊ သုဘ၊ သုခ၊ အတ္တမမှီးအချည်းနှီးသာတည်း။

ရုပ်နာမ် ၂ ပါး၊ ခန္ဓာ ၅ ပါးတို့အတွင်း၌ ဓဝ၊ သုဘ၊ သုခ၊ အတ္တဟူသည့် ခိုင်မာသောသဘောသည် လုံးဝမရှိဟူသည်တည်း။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတို့ဖြစ်ရခြင်း၏အကြောင်းကား.....

ရဟန်းတို့ရုပ်တရားသည် အနိစ္စတည်း။ ရုပ်တရား၏ ဖြစ်ပေါ်လာရန် ဟေတုအကြောင်းတရား၊ ဇနကအကြောင်းတရားသည်ရှိ၏။ အကြင်အားပေးထောက်ပံ့တတ်သော ပစ္စယအကြောင်းတရား၊ ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်းတရားသည်လည်းရှိ၏။ ထိုအကြောင်းတရားကြောင့် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာရသော ရုပ်တရားသည် အဘယ်မှာလျှင် နိစ္စဖြစ်နိုင်လတ္တံ့နည်း။

ဤတော ၄၀ ရှုကွက်နှင့်တကွ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟပိုင်း၏ အကျယ်ကိုလိုမူ ဖားအောက်တောရဆရာတော်ကြီးရေးသော ဝိပဿနာပိုင်းအတွဲ (၇) တွဲ စာအုပ်ကိုကြည့်ပါ။

ခဏိကအားဖြင့်ရှုပုံ

ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေကို အနိစ္စဟုမြီးလျှင် -
 ထိုရှုသော ပထမစိတ်ကို ဒုတိယစိတ်ဖြင့် (ပထမမောဒ္ဒါရိက

၁။

ဇောဝိထိစိတ်ကို) (ဒုတိယမနောဒွါရိက ဇောဝိထိစိတ်ဖြင့်)

၂။ ဒုတိယစိတ်ကို တတိယစိတ်ဖြင့်။

၃။ တတိယစိတ်ကို စတုတ္ထစိတ်ဖြင့်။

၄။ စတုတ္ထစိတ်ကို ပဉ္စမစိတ်ဖြင့် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဟု တစ်လှည့်စီ ရှုရ၏။ (ရှေ့စိတ်ကို နောက်စိတ်ဖြင့်ရှု)

သမ္မသနပိုင်းပြီး၏။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ပိုင်း

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်၏ အရှုခံအာရုံများမှာ ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်၊ သစ္စာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတို့ပင်ဖြစ်ပါသည်။ အဝိဇ္ဇာမှသည် ဘဝသို့ တိုင်အောင်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါရပ်တို့သာ၊ ဥဒယဗ္ဗယာနု ပဿနာဉာဏ်၏ အရှုခံအာရုံစာရင်းတွင်ပါဝင်ပေသည်။ ဒါ့ကြောင့် ရုပ်သက်သက်ကို၊ အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ။ နာမ်သက်သက်ကိုအဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ။ ရုပ်နာမ်အစုံကို အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ တို့၌ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ တို့ကို တစ်လှည့်စီရှုပါ။

ခန္ဓာ ၅ ပါးနည်းဖြင့်လည်း ရုပ်သက်သက်ကို၊ ဝေဒနာ သက်သက်ကို၊ သညာသက်သက်ကို၊ သင်္ခါရသက်သက်ကို၊ ဝိညာဉ် သက်သက်တို့ကို၎င်း၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယ တန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ၊ (ကမ္မဘဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝ) တို့ကို၎င်း ကြောင်းကျိုးမဆက်စပ်သေးပဲ ယင်းအင်္ဂါရပ်တို့၏ ဖြစ်မှု ပျက်မှုကိုသာ အာရုံယူ၍ လက္ခဏာယာဉ်သုံးချက် တလှည့်စီတင်၍ ခဏပစ္စုပ္ပန်ဆိုက်အောင် ဝိပဿနာရှုပါ။

ဤသို့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်အကျဉ်းအားဖြင့် ရှုပြီးသွားလျှင် အကျယ်ချဲ့၍ရှုရမည်ဖြစ်သည်။ ဤ၌ ပဋိသန္ဓေရူပက္ခန္ဓာနှင့်

ပဋိသန္ဓေဝေဒနာက္ခန္ဓာစသည့် နာမ်ခန္ဓာ ၄ ပါးတို့ကို ပုံစံအဖြစ်တင်ပြ ထားပါသည်။ ကြောင်းကျိုးဆက်နွယ်မှု ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပဉ္စမနည်းရှုကွက် ကို ကျေပွန်ပြီးသောယောဂီအဖို့ ကြွင်းသောစိတ္တက္ခဏာ၊ အသီးသီး အခိုက်၌ (နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်းဇယားများတွင် ဖော်ပြထားသော စိတ္တက္ခဏာ အသီးသီးအခိုက်၌) တည်ရှိသော ခန္ဓာ ၅ ပါးတို့ကိုလည်း နည်းမိ၍ ရှုနိုင်လောက်ပေပြီ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပဉ္စမနည်း၏ ကြောင်းကျိုး ဆက်နွယ် မှုပုံစံအတိုင်း ဤ၌လည်း ကြောင်းကျိုးဆက်ရှုရန်ဖြစ်သည်။ ဒါ့ကြောင့် ဤရှုကွက်ကိုရှုတော့မည်ဖြစ်သောအခါ ယခုပစ္စုပ္ပန် မိမိ၏နလုံးဘူး အတွင်း၌ရှိသော ကာယ၊ ဘာဝ၊ ဟဒယ၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇ ရုပ်တို့ကို စိုက်၍ကြည့်ရင်းအတိတ်အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ သင်္ခါရ၊ ကမ္မသတ္တိတို့နှင့် ဆက်စပ်၍ ရှုရမည်ဖြစ်သည်။

- (၁) အတိတ်အကြောင်း ၅ ပါးနှင့် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တို့၏ ဆက်စပ်မှုပုံ
 - ၁။ အဝိဇ္ဇာ ၂၀ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်ဖြစ်၏။
 - ၂။ တဏှာ ၂၀ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်ဖြစ်၏။
 - ၃။ ဥပါဒါန် ၂၀ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်ဖြစ်၏။
 - ၄။ သင်္ခါရ ၃၄ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်ဖြစ်၏။
 - ၅။ ကံ ၃၄ ၏ ကမ္မသတ္တိဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် ဖြစ်၏။
- ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်၏ဖြစ်ခြင်းသဘော "ရူပက္ခန္ဓာပြီး၏၊ ပစ္စုပ္ပန်၌ ကမ္မဇရုပ်၏ဖြစ်ကြောင်းကား စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရတို့ ဖြစ်သည်။" ဖြစ်ခြင်းကြောင့် စိတ္တဇရုပ်ဖြစ်၏။ (စိတ္တဇရုပ်၏ဖြစ်ခြင်းသဘော)
- (ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း၌ ယခုလောလောဆယ် ထင်ရှားဖြစ်နေသော စိတ်ကို မြင်အောင်ကြည့်တဲြပြီး။ ထိုစိတ်ကြောင့် စိတ္တဇရုပ်ဖြစ် သည်ဟူ၍)
 - ၇။ ဥတုဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဥတုဇရုပ်ဖြစ်၏။ (ဥတုဇရုပ်၏ဖြစ်ခြင်း သဘော)
- (ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌အပူ(သို့မဟုတ်)အအေးဥတုကိုမြင် အောင်ကြည့် တဲြပြီး (ထိုဥတုကြောင့်ဥတုဇရုပ်ဖြစ်သည်ဟူ၍)

၈။ အာဟာရဖြစ်ခြင်းကြောင့် အာဟာရဇရုပ်ဖြစ်၏။ (အာဟာရဇရုပ်၏ဖြစ်ခြင်းသဘော)

(လျှာဖြင့် တံတွေးကို လိမ်း၍ အရသာကို မြင်အောင် ကြည့်တဲ့ပြီး၊ ထိုအာဟာရကြောင့် အာဟာရဇရုပ်ဖြစ်သည်ဟူ၍)

ဤသို့ အကြမ်းဖျင်းရှုပြီးသွားလျှင် နှလုံးဘူးအတွင်း ကလာပ်မှုန် တို့ကိုမြင်အောင်ကြည့်၍ ကလာပ်မှုန် ၁ ခု ကိုစိတ်နှင့် စိုက်ကာ စိတ်နှင့်လှုပ်ကြည့်လိုက်၊ ရွှေ့ကြည့်လိုက်၊ ပျံ့ဟုပွားကြည့်လိုက်လုပ်ပါ။ ကလာပ်မှုန်ဟာ လှုပ်ရှားသွားလိုက်၊ ရွှေ့သွားလိုက်၊ ပွားသွားလိုက်နှင့် ဖြစ်နေသည်ကိုတွေ့ရလိမ့်မည်။ ဒီအခါစိတ်ကြောင့် ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ်ဟုသိပါ။ ရှုပါ။

ခန္ဓာကိုယ်တွင်းက ပူတာနှင့်ကလာပ်မှုန်ကပူတာကိုတွဲ၍ စိုက်ကြည့်လိုက်ပါ။ ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေပွား၍ ပွား၍နေသည်ကို တွေ့လျှင် ဥတုဇရုပ်ဟုသိပါ။ ရှုပါ။ နောက်ကြည့်သော ကလာပ်မှုန်ကို စိုက်ကြည့်လိုက်သောအခါ အဆီဝေ၍ ကလာပ်မှုန်ကလေးတွေ ပွားသည်ကို တွေ့လျှင် အာဟာရဇရုပ်ဟုသိပါ။ ရှုပါ။

မှတ်ချက်” ပဋိသန္ဓေ၏ ဥပါဒ်ကာလ၌ ကမ္မဇရုပ်သာရှိသေး သည်။ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရဇရုပ်တို့ မရှိကြသေး။ ထို့ကြောင့် နောက်နောက် သော စိတ္တက္ခဏတို့၏ ရူပက္ခန္ဓာအတွက်သာ ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်သည်။

- (၂) အတိတ်အကြောင်း ၅ ပါးနှင့် ပဋိသန္ဓေဝေဒနာတို့၏ ဆက်စပ်ရှုပုံ
- ၁။ အဝိဇ္ဇာ ၂၀ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝေဒနာဖြစ်၏။
- ၂။ တဏှာ ၂၀ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝေဒနာဖြစ်၏။
- ၃။ ဥပါဒါန် ၂၀ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝေဒနာဖြစ်၏။
- ၄။ သင်္ခါရ ၃၄ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝေဒနာဖြစ်၏။
- ၅။ ကံ (၃၄ ၏ ကမ္မသတ္တိ) ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝေဒနာဖြစ်၏။

၆။ (ပစ္စုပ္ပန်၌) ဝတ္ထု (ဟဒယဝတ္ထု) ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝေဒနာဖြစ်၏။

၇။ ပစ္စုပ္ပန်၌ အာရုံ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝေဒနာဖြစ်၏။

၈။ ပစ္စုပ္ပန်၌ (ဖဿ ၃၄ ဝေဒနာ-၃၃) ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝေဒနာဖြစ်၏။ (ပဋိသန္ဓေဝေဒနာ၏ဖြစ်ခြင်းသဘော)

(၃) အတိတ်အကြောင်း ၅ပါးနှင့် ပဋိသန္ဓေ သညာက္ခန္ဓာတို့၏ ဆက်စပ်ပုံ

- ၁။ အဝိဇ္ဇာ ၂၀ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေသညာဖြစ်၏။
- ၂။ တဏှာ ၂၀ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေသညာဖြစ်၏။
- ၃။ ဥပါဒါန် ၂၀ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေသညာဖြစ်၏။
- ၄။ သင်္ခါရ ၃၄ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေသညာဖြစ်၏။
- ၅။ ကံ (၃၄ ၏ ကမ္မသတ္တိ) ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေသညာ ဖြစ်၏။
- ၆။ (ပစ္စုပ္ပန်)ဝတ္ထု(ဟဒယဝတ္ထု)ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ပဋိသန္ဓေသညာဖြစ်၏။
- ၇။ အာရုံ ပဋိသန္ဓေ၏အာရုံ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေသညာ ဖြစ်၏။
- ၈။ ဖဿ (၃၄ မှ သညာ ၃၃) ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေ သညာဖြစ်၏။ (သညာ၏ဖြစ်ခြင်းသဘော)
- (၄-က) အတိတ်အကြောင်း ၅ပါးနှင့်ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရ (စေတနာ) ရှုပုံ
- ၁။ အဝိဇ္ဇာ ၂၀ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရ(စေတနာ) ဖြစ်၏။
- ၂။ တဏှာ ၂၀ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရ(စေတနာ) ဖြစ်၏။
- ၃။ ဥပါဒါန် ၂၀ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရ(စေတနာ) ဖြစ်၏။
- ၄။ သင်္ခါရ ၃၄ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရ(စေတနာ) ဖြစ်၏။
- ၅။ ကံ (၃၄- ၏ကမ္မသတ္တိ)ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရ (စေတနာ) ဖြစ်၏။
- ၆။ (ပစ္စုပ္ပန်) ဝတ္ထု (ဟဒယဝတ္ထု) ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရ (စေတနာ) ဖြစ်၏။

- ၇။ အာရုံ - ပဋိသန္ဓေ၏အာရုံ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရ (စေတနာ) ဖြစ်၏။
- ၈။ ဖဿ (၃၄ မှ စေတနာ-၃၃) ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေ သင်္ခါရ (စေတနာ)ဖြစ်၏။ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရ၏(စေတနာ) ဖြစ်ခြင်းသဘော။ (၄-ခ) အတိတ်အကြောင်း ၅ ပါးနှင့် သင်္ခါရဆက်စပ်ရှုပုံ
- ၁။ အဝိဇ္ဇာ ၂၀ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရ ဖြစ်၏။
- ၂။ တဏှာ ၂၀ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရ ဖြစ်၏။
- ၃။ ဥပါဒါန် ၂၀ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရ ဖြစ်၏။
- ၄။ သင်္ခါရ ၃၄ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရ ဖြစ်၏။
- ၅။ ကံ (၃၄ ၏ ကမ္မသတ္တိ) ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရ ဖြစ်၏။
- ၆။ (ပစ္စုပ္ပန်)ဝတ္ထု(ဟဒယဝတ္ထု)ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရ ဖြစ်၏။
- ၇။ အာရုံ ပဋိသန္ဓေ၏အာရုံ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရ ဖြစ်၏။
- ၈။ ကျန်နာမ်ခန္ဓာ ၃ ပါး ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေသင်္ခါရ ဖြစ်၏။ (သင်္ခါရ၏ဖြစ်ခြင်းသဘော)

(ကျန် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ၃ မျိုးတို့မှ ကြွင်းသော ၃၁ လုံးသော စေတသိက်တို့သည် အကျိုးဖြစ်၍။ ကျန်ခန္ဓာ ၃ ပါးတို့သည် အကြောင်းဖြစ်ကြသည်။)

- (၅) အတိတ်အကြောင်း ၅ ပါးနှင့် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်တို့၏ ဆက်စပ်ပုံ
- ၁။ အဝိဇ္ဇာ ၂၀ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ဖြစ်၏။
- ၂။ တဏှာ ၂၀ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ဖြစ်၏။
- ၃။ ဥပါဒါန် ၂၀ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ဖြစ်၏။
- ၄။ သင်္ခါရ ၃၄ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ဖြစ်၏။
- ၅။ ကံ (၃၄ ၏ကမ္မသတ္တိ) ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ် ဖြစ်၏။
- ၆။ (ပစ္စုပ္ပန်) နာမ်ရုပ် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ဖြစ်၏။

ဘဝင်ခန္ဓာ ၅ ပါး၊ စုတိခန္ဓာ ၅ ပါး၊ ပဉ္စဒွါရဝဇ္ဇန်းခန္ဓာ ၅ ပါး၊ စက္ခုပိညာဉ်ခန္ဓာ ၅ ပါးတို့ကိုလည်း နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်း ဖယားများ တွင် ပြထားသည့်အတိုင်း ခန္ဓာ ၅ ပါးတို့ကို နည်းမှီ၍ ရှုပါလေ။ ထိုသို့လည်း (နာမ် = ယှဉ်ဖက်စေတသိက် ၃၃၊ နှင့်၊ ရုပ် = ဟဒယဝတ္ထု (ရုပ် ၃၀) တို့ကို ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

“သတိပြုရန်”

အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်တို့၌ ၂၀ ဟု ဖော်ပြခြင်းမှာ နမူနာပုံစံအဖြစ်သာပြခြင်းဖြစ်သည်။ သင်္ခါရ ၃၄ ဟု ဆိုခြင်းမှာလည်း ပုံစံ ၁ ခုသာဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ မိမိ၏ရုပ်နာမ်သဏ္ဍာန်အစဉ်ဝယ်ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်လတ္တံ့အတိုင်းသာရှုပွားပါ။ စိတ်စေတသိက်တို့၏ အရေအတွက်သည် အပြောင်းအလွဲရှိနိုင်၏။ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်တို့၌ လည်း အပြောင်းအလွဲရှိနိုင်၏။

အနုပ္ပါဒနိရောဓနှင့် ဥပ္ပါဒနိရောဓ

- ၁။ အနုပ္ပါဒနိရောဓ = နောင်တစ်ဖန်ပြန်၍ဖြစ်ခြင်းမရှိသောချုပ်ခြင်း။
- ၂။ ဥပ္ပါဒနိရောဓ = နောင်တစ်ဖန်ပြန်၍ဖြစ်ခြင်းရှိသော ချုပ်ခြင်း။

အနုပ္ပါဒနိရောဓရှုမှုသည် မိမိရရှိမည့် အရဟတ္တမဂ်သို့ တိုင်အောင် အနာဂတ်ဖက်သို့၎င်း၊ နိဗ္ဗာနစုတိတိုင်အောင်သော အနာဂတ်ဖက်သို့၎င်း၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ကိုစေလွှတ်၍ (ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြင့်မြင်အောင်ကြည့်၍) ရှုရမည်ဖြစ်သည်။

ဤရှုနည်းသည် ရှေ့ပစ္စယပရိဂ္ဂဟပိုင်းက ကိလေသာ ရှုပုံနှင့် တကွ ဝဋ် ၃ ပါး တို့ကို ရှုနည်းဖြစ်သည်။ ဒါ့ကြောင့် ကိလေသာ ရှုပုံနှင့် ဝဋ် ၃ ပါးရှုပုံတို့ကို ပစ္စယပရိဂ္ဂဟပိုင်းသို့သွား၍ ကြည့်ပြီးမှ ဤနည်းကို ဆက်၍ရှုပါ။ ရှုရင်းနှင့် ရှုကွင်းတွင်းမှာ အကြောင်းချုပ်၍ အကျိုးအလိုလိုချုပ်နေပုံကိုမြင်မှသာ အနုပ္ပါဒနိရောဓ အချုပ်ကိုသဘော ပေါက်မည်ဖြစ်သည်။

၅ပုံ ---

အတိတ်ရုပ်နာမ်အစုအပုံကိုစွဲ၍ အတိတ်အကြောင်းဖြစ်။ အတိတ်အကြောင်းကိုစွဲ၍ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဖြစ်။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးကိုစွဲ၍ အကြောင်းဖြစ်။ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းကိုစွဲ၍ အနာဂတ်အကျိုးဖြစ်ဟု၎င်း။

တစ်ဖန် = ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းဖြစ်၍ - အနာဂတ်အကျိုးဖြစ်။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဖြစ်၍၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းဖြစ်။ အတိတ်အကြောင်းဖြစ်၍ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဖြစ်။ အတိတ်အကျိုးဖြစ်၍ အတိတ်အကြောင်းဖြစ်ဟု၎င်း။

အကြောင်းကိုစွဲ၍ အကျိုးဖြစ်။ အကျိုးကိုစွဲ၍လည်း အကြောင်းဖြစ်ပြန်တို့ကိုမြင်အောင်ကြည့်၍ အသွားအပြန်နာနာပါ။ ရူပါများသောအခါ အတိတ်ဘဝ အကျိုး ၁ ပုံ။ အတိတ်ဘဝအကြောင်း ၁ ပုံ။ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝအကျိုး ၁ ပုံ။ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ၁ပုံ။ အနာဂတ်အကျိုး ၁ ပုံ။ ရှုကွင်းတွင်း၌ ၅ ပုံပေါ်လာသည်အထိပါ။

အကြောင်းဖြစ် အကျိုးဖြစ်၊ အကြောင်းချုပ် အကျိုးချုပ်စုရန်

ရှုကွင်းတွင်း၌ ၅ ပုံပေါ်လာသောအခါ --

- ၁။ ပစ္စုပ္ပန်ကအကြောင်းဖြစ်၍ အနာဂတ်အကျိုးဖြစ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းချုပ်လျှင် အနာဂတ်အကျိုးလည်းချုပ်လတ္တံ့။
- ၂။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဖြစ်၍ ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းဖြစ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးချုပ်လျှင် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းလည်းချုပ်လတ္တံ့။
- ၃။ အတိတ်ဘဝအကြောင်းဖြစ်၍ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဖြစ်သည်။ အတိတ်ဘဝအကြောင်းချုပ်လျှင် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးလည်းချုပ်လတ္တံ့။
- ၄။ အတိတ်ဘဝအကျိုးဖြစ်၍ အတိတ်ဘဝအကြောင်းဖြစ်သည်။ အတိတ်ဘဝအကျိုးချုပ်လျှင် အတိတ်ဘဝအကြောင်းလည်းချုပ် လတ္တံ့။ ဟူ၍ အကြောင်းဖြစ်၊ အကျိုးဖြစ်၊ အကြောင်းချုပ်-အကျိုးချုပ်တို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုကြည့်ပါ။

ဤကဲ့သို့အကြိမ်ကြိမ်ရှုသောအခါ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းကစ၍ (ချုပ်တတ်၏) လျှင် အနာဂတ်အကျိုးလည်းအလိုလို ချုပ်ပြီးဖြစ်၍ နေကာ အတိတ်ဘဝရုပ်နာမ်နှင့်အတိတ်အကြောင်းရယ်၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးရုပ်နာမ်ရယ်ဤသုံးပုံသာကျန်တော့၏။ ကျန်သော သုံးပုံကိုပဲ အကြောင်းဖြစ်၊ အကျိုးဖြစ်၊ အကြောင်းချုပ်၊ အကျိုးချုပ် တို့ကို ဆက်၍ရှုပါ။ အတိတ်အကြောင်းကစ၍ချုပ်ပြန်လျှင် အတိတ်ဘဝရုပ်နာမ်လည်းချုပ်ဆုံးပြီးဖြစ်၍ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ဤရုပ်နာမ်ကြီးသာ ကျန်တော့လတ္တံ့။ ထိုအခါ ဤကျန်သော ရုပ်နာမ်ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကိုပဲ ရုပ်နာမ်၊ ရုပ်နာမ်ဟု၎င်း၊ ၃၂ ကောဋ္ဌာသ သော်၎င်း၊ ဆက်၍ရှုပါ။ အသုဘပုံသော်၎င်း၊ အရိုးစုသော်၎င်း၊ ဖြစ်၍သွားလိမ့်မည်။ ထိုအသုဘ၊ အရိုးစုတို့ကိုပဲ ကလာပ်မှုန်ဖြစ်အောင် ဓာတ်စိုက်၍ ကာယဒဿက ကလာပ်ဟု သဘောတရားဆိုက်အောင် ဓာတ်ခွဲပါ။ (အသုဘ အရိုးစု မဖြစ်လည်း ဓာတ်စိုက်ဓာတ်ခွဲပါ။)

(အကယ်၍ ၅ ပုံမှာ အတိတ်အကြောင်းကစချုပ်၍ အတိတ်ဘဝရုပ်နာမ်အပုံလည်း ချုပ်၍သွားလျှင် ကျန်သုံးပုံကိုပဲ ရှေ့ကနည်းအတိုင်းဆက်ရှုပါ။)

အကြောင်းချုပ် အကျိုးချုပ်

အကြောင်းတို့၏ အနုပ္ပါဒနိရောဓသဘောအားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်း၍ သွားခြင်းကြောင့် အကျိုးတရားတို့၏လည်း အနုပ္ပါဒနိရောဓ သဘောအားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်း၍နေပုံကို ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာမျက်စိဖြင့် အကယ်တိတိသိမြင်သောအခါမှသာ အောက်ပါ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းရှုကွက်ကို ဆက်လက်၍ရှုပါ။ (ရုပ်နာမ်တို့၏ ပျက်ကုန်ဆုံးမရှိသွား သည်ကို ချုပ်ဆုံး၍မရှိတော့ဟုမြင်လျှင် အဝိဇ္ဇာချုပ်သည်)

၁။ အဝိဇ္ဇာချုပ်ခြင်းကြောင့် (ကမ္မဇရပ်) ချုပ်သည်။

- ၂။ တဏှာချုပ်ခြင်းကြောင့် (ကမ္မဇရုပ်) ချုပ်သည်။
- ၃။ ဥပါဒါန်ချုပ်ခြင်းကြောင့် (ကမ္မဇရုပ်) ချုပ်သည်။
- ၄။ သင်္ခါရချုပ်ခြင်းကြောင့် (ကမ္မဇရုပ်) ချုပ်သည်။
- ၅။ ကံချုပ်ခြင်းကြောင့် (ကမ္မဇရုပ်) ချုပ်သည်။

(ဤကား- အနာဂတ်ရုပ်များ၏ နောင်တစ်ဖန်မဖြစ်သော ချုပ်ခြင်းဖြင့်ချုပ်ငြိမ်းမှုအနုပ္ပါဒနိရောဓတည်း) ကမ္မဇရုပ်၏ ချုပ်ခြင်း သဘော ပျက်ခြင်းသဘောသည် တစ်ဖန်ပြန်၍ဖြစ်နိုင်သော (ဥပါဒါန်ရောဓတည်း)

၆။ စိတ်ချုပ်ခြင်းကြောင့် စိတ္တဇရုပ်ချုပ်၏။ အကြောင်းချုပ်၍ အကျိုးချုပ်သော အနုပ္ပါဒနိရောဓတည်း။

(စိတ္တဇရုပ်၏ ချုပ်ခြင်းသဘော၊ ပျက်ခြင်းသဘောသည်၊ တစ်ဖန်ပြန်၍ဖြစ်နိုင်သော ဥပါဒါန်ရောဓတည်း)

၇။ ဥတုချုပ်ခြင်းကြောင့် ဥတုဇရုပ်ချုပ်၏။ (အကြောင်းချုပ်၍အကျိုး ချုပ်သော အနုပ္ပါဒနိရောဓတည်း)

(ဥတုဇရုပ်၏ ချုပ်ခြင်းသဘော၊ ပျက်ခြင်းသဘောသည် တစ်ဖန်ပြန်၍ဖြစ်နိုင်သော ဥပါဒါန်ရောဓတည်း)

၈။ အာဟာရချုပ်ခြင်းကြောင့် အာဟာရဇရုပ်ချုပ်၏။ (အကြောင်း ချုပ်၍ အကျိုးချုပ်သော အနုပ္ပါဒနိရောဓတည်း)

(အာဟာရဇရုပ်၏ ချုပ်ခြင်းသဘော၊ ပျက်ခြင်းသဘောသည်၊ တစ်ဖန်ပြန်၍ဖြစ်နိုင်သော ဥပါဒါန်ရောဓတည်း)

ဤရှုနည်းအတိုင်း ရူပါရုံလိုင်းစသည့် (၆) လိုင်းလုံးအတွင်း၌ တည်ရှိသော နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်းဇယားများတွင် ဖော်ပြထားသော စိတ္တက္ခဏတိုင်း စိတ္တက္ခဏတိုင်းတို့၌ ခန္ဓာ ၅ ပါးဖွဲ့၍ ကုသိုလ်ဇောဝိထိ၊ အကုသိုလ်ဇောဝိထိများကို ကုန်စင်အောင်ရူပါ။ ထိုသို့ ရှုရာ၌ နာမ်ခန္ဓာပိုင်းဝယ် နည်းမှီ၍ရှုနိုင်ရန်အတွက် စက္ခုဝိညာဉ် ဝေဒနာ ရှုကွက် တစ်ခုကိုတင်ပြအပ်ပါသည်။

စက္ခုဝိညာဉ်ဝေဒနာကွနာရုပ်

- ၁။ အဝိဇ္ဇာချုပ်ခြင်းကြောင့် စက္ခုဝိညာဉ်ဝေဒနာချုပ်၏။
 - ၂။ တဏှာချုပ်ခြင်းကြောင့် စက္ခုဝိညာဉ်ဝေဒနာချုပ်၏။
 - ၃။ ဥပါဒါန်ချုပ်ခြင်းကြောင့် စက္ခုဝိညာဉ်ဝေဒနာချုပ်၏။
 - ၄။ သင်္ခါရချုပ်ခြင်းကြောင့် စက္ခုဝိညာဉ်ဝေဒနာချုပ်၏။
 - ၅။ ကံချုပ်ခြင်းကြောင့် စက္ခုဝိညာဉ်ဝေဒနာချုပ်၏။
 - ၆။ စက္ခုဝိညာဉ်ချုပ်ခြင်းကြောင့် စက္ခုဝိညာဉ်ဝေဒနာချုပ်၏။
 - ၇။ ရူပါရုံချုပ်ခြင်းကြောင့် စက္ခုဝိညာဉ်ဝေဒနာချုပ်၏။
 - ၈။ စက္ခုသမ္ပဿ = (၇)ချုပ်ခြင်းကြောင့် စက္ခုဝိညာဉ်ဝေဒနာ ချုပ်၏။
 - ၉။ အာလောက = အလင်းအရောင်ချုပ်ခြင်းကြောင့် စက္ခုဝိညာဉ် ဝေဒနာချုပ်၏။
 - ၁၀။ မနသိကာရ = (ပဉ္စဒါရာဝဇ္ဇန်း ၁၁) ချုပ်ခြင်းကြောင့် စက္ခုဝိညာဉ် ဝေဒနာချုပ်၏။ (အနုပ္ပါဒနိရောဓတည်း)
- စက္ခုဝိညာဉ်ဝေဒနာ၏ ချုပ်ခြင်းသဘောသည် (ဥပါဒါန်ရောဓတည်း) အကြောင်းအကျိုးဆက်စပ်လျက် အနိစ္စလက္ခဏာတင်၍ရှုပုံကို တင်ပြပါမည်။ ဒုက္ခလက္ခဏာ အနတ္တလက္ခဏာတို့ကိုလည်း ဤနည်း အတိုင်းရူပါ။

ရုပ်ဖြစ်ခြင်းနှင့်ချုပ်ခြင်းကိုတွဲ၍ရှုပုံ

- ၁။ အဝိဇ္ဇာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကမ္မဇရုပ်ဖြစ်၏။ အဝိဇ္ဇာချုပ်ခြင်းကြောင့် ကမ္မဇရုပ်ချုပ်၏။ အဝိဇ္ဇာဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ၊ ကမ္မဇရုပ်ဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ။
- ၂။ တဏှာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကမ္မဇရုပ်ဖြစ်၏။ တဏှာချုပ်ခြင်းကြောင့် ကမ္မဇရုပ်ချုပ်၏။ တဏှာဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ၊ ကမ္မဇရုပ်ဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ။
- ၃။ ဥပါဒါန်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကမ္မဇရုပ်ဖြစ်၏။ ဥပါဒါန်ချုပ်ခြင်းကြောင့် ကမ္မဇရုပ်ချုပ်၏။ ဥပါဒါန်ဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ၊ ကမ္မဇရုပ်ဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ။

- ၄။ သင်္ခါရဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကမ္မဇရုပ်ဖြစ်၏။ သင်္ခါရချုပ်ခြင်းကြောင့် ကမ္မဇရုပ်ချုပ်၏။ သင်္ခါရဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ။ ကမ္မဇရုပ်ဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ။
- ၅။ ကံဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကမ္မဇရုပ်ဖြစ်၏။ ကံချုပ်ခြင်းကြောင့် ကမ္မဇရုပ်ချုပ်၏။ ကံဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ။ ကမ္မဇရုပ်ဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ။
- ၆။ စိတ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် စိတ္တဇရုပ်ဖြစ်၏။ စိတ်ချုပ်ခြင်းကြောင့် စိတ္တဇရုပ်ချုပ်၏။ စိတ်ဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ။ စိတ္တဇရုပ်ဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ။
- ၇။ ဥတုဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဥတုဇရုပ်ဖြစ်၏။ ဥတုချုပ်ခြင်းကြောင့် ဥတုဇရုပ်ချုပ်၏။ ဥတုဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ။ ဥတုဇရုပ်ဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ။
- ၈။ အာဟာရဖြစ်ခြင်းကြောင့် အာဟာရဇရုပ်ဖြစ်၏။ အာဟာရချုပ်ခြင်းကြောင့် အာဟာရဇရုပ်ချုပ်၏။ အာဟာရဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ။ အာဟာရဇရုပ်ဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ။

စက္ခုဝိညာဉ်နှင့်ဝေဒနာက္ခန္ဓာရှုကွက်

- ၁။ အဝိဇ္ဇာဖြစ်ခြင်းကြောင့် စက္ခုဝိညာဉ် ဝေဒနာဖြစ်၏။ အဝိဇ္ဇာချုပ်ခြင်းကြောင့် စက္ခုဝိညာဉ်ဝေဒနာချုပ်၏။ အဝိဇ္ဇာ ဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ။ စက္ခုဝိညာဉ်ဝေဒနာဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ။
- ၂။ တဏှာဖြစ်ခြင်းကြောင့်
- ၃။ ဥပါဒါန်ဖြစ်ခြင်းကြောင့်
- ၄။ သင်္ခါရဖြစ်ခြင်းကြောင့်
- ၅။ ကံ-(စေတနာ)ဖြစ်ခြင်းကြောင့်
- ၆။ စက္ခုဝတ္ထုဖြစ်ခြင်းကြောင့်
- ၇။ ရူပါရုံဖြစ်ခြင်းကြောင့်
- ၈။ စက္ခုသမ္ပဿဖြစ်ခြင်းကြောင့်
- ၉။ အာလောကဖြစ်ခြင်းကြောင့်
- ၁၀။ မနသိကာရ(ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း ၁၁) ဖြစ်ခြင်းကြောင့် စက္ခုဝိညာဉ် ဝေဒနာဖြစ်၏။ မနသိကာရ (ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း ၁၁) ဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ။ စက္ခုဝိညာဉ်ဝေဒနာဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စ။

ဤအကြောင်းတရား၏ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၍ မလာနိုင်လျှင် ဤအကြောင်းတရား၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်၊ အကျိုးတရားသည်လည်း၊ ချုပ်ကိုချုပ်ရတော့၏။

ဒီအချိန်ကစ၍တရားထိုင်တိုင်းထိုင်တိုင်း

ဤကမ္မဇ၊ စိတ္တဇ၊ စသည်တို့ကို စာဆိုအတိုင်း ဖြည်းဖြည်း ခြင်းရှုပြီးသောအခါ တရားထိုင်တိုင်းထိုင်တိုင်း ခန္ဓာကိုယ် ကိုခြံ၍ ကလာပ်မှုန်တို့ကို အပြည့်မြင်အောင်ဖြန့်၍ဖြန့်၍ ရှုပါ။ နောက် ခန္ဓာကိုယ်တွင်းက လှုပ်လှုပ်ဖြုတ်ဖြုတ်တို့နှင့် ပေါင်း၍ရှုပါ။ ဤသို့ ကလာပ်မှုန်၊ အသိ၊ လှုပ်လှုပ်ဖြုတ်ဖြုတ်သုံးခုတို့၏ ရိပ်ခနဲ ရိပ်ခနဲ တပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတို့ကိုရှုပါ။ ဤသို့ရှုပြီးမှ အခြားမိမိတို့အလိုရှိရာရှုကွက်ကိုပြောင်း၍ရှုပါ။

သစ္စာလေးပါးထင်ရှားလာပုံ

၁။ သမုဒယသစ္စာ = ပစ္စယတောဥဒယဒဿန။ အကြောင်းတရား ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အကျိုးတရားဖြစ်ပုံကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှုမြင်နိုင် သဖြင့် အကျိုးရုပ်နာမ်သင်္ခါရတရားတို့ကို တိုက်ရိုက် ဖြစ်ပေါ်စေ ကုန်သောဇနက = အကြောင်းတရားတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိမြင်ခြင်း ကြောင့် ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏အသိဉာဏ်၌ သမုဒယသစ္စာသည် ထင်ရှား၍လာ၏။

၂။ ဒုက္ခသစ္စာ = ခဏတောဥဒယဒဿန။ ရုပ်နာမ်ကြောင်းကျိုးသင်္ခါ ရတရားတို့၏ ခဏမစဲတသံသဖြစ်မှုကို ခဏပစ္စုပ္ပန်ဆိုက်အောင် ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှုမြင်နိုင်သဖြင့် သင်္ခါရတရားတို့၏ဖြစ်မှု =ဇာတိဒုက္ခကို ထိုးထွင်း၍သိမြင်ခြင်းကြောင့် ထိုယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အသိဉာဏ်၌ ဒုက္ခသစ္စာတရားသည် ထင်ရှား၍လာတော့၏။

၃။ နိရောဓသစ္စာ = ပစ္စယတောဝယဒဿန။ အကြောင်းတရားချုပ်
 ခြင်းကြောင့် အကျိုးတရားတို့၏ အလိုလိုချုပ်ငြိမ်းနေပုံကို ဝိပဿနာ
 ဉာဏ်ဖြင့်ရှုမြင်နိုင်သဖြင့် အကြောင်းတရား၏ ထင်ရှားမရှိခြင်း၊
 ထင်ရှားမဖြစ်ခြင်းဖြင့်၊ (အကြောင်းတရားရှိမှ အကျိုးတရားဖြစ်နိုင်သော၊
 အကြောင်းတရားထင်ရှားရှိပါမှ ဖြစ်ပေါ်၍ လာနိုင်သော အကျိုးတရား
 မဖြစ်ခြင်းသဘောကို) ဝိပဿနာ ဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိမြင်ခြင်း
 ကြောင့် ထိုယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အသိဉာဏ်၌ ချုပ်ငြိမ်း၍နေသော =
 နိရောဓသစ္စာ တရားသည် ထင်ရှား၍လာတော့၏။ (အနုပ္ပါဒနိရောဓ)

၄။ ဒုက္ခသစ္စာ = ခဏတောဝယဒဿန။ ရုပ်နာမ်ကြောင်းကျိုး သင်္ခါရ
 တရားတို့၏ ခဏမစဲတစ်သံသံပျက်မှုကို ခဏပစ္စုပ္ပန်သို့ ဆိုက်အောင်
 ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှုမြင်နိုင်သဖြင့် သင်္ခါရ တရားတို့၏ ခဏဘင်ကို
 ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်ရှုမြင်နိုင်သဖြင့် သင်္ခါရတရား တို့၏ သေကျေ
 ပျက်စီးရမှုမရဏဒုက္ခကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိမြင်ခြင်း
 ကြောင့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ အသိဉာဏ်၌ ဒုက္ခသစ္စာတရားသည်ပင်
 ထင်ရှား၍လာတော့၏။ (ခဏိက မရဏဒုက္ခကိုဆိုလိုသည်။)

၅။ မဂ္ဂသစ္စာ = ပစ္စယတောဥဒယဗ္ဗယဒဿန။ အကြောင်းတရား
 ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အကျိုးတရားဖြစ်ပုံ၊ အကြောင်းတရားချုပ်ခြင်းကြောင့်
 အကျိုးတရားချုပ်ပုံဟူသော အကြောင်းတရားအားဖြင့် ဖြစ်ပျက်ကို
 ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်ရှုမြင်နိုင်ခြင်း။

ခဏတောဥဒယဗ္ဗယဒဿန။ ရုပ်နာမ်ကြောင်းကျိုးသင်္ခါရ
 တရားတို့၏ ခဏမစဲတစ်သံသံပျက်ပျက်မှုသဘောကို ခဏပစ္စုပ္ပန်
 ဆိုက်အောင် ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှုမြင်နိုင်ခြင်းဟူသော ဤနစ်မျိုးသော
 ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်အမြင်သည် ဝိပဿနာသမ္ပဒိဋ္ဌိဉာဏ်အမြင်တည်း။
 (တစ်နည်း) သမ္မာဒိဋ္ဌိပြဋ္ဌာန်းသောသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဝါယမ၊
 သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ ဟူသော လောကီမဂ္ဂသစ္စာတရားစုတည်း။

ယင်းလောကီမဂ္ဂသစ္စာတရားသည် ရုပ်နာမ်ကြောင်းကျိုးသင်္ခါရ
 တရားတို့ကို မသိအောင်ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟအမှိုက်အတိုက်ကို
 တဒင်္ဂအားဖြင့် ပယ်သတ်နိုင်၏။ ယင်းသို့ တဒင်္ဂအားဖြင့် ပယ်သတ်
 နိုင်သောကြောင့် ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ အသိဉာဏ်၌ မဂ္ဂသစ္စာတရားသည်
 ထင်ရှား၍လာပေတော့၏။

(သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ ဟူသော ဤသီလ
 မဂ္ဂင်သုံးပါးတို့သည် အာရုံခြင်းမတူညီသောကြောင့် စိတ္တက္ခဏ
 တစ်ခု၏အတွင်း၌ ပြိုင်၍မဖြစ်နိုင်။ အထက်ပါ မဂ္ဂင် တရားငါးပါးတို့
 သည်သာ ဝိပဿနာစိတ္တက္ခဏတစ်ခု၏အတွင်း ၌ပြိုင်တူဖြစ်နိုင်ကြ
 ကုန်၏။) ဤဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် မန၊ မရင့်ပိုင်း၌ ဝိပဿနာကိလေသ
 တရား ၁၀ ပါးသည်ပေါ်ရမြဲဖြစ်၏ ဒါ့ကြောင့်...

ဥပက္ကိလေသ(၁၀) ပါး

အရောင်၊ ပိတိ၊ ပဿဒ္ဓိ၊ သဒ္ဓါ၊ တစ်ဖြာစီရိယ၊ သုခ၊ ဗုဒ္ဓိ၊
 နိကန္တိနှင့်၊ သတိ၊ ဥပေက္ခာ၊ ဤဆယ်ဖြာမှတ်ပါအန္တရာယ်။ ထိုဆယ်ချက်
 တွင် မဂ်အထင်၊ ပယ်ထွင်ရှင်းကာ၊ အလင်းသာ၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂ၊ ဉာဏဒဿန
 ဝိသုဒ္ဓိ။

၁။ အရောင် = မီးချောင်းမီးသီးတို့မှလာသော အရောင် အလင်းကို၊
 တိုက်ရိုက်မြင်ရသကဲ့သို့၊ ခန္ဓာကိုယ်ရှုကွင်းတွင်း၌၎င်း၊ အပြင်သို့၊
 ထိုးထွက်၍၎င်း၊ ထူးခြားပြတ်သားစွာ အလင်းရောင်ကို မြင်ရခြင်း။
 (အားကောင်းသောဝိပဿနာစိတ်စေတသိက်တို့ကြောင့်) စိတ္တဇ၊
 သြဇဋ္ဌမကတွင်ပါဝင်သော ဝဏ္ဏခေါ် = ရူပါရုံသည် အလွန် ကောက်ပ
 နေ၏။ တစ်ဖန်ယင်းစိတ္တဇ = သြဇဋ္ဌမကရုပ်ကလာပ် တို့တွင်ပါသော
 တေဇောဓာတ်ခေါ် = ဥတုကြောင့်လည်း ဥတုဇ သြဇဋ္ဌမကရုပ်ကလာပ်
 အသစ်အသစ်တို့သည် ဆင့်ကာဆင့်ကာ ထပ်မံ၍ဖြစ်ပေါ်လာကြကုန်

၏။ ယင်းဥတု၊ ဩဇာမကရုပ်များတွင် ပါဝင်သောရူပါရုံ-ဝဏ္ဏဓာတ်
 သီးသီးတို့သည်လည်း အလွန် တောက်ပလျက်ပင်ရှိကြ၏။
 ယင်းစိတ္တဝေဏ္ဏဓာတ်၊ ဥတုဝေဏ္ဏဓာတ် တို့သည် ဉာဏ်အာ
 နုဘော်ကြီးရင်ကြီးသလိုတောက်ပနေကြ၏။ စိတ္တဝေဏ္ဏဓာတ်၏
 အရောင်အလင်းကား အဇ္ဈတ္တ၌သာပျံ့နှံ့၍ တည်၏။ ဥတုဝေဏ္ဏ
 ဓာတ်၏ အရောင်အလင်းကား အဇ္ဈတ္တတွင် သာမက ဗဟိဒ္ဓ သို့တိုင်
 အောင် ဉာဏ်အာနုဘော်ကြီးသလောက်ပျံ့နှံ့၍ တည်၏။ လောက
 ဓာတ်တိုက် တစ်သောင်းတိုင်အောင်လည်း ပျံ့နှံ့၍ တည်နိုင်၏။
 ထိုအရောင် အလင်းသည် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အားသာ ထင်ရှား၏။

အရောင်အလင်းကိုရှုရန်

အလင်းရောင်၌တည်ရှိသော ဓာတ်ကြီးလေးပါးကို စတင်၍
 သိမ်းဆည်းပါ။ (မြင်အောင်ကြည့်ပါ) ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့၏
 အစုအပုံကို ဉာဏ်ဖြင့်ပိုင်းခြား၍ယူနိုင်သောအခါ အာကာသဓာတ်ကိုပါ
 ဆက်၍ရှုလိုက်ပါက ရုပ်ကလာပ်အမှုန်များကိုတွေ့ရှိရမည်ဖြစ်သည်။
 ယခုအသီးသီးပြုအောင် ဉာဏ်ဖြင့်စိတ်ဖြာ၍ ပရမတ်ရုပ်တရားတို့ကို
 သိမ်းဆည်းပါ။ လက္ခဏာတင်၍ရှုပါ။

၂။ ပီတိ = ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့်တွဲ၍ဖြစ်ပေါ်လာသော နှစ်သက်
 ဝမ်းမြောက်မှုပီတိတည်း။ ထိုပီတိကိုလည်းဝိပဿနာ ရှုပါ။

၃။ ပဿဒ္ဓိ = စိတ်စေတသိက်တို့၏ ငြိမ်းအေးမှုပဿဒ္ဓိတည်း။
 (ဘာဝနာမှု၌ ကျွမ်းကျင်မှု၊ ဖြောင့်မတ်မှု။)

၄။ အဓိမောက္ခသဒ္ဓါ = ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ ဝိပဿနာဉာဏ်
 နှင့် ယှဉ်တွဲလျက်ရှိသော ဘာဝနာစိတ် စေတသိက်တို့ကို လွန်လွန်
 ကဲကဲကြည်လင်စေတတ်သော(လွတ်လွတ်သက်ဝင်၍ ဆုံးဖြတ်တတ်သော)
 (အဓိမောက္ခအမည်ရသော) ဝိပဿနာဘာဝနာ လုပ်ငန်းခွင်အပေါ်၌

ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါတရားတည်း။ (အထူးသဖြင့် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ
 ဟူသော သိက္ခာသုံးရပ်အကျင့်မြတ်၌ ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါတရားပင်တည်း။)
 ၅။ ဝီရိယ = ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်၌ အတူယှဉ်ဖက်၊ စိတ်စေတသိက်
 သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ကောင်းစွာ အားပေးထောက်ပံ့ပျိုးပင့်
 တတ်သော၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ဘာဝနာမှု၌ ပျင်းရိမှုမက
 သစ္စဘေးရန်မှ ကာကွယ်တုတ်အောင်ပေးတတ်သော (ပဂ္ဂဟအမည်
 ရသော) ဝီရိယသည်လည်းဖြစ်ပေါ်၍နေ၏။

၆။ သုစ = ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့်ယှဉ်၍ စိတ်ချမ်းသာမှု စေတသိက
 သုစသည်ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိ၏။ ယင်းစေတသိကသုစနှင့် ယှဉ်သော
 ဝိပဿနာစိတ်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော အလွန်မွန်မြတ်ကုန်သော စိတ္တဇ
 ရုပ်တို့သည်ဖြစ်၍နေ၏။

၇။ ဗုဒ္ဓိ = ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို အတွက်အတိပ်သို့ ရောက်အောင်
 ကြိုးစားအားထုတ်သော (သင်္ခါရတရားတို့ကို လက္ခဏာ ယာဉ်တင်ကာ
 နှိုင်းချိန်စူးစမ်းလျက်ရှိသော) ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝိပဿနာဉာဏ် သည်
 (သိကြားမင်းပစ်လွှတ်လိုက်သော ဝရဇိန် လက်နက်ကဲ့သို့) အဟုန်မပျက်
 ထက်မြက်စူးရှ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်လျက်ဖြစ် ပေါ်လာ၏။

၈။ ဥပေက္ခာ = ဝိပဿနပေက္ခာ = အာဝဇ္ဇနပေက္ခာ။ ထိုထိုရုပ်နာမ်
 ကြောင်းကျိုး သင်္ခါရအာရုံ၌ ဝိပဿနာဘာဝနာစိတ်ကို အလယ်
 အလတ် လျစ်လျူရှုမှုသဘော၌ တည်အောင်ထားတတ်သော
 တတြမဇ္ဈတ္တတာ စေတသိက်သည် ဝိပဿနပေက္ခာမည်၏။

ဝိပဿနာဇောစိတ်၏ ရှေ့၌ရှိသောမနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း =
 (ဆင်ခြင်ဆုံးဖြတ်စိတ်)နှင့်ယှဉ်သော စေတသိက်သည် သင်္ခါရ
 တရားတို့၏ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ အသုဘသဘောမှန်ကို ဆင်ခြင်ရာ၌
 သင်္ခါရအာရုံတို့အပေါ်ဝယ် အညီအမျှ လျစ်လျူရှုသည်၏ အစွမ်းဖြင့်
 ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အာဝဇ္ဇနပေက္ခာမည်၏။

၉။ သတိ = ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ ဆန့်ကျင်ဘက်နိဝရဏ အညစ်အကြေးကင်းစင်နေသဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက်နိဝရဏတရားသည် မလှုပ်ရှားစေနိုင်ရကား သင်္ခါရအာရုံ၏ အပေါ်၌ ဤစွဲမြဲစွာ တည်သော (မြဲမြန်စွာမြေ၌စိုက်ထူထားအပ်သော မယိမ်းမယိုင် ကျောက်စာတိုင် ကဲ့သို့ မတုန်လှုပ်သော တောင်မင်းနှင့်တူသော) သတိသည်လည်း ဖြစ်ပေါ်၍နေ၏။

ဤဥပက္ခိလေသတရားတို့တွင် အမှတ် ၂ မှစ၍ ဤအမှတ်၉ သို့တိုင်အောင်သောတရားတို့သည် ဥပက္ခိလေသ တရားများ မဟုတ်ကြပေ။ ဥပက္ခိလေသတရားများ၏ တည်ရာဝတ္ထုတို့သာ ဖြစ်ကြပေ၏။ ဤပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိ၊ သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သုခ၊ ဗုဒ္ဓိ၊ သတိ၊ ဥပေက္ခာ ဟူသော ဤ (၈) မျိုးသောတရားတို့သည်၊ ဝိပဿနာရှုနေသောဉာဏ်နှင့် အတူယှဉ်၍ဖြစ်ပေါ်နေကြသော စေတသိက်သင်္ခါရတရားတို့ သာဖြစ်ကြသည်။ ဝိပဿနာ ဉာဏ်နှင့် စိတ္တက္ခဏတစ်ခုအတွင်း၌ အတူယှဉ်၍ဖြစ်ကြသော စိတ်စေတသိက်(၃၄)လုံးတို့တွင် အားလုံး ပါဝင်ကြ၏။ ပုထုဇဉ် နှင့်သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ယင်းတရားတို့မှာ ဝိပဿနာ ဇောစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သာဖြစ်ကြရကား ယင်းတို့သည် ဥပက္ခိလေသ တရားများ မဟုတ်ကြပေ။ သို့သော် ယင်းတရားတို့ကို အာရုံပြု၍ ---

ဤတရားသည်ငါ့ဟာတည်း။ ဤတရားသည် ငါတည်း။ ဤတရားသည်ငါ၏အတ္တတည်း။ (ငါ၏ဉာဏ်၊ ငါ၏ပီတိ တည်း) ဟူ၍ ဤသို့စွဲယူခဲ့သော် တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ သည် ဖြစ်ပေါ်၍လာကြကုန်၏။ ယင်းတဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့သည်သာ ဥပက္ခိလေသတရားတို့တည်း။ ယင်းပီတိ(လ)ဥပက္ခိလေသ(၈)မျိုး တို့ကို မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဟု စွဲယူမိပြန်သော် ဝိပဿနာ လမ်းကြောင်းလွဲချော်

သွားတော့၏။ (မဂ်စစ်ဖိုလ်စစ်ဟုထင်ကာ ဝိပဿနာလုပ်ငန်းကို စွန့်လွှတ်၍ သာယာလျှက် ထိုင်နေသောကြောင့် ဝိပဿနာလမ်းကြောင်း လွဲချော်သွားခြင်းဖြစ်သည်။)ဒါကြောင့် ဥပက္ခိလေသတို့ကို ကျော်လွန်၍ သွားအောင် ကျင့်ရမည်ဖြစ်သည်။

ပီတိ(လ)ဥပေက္ခာဟူသော သင်္ခါရတရားတို့၏ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တအခြင်းအရာအားဖြင့် အာရုံယူလျက်ရှိသော ဝိပဿနာဇောတို့ကို၎င်း၊ ဝိပဿနာဇော၏ ရှေ့၌ရှိသောမနောဒွါရဝဇ္ဇန်းနှင့် အတူ ယှဉ်တွဲလျက်ရှိသော ဝိပဿနာမနောဒွါရိက စိတ်အစဉ်များ ကို၎င်း။ နာမ်ဃနအသီးသီးပြုအောင် စိတ္တက္ခဏတိုင်း၏ ဖြစ်မှုကို ဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်၍ လက္ခဏာတင်၍ရှုပါ။

၁၀။ နိကန္တိ = နိကန္တိဟူသည် - ဝိပဿနာနိကန္တိ = ဝိပဿနာ၌ အလိုရှိသော (ငဲ့ကွက်တပ်မက်သော) သိမ်မွေ့သောနိကန္တိတည်း။ မှန်ပေသည်။ ဤသို့ဩဘာသအစ ဥပေက္ခာအဆုံးရှိသော တရားတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဝိပဿနာ၌ ငဲ့ကွက်ခြင်း ကိုပြုလျက် သိမ်မွေ့သည်လည်းဖြစ်သောငြိမ်သက်သည်လည်း ဖြစ်သော ဝိပဿနာ၌တပ်မက်မှုနိကန္တိ(လောဘ)သည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုနိကန္တိ၏ သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ်၊ ငြိမ်သက် သည်၏ အဖြစ်သည် ဝိပဿနာဘာဝနာ၏ စူးရှလွန်ကဲမှုဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာရကား ထိုနိကန္တိ၏ ကိလေသာဖြစ်မှုကိုပင် သိနိုင်ခဲ့သောကြောင့် ထိုနိကန္တိကို ကိလေသာဟု ဉာဏ်ဖြင့်ရှုခြင်း ငှာပင်မတတ်ကောင်းဖြစ်နေတတ်၏။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဤသို့သောသဘောရှိသော ဝိပဿနာဘာဝနာ၌ မွေ့လျော်ပျော်ပိုက်နှစ်ခြိုက်မှုမျိုးသည် ငါ၏သန္တာန်ဝယ် ရှေးယခင်က မဖြစ်ခဲ့ဘူးပေ။ မချွတ်ဧကန် ငါသည်မဂ်ဖိုလ်သို့ ဆိုက်လေပြီ ဟူသော စိတ်ဓာတ်မျိုးသည်ဖြစ်နေတတ်၏။ ဝိပဿနာဘာဝနာ၌ နှစ်ခြိုက်

မွေ့လျော် အပျော်ကြီးပျော်နေမှုဟု ယောဂီကထင်နေ တတ်၏။ နိကန္တိ(လောဘ) မှန်းပင်မသိဖြစ်နေတတ်၏။ သို့သော် ယင်းနိကန္တိကို ထက်မြက်စူးရှသော ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်ရှု၍ ရနိုင်သည်သာဖြစ်၏။

ထိုနိကန္တိမှာ လောဘမူသောမနဿဝေဒနာနှင့်ယှဉ်သော တရားဖြစ်သဖြင့် လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိအုပ်စု။ လောဘ၊ မာနအုပ်စု ထိုက်သလို ဖြစ်နိုင်၏။ ယင်းသိမ်မွေ့သော နိကန္တိပါဝင်သော မနောဒွါရိက ဇောဝိထိ စိတ်အစဉ်ကို နာမ်ဃနအသီးသီးပြုအောင် ဖြုခွဲဖျက်ဆီးလျက် နိကန္တိနှင့် တကွသောနာမ်တရားတို့ကို လက္ခဏာယာဉ်သုံးချက်တင်၍ ရှုပွား သုံးသပ်ပါ။

ဤနိကန္တိမှာ ဥပက္ကိလေသလည်းဖြစ်၊ နိကန္တိကိုပင် အာရုံပြု၍ ငါ့ဟာ၊ ငါ၊ ငါ၏အတ္တဟု ဖြစ်နိုင်သည့်အတွက် တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ၊ တည်းဟူသော ဥပက္ကိလေသတရားများလည်း ထပ်၍ဖြစ်နိုင်သည့် အတွက် ဥပက္ကိလေသ၏ တည်ရာမှီရာ - ဝတ္ထုလည်းဖြစ်ပြန်၏။ ထို့ကြောင့် နိကန္တိသည် ဥပက္ကိလေသနှင့် ဥပက္ကိလေသဝတ္ထုဟူသော အမည်နှစ်မျိုးကိုရရှိသည်။

ညစ်ညူးကြောင်းတရားမထင်နိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်များ

- ဝိပဿနာကိုညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ဥပက္ကိလေသတရား ၁၀ ပါးတို့သည် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ မထင်လေကုန်သနည်းဟူမူကား-
- ၁။ အရိယမဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်တို့သို့ ဆိုက်ရောက်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်။
- ၂။ သီလပျက်စီးခြင်း၊ သမာဓိပျက်စီးခြင်း၊ ပညာကျင့်စဉ်လွဲချော်ခြင်း ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်။
- ၃။ ဝိပဿနာတရားကိုပွားများအားထုတ်ပါသော်လည်း စိတ်ဓာတ် ကျဆင်းတွန့်ဆုတ်ခြင်းဖြစ်၍ အားထုတ်မှုပယ်စွန့်ထားသော ပုဂ္ဂိုလ်။

၄။ သီလစသည်ပြည့်စုံပါလျက် ပျင်းရိ၍ ဝိပဿနာတရားကို အားမထုတ်သောပုဂ္ဂိုလ်။

ဤပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးတို့၌ ဥပက္ကိလေသတရား ၁၀ ပါးတို့သည် မထင်နိုင်ကြကုန်။ ကျင့်စဉ်မှန်၍ ပညာဘာဝနာကို မပြတ်အားထုတ် သော အာရဒ္ဓဝိပဿက ပုဂ္ဂိုလ်များအား မချွတ်ဧကန် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၍ လာကုန်လတ္တံ့။

မှာထားချက်” ဤကဲ့သို့ ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့ကို ဝိပဿနာရှုရာ ၌ ရှေးဦးစွာ ကလာပ်မှုန်တို့ကို ခန္ဓာကိုယ်နှင့် အပြည့်မြင်အောင်၎င်း၊ နောက်ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌တွေ့သမျှသောအသိတို့ကို ပေါင်း၍ တစ်ပြိုင် နက်ဖြစ်ပျက်ကုန်ဆုံးကို ခန္ဓာကိုယ်တွင်းက လှုပ်လှုပ်ဖြုတ်ဖြုတ်တွေ ပေါ်လာသည် အထိ ဖြန့်၍ဖြန့်၍ရှုပေးပါ။ ခန္ဓာကိုယ်တွင်းက လှုပ်လှုပ် ဖြုတ်ဖြုတ်တို့ ပေါ်လာသောအခါ ကလာပ်မှုန်၊ အသိတို့နှင့်ပေါင်း၍ တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ပျက်ကုန်ဆုံး အနိစ္စတို့ကိုရှုပါ။ နောက်ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းတို့သည် ဘယ်လောက်ပင်မြန်မြန် ဉာဏ်နှင့်မှီအောင်လိုက်၍ ရှုရပါမည်။ အဖြစ်ကိုလည်းမြင်စေ။ အပျက်ကိုလည်းမြင်ပါစေ။ လက္ခဏာယာဉ်တင်ရာတို့၌ကျတော့ ဤရုပ်နာမ်တို့သည် မမြဲတာ လည်းမပြောနှင့် ပင်ကိုသဘောကိုက ဖြစ်ပြီးပျက်တဲ့အမျိုးဖြစ်နေ၍ မမြဲတာအနိစ္စ၊ အနိစ္စဟု ဖြစ်ပျက်နှင့်ကပ်ယှဉ်၍ မမြဲတဲ့သဘောကို ဖြည်း ဖြည်းခြင်းမြင်အောင်ကြည့်ပါ။ (ရေဖြစ်ပျက်နှင့် နောက်ဖြစ်ပျက်တို့၏ အကြားအကြားတို့၌လည်း ပြတ်စဲ ပြတ်ခြား၍သွားပုံကိုလည်း မြင်အောင်ကြည့်ပါ) နောက်တစ်ခါ ဤရုပ်နာမ်တို့သည် အနစ်မရိ၍ တာလည်းမပြောနှင့် ဖြစ်ပျက်ကုန်ဆုံးသွားတာကိုက အနစ်မရိ၍ အတ္တမဟုတ်၊ အနတ္တ အနတ္တဟု ဖြစ်ပျက်နှင့်ကပ်ယှဉ်၍ အနစ်မရိတဲ့ သဘောကို ဖြည်းဖြည်းခြင်းမြင်အောင်ကြည့်ပါ။ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း

သဘောတို့သည် အမြဲမပြတ်တရစပ်နှိပ်စက်နေသည်တို့ကို ခံနေရသဖြင့် ဆင်းရဲတဲ့သဘောကို ဖြည်းဖြည်းခြင်းမြင်အောင်ကြည့်၍ ဒုက္ခဟူပါ။

ဧကပစ္စုပ္ပန်ဆိုက်အောင်ဟုဆိုရာ၌ ရုပ်နာမ်တို့၏ အချိန်ကာလအလွန်တိုတောင်းစွာ အခုဖြစ်၊ အခုပျက်တို့ကို တိုတောင်းသထက် အလွန်တိုတောင်း၍လာအောင်ဟု အတင်းကပ်၍ရှုခြင်းဖြစ်သည်။ ဤသို့ ရှုဖန်များသောအခါ တကယ့်အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တလက္ခဏာတို့သည် ဉာဏ်မှာထင်ရှား၍လာလတ္တံ့။ (နောက်အရှုခံနှင့် ရှုဉာဏ်တို့သည်လည်း ပြိုင်၍ပြိုင်၍ ကုန်ဆုံးဟုလည်းရှုပါ။)

ဥဒယဗ္ဗယပိုင်းပြီး၏။

ဘင်္ဂဉာဏ်ပိုင်း

သင်္ခါရတရား(ရုပ်နာမ်တရား) တို့ကို တွင်တွင်ကြီးဝိပဿနာ ရှုပွားနေသဖြင့် ရှေ့ဘာဝနာဉာဏ်နှင့် နောက်ဘာဝနာဉာဏ်တို့သည် ဆက်စပ်မိနေရကား ဝိပဿနာဉာဏ်သည်လည်း အလွန်အားကောင်း၍လာ၏။ ထက်မြက်လာ၏။ စူးရှလာ၏။ ရဲရင့်လာ၏။ သန့်ရှင်းလာ၏။ အရှိန်ကောင်းလာ၏။ သို့ပါသောကြောင့် သင်္ခါရတရား(ရုပ်နာမ်တရား)တို့၏ အဖြစ်ကိုနုလုံးမသွင်းတော့ပဲ အပျက်ကိုသာ တစ်ဖက်သတ်တည်းနုလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် ရှေ့ရှေ့ဝိပဿနာ ဉာဏ်တို့၏ အားကြီးသောမှီရာ ဥပနိဿယပစ္စယ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေးမှု အရှိန်အဝါသတ္တိထူးကြီးကို ဆက်ခံလာခဲ့ရသော နောက်နောက်သော ဝိပဿနာဉာဏ်တို့နှင့် ယှဉ်တွဲလျှက်ရှိသော (သတိ)သည် သင်္ခါရတရား(ရုပ်နာမ်တရား) တို့၏ ကုန်မှု၊ ပျက်မှု၊ ပြိုမှု၊ ချုပ်မှုသဘော၌ သာလျှင် ကောင်းစွာတည်၍ (ကောင်းစွာစူးစိုက်ရှုနိုင်၍) နေပေ၏။

ထိုအခါရုပ်နာမ်တို့၏ အဖြစ်ချည်းငင်း၊ အပျက်ချည်းငင်း၊ တစ်သန့်တစ်သန့်ပြု၍ မြန်မြန်လိုက်၍ပါ။

၁။ အနိစ္စဗယဋ္ဌေန။ သင်္ခါရတရား(ရုပ်နာမ်တရား)တို့၏ ကုန်မှု၊ ပျက်မှု၊ ပြိုမှု၊ ချုပ်မှုသဘောကို အာရုံယူ၍ (ဉာဏ်ဖြင့်မြင်အောင် ကြည့်၍) အနိစ္စ အနိစ္စဟုကပ်၍ပါ။

၂။ ဒုက္ခဘယဋ္ဌေန။ သင်္ခါရတရား(ရုပ်နာမ်တရား)တို့၏ ကုန်ကုန်ပျက်ပျက်ပြိုပြိုချုပ်ချုပ် ပျောက်ပျောက်နေသည်ကို ဉာဏ်နှင့် မြင်အောင်ကြည့်၍ ကြောက်လန့်ဖွယ်ဟုအာရုံပြု၍ ဒုက္ခဒုက္ခဟုလက္ခဏာ မြင်အောင်ရှု။

၃။ အနတ္တာအသာရကဋ္ဌေန။ သင်္ခါရတရား(ရုပ်နာမ်တရား) တို့၌ ခိုင်မာသည့်အနစ်သာရ (အမာဓာတ်) အတ္တမရှိမှုသဘောကို ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင်ကြည့်၍ အနတ္တ အနတ္တဟု လက္ခဏာမြင် အောင်ရှု။ (မည်သည့်ရှုကွက်ကိုရှုရှု လက္ခဏာမြင်ပါစေ၊ အမြဲပါပါစေ)

၄။ ရံခါအသုဘသဘောကိုလည်းရှုပါ။

နာသီးဖျားကစောင့်၍ ဝင်လေတစ်ရှု၏ ထိသိ ထိသိ ထိသိ (အရှုရုပ်လိုက်သည်နှင့် ထိသိကုန်သွားပြီဟုငင်း) ထွက်လေတစ်ရှိုက်၏ ထိသိ ထိသိ ထိသိ (အရှိုက်ရုပ်လိုက်သည်နှင့် ထိသိကုန်သွားပြီဟုငင်း) ထိသိရုပ်နာမ်အစုံတို့၏ နာသီးဖျားမှာပေါ်၍ နာသီးဖျားမှာပျောက်သွား(ကုန်သွား)သည်ကို မလွတ်တမ်းကမ်း၍ ရှုကြည့်နေပါ။

ဤသို့နာသီးဖျားထိသိ အစုံကလေးတွေသည် ပေါ်လာလိုက်ပျောက်ဆုံးကုန်သွားလိုက်ကို ရှုကြည့်လိုရှင်းကနဲ ရှင်းကနဲ ပြတ်သားစွာ မြင်လာသောအခါ နာသီးဖျားထိသိတို့၏ အလွန်တိုတောင်းစွာ ဖြစ်ပျက်တို့ကို အတင်းကပ်၍ကပ်၍ရှုနေပါ။

ထိသိတို့သည် နာသီးဖျား၌ အစကတည်းက အမြဲရှိနေတာ မဟုတ်ပဲ ရှုလိုက်၊ ရှိုက်လိုက်မှဖြစ်ပေါ်လာ၍ အရှူ အရှိုက်ရပ်လိုက် သည်နှင့် ထိသိတွေကုန်ပျောက် လုံးဝမရှိသွားသည်ကို မြင်အောင် ကြည့်၍အခုဖြစ်၊ အခုပျက်သော ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ဆဲ၊ ပျက်ဆဲကိုမြင်အောင် ကြည့်၍ပါ။

ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ဆဲ ပျက်ဆဲကိုရှုလို၊ ကျေညက်၍သွားသောအခါ နာသီးဖျားရပ်နာမိထိသိတို့၏ အဖြစ်ကိုအာရုံမပြုတော့ပဲ အပျက်ချည်း အပျက်ချည်းဟု တစ်ဖက်သတ်တည်း အာရုံပြု၍ ရှုနေပါ။ ထိုအပျက် ချည်း အပျက်ချည်း ရပ်နာမိတို့ကို (တစ်ဖန်ပြန်၍) အဖြစ်ချည်း အဖြစ်ချည်းဟုလည်း ဉာဏ်နှင့်ပြောင်း၍ရှုချေပါ။ နောက်အပျက်ချည်း တစ်လှည့်၊ အဖြစ်ချည်းတစ်လှည့်တို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုချေပါ။

နောက်ခန္ဓာကိုယ်ကိုခြုံကြည့်၍ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းက ကလာပ်မုန်တို့နှင့် ထင်ရှားသမျှသောအသိ။ လှုပ်လှုပ်ဖြုတ်ဖြုတ်တို့ကို ပေါင်း၍လည်း ဖြစ်ပျက်ကုန်ဆုံးမရှိသွား၍ပြတ်ခြား၍နေသော တကယ့်အနိစ္စကိုလည်းမြင်အောင်ကြည့်၍ ဖြတ်ဖြတ်ရှုပေးပါ။ ရှေ့ရပ်နာမိနှင့် နောက်ရပ်နာမိတို့၏ အကြား အကြားတို့၌ တကယ့် ပြတ် ခြားကိုမြင်သောအခါ လွန်ခဲ့သော အတိတ်အာရုံနှင့်အတိတ် ရပ်နာမိ၊ အတိတ်ဘဝတို့သည် ဖြစ်ပျက်ကုန်ဆုံးသွား၍ လုံးဝမရှိတော့ ဟုရှုချေပါ။ အနာဂတ်ရပ်နာမိအနာဂတ်ဘဝတို့သည်လည်း၊ မရောက်ရ မဖြစ်ရသေးသဖြင့် လုံးဝမရှိသေး၍ အလိုလိုချုပ်ဆုံးနေဟုရှုချေပါ။ ဤသို့ရှုချေပါ များသောအခါ အတိတ်အာရုံ၊ ရပ်နာမိနှင့်၊ ဘဝတို့ကို လမ်း၍ တွယ်ငြိ နေသော အခွဲခတ်တို့သည် ပြတ်စဲသွား၍ အတိတ် ဘက်၌ ဘာမှမရှိ ရှင်း၍သွားတော့၏။ အနာဂတ်ဘက်၌လည်းဖြစ်စရာ ရပ်နာမိ အခုအပုံ တို့ရှိမနေဟု ရှုပါမျှားသောကြောင့် တကယ့်ကိုမရှိ သည်ကိုဉာဏ်၌ရှင်း၍သွားပြန်တော့၏။ ဒီအခါပစ္စုပ္ပန်ဆိုက်အောင်

ရှုနေရ၏။ အလွန် တိုတောင်းစွာရှုလို၊ အစိုန်ရလာသောအခါ လှုပ်လှုပ်ဖြုတ်ဖြုတ် ရပ်နာမိ တို့၏ အဖြစ်ကို အာရုံမပြုတော့ပဲ အပျက်ချည်း အပျက်ချည်းဟု တစ်ဖက်သတ်တည်း ရှုရ၏။ နောက်အပျက်ချည်း ရှုကွက်ကို (တစ်ဖန် ပြန်၍) အဖြစ်ချည်း အဖြစ်ချည်းဟု ဉာဏ်နှင့်ပြောင်း၍ရှုချေပါ။ ဤအဖြစ်ချည်းတစ်လှည့်၊ အပျက်ချည်းတစ်လှည့် ရှုချေ၍ အစိုန်ရလာ သောအခါ ကလာပ်မုန်ကလေးတွေသည် စိမ်းပြာပြာအရောင် တောက်ရွှေတညို ဖြစ်ပျက်ဖြစ် ပျက်နှင့် ပြေးရင်းပြေးရင်း ပျောက်ပျောက် သွားသည်ကိုတွေ့ရမိမိမည်။ နောက်ဒီထက်ဒီရှုအားကောင်းလာ သောအခါ ရှုရင်းရှုရင်း ရှုကွက်ဟာ ပျောက်သွားပြီး ရှုဉာဏ်သည် ဘယ်ကိုရှုရမုန်းမသိဖြစ်ပြီး ရှုကွက်က သလိုဖြစ်နေတော့၏။ ဒီအစိုန်၌ အသက်ရှူရပ်၍ ဟာတာတာကြီး ဖြစ်ပြီးငြိမ်နေတော့၏။ တက်တက် လေးကြာမှ သတိရပြီး အသက်ရှုတော့၏။ လှုပ်လှုပ်ရှုကွက်လည်း ပြန်၍ပေါ်လာတော့၏။ ဤကဲ့သို့ အကြိမ်ကြိမ်တွေ့ရတတ်၏။ (ဤသို့ရှုရင်းနှင့်လည်း တစ်ဖက်သို့ ကူးကူးသွားအောင်ဟု စိတ်ကို ညွတ်ညွတ်ပေးပါ။)

ဤကဲ့သို့ အဖြစ်ချည်း၊ အပျက်ချည်းဟုရှုပါမျှားသောအခါ ကလာပ်မုန်တွေဟာမထင်ရှားတော့ပဲ ခန္ဓာတွင်းက လှုပ်လှုပ်ဖြုတ်ဖြုတ် နှင့် အသိတို့ကိုပဲ ရိပ်ရိပ်ရိပ်ရိပ်နှင့် အလွန်လျှင်မြန်စွာပြေးနေ သလိုဖြစ်နေ တော့၏။ နောက်ဖျင်းဖျင်းဖျင်းဖျင်းတွေတက်လာပြီး ခန္ဓာကိုယ်ကြီးနှင့် အပြည့် ဆန်ကွဲကွဲသလိုဖြစ်နေတော့၏။ ထိုဖျင်းဖျင်းရပ်နာမိတို့ကို ဝင်လေ ထွက်လေတို့နှင့်ကပ်၍ အပျက်ချည်းဟု ဉာဏ်နှင့်လိုက်နေ ရ၏။ နောက်လမ်းလျှောက်ယင်းလည်း ခြေဖဝါးကရွေ့ တစ်ကိုယ်လုံး သို့ တက်တက်သွားသော ဖျင်းဖျင်းတို့နှင့်ကပ်၍ အပျက်ချည်း အပျက် ချည်းဟု တစ်သွင်တည်းရှုနေရတော့၏။

ပြစ်ဒြပ်လောက်။ ဒါနဲ့ မျက်နှာရောင်အပ်နေတဲ့ အရွယ်အရွယ်ကို ငါ့အဖေက
 များတတ်၍ ရှုလိုက်သလိုနှင့် ငွေပြဲပျော်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးက ခေါ်လာတဲ့ပြီ
 ဟန်နိုင်းလို့ အခေါ်ခံရတဲ့ပြီ။ ပြစ်ဒြပ်နေတာပဲ။ ဒါကိုယ်တော်၍ ရှုရင် ရှုရင်နှင့်
 ပုဂ္ဂိုလ်အား ခေါ်ပြောလေပြစ်လေပြီ။ ရှုရတာအားမရှိတတ် အခေါ်ခံရ မနေတာပဲ။
 အဖေကဲ့ရဲ့ အပြစ်ဒြပ်ပျော်လို့ အငိုက်သင့် ရှာဖွေလေ၏။ ခေါ်ပြောပြောရင်ကို
 ခေါ်ခံရပြန် အရာကတော့လေပြီ။ နောက်တော့ အရှိန်နှင့်ပြောထုတ်လိုက်သ
 လိုပြစ်ပြီ။ ရှုထုတ်ပေးသလို၍ များတော့၏။

ကိလေသာဝင်ပျိုမျိုးနှင့် ချုပ်ဝံ့အမျိုးမျိုး

ကာလတစ် ဝက်တံမြောက်ကျပြီးလျှင်အော့ ကိလေသာကို ဒီတိက္ကမ
 ကိလေသာ၊ စိတ်မှောင်၍ လေသာ၊ ခေါ်သမ္မော ကိလေသာကို ပြစ်နေ ခြင်္သေ့
 ပရိယတ္တနကိလေသာ၊ ကိလေသာကို ပြစ်နေရာမှာ ညီပျတ်၍ လာလျှင်
 ပြစ်ခေါ်၍လာသည့် ရုပ်နာမ်နှစ်ခု တို့၏အတွင်း၌ ကိန်းဝင်၍နေသော ကိလေ သာကို
 အနုသယကိလေသာဟုခေါ်သည်။ ၁) မြတ်သို့ ဒီတိက္ကမ မကိလေသာကို
 သီလဖြင့်ထိန်း၍ ဝယ်သတ်ရမည်။ စိတ်မှောင်၍ ပြစ်ခေါ်၍ နေသော ကိလေသာကို
 "ပြစ်တယ်၊ ပြစ်တယ်" ဟု စွဲဖက်၍ပြောသော သမာဓိဖြင့်ဝယ်သတ်ရမည်။
 ရုပ်နာမ်နှစ်ခုတို့၏ အတွင်း၌ ကိန်းဝင်၍ နေသော အနုသယ ကိလေသာကိုတော့
 ရုပ်နာမ်နှစ်ခုတို့ကို အစိတ်အစိတ် ရှုခြင်းစိတ် ဖြစ်၍ ရှုမှတ်၍ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်
 တို့ဖြင့် ဝယ်သတ်ရမည်ဖြစ်သည်။

ဝိပဿနာအားထုတ်၍ အားပြည့်လာသောအခါ ဉာဏ်စဉ်က ကောင်းရာ
 တက်၍ ချုပ်ဝံ့အမျိုးမျိုးကိုတွေ့ ရတတ်လေသည်။ ပြစ်ပျက်ကို ရှုနေရင်ကြည့်ရင်
 သလိုဖြစ်ပြီး ရှုကွက်ချုပ်ပျောက်သွားပြီး ဖိပ်ပျက်သလို ဖြစ်တတ်ခြင်း။ ရှုကွက်ဟာ
 ဖြတ်ခနဲ ဖြတ်တောက်သွားတတ်ခြင်း။ ရှုကွက် ချုပ်ပျောက်သွားပြီး ရင်၊ ရင်ကြီး၊
 ပြစ်သွားတတ်ခြင်း။ ရှုကွက်မှရုန်းထွက်၍ လွတ်မြောက်သလို ဖြစ်သွားတတ်ခြင်း။
 အလင်တောက်သို့ ရုန်ထွက်သလို ဖြစ်ခြင်း။ ရှုကွက်မှအတွင်းတက်သို့
 ပြောဝင်သလိုဖြစ်ခြင်း။ အပြင်အရံ တွေပေါ်သို့ တွယ်ပြီးနေသောကိလေသာတို့ကို
 ရုပ်သိမ်လိက်သလိုဖြစ်ခြင်း။ ဝါဂွမ်းဖိုင်၏အတွင်း၌ အပြည့်ရှိနေသော ဆီတွေကို
 ဆေးထိုးအပ်ဖြင့် နှပ်ထုတ် လိုက်၍ ဝှမ်းဖိုင်ချည်ကျန်ရစ်ခဲ့သလို ရုပ်နှစ်ခုတို့၏
 အတွင်း၌ အပြည့် ရှိ၍နေသော (ကိန်းဝင်၍နေသော) ကိလေသာတို့ပျောက်တိုက်
 နှပ်ပျက်လိုက် သလိုဖြစ်ပြီး နှစ်ကိုယ်အစွန်ချည်း ကျန်ရစ်ခဲ့သလို ဖြစ်တတ်ခြင်း။ စတု
 အချုပ် တို့ကို တွေ့ ရတတ်ပါသည်။ ဘယ်မျှန်ချည်ကိုတွေ့ တွေ့ ကိလေသာ ကာမ
 ရာဂ တို့ဖြင့် ဆန်းစစ်၍ယူပါ။

ဤသို့ ပျော်ပျော်ခြင်းဖြင့် ရုပ်ရိပ်တို့ကို တစ်ယှပ်တည်း
 တွေ့ရသောအခါ နောက်တစ်ရက်၌ ဖြစ်လာ၏။ ရှုကွက်တို့ကွေ့ပြဲပြီး
 အပျော့ပျော်ခြင်းဖြင့် အပျော့ပျော်နေသောပျော် ဖြစ်ဖြစ်လေ၏။
 အပျော့ပျော်နေသောအခါမှာ အပျော့ပျော်လေ ဖြစ်ဖြစ်လေ၏။
 ယင်းအပျော့ပျော်ခြင်းဖြင့် ရုပ်ရိပ်တို့ကို ဖြစ်ရိပ်ရိပ်
 ယင်းအပျော့ပျော်ခြင်းဖြင့် ကျန်ရင်း ကျန်ရင်းပျော် အရမ်း အရမ်း
 ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ဖောက်ခွဲခြင်း ဖောက်ခွဲခြင်းဖြစ်ဖြစ်သွားတော့၏။

ဤသို့ ပျော်ပျော်ခြင်းဖြင့် ရုပ်ရိပ်တို့ကို တစ်လေ
 ယှပ်လေတို့နှင့်တူ၍ အပြစ်ချည်းကုန်ရင်း အပျက်ချည်းကုန်ရင်း
 ဖြစ်ပျက်ချည်းကုန်ရင်းတို့ကို တစ်ယှပ်တည်း ယှပ်၍ယှပ်၍ ရှုရ၏။
 ဟစ်ခေါ်တစ်ခါမှတစ်ခါတည်း တစ်လေတစ်လေ ဖြစ်ဖြစ်လာ၏။
 ရှုရသောအခါကိလေသာလည်းဖြစ်ဖြစ်လာ၏။ ရှုရတာခရောက်တော်
 သောနဲ့ အရသာပျော်ဖြစ်ဖြစ်လေ၏။ နွေဘိုးယိုလည်း အပ်နှင့်ဆွသလို
 နွေဘိုးယိုသလိုဖြစ်ဖြစ်လေ၏။ နွေဘိုးယို ခေါင်း၊ ခါး၊ ခြေ၊ လက်၊
 ခြင်္သေ့ကိုယုတ်၍ ထွတ်၍ နွေဘိုးယိုတွင်းကလင်ရှားသမ္ပူသော
 စွန်နယ် တော်ကလယ်တို့၏ အဆက်မပြတ် တရစပ်ကုန်ရင်းမရှိတို့
 ဖြစ်လာလျှင် ကြီးလာရာ နွေဘိုးယိုကြီးက အခွန်ကြီးလိုဖြစ်နေတော့၏။
 ဒီအခါ အခွန်ကြီးပါကုန်ရင်းမရှိဟု ထည့်၍ရှုလေးရ၏။ နောက်အဖျဉ်း
 ဝေဖို့၊ အနိစ္စ၊ နဂ္ဂ၊ အနတ္တ တို့ကို တစ်ယှပ်တည်းရှုချေရ၏။ နောက်ပဋိစ္စ
 သမုပ္ပါဒ် အဝါရုပ်၊ အဝါဝါ၊ အနာသဝါ၊ ဗျာဓိတို့ကိုလည်းရှုချေရ၏။
 ဤတို့သို့ ရှုရင်းနှင့်ကြာသော် အစွန်နှင့်စူဉာဏ်တို့သည် မျက်နှာ
 ခြင်းဆိုင်သကဲ့သို့ ဖြစ်လာ၏။ အစွန်နှင့်စူဉာဏ်တို့သည် မျက်နှာခြင်း
 အပို တစ်ညီတည်း ဖြစ်နေတော့၏။ ဒါကိုဆက်၍ ရှုရင်းရှုရင်းနှင့်
 အစွန်၏ ကျောရဲ့ နောက်မှအစွမ်းသာရှိမည် ရှမ်းသာရှိမည်ဟု ဉာဏ်မှာ

(ဤစာအုပ်၌ကျင့်စဉ်မဏ္ဍိုင်သည် ခန္ဓာကိုယ်နှင့်အပြည့် ကလာပ်မှုန်တို့ရယ်၊ ခန္ဓာကိုယ်တွင်းက လှုပ်လှုပ်ဖြုတ်ဖြုတ်တို့ရယ် ခန္ဓာကိုယ်၌ ထင်ရှားသမျှသောအသိတို့ရယ်၊ ဒီသုံးမျိုးတို့ကို တစ်ပေါင်း တည်းပြု၍ ရှုလေ၊ ရှိုက်လေတို့နှင့်တွဲ၍ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ပျက်ကုန်ဆုံး အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတို့ဖြစ်သည်။ ရုပ်နာမ်တို့၏ အတွင်းမှာကိုက အဖြစ်ဓာတ်၊ အပျက်ဓာတ်၊ အနိစ္စဓာတ်၊ ဒုက္ခဓာတ်၊ အနတ္တဓာတ်တို့ ပါနေသည်ကိုသိထားပါ။)

ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံကျင့်စဉ်

ဘုရားရှင်သည် ဤဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံကျင့်စဉ်ကို မာလုကျသုတ္တန်။ ဗာဟိယသုတ္တန်တို့၌ ဟောတော်မူ၏။

- ၁။ ရူပါရုံသည်မြင်အပ်သောကြောင့်ဒိဋ္ဌမည်၏။
- ၂။ စက္ခုဝိညာဉ်နှင့် တကွ စက္ခုဒွါရဝီထိအတွင်း၌တည်ရှိသော ဝိညာဉ်ဟူသမျှသည် (ထိုရူပါရုံကိုဆက်လက်အာရုံယူသည့် မနောဒွါရိကဝိညာဉ်ဟူသမျှသည်) ရူပါရုံကိုမြင်တတ်သော အနက်သဘောကြောင့်ဒိဋ္ဌမည်၏။
- (က) မြင်အပ်သောရူပါရုံ။ မြင်တတ်သောစက္ခုဒွါရဝီထိ မနောဒွါရဝီထိ။
- (ခ) ကြားအပ်သောသဒ္ဓါရုံ။ ကြားတတ်သော သောတဒ္ဓါရဝီထိ။ မနောဒွါရဝီထိ။
- (ဂ) တွေ့အပ်သော ဂန္ဓါရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ။ တွေ့တတ်သော ဃာနဒ္ဓါရဝီထိ-မနောဒ္ဓါရဝီထိ။ ဇိဝှါဒ္ဓါရဝီထိ၊ မနောဒ္ဓါရဝီထိ။ ကာယဒ္ဓါရဝီထိ၊ မနောဒ္ဓါရဝီထိ။ နာမ်တရားစု။

ဤရုပ်တရား နာမ်တရားတို့ကို ရှေးဦးစွာသိမ်းဆည်းပါ။ နောက် ဒိဋ္ဌ၊ သုတ၊ မုတ၊ ဝိညာတတရားတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သော

အဝိဇ္ဇာ-တဏှာ-ဥပါဒါန်-သင်္ခါရ-ကမ္မစသော-အကြောင်း တရားကိုရာဇေလျက် အကြောင်းတရားနှင့်တကွသော ယင်းဒိဋ္ဌ သုတ မုတ ဝိညာတ တရားတို့ကို လက္ခဏာယာဉ်သုံးတန်တင်၍ တွင်တွင်ကြီး ဝိပဿနာရူပါ။ ဤသို့ကျင့်သုံးနိုင်ခဲ့သော် သင်သူတော် ကောင်း၏သန္တာန်၌ ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့သည် ဖြစ်ခွင့်မရှိတော့ပေ။ မြင်ကာမျှ ကြားကာမျှ သိကာမျှဖြင့်သာ ဖြစ်၍နေပေလိမ့်မည်။

နိရောဓသစ္စံ နိဗ္ဗာန်

တဒေတံ-သဘာဝတော-ဧကဝိဝံပံ။ ထိုနိဗ္ဗာန်သည် သန္နိ(ပကတိ အငြိမ်းဓာတ်)သဘောအားဖြင့် ၁ မျိုးတည်းသာရှိပါ သော်လည်း သဥပါဒိသေခနိဗ္ဗာနဓာတု ခန္ဓာအကြွင်းနှင့်တကွသော ကိလေသနိဗ္ဗာန်။ နုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတု ခန္ဓာအကြွင်းမရှိသော ခန္ဓာပရိနိဗ္ဗာန်ဟူ၍ မှတ်သားကြောင်းအားဖြင့် ၂ ပါးအပြားရှိ၏။ (သင်္ဂဟအခြေပြု)

နိဗ္ဗာန်ပရမံသုခံ ---

- ၁။ နိဗ္ဗာန်-နိဗ္ဗာန်သည် ပရမံ မြတ်သောသုခံ ချမ်းသာကြောင်း တည်း။ (အကြောင်းနိဗ္ဗာန်)
- ၂။ နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန်သည် ပရမံ မြတ်သော သုခံ ချမ်းသာတည်း။ (အကျိုးနိဗ္ဗာန်) ဤသို့ အကြောင်းနိဗ္ဗာန်-အကျိုးနိဗ္ဗာန်ဟူ၍ ၂ မျိုးရှိပါ သည်။ (နိဗ္ဗာန်ဇောတိကကျမ်း)

ထိုအကြောင်းအကျိုး ၂ မျိုးတို့တွင် ရှေးဦးစွာ ပေါ်လွင် ထင်ရှား၍ နားလည်လွယ်မည်ဖြစ်သော အကျိုးနိဗ္ဗာန်ကိုရေး၍ နောက်မှသိမ်မွေ့ နက်နဲသော ပကတိအငြိမ်းဓာတ်ဖြစ်သော အကြောင်း နိဗ္ဗာန်ကိုရေးပါမည်။

အကျိုးနိဗ္ဗာန်

ဤခန္ဓာကိုယ်၌ မျက်စိ-နား-နှာ-လျှာ-အစောဟူ၍ ဒွါရ ၆ ပါးရှိသည်။ ထို ၆ ပါးတို့တွင် ရင်ရိုးဆုံ၏အောက်၌ရှိသော ရင်ချိုင့်၏ ဘယ်ဘက်ဘေး လက် ၁-၂။ လုံးအကွာလောက်မှာ ငှက်ပျော့နှင့်တူသော နှလုံးဘူးအတွင်း သွေးအကြည်ကိုမှို၍ ဟဒယ ဝတ္ထု ရုပ်ရှိသည်။ ထိုဟဒယ ဝတ္ထုရုပ်ကိုမှို၍ ဘဝင်စိတ်ခေါ် မနောဒ္ဓါရဖြစ်သည်။ ထိုမနောဒ္ဓါရကိုမှို၍ တွေးတောကြံစိတ် (လောဘ-ဒေါသစသော ကိလေသာ) တို့ဖြစ်ကြသည်။ ဒါ့ကြောင့် ထိုနှလုံးဘူးအတွင်းသို့ လှမ်း၍ မှန်း၍

ရှုပုံ ... အခုငါ့စိတ်မှာ လောဘ ဒေါသ ဖြစ်နေသလား မဖြစ်ဖူးလားဟု ရှုကြည့်လိုက်ပါ။ လောဘ ဒေါသ မဖြစ်တာကို တွေ့လျှင် (လောဘ-ဒေါသ-မဖြစ်ဖူး-မဖြစ်ဖူး-မဖြစ်ဖူး-မဖြစ်ဖူး) ရှု၍နေပါ။ အကယ်၍ လောဘ ဒေါသ ဖြစ်တာကိုတွေ့လျှင် (လောဘ ဒေါသ ဖြစ်တယ် ဖြစ်တယ်) ဟု မပျောက်မခြင်း ရှု၍နေပါ။ (ပျောက် သွားမှ) လောဘ ဒေါသ မဖြစ်ဖူး မဖြစ်ဖူးဟုပဲ ဆက်၍ရှုနေပါ။

မှတ်ချက် = လောဘ ဒေါသ ကိလေသာတို့သည် ခန္ဓာတွင်းမှာ အမြဲဖြစ်နေ၍နေသည်မဟုတ်ပဲ ဖြစ်လောက်အောင် အာရုံ တိုက်မှသာ ဖြစ်ကြသည်။ မတိုက်လျှင်မဖြစ်။

ဤသို့ရှုပါများသောအခါ အာရုံမတိုက်၍ လောဘ ဒေါသ တို့မဖြစ်သောအခါ စိတ်မှာ ငြိမ်နေ၍ လောဘ ဒေါသတို့ဖြစ်သော အခါ စိတ်မှာ ပူလောင်၍နေသည်ကို၎င်း။ လောဘ-ဒေါသ- တို့ဖြစ်လို့ ဖြစ်တယ် ဟု ရှုမှတ်လိုက်လို့ ပျောက်သွားသောအခါ စိတ်မှာ အေးချမ်း၍သွားသည်ကို ၎င်း။ တွေ့ရလိမ့်မည်။

အဓိပ္ပါယ်

အာရုံမတိုက်လို့ လောဘ-ဒေါသတို့မဖြစ်၍ စိတ်မှာငြိမ်နေခြင်းသည် ပရမတ္ထတရားတို့၏ မတိုက်လျှင်မဖြစ်သော ပင်ကိုယ် သဘော ဖြစ်သည်။ လောဘ ဒေါသ ကိလေသာတို့ဖြစ်၍ စိတ်မှာ ပူလောင်၍နေခြင်း သည် ကိလေသာတို့၏ နိပ်စက်မှုကို ခံရခြင်း ဖြစ်သည်။ လောဘ ဒေါသ တို့ဖြစ်၍ ဖြစ်တယ် ဖြစ်တယ်ဟု ပျောက်သွားသည်အထိ ရှုမှတ်၍နေခြင်း သည် လောဘ ဒေါသ စသော ကိလေသာတို့ကို ပယ်သတ်နေခြင်းဖြစ် သည်။ လောဘ ဒေါသ ကိလေသာတို့ကို ရှုမှတ်ပယ်သတ်လိုက်၍ ပျောက်သွားသဖြင့် စိတ်မှာ အေးချမ်း၍သွားခြင်းသည် ကိလေသာပူတို့ တစ်ခဏငြိမ်းသော တစ်ခဏ နိဗ္ဗာန်ကိုတွေ့သိရခြင်းဖြစ်သည်။

ဈာန်ရပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိအလိုရှိသလောက် ဓိဋ္ဌာန်၍ ဈာန်ဝင် စား၍နေခြင်းဖြင့် ကိလေသာတို့ကို တော်တော်ကြာအောင် ခွာရုံထား နိုင်၏ ထိုခွာရုံထားနိုင်သလောက် ကိလေသာပူတွေငြိမ်း၍နေ၏။ ထိုငြိမ်း၍ နေခြင်းသည် ခွာရုံထားနိုင် သလောက်ငြိမ်း၍နေသော နိဗ္ဗာန် ကို တွေ့သိ နေရခြင်းဖြစ်သည်။

လောဘ ဒေါသ စသော ကိလေသာတို့ကို လုံးဝပြတ်စဲ၍ သွားအောင် ကျင့်လိုက်၍ ကိလေသာတွေ လုံးဝပြတ်စဲ၍သွားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရဟန္တာဟုခေါ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကိလေသာပူတွေ လုံးဝမရှိ တော့ပါ။ ပြုပြင်ပေးနေရဦးမည့် ခန္ဓာဝန် ဒုက္ခကြီးကတော့ ကျန်ပါ သေးသည်။ ဒါကိုပင် ကိလေသာပူငြိမ်း၍ ခန္ဓာဒုက္ခကျန် သေးသော သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်ရတယ်လို့ ခေါ်၏။ ထိုရဟန္တာမှာ (ဘဝသစ် တို့ကို ဖြစ်စေတတ်သော ကိလေသာတို့မရှိကြတော့သဖြင့်) ဒီဘဝ ကုန်ဆုံး၍ စုတိလည်းကျကရာ အမြဲမပြတ်ပြုပြင်ပေးနေရတဲ့ ခန္ဓာဝန် ဒုက္ခကြီးမှ၎င်း။ နောက်ထပ်ဘဝ အသစ်တစ်ဖန်လည်း မဖြစ်ရတော့၍ ခန္ဓာဝန် အသစ်ဒုက္ခကြီးတို့မှ၎င်း။ လွတ်မြောက်၍သွားတော့၏။ ဒါကိုပင်-ခန္ဓာအကြွင်းမရှိသော အနုပါ ဒိသေသနိဗ္ဗာန်ရတယ်လို့ ခေါ်တာပါပဲ။ ဥပမာ = ဖြစ်ရှိ၍နေသော မီးတောက် ကလေးကို ညှိမ်းသတ်လိုက် သဖြင့် ဘယ်မှရောက်မသွားပဲ ဒီနေရာတွင်ပင် ငြိမ်းသွားရသကဲ့သို့ သတ္တဝါတို့သည် ခံစား၍နေရသော ကိလေသာ ပူဆင်းရဲနှင့် ခန္ဓာဝန် ဆင်းရဲကြီးတို့မှ လက်တွေ့အားဖြင့် လွတ်မြောက် ၍သွားရခြင်းကိုပင် အကျိုးနိဗ္ဗာန်ရတယ်လို့ ခေါ်တာပါပဲ။

အကြောင်းနိဗ္ဗာန်

သန္တိလက္ခဏံ အဇ္ဈတိရသံ နိဗ္ဗာနအမတ် အနိမိတ္တဥပဋ္ဌါနံ ပဒဋ္ဌါနံ နလဗ္ဗတိ။
နိဗ္ဗာနအမတ်- အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သည်။ သန္တိလက္ခဏံ ငြိမ်သက်ငြိမ်းအေး ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ အဇ္ဈတိရသံ-ပင်ကိုယ်သဘောမှ မရွေ့လျော့ခြင်း သမ္မတ္တိရသရှိ၏။ အနိမိတ္တဥပဋ္ဌါနံ-အထည်ကိုယ်ဟန် ပုံသဏ္ဍာန် မရှိသောတရားဟု ဉာဏ်အားထင်လာ၏။ ပဒဋ္ဌါနံ-နီးစွာသော အကြောင်း ကို အနုလဗ္ဗတိ မရအပ်။ မရနိုင် (ဝါ-မရှိ) ဟု နိဗ္ဗာန်၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်တို့သည် ရှိကြလေကုန်၏။
အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သည် ငြိမ်သက်ငြိမ်းအေးခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ပင်ကိုသဘောမှမရွေး လျော့ခြင်းသမ္မတ္တိရသရှိ၏။ အထည်ကိုယ်ဟန် ပုံသဏ္ဍာန်မရှိသောတရားဖြစ်၏။ နီးစွာသောအကြောင်းကို မရအပ် (အကြောင်းနိဗ္ဗာန်ဖြစ်နိုင်အောင် နီးသောအကြောင်းမရှိ။ ဝါ အတူလည်းမရှိ)

အကြောင်းနိဗ္ဗာန်ကိုဝေပန်၍ပြခြင်း

ဤပစ္စုပ္ပန်၌ပင် ကိလေသနိဗ္ဗာန် ခန္ဓာနိဗ္ဗာန်တို့ဟူသော အကျိုး
နိဗ္ဗာန်တို့သည် တွေ့သိ၍နေရသဖြင့် ထိုအကျိုးနိဗ္ဗာန်တို့၏ ဖြစ်ပေါ်၍
လာနိုင်အောင် အကြောင်းနိဗ္ဗာန်သည် ရှိရမည်ဖြစ်တော့၏။ ထိုအကြောင်း
နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုရမှသာ ဂေါတြဘူဉာဏ် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့
သည်လည်း ဖြစ်ပေါ်၍လာနိုင်လေတော့၏။

ပကတိအငြိမ်းဓာတ်သဘော

ထိုအကြောင်းနိဗ္ဗာန်သည် အထည်ကိုယ်ဟန် ပုံသဏ္ဍာန် မရှိသော
တရား၊ နိုးစွာသောအကြောင်းမရှိသောတရားဖြစ်ခြင်းကြောင့် ရုပ်နာမ်တို့မှ
ကင်းဆိတ်၍ ပကတိသော အငြိမ်းဓာတ်သဘော သက်သက်မျှဖြစ်ရမည်။

ဗဟိဒ္ဓတရား

ထိုအကြောင်းနိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓာတွင်း၌ ကိလေသနိဗ္ဗာန်
ခန္ဓာနိဗ္ဗာန်တို့ကို ထင်ရှားစွာတွေ့သိနေရသဖြင့် ဗဟိဒ္ဓတရားဖြစ်ရမည်။

ရုပ်ထူး-နာမ်ထူးမရှိနိုင်

ထိုအကြောင်းနိဗ္ဗာန်၌ ဖြစ်ပျက်မရှိသောကြောင့် ရုပ်ထူး
နာမ်ထူးမရှိနိုင်။ အကယ်၍ ရုပ်ထူးနာမ်ထူးရှိပါက တစ်နည်းမဟုတ်
တစ်နည်း ဖြစ်ပျက်ရှိရမည်။ ဖြစ်ပျက်ရှိက ဒုက္ခသစ္စာသာဖြစ်ရမည်။
နိရောဓသစ္စာမဖြစ်နိုင်။

အဘာဝမဟုတ်နိုင်

ထိုအကြောင်းနိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ ဂေါတြဘူဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်
ဖိုလ်ဉာဏ်တို့၏ ဖြစ်ပေါ်၍လာသည်ကို တွေ့သိနေရသဖြင့် ထိုဂေါတြဘူ
ဉာဏ် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့၏ အာရုံအပြုခံရာ အကြောင်းနိဗ္ဗာန်၏
ရှိနေခြင်းသည် ထင်ရှားပါသဖြင့် ဘာမှမရှိဟူ သော အဘာဝလည်း
မဟုတ်နိုင် (အရှိတရားဖြစ်၏)

အထူးအားဖြင့်တော့

အထူးကတော့ ပရမတ္ထတရား လေးပါးတို့ကိုပြရာ၌ စိတ်

စေတသိက် ရုပ်တို့နှင့် နိဗ္ဗာန်ကို အသီးသီးကိုယ့်သဘောနှင့် ကိုယ် ခွဲခြား၍
ပြထားသဖြင့် ဤပရမတ္ထနိဗ္ဗာန်သည် စိတ်စေတသိက် ရုပ်တို့မှ ကင်းလွတ်
သော အသီးအခြားဖြစ်သော ပကတိသော အငြိမ်းဓာတ် သဘော
သက်သက်သာ ဖြစ်ရတော့မည်ဟူသည်တည်း။

ဥပမာ = ထွန်းညှိ၍မထားသဖြင့် မီးသည် အလိုလို ငြိမ်း၍
နေသကဲ့သို့ ဤပရမတ္ထနိဗ္ဗာန်တရား၌ ရုပ်နာမ်တို့သည် အလိုလို
ကင်း၍နေသဖြင့် အလိုလိုငြိမ်း၍နေသော ပကတိအငြိမ်းဓာတ်သဘော
သက်သက်သာဖြစ်တော့၏။

နိရောဓသစ္စ နိဗ္ဗာန်ပြီး၏

နိဂုံး

ဤမျှသောအစဉ်ဖြင့် ဤကျင့်စဉ်စာအုပ်ကို အဆုံးသတ်ပါပြီ
အထူးသဖြင့်သိစေချင်တာကတော့ ဤစာရေးသူသည် ဖားအောက် တောရ
ဆရာတော်ကြီး၏ ကျင့်စဉ်ကျင့်နည်းညွှန်ကြားချက်တို့သည် ကျယ်ဝန်း၍
ခက်ခဲလှသဖြင့် ကျဉ်းကျဉ်းနှင့် အစီအစဉ်တကျ အခြေခံ၍ ကျင့်ကြံကြီးကုတ်
အားထုတ်နိုင်ပါစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဖါးအောက် တောရဆရာတော်ကြီး၏
ကျင့်စဉ်စာအုပ်တို့ကိုကြည့်၍ အားထုတ်ခဲ့ သော မိမိ၏ အတွေ့အကြုံတို့ကို
ဦးတည်၍၎င်း။ ဖါးအောက်တောရ ဆရာတော်ကြီး၏ ကျင့်စဉ်စာအုပ်များ
ထဲမှ ညွှန်ကြားချက်တို့ကို မိမိသဘောပေါက်သလို ထုတ်နှုတ်၍၎င်း။
ဝိပဿနာဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်း ကိုကျင့်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်များအား အခြေခံအောင်
ဤကျင့်စဉ်အကျဉ်းချုပ် စာအုပ်ငယ်ကိုရေးပါသည်။ ဤစာအုပ်ငယ်ကို
အကူအညီယူ၍ အားထုတ်လိုသောပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဤစာအုပ်ကို
အနည်းဆုံး ၃ ခေါက်လောက်ပေါက်အောင်ဖတ်ပါ။ ပြီးမှ သူ့အပိုင်းနှင့်သူ
ညွှန်ကြား ချက်တို့အတိုင်း ကန့်၍ ကန့်၍ ဖြည်းဖြည်းခြင်း လေ့ကျင့်ပါ။
ခုန်ကျော်ပေါက်ကျော်ကူး၍ ကျင့်ခြင်းကို မပြုလုပ်ကြပါရန် အထူးပဲ
တိုက်တွန်းလိုက်ပါ၏။

စာအုပ်များကို အကူအညီယူရာ၌လည်း မည်သည့်နည်း
ကိုပဲဖြစ်ဖြစ် ဆရာသမားများထံ လက်ထပ်နည်းခံ၍ အားမထုတ်ပူး ပဲ၎င်း။
အားထုတ်မှုနည်းပါး၍ မရင်ကျက်သေးသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ၎င်း။

ပရိစ္ဆာန်အုပ် ဒီဇာအုပ်တို့ကို ကြည့်၍အားထုတ်ခြင်းသည် ပသ နသ မသော
ရေးရောက်မှု နည်းမည်ဖြစ်ပါသည်။ အခွင့်သင့်ပါက ဆရာသမားများထံ
လက်ထပ်နည်းခံ၍အားထုတ်ပြီးပါမှသာ မိမိတို့ကြိုက်နှစ်သက်ရာစာအုပ်များ
ကို အကူအညီယူကာ အားထုတ်ပါလျှင် အဖော်ကောင်းပါသည်ဖြစ်၍
လိုရာဇာ အကူအညီရ၍ အောင်နိုင်မည်ဖြစ်တော့သတည်း။

ဦးနန္ဒ

တပ်ဦးကျောင်း - မန်းတောင်မြေ
ဘုန်းတော်တိုးရပ်ကွက်
အောင်မြေသာစံမြို့နယ်-မန္တလေး
၁၃၆၁ တပေါင်းလွန်း (၅)ရက်

သတိ

မိမိတို့၇ထားဘော- ဣဂျပ်နာတ်ခန္တီကြီးကို
အကောင်းထင်၍ တွယ်ငြိမြှုပ်သ မုဒပာသစ္စာကြောင့်
ဆင်းရဲသံသာရာ ရှိခဲ့ရဘိန်။
မိမိတို့၇ထားဘော- ဣဂျပ်နာတ်ခန္တီကြီး၏
ဆင်းရဲမကင်းပေပုံတို့ကို အမှန်အတိုင်းဖော်ပြော
မဂ္ဂသစ္စာကြောင့် ဆင်းရဲသံသာရာ မှ လွတ်ရဘိန်။